

การพัฒนารูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง
Development of a Model for Assessing the 12 National Core Values
of Grade 4 Students based on Authentic Assessment

อานิญา ต่อล๊ะ
Aniya Dorlah

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการวิจัยและประเมินผลการศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of
Master of Education in Educational Research and Evaluation
Prince of Songkla University

2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์	การพัฒนารูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง
ผู้เขียน	นางสาวอานัญญา ต่อลิ้ม
สาขาวิชา	การวิจัยและประเมินผลการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

คณะกรรมการสอบ

.....

(ดร.ณรงค์ศักดิ์ รอบคอบ)

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชิตชนก เขิงเขาว์)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

.....

(ดร.ธีระยุทธ รัชชะ)

..... กรรมการ

(ดร.ณรงค์ศักดิ์ รอบคอบ)

..... กรรมการ

(ดร.ธีระยุทธ รัชชะ)

..... กรรมการ

(ดร.สมพงษ์ พันธุ์รัตน์)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและประเมินผลการศึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ดำรงศักดิ์ ฟ้ารุ่งแสง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้เป็นผลมาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และได้แสดงความขอบคุณบุคคลที่มีส่วนช่วยเหลือแล้ว

ลงชื่อ.....

(ดร.ณรงค์ศักดิ์ ครอบคอบ)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ลงชื่อ.....

(ดร.ธีระยุทธ รัชชะ)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ลงชื่อ.....

(นางสาวอานิญา ต่อลิ้ม)

นักศึกษา

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อน และไม่ได้
ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ.....

(นางสาวอานิญา ต่อลี้ะ)

นักศึกษา

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ชื่อวิทยานิพนธ์	การพัฒนารูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง
ผู้เขียน	นางสาวอาณิญา ต่อลิ้ม
สาขาวิชา	การวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา
ปีการศึกษา	2560

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) พัฒนาตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 2) พัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง 3) ทดลองใช้และประเมินรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มตัวอย่างสำหรับประเมินตัวบ่งชี้ 2) กลุ่มตัวอย่างสำหรับตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการประเมิน 3) กลุ่มตัวอย่างสำหรับทดลองใช้รูปแบบการประเมิน 4) กลุ่มตัวอย่างสำหรับประเมินผลการทดลองใช้รูปแบบการประเมิน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบประเมิน แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้สถิติบรรยาย โดยการหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ ดัชนีความสอดคล้อง และวิเคราะห์ความเชื่อมั่นโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน และข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหาผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1) ตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านความซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ย่อย 3 ตัวบ่งชี้ 2) ด้านการใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ย่อย 3 ตัวบ่งชี้ 3) ด้านความเข้มแข็ง ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ย่อย 4 ตัวบ่งชี้

2) รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) กำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้ โดยการวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัด รายวิชาภาษาไทย กำหนดจุดประสงค์การประเมินให้สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดในหลักสูตร ครอบคลุม องค์ประกอบค่านิยมที่มุ่งประเมิน 2) กำหนดภาระงานการเรียนรู้ตามสภาพจริง ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้านค่านิยมหลัก 12 ประการ 3) กำหนดลักษณะการจัดกิจกรรม โดยจัดกระบวนการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพจริง 4) กำหนดเทคนิคและเครื่องมือในการประเมิน โดยยึดการประเมินตามสภาพจริง ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ การบันทึกจากผู้ที่เกี่ยวข้อง การบันทึกพฤติกรรม แฟ้มสะสมงาน และแบบบันทึกคะแนน 5) กำหนด

เกณฑ์การประเมิน และผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการประเมิน พบว่า ในด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ และด้านความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านความถูกต้อง ครอบคลุม อยู่ในระดับมาก

3) ผลการประเมินผลการทดลองใช้รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า เป็นรูปแบบที่มีประโยชน์ต่อผู้เรียน มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ มีความเหมาะสม และมีความถูกต้อง ครอบคลุม ในการพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนควบคู่ไปกับการพัฒนาด้านพุทธิพิสัย และทักษะพิสัย และเห็นว่าสามารถนำรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง ไปปฏิบัติได้จริงในสถานศึกษา

คำสำคัญ : ตัวบ่งชี้ , ค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
การพัฒนาารูปแบบ

Prince of Songkla University
Pattani Campus

Thesis title: Development of a Model for Assessing the 12 National Core Values of Grade 4 Students based on Authentic Assessment

Researcher: Miss Aniya Dorlah

Degree: Education Research and Evaluation

Academic year: 2017

Abstract

The purposes of this research were to 1) to develop indicators of the 12 national core values of grade 4 students. 2) to develop and check the quality of a model for assessing of the 12 national core values of grade 4 students based on Authentic Assessment. 3) to try out and evaluate a model for assessing of the 12 national core values of grade 4 students based on Authentic Assessment. The samples were divided into 4 groups. Specialists are evaluation of indicator. To check the quality of the evaluation model. 8 teachers who teach Thai language course of grade 4 for try out model And quality assessment after using the model. Collection data based on Authentic assessment form. Statistical analyses were made based on descriptive statistic average, percentage, consistency index and analyze the reliability to find the value of consistency index between evaluators. Research indicated the following results:

1) Indicators of the 12 national core values of grade 4 students which consist of 3 type 1.1) Be honest, dedicated, patient which consist of 3 indicators 1.2) Study hard, always which consist of 3 indicators 1.3) Set the body strong and the mind which consist of 4 indicators

2) A model for assessing the 12 national core values of grade 4 students based on authentic assessment which consist of 5 type 2.1) The goal of learning analyzing standards and indicators in Thai Course. Determine the purpose of assessment in accordance with the standards and indicators in the curriculum which include the elements of value to evaluate. 2.2) Task-based learning on authentic assessment to encourage learners learn about the 12 National Core Values. 2.3) Determine the activities for Learning management on authentic assessment 2.4) Determine Techniques and tools for assessment Learning management on authentic assessment were an observation

form, an interview form, a data recorded form, portfolio and a score recorded form and a behavior recorded form. 2.5) Determine evaluation Criteria and check the quality results of a Model for Assessing found in terms of usefulness. Possibility of applying and the appropriate at the highest level and Comprehensive coverage at high level.

3) The result of a model for assessing of the 12 national core values of grade 4 students based on Authentic Assessment. The statistical analysis showed further that, The teachers who teach Thai language course had the same opinion. This research is a beneficial for learners. It is possible and appropriate to apply and develop indicators of the 12 nation core values of the students along with the development of Cognitive Domain, Psychomotor Domain And it can be seen that a model for assessing of the 12 national core values of grade 4 students based on Authentic to apply in school

Keywords: Indicators of the 12 nation core values of grade 4 students, a model development

Prince of Songkla University
Pattani Campus

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ความเมตตาจาก ดร.ณรงค์ศักดิ์ รอบคอบ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้แนวคิด ทุ่มเทศเสียสละเวลาให้คำปรึกษา คำแนะนำ คอยดูแล เอาใจใส่ ตลอดจนตรวจสอบแก้ไขและติดตามความก้าวหน้าจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี ขอขอบพระคุณ ดร.ธีระยุทธ รัชชะ ที่ได้ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำ วิจัยด้วยดีตลอดมา และขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ชิตชนก เชิงเซาว์ ประธานกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ และ ดร.สมพงษ์ พันธุ์รัตน์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ ต่อการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาประเมินผลและวิจัยทางการศึกษาทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้วิทยาการต่างๆ ให้แก่ผู้วิจัยตั้งแต่เริ่มเข้ามาศึกษา ณ สถาบันแห่งนี้ จนกระทั่ง ผู้วิจัยได้ทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัย และคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ตลอดจนเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่กรุณาให้คำแนะนำ ช่วยประสานงานให้การทำวิทยานิพนธ์ สำเร็จไปได้ด้วยดี

ที่สำคัญที่สุดของการวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้เนื่องจากความร่วมมืออย่างดียิ่งของผู้ทรงคุณวุฒิ ทุกท่านที่กรุณาสละเวลาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะในการสร้างเครื่องมือวิจัยครั้งนี้ ผู้บริหารโรงเรียน คณะครู ที่ให้ความร่วมมือในการทดลองใช้ข้อมูลและเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยเป็นอย่างดี ผู้วิจัย ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณพี่ น้อง และเพื่อนนิสิตสาขาการวิจัยและประเมินผลการศึกษาทุกท่านที่ ให้คำแนะนำ และถามไถ่ความเป็นไปของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นอย่างดี ขอขอบคุณ คุณไอลา โต๊ะเต็น เพื่อนร่วมรุ่นที่คอยให้คำปรึกษา ช่วยเหลือและให้กำลังใจที่ดีแก่ผู้วิจัยตลอดมา

ท้ายที่สุด ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา เป็นผู้ที่อยู่ เบื้องหลังแห่งความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ของผู้วิจัย รวมทั้งทุกคนในครอบครัวที่เป็นกำลังใจและช่วยเหลือ จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

อานิญญา ต่อลิ๊ะ

สารบัญ

		หน้า
	หน้าอำนวยการ.....	(2)
	หนังสือรับรอง.....	(3)
	บทคัดย่อ.....	(5)
	ABSTRACT.....	(7)
	กิตติกรรมประกาศ.....	(9)
	สารบัญ	(10)
	สารบัญตาราง	(12)
	สารบัญภาพ.....	(15)
บทที่ 1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญ	1
	คำถามวิจัย	5
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
	สมมติฐานในการวิจัย.....	6
	ขอบเขตการวิจัย	7
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
บทที่ 2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
	มโนทัศน์ในการพัฒนาตัวบ่งชี้.....	13
	มโนทัศน์ในการพัฒนารูปแบบ.....	18
	การพัฒนารูปแบบการประเมินผลตามสภาพจริง.....	28
	ค่านิยมหลัก 12 ประการ.....	40
	ตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.....	47
	การจัดการเรียนรู้และการประเมินกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551.....	65
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	69

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการเนวินวิจัย	76
ระยะที่ 1 การพัฒนาตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6.....	76
ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง.....	82
ระยะที่ 3 การประเมินคุณภาพการใช้รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในรายวิชาภาษาไทย.....	85
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	89
ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4	90
ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง	99
ตอนที่ 3 ผลการประเมินผลการใช้รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง.....	110
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	112
สรุปผลการวิจัย.....	113
อภิปรายผลการวิจัย.....	118
ข้อเสนอแนะ.....	128
บรรณานุกรม	129
ภาคผนวก	140
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการวิจัย.....	141
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย.....	144
ภาคผนวก ค ตัวอย่างแบบประเมินที่ใช้ในการวิจัย	147
ภาคผนวก ง ตัวอย่างผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	162
ภาคผนวก จ คู่มือการใช้รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง ..	174
ประวัติผู้เขียน	213

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การทบทวนเอกสารวิธีการประเมินตามสภาพจริง.....	35
2	การทบทวนเอกสารรูปแบบการประเมินตามสภาพจริง.....	39
3	การทบทวนเอกสารตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 ด้านความซื่อสัตย์.....	51
4	การทบทวนเอกสารตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 ด้านความเสียสละ.....	52
5	การทบทวนเอกสารตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 ด้านความอดทน.....	53
6	การทบทวนเอกสารตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 ด้านความใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน.....	57
7	การทบทวนเอกสารตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4	61
8	การทบทวนเอกสารตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 ด้านความเข้มแข็งทางด้านจิตใจ.....	62
9	ตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4..	63
10	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.....	86
11	องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4	90
12	ความถี่ ค่าเฉลี่ย และระดับ ผลการตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหา ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำแนกแต่ละ องค์ประกอบ	91
13	จำนวนความถี่และค่าเฉลี่ยผลการตรวจสอบความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำแนก แต่ละองค์ประกอบ.....	93
14	ผลการตรวจสอบคุณภาพของตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	95

สารบัญตาราง (ต่อ)

15	ค่าดัชนีความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมิน (RAI) ด้านความเหมาะสมของเนื้อหาและ ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ ของตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	97
16	ร้อยละน้ำหนักความสำคัญของเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินตามสภาพจริง.....	98
17	แสดงภาระงานตามสภาพจริง หน่วยการเรียนรู้หน่วยที่ 2 เรื่อง ออมไว้ได้กำไรชีวิต กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	101
18	วิเคราะห์การประเมินด้านค่านิยมหลัก ด้านความรู้และด้านทักษะกระบวนการ ตามแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	102
19	แสดงวิธีการประเมินและตัวอย่างเครื่องมือประเมิน หน่วยการเรียนรู้หน่วยที่ 2 เรื่องออมไว้ได้กำไรชีวิต กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ...	104
20	แสดงเกณฑ์การประเมิน หน่วยการเรียนรู้หน่วยที่ 2 เรื่อง ออมไว้ได้กำไรชีวิต กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	105
21	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญด้านความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบการประเมิน ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการ ประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง	107
22	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญด้านความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการประเมิน ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการ ประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง ไปใช้.....	107
23	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญด้านความเหมาะสมของรูปแบบการประเมิน ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการ ประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง	108
24	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญด้านความถูกต้อง ครบคลุม ของรูปแบบการ ประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง.....	109
25	ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมด้านเนื้อหาและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ของ ตัวบ่งชี้ในการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4.....	163

สารบัญตาราง (ต่อ)

26	ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน (RAI) ด้านความเหมาะสมของเนื้อหา ของตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	164
27	ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน (RAI) ด้านความความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ของตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	164
28	ผลการวิเคราะห์ด้านความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง	165
29	ผลการวิเคราะห์ด้านความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปใช้ ของรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง	165
30	ผลการวิเคราะห์ด้านความเหมาะสม ของรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง	166
31	ผลการวิเคราะห์ด้านความถูกต้อง คลอบคลุม ของรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง	166

สารบัญภาพ

ภาพประกอบ		หน้า
1	แนวคิดในการทำวิจัย.....	10
2	โครงสร้างตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4.....	64
3	โครงสร้างตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4.....	78
4	กรอบดำเนินการวิจัยการพัฒนากระบวนการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในรายวิชาภาษาไทย โดย ประยุกต์ใช้ตามสภาพจริง.....	88
5	สัดส่วนน้ำหนักความสำคัญขององค์ประกอบค่านิยมหลัก 12 ประการ ตาม จุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4.....	98
6	รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4	100

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 มาตรา 22 บัญญัติไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ” และมาตรา 28 บัญญัติไว้ว่า “ให้สถานศึกษา จัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรม การเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอน” (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2547) ดังนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแนวทางการพัฒนาผู้เรียนรู้ให้เต็มตามศักยภาพที่มีโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย การวัดและประเมินผลการศึกษาจึงต้องดำเนินการให้ครบ 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย แต่ในสภาพที่แท้จริงส่วนใหญ่ของระบบการศึกษาไทยนั้นมักใช้ “ข้อสอบ” หรือ “แบบทดสอบ” เป็นเครื่องมือหลักในการวัดผล จึงสามารถวัดด้านพุทธิพิสัยได้เพียงด้านเดียว ไม่สามารถแสดงผลสัมฤทธิ์และระดับพัฒนาการผู้เรียนได้อย่างแท้จริง เพราะเป็นการสะท้อนคุณภาพผู้เรียนเพียงบางส่วนไม่ใช่คุณภาพหรือความสามารถที่แท้จริงทั้งหมดของผู้เรียนคนนั้น (กิตติ กิตติศัพท์, 2547) นอกจากการประเมินผลทางด้านพุทธิพิสัยเป็นหลักสำคัญแล้ว การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้และการประเมินผู้เรียน เพื่อให้ผ่านเกณฑ์ตามที่สถานศึกษากำหนดทุกระดับการศึกษา โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 มีการกล่าวถึงแนวทางในการจัดการศึกษา ตามมาตรา 23, 24 และ 26 สามารถสรุปได้ว่า การจัดการศึกษานั้นควรจะมีการผสมผสานหรือบูรณาการสาระความรู้ต่างๆ ให้มีความสมดุลกัน รวมทั้งควรมีการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกรายวิชา และให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติการสังเกตพฤติกรรม การเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบ ควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอน ตามความเหมาะสมในแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษาด้วย ดังนั้น ทางกระทรวงศึกษาธิการจึงมีการผลักดันนโยบายเกี่ยวกับการส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มีการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นหนึ่งในเป้าหมายและกรอบทิศทางในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญามีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยมีการบ่มเพาะ ปลูกฝัง กล่อมเกลา และปลูกจิตสำนึก

ควบคู่กับการเรียนการสอนทางด้านวิชาการเพื่อให้เยาวชนมีความรับผิดชอบต่อนอง ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม เกิดความตระหนักต่อบทบาทหน้าที่ภายในจิตใจของตนเองและดำรงตนอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ได้แก่ 1) รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต 3) มีวินัย 4) ใฝ่เรียนรู้ 5) อยู่อย่างพอเพียง 6) มุ่งมั่นในการทำงาน 7) รักความเป็นไทย 8) มีจิตสาธารณะ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550) อีกทั้งในปัจจุบันคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) และกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายสร้างสรรค์ประเทศไทยให้เข้มแข็ง โดยต้องสร้างคนในชาติให้มีค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ เพิ่มเติมขึ้นมาเพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญในการปลูกฝังค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมให้เกิดขึ้นกับเยาวชนไทย ซึ่งค่านิยมดังกล่าวครอบคลุมและสอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาผู้เรียนในด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมหลัก 12 ประการ มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน หน่วยงานต่างๆทั้งภาครัฐและภาคเอกชนได้ ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้เสนอแนวทางสร้างเสริมค่านิยมพื้นฐานไว้ 12 ประการ ได้แก่ 1) มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน 3) กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์ 4) ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน 5) รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทยอันงดงาม 6) มีศีลธรรม 7) เข้าใจเรียนรู้ประชาธิปไตยที่ถูกต้อง 8) มีระเบียบวินัย 9) ปฏิบัติตามพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 10) ดำรงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 11) มีความเข้มแข็งทั้งทางร่างกายและจิตใจ 12) คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม (กลุ่มยุทธศาสตร์และแผนการประชาสัมพันธ์ สำนักโฆษก, 2557)

กระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกแห่งทั่วประเทศ กำกับดูแลติดตาม ให้สถานศึกษาปลูกฝังและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ ให้กับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง เน้นการปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน โดยพัฒนาและประเมินอย่างเข้มข้นในแต่ละระดับชั้น ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยมีจุดเน้นในแต่ละระดับชั้นคือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 เน้นในด้านการรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ (ข้อ 1) มีความกตัญญู (ข้อ 3) และการมีระเบียบวินัย (ข้อ 8) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เน้นในด้านซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน (ข้อ 2) ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน (ข้อ 4) และมีความเข้มแข็งทั้งทางร่างกายและจิตใจ (ข้อ 11) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 เน้นในด้านรักษาวัฒนธรรมประเพณีไทย (ข้อ 5) เข้าใจเรียนรู้ประชาธิปไตยที่ถูกต้อง (ข้อ 7) และปฏิบัติตามพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (ข้อ 9) และสำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 เน้นในด้านมีศีลธรรม (ข้อ 6) ดำรงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ข้อ 10) และการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม (ข้อ 12)

จะเห็นได้ว่าในปัจจุบัน การวัดและประเมินผลด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์และค่านิยมของนักเรียนในสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดเครื่องมือในการวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ

นักเรียนอย่างชัดเจน ซึ่งส่วนมากจะใช้การวัดจากการพิจารณาของครูผู้สอนอย่างเดียว นอกจากนี้ครูผู้สอนบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนที่ถูกต้องหรือไม่มีการนำมาปฏิบัติ โดยเฉพาะคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ อีกทั้งการสร้างเครื่องมือส่วนใหญ่มุ่งพัฒนาแบบวัดผลสัมฤทธิ์มากกว่าการสร้างแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ภาณุภัทร ลิ้มจำรูญ, 2551) ทำให้ขัดกับแนวปฏิบัติการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่ระบุแนวทางในการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในสถานศึกษานั้นจะต้องมีแหล่งข้อมูลและผู้ประเมินที่หลากหลาย รวมทั้งเครื่องมือและวิธีการใช้ที่เหมาะสม ซึ่งเครื่องมือที่จะสามารถประเมินได้ถึงระดับพฤติกรรมนั้น ภายในเครื่องมือควรมีการระบุไปถึงตัวบ่งชี้ระดับพฤติกรรม เนื่องจากบางพฤติกรรมไม่สามารถเห็นรายละเอียดของพฤติกรรมนั้นได้อย่างชัดเจน เพื่อให้ได้ผลการประเมินมีความน่าเชื่อถือและสอดคล้องกับพฤติกรรมของนักเรียน และเนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว นักเรียนได้รับการศึกษาทั้งจากในห้องนอกรั้ว และนอกโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น เมื่อนักเรียนได้รับความคิด ความรู้เห็นตัวอย่างจากสังคมภายนอกโรงเรียน ทั้งในประเทศและนอกประเทศ ทำให้นักเรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและมีความคาดหวังจากการศึกษาหลากหลายขึ้น การจัดการศึกษาให้นักเรียนได้เรียนรู้ภาคทฤษฎี และฝึกปฏิบัติในสถานที่ที่คล้ายของจริงของโลกภายนอก กลายเป็นสภาพการเรียนการสอนในปัจจุบันที่โรงเรียนควรพยายามจัดให้ได้ การเรียนรู้จากภาคปฏิบัติจริงทำให้นักเรียนมีโอกาสนำความรู้ที่ได้รับจากทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ จึงทำให้เขาเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ที่กว้างออกไป ได้เผชิญเหตุการณ์ตามสภาพจริงที่ผู้ใหญ่ประสบอยู่ทำให้เขาสัมผัสความเป็นจริงของโลกเมื่อสภาพจัดการประสบการณ์แก่ผู้เรียนเปลี่ยนไป การวัดผลการเรียนรู้ต้องเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย การเปลี่ยนแปลงในด้านการประเมินจะช่วยให้ผู้สอนเกิดการเปลี่ยนแปลงการปฏิรูประบบด้านการประเมิน แนวทางในการกำหนดเป้าหมายที่เหมาะสมมากขึ้น สำหรับผู้เรียนมุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากร กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาหลักสูตร ปรับปรุงการเรียนการสอนและสื่อการเรียนการสอน นอกจากนี้ยังคาดหวังให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะและความสามารถที่จะใช้ในชีวิตจริงที่เรียกว่า สถานการณ์จริง (Authentic Situation) คาดหวังให้ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถแสดงออกถึงความสามารถ โดยใช้คำประเมินแนวใหม่ (Alternative Assessments) มีการประเมินผลการปฏิบัติของผู้เรียนมากกว่าการใช้แบบทดสอบมาตรฐาน ส่วนคุณธรรม จริยธรรมจะถูกยกขึ้นมากล่าวถึง และเป็นประเด็นสำคัญที่จะต้องเสริมและประเมิน (ส.วาสนา ประवालพุกฤษ์ 2544)

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้โรงเรียนและครูผู้สอนปรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผลโดยเน้นที่การวัดทักษะความรู้ความคิดระดับสูง เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา ดังจะเห็นได้จากหลายประเทศรวมทั้งประเทศไทยได้นำการประเมินผลแนวใหม่มาใช้ในการประเมินการเรียนรู้ ซึ่งเป็นชื่อเรียกแตกต่างกันไป เช่น ในต่างประเทศใช้ “Authentic Assessment” หรือ “Alternative Assessments” หรือ “Performance Assessment” (Heman 1997 : Hart 1994 :

Shaklee.etal. 1997 ; Burke 1999 ; Hamblton & Sirec: 1997) สำหรับประเทศไทยใช้คำว่า “การประเมินผลตามสภาพจริง” (ทรงศรี ตุ่นทอง 2545) โดยการประเมินตามสภาพจริง เป็นกระบวนการตัดสินความรู้ความสามารถ และทักษะต่างๆ ของผู้เรียนในสภาพที่สอดคล้องกับชีวิตจริง โดยใช้เรื่องราว เหตุการณ์ สภาพจริง หรือคล้ายจริงที่ประสบในชีวิตประจำวัน เป็นสิ่งเร้าให้ผู้เรียนตอบสนองโดยการแสดงออก ลงมือกระทำหรือผลิตจากกระบวนการ ทำงานตามที่คาดหวังและผลผลิตที่มีคุณภาพจะเป็นการสะท้อนภาพเพื่อลงข้อสรุปถึงความรู้ ความสามารถ และทักษะต่างๆ ของผู้เรียนว่ามีมากน้อยเพียงใด นำพอใจหรือไม่ อยู่ในระดับความสำเร็จใด (สุวิมล ว่องวานิช, 2546)

การประเมินตามสภาพจริง เป็นกระบวนการวัดผลและสังเกตผลอย่างเป็นระบบ เป็นวิธีการประเมินตามความสามารถทางด้านต่างๆ ของผู้เรียน โดยมุ่งประเมินจากผลงานที่ปฏิบัติจริง มากกว่าประเมินจากผลการทดสอบ ด้วยข้อสอบแบบเลือกตอบและเกณฑ์การประเมินตามสภาพจริง ต้องมีผลสัมพันธ์กับพฤติกรรม และการปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน (Real World) ของผู้เรียน การประเมินตามสภาพจริง จึงครอบคลุมพฤติกรรมและการแสดงออกทางด้านต่างๆ ของผู้เรียนอย่างหลากหลาย เช่น การเขียนรายงาน การรวบรวมผลงาน การเขียน ตลอดช่วงชั้นของหลักสูตร การนำเสนอด้วยปากเปล่า การสาธิต การโต้เถียง การแก้ปัญหา การทดลอง การบันทึกภาพแสดงขั้นตอนและผลการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ การจัดแสดงนิทรรศการและการประดิษฐ์ผลงานต่างๆ จากการสืบค้นของผู้เรียน เป็นต้น ซึ่งคุณภาพของผลงานและพฤติกรรมเหล่านั้นต้องอาศัยกระบวนการที่เน้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนและกระบวนการสังเกตของผู้สอนโดยตลอดต่อเนื่อง ที่สะท้อนออกมาในแบบสำรวจการปฏิบัติงาน และแบบแสดงพฤติกรรมจริงของผู้เรียนรวมทั้งการปฏิบัติงานกลุ่มของผู้เรียน (เอกรินทร์ สีมหาศาล, 2546) การเรียนรู้อย่างมีความหมายเป็นสิ่งสำคัญที่บ่งบอกถึงคุณภาพในการจัดการศึกษาได้ประการหนึ่ง กล่าวคือ สิ่งที่เรียนต้องก่อให้เกิดประโยชน์ และเป็นความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และสัมพันธ์กับชีวิตประจำวัน แต่สภาพของการจัดการเรียนการสอนในแนวเดิมมักเน้นการเรียนรู้แบบยัดเยียดเนื้อหาและการท่องจำ ขาดการฝึกฝนด้านทักษะและขาดการปลูกฝังด้านจิตพิสัยอย่างแท้จริง เป็นเหตุให้ผู้สำเร็จการศึกษาจำนวนไม่น้อยขาดความสามารถในเชิงปฏิบัติ และขาดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านความอดทน ความมุ่งมั่น และความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและต่อสังคม เป็นต้น

การประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ จึงมีความสำคัญสำหรับครูผู้สอนที่สมควรออกแบบและพัฒนาเป็นรูปแบบการประเมินที่ให้สอดคล้องกับสภาพจริงมากที่สุดและเพื่อให้ครอบคลุมกับการประเมินให้ครบทักษะทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ให้ควบคู่กันไป จะเห็นว่าภาษาไทยเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ และทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้จะต้องใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือการสื่อสารและแสวงหาความรู้ การเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้จะใช้ภาษาในการคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การอภิปราย การเขียนรายงาน การเขียนโครงการ

การตอบคำถาม การตอบข้อทดสอบ ดังนั้นครูทุกคนไม่ว่าจะสอนวิชาใดก็ตามจะต้องใช้ภาษาที่เป็นแบบแผน เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน และต้องสอนการใช้ภาษาแก่ผู้เรียนด้วยเสมอ การพัฒนารูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยสามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ให้เกิดคุณลักษณะทางค่านิยมได้ง่ายต่อการพัฒนา เนื่องจากรายวิชาภาษาไทยเป็นรายวิชาหลักที่มีโครงสร้างการจัดการเรียนการสอนในรายชั่วโมง/ปี ซึ่งถือว่ามีความสำคัญมากกรายวิชาหนึ่ง

จากการศึกษาค้นคว้าที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ในการวัดและประเมินผลปัจจุบันนี้นอกจากจะเน้นที่ด้านความรู้เพียงอย่างเดียว การนำค่านิยมหลัก 12 ประการ ที่สอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์มาพัฒนาเป็นรูปแบบเพื่อใช้ในการประเมินควบคู่ไปกับความรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ นั้นยังมีความจำเป็น สามารถเลือกวิธีการประเมินได้หลากหลายรูปแบบโดยประยุกต์ใช้การประเมินผลตามสภาพจริง โดยที่ผู้เรียนสามารถปฏิบัติในสิ่งที่เรียนได้ถูกต้อง จนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง ดังนั้นการเสริมสร้างค่านิยมหลัก 12 ประการ ในการเรียนการสอนสามารถทำได้ดี โดยผู้วิจัยเลือกที่จะพัฒนารูปแบบการวัดค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในรายวิชาภาษาไทย โดยประยุกต์ใช้กับการประเมินตามสภาพจริง โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล ซึ่งทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้สามารถออกแบบและจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ อีกทั้งยังสามารถวัดค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีนโยบายให้จัดในสถานศึกษาควบคู่กันไป ซึ่งการพัฒนารูปแบบการวัดค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในรายวิชาภาษาไทยที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการวัดค่านิยมหลักในสถานศึกษา ตลอดจนเป็นแนวทางในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือประเมินตามสภาพจริงและวัดค่านิยมหลัก 12 ประการในรายวิชาอื่น ๆ ต่อไปได้อีกด้วย

คำถามของการวิจัย

1. วัตถุประสงค์ในการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีอะไรบ้าง
2. รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้แนวทางการประเมินตามสภาพจริง ควรเป็นอย่างไร และมีความเป็นประโยชน์ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง ครอบคลุม มากน้อยเพียงใด

3. รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้แนวทางการประเมินตามสภาพจริง ที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ ความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุม อย่างไร เมื่อนำไปทดลองใช้

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง
3. เพื่อทดลองใช้และประเมินรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง

สมมติฐานในการวิจัย

1. ตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย 10 ตัวบ่งชี้
2. รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานการประเมินครอบคลุม 4 มาตรฐาน คือ ความเป็นประโยชน์ (Utility Standards) ความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) ความเหมาะสม (Propriety Standards) และความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy Standards) อยู่ในระดับมากขึ้นไป
3. รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง หลังทดลองใช้เป็นไปตามมาตรฐานการประเมินครอบคลุม 4 มาตรฐาน คือ ความเป็นประโยชน์ (Utility Standards) ความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) ความเหมาะสม (Propriety Standards) และความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy Standards)

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านกลุ่มผู้ประเมิน

กลุ่มผู้ประเมินที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 การพัฒนาตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีกลุ่มผู้ประเมินเป็นนักวิชาการศึกษาด้านการวัดและประเมินผลการศึกษาที่มีความรู้และเชี่ยวชาญทางตัวบ่งชี้และการประเมิน นักวิชาการทางด้านส่งเสริมค่านิยม และครูที่ปฏิบัติการสอน

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง โดยมีกลุ่มผู้ประเมินเป็นกลุ่มเดียวกับผู้ที่ประเมินในระยะที่ 1

ระยะที่ 3 การทดลองใช้และประเมินรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง ประชากรเป็นครูผู้สอนในรายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตุล จำนวน 161 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้แก่ ความซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน (ค่านิยมข้อที่ 2) ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน (ค่านิยมข้อที่ 4) และความเข้มแข็งทั้งทางร่างกายและจิตใจ (ค่านิยมข้อที่ 11) มาใช้จัดกระบวนการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริงในสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 จำนวน 1 หน่วยการเรียนรู้ คือ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 : ออมไว้ได้กำไรชีวิต ประกอบด้วยเนื้อหาดังนี้

- 2.1 การศึกษาคำศัพท์
- 2.2 การอ่านจับใจความ
- 2.3 การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง
- 2.4 การอ่านออกเสียง
- 2.5 สำนวนเปรียบเทียบ
- 2.6 ปริศนาคำทาย
- 2.7 ฝึกหัดคัดลายมือ
- 2.8 การตั้งคำถามจากนิทาน
- 2.9 บทร้อยกรอง”เงินตราน่ารู้”

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หมายถึง คุณลักษณะภายในของคนที่ไม่แสดงพฤติกรรมหรือการกระทำออกมา ตามอารมณ์ความรู้สึก ไม่ว่าจะในด้านความสนใจ เจตคติ ความชื่นชม ซึ่งเป็นนโยบายที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้เน้นเป็นหลักในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ประกอบด้วย ด้านความซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน (ข้อที่ 2) ด้านใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน (ข้อที่ 4) และด้านความเข้มแข็งทั้งทางร่างกายและจิตใจ (ข้อที่ 11) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ด้านความซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนที่แสดงถึงการยึดมั่นในความถูกต้อง ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น ละความเห็นแก่ตัว รู้จักแบ่งปันช่วยเหลือสังคมและบุคคลที่ควรให้ รู้จักควบคุมตัวเองเมื่อประสบกับความยากลำบากและสิ่งทีก่อให้เกิดความเสียหาย

1.2 ด้านใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนที่แสดงถึงความตั้งใจเพียรพยายามในการศึกษา เล่าเรียน แสวงหาความรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม

1.3 ด้านความเข้มแข็งทั้งทางร่างกายและจิตใจ หมายถึง การปฏิบัติตนให้มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรงปราศจากโรคภัย และจิตใจที่เข้มแข็ง มีความละเอียดเกรงกลัวต่อบาป ไม่กระทำความชั่วใด ๆ ยึดมั่นในการทำความดีของศาสนา

2. ตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการตาม จุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หมายถึง ตัวแปรที่บ่งบอกหรือสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะต่างๆ ของพฤติกรรมที่แสดงออกมาเกี่ยวกับค่านิยมทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย

2.1 ตัวบ่งชี้ค่านิยมด้านความซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน

2.2 ตัวบ่งชี้ค่านิยมด้านใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน

2.3 ตัวบ่งชี้ค่านิยมด้านความเข้มแข็งทั้งทางร่างกายและจิตใจ

3. รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง หมายถึง รูปแบบที่พัฒนาขึ้นเพื่อประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในรายวิชาภาษาไทย โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญ 5 องค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

3.1 เป้าหมายของการเรียนรู้

3.2 ภาระงานการเรียนรู้ตามสภาพจริง

- 3.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตามสภาพจริง
- 3.4 เทคนิคและเครื่องมือในการประเมินผล
- 3.5 เกณฑ์การประเมินผล

4. คุณภาพของรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง หมายถึง การประเมินรูปแบบโดยยึดหลักมาตรฐานของการประเมิน (Evaluation Standards) ที่จัดทำโดย Stufflebeam และคณะ (1998) ประกอบด้วยมาตรฐานทั้งหมด 4 ด้าน

4.1 มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standards) หมายถึง รูปแบบการประเมินสามารถตอบสนองความต้องการและเกิดประโยชน์กับผู้ใช้ โดยผู้พิจารณา คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลการศึกษา จำนวน 5 คน ส่วนการพิจารณาความเป็นประโยชน์ในการนำรูปแบบการประเมินไปทดลองใช้ ให้ความเห็นโดยครูผู้สอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 8 คน

4.2 มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) หมายถึง รูปแบบมีวิธีการที่ใช้ในการประเมินมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติจริง ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพภายใต้ทรัพยากรและเงื่อนไขเวลาที่มีอย่างจำกัด โดยผู้พิจารณา คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลการศึกษา จำนวน 5 คน ส่วนการพิจารณาความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการประเมินไปทดลองใช้ ให้ความเห็นโดยครูผู้สอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 8 คน

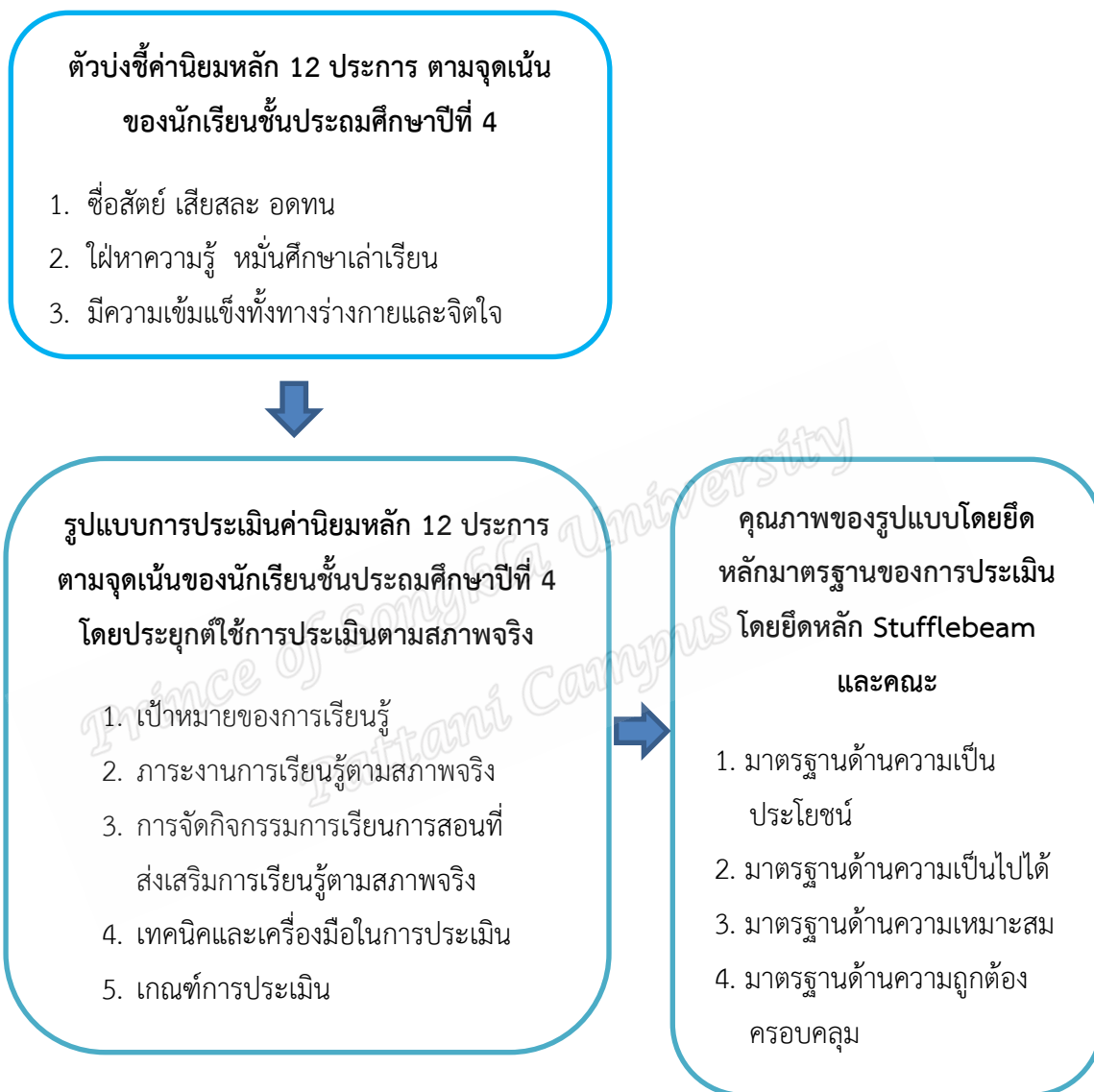
4.3 มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) หมายถึง รูปแบบมีวิธีการดำเนินการอย่างถูกต้องตามหลักวิชา ให้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ และมีจรรยาบรรณ โดยผู้พิจารณา คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลการศึกษา จำนวน 5 คน ส่วนการพิจารณาความเหมาะสมในการนำรูปแบบการประเมินไปทดลองใช้ ให้ความเห็นโดยครูผู้สอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 8 คน

4.4 มาตรฐานด้านความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy Standards) หมายถึง รูปแบบมีดำเนินการอย่างถูกต้องตามหลักวิธีการที่น่าเชื่อถือ โดยผู้พิจารณา คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลการศึกษา จำนวน 5 คน ส่วนการพิจารณาความถูกต้อง ครอบคลุมในการนำรูปแบบการประเมินไปทดลองใช้ ให้ความเห็นโดยครูผู้สอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 8 คน

5.การประเมินตามสภาพจริง หมายถึง การประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ควบคู่ไปกับการประเมินผลการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทย โดยใช้กระบวนการตัดสินใจ ความรู้ ความสามารถและทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียนในสภาพที่สอดคล้องกับชีวิตจริง เน้นประเมินทักษะการคิดที่ซับซ้อนในการทำงานของนักเรียนในวิธีที่หลากหลาย เพื่อให้แสดงถึงความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน

กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ตัวบ่งชี้ในการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สามารถนำมาใช้ในกระบวนการวัดและประเมินผลในแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้เด็กไทยได้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และค่านิยมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่คนในชาติ
2. รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ควบคู่กันไป เพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. ครูสามารถนำไปใช้ในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นทุกช่วงชั้น และทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

Prince of Songkla University
Pattani Campus

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนารูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในรายวิชาภาษาไทย โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. มโนทัศน์ในการพัฒนาตัวบ่งชี้

- 1.1 ความหมายของตัวบ่งชี้
- 1.2 ประเภทของตัวบ่งชี้
- 1.3 คุณสมบัติที่ดีของตัวบ่งชี้
- 1.4 หลักการพัฒนาตัวบ่งชี้

2. มโนทัศน์ในการพัฒนารูปแบบ

- 2.1 ความหมายของรูปแบบ
- 2.2 ประเภทของรูปแบบ
- 2.3 องค์ประกอบรูปแบบ
- 2.4 ลักษณะที่ดีของรูปแบบ
- 2.5 การพัฒนารูปแบบ
- 2.6 การทดสอบรูปแบบ

3. การพัฒนารูปแบบการประเมินผลตามสภาพจริง

- 3.1 ความหมายของการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง
- 3.2 แนวทางการประเมินผลตามสภาพจริง
- 3.3 วิธีการประเมินผลตามสภาพจริง
- 3.4 รูปแบบการประเมินตามสภาพจริง

4. ค่านิยมหลัก 12 ประการ

- 4.1 ความเป็นมาและความสำคัญของค่านิยมหลัก 12 ประการ ของคนไทย
- 4.2 แนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมหลัก 12 ประการ ในสถานศึกษา
- 4.3 ค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

5. ตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

- 5.1 ตัวบ่งชี้ด้านความซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน
- 5.2 ตัวบ่งชี้ด้านการใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน
- 5.3 ตัวบ่งชี้ด้านความเข้มแข็งทั้งทางร่างกายและจิตใจ

6. การจัดการเรียนรู้และการประเมินกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

- 6.1 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย
- 6.2 การประเมินผลวิชาภาษาไทย

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 7.1 งานวิจัยในประเทศ
- 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. มโนทัศน์ในการพัฒนาตัวบ่งชี้

1.1 ความหมาย

กฤษณา คิตติ (2547) ได้ให้ความหมายว่า ตัวบ่งชี้ หมายถึง สารสนเทศที่บ่งบอกสภาวะหรือสภาพการณ์ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งของสิ่งที่น่าสนใจ ซึ่งสารสนเทศดังกล่าวอาจอยู่ในรูปของข้อความ ตัวประกอบตัวแปรหรือค่าที่สังเกตได้เป็นตัวเลข โดยลักษณะดังกล่าวเป็นข้อมูล ตัวแปรหรือข้อเท็จจริงมาสัมพันธ์กัน เพื่อให้เกิดค่าหรือคุณค่าที่สามารถชี้ให้เห็นถึงสภาพการดำเนินการหรือผลการดำเนินงานนั้น ๆ ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งเมื่อเทียบกับ เกณฑ์ที่ตั้งไว้

ศิริชัย กาญจนวาสิ (2545) ได้ให้ความหมายว่า ตัวชี้วัดหรือตัวบ่งชี้ หมายถึง ตัวประกอบตัวแปร หรือค่าที่สังเกตได้ ซึ่งสะท้อนลักษณะของการดำเนินงาน

Johnstone (1981) ได้ให้ความหมายว่า ตัวบ่งชี้ หมายถึง สารสนเทศที่บ่งบอกปริมาณเชิงสัมพัทธ์ หรือสภาวะของสิ่งที่มุ่งวัดในเวลาใดเวลาหนึ่ง อาจจะไม่ชัดเจน แต่บ่งบอกหรือสะท้อนให้เห็นถึงวิธีการ ซึ่งในอนาคตตัวบ่งชี้ที่นี้อาจเปลี่ยนแปลงไปได้

จากข้อความข้างต้น ผู้วิจัยขอสรุปว่า ตัวบ่งชี้ หมายถึง สิ่งชี้ให้เห็น บ่งบอกให้รู้หรือสะท้อนให้เห็นสถานภาพ หรือลักษณะการดำเนินงาน หรืออาจจะเป็นผลของการดำเนินงาน ตัวบ่งชี้จะผูกพันกับเกณฑ์ ซึ่งเป็นบทสรุปว่า สิ่งนั้นมีคุณค่าหรือความสำเร็จมากน้อยเพียงใด

1.2 ประเภทของตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้มีหลายประเภทขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้ในการจำแนก ซึ่งมี 6 วิธีดังนี้

(Johnstone, 1981, อ้างถึงในภุชญา คิตดี, 2547)

1) จำแนกตามตัวแปรที่เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างตัวบ่งชี้ ได้แก่ (1) ตัวบ่งชี้ที่เป็นตัวแทน (representative indicators) (2) ตัวบ่งชี้เดี่ยว (disaggregative indicators) (3) ตัวบ่งชี้รวม (composite indicators)

2) จำแนกตามวิธีการแปลผล ได้แก่ (1) การแปลผลแบบอิงกลุ่ม (norm referenced) (2) การแปลผลแบบอิงเกณฑ์ (criterion referenced) (3) การแปลผลแบบอิงตนเอง (self referenced)

3) จำแนกตามลักษณะหรือตามสเกลการวัด ได้แก่ (1) วัดเป็นค่าสัมบูรณ์ (absolute measurement) (2) วัดเป็นค่าสัมพัทธ์ (relative measurement)

4) จำแนกตามช่วงเวลา ได้แก่ (1) ตัวบ่งชี้ที่แสดงค่าในช่วงเวลาหนึ่ง (measurement of stocks) (2) ตัวบ่งชี้ที่แสดงการเปลี่ยนแปลงไปตามช่วงเวลา (measurement of flows)

5) จำแนกตามระดับในการวัด ได้แก่ (1) วัดลักษณะสภาพรวม ๆ ทุกระดับ (measurement of overall level) (2) วัดลักษณะการกระจาย (measurement of distribution)

6) จำแนกตามตัวบ่งชี้เชิงระบบ ได้แก่ (1) ตัวบ่งชี้ปัจจัย (input indicators) (2) ตัวบ่งชี้ด้านกระบวนการ (process indicators) (3) ตัวบ่งชี้ด้านผลผลิต (output indicators)

สำหรับตัวบ่งชี้ที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาครั้งนี้ เป็นตัวบ่งชี้ที่จำแนกประเภทตามตัวแปรที่เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างตัวบ่งชี้มี 3 ประเภท ดังนี้

1) ตัวบ่งชี้ที่เป็นตัวแทน (representative indicators) ซึ่งใช้มากในงานวิจัย งานบริหาร และงานวางแผน ช่วยชี้หรือสะท้อนให้เห็นแง่มุมของระบบการศึกษา เป็นตัวบ่งชี้ที่วัดได้จากตัวแปรเดี่ยวตัวอย่างของตัวบ่งชี้ เช่น อัตราส่วนของนักเรียนต่อประชากรการศึกษา อัตราการเรียนต่อของนักเรียนในระดับต่างๆ เป็นต้น

2) ตัวบ่งชี้เดี่ยว (disaggregative indicators) เป็นตัวบ่งชี้ที่นำตัวแปรมาแยกย่อยให้เป็นส่วนละเอียดลงไปเฉพาะเพื่อใช้เป็นตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งอธิบายเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ตัวอย่างของตัวบ่งชี้ เช่น อัตราการเรียนต่อระดับปริญญาตรีของเพศหญิงที่มีรายได้สูงต่ำต่างกัน เป็นต้น

3) ตัวบ่งชี้รวมหรือตัวบ่งชี้ผสม (composite indicators) เป็นตัวบ่งชี้ที่เกิดจากการรวมตัวแปรหลาย ๆ ตัวด้วยวิธีการทางคณิตศาสตร์ และมีการถ่วงน้ำหนักของตัวแปรแต่ละตัวคำนวณค่าตัวบ่งชี้รวมออกมาเพื่อให้ได้ตัวบ่งบอกสภาวะ หรือภาพรวมของระบบการศึกษา ซึ่งตัวบ่งชี้ประเภทนี้จะช่วยอธิบายสภาพการณ์ของการศึกษาได้ดีกว่าสองประเภทข้างต้น ที่ใช้ตัวแปรเดี่ยว หรือตัวแปรเฉพาะ เช่น GPA ของนักศึกษา (รวมเกรดทุกวิชา) คุณภาพหรือความเป็นเลิศทางวิชาการ เป็นต้น

จากประเภทตามตัวแปรที่เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างตัวบ่งชี้มี 3 ประเภท ดังที่กล่าวมานั้น ตัวบ่งชี้ที่ผู้วิจัยศึกษาจัดอยู่ในประเภทตัวบ่งชี้เดี่ยว

1.3 คุณสมบัติที่ดีของตัวบ่งชี้

ตัวบ่งชี้ที่ดีมีคุณสมบัติที่สำคัญดังนี้ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2545, อ้างถึงในกฤษณา คิตติ, 2547)

1) ความตรง (Validity) ตัวบ่งชี้ที่ดีจะต้องบ่งชี้ได้ตามคุณลักษณะที่ต้องการวัดอย่างถูกต้องแม่นยำ ตัวบ่งชี้ที่สามารถชี้ได้แม่นยำ ตรงตามคุณลักษณะที่มุ่งวัดนั้นมีลักษณะดังนี้

1.1 มีความตรงประเด็น (relevant) กล่าวคือ ตัวบ่งชี้ต้องชี้วัดได้ตรงประเด็นมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์ หรือเกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณลักษณะที่มุ่งวัด เช่น กระดาษลิทมัสเป็นตัวบ่งชี้สภาพความเป็นกรด/ด่าง ของสารละลาย เป็นต้น

1.2 ความเป็นตัวแทน (representative) กล่าวคือ ตัวบ่งชี้ต้องมีความเป็นตัวแทนคุณลักษณะที่มุ่งวัด หรือมีมุมมองที่ครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญของคุณลักษณะที่มุ่งวัดอย่างครบถ้วน เช่น อุณหภูมิร่างกาย เป็นตัวบ่งชี้สภาวะการมีไข้ของผู้ป่วย เป็นต้น

2) ความเที่ยง (reliability) ตัวบ่งชี้ที่ดีจะต้องบ่งชี้คุณลักษณะที่มุ่งวัดได้อย่างน่าเชื่อถือ คงเส้นคงวาหรือบ่งชี้ได้คงที่เมื่อทำการวัดซ้ำในช่วงเวลาเดียวกัน ตัวบ่งชี้ที่สามารถชี้ได้อย่างคงเส้นคงวาเมื่อทำการวัดซ้ำ มีลักษณะดังนี้

2.1 ความเป็นปรนัย (objectiveth) กล่าวคือ ตัวบ่งชี้ต้องชี้วัดได้อย่างเป็นปรนัย การตัดสินใจเกี่ยวกับค่าของตัวบ่งชี้ควรขึ้นอยู่กับ สภาวะที่เป็นอยู่ หรือคุณสมบัติของสิ่งนั้นมากกว่าที่จะขึ้นอยู่กับ ความรู้สึกตามอัตวิสัย เช่น การรับรู้ประสิทธิภาพของหลักสูตรกับ อัตราการสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาของหลักสูตร ต่างเป็นตัวบ่งชี้ตัวหนึ่งของคุณภาพหลักสูตร แต่อัตราการสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาของหลักสูตร จะเป็นตัวบ่งชี้ที่วัดได้อย่างมีความเป็นปรนัยมากกว่าการรับรู้ประสิทธิภาพของหลักสูตร

2.2 มีความคลาดเคลื่อนต่ำ (minimum error) กล่าวคือ ตัวบ่งชี้ต้องวัดได้อย่างมีความคลาดเคลื่อนต่ำ ค่าที่ได้จะต้องมาจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ เช่น คะแนนผลสัมฤทธิ์จากการทดสอบกับคะแนนผลสัมฤทธิ์จากการตอบตามปฏิกริยาหรือสังเกตอย่างไม่เป็นทางการต่างเป็นตัวบ่งชี้ตัวหนึ่งของความสำเร็จของการฝึกอบรม แต่คะแนนผลสัมฤทธิ์จากการทดสอบจะเป็นตัวบ่งชี้ที่น่าเชื่อถือหรือมีความคลาดเคลื่อนจากการวัดต่ำกว่า

2.3 ความเป็นกลาง (neutrality) กล่าวคือ ตัวบ่งชี้ที่ดีจะต้องบ่งชี้ด้วยความเป็นกลางปราศจากความลำเอียง (bias) ไม่น้อมเอียงเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ไม่ชี้นำโดยการเน้นการบ่งชี้เฉพาะลักษณะความสำเร็จ หรือความล้มเหลวหรือความไม่ยุติธรรม

2.4 ความไว (sensitivity) กล่าวคือ ตัวบ่งชี้ที่ดีจะต้องมีความไวต่อคุณลักษณะที่มุ่งวัดสามารถแสดงความผันแปร หรือความแตกต่างระหว่างหน่วยวิเคราะห์ได้อย่างชัดเจน โดยตัวบ่งชี้จะต้องมีมาตรและหน่วยวัดที่มีความละเอียดเพียงพอ

2.5 สะดวกในการนำไปใช้ (practicality) กล่าวคือ ตัวบ่งชี้ที่ดีจะต้องสะดวกในการนำไปใช้ ใช้ได้ดีและได้ผลโดยมีลักษณะดังนี้

2.5.1 เก็บข้อมูลง่าย กล่าวคือ ตัวบ่งชี้ที่ดีจะต้องสามารถนำไปใช้วัดหรือเก็บข้อมูลได้สะดวกสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลจากการตรวจ นับ วัด หรือสังเกตได้ง่าย

2.5.2 แปลความหมายง่าย (interpretability) กล่าวคือ ตัวบ่งชี้ที่ดีควรให้ค่าการวัดที่มีจุดสูงสุด และต่ำสุด เข้าใจง่ายและสามารถสร้างเกณฑ์ตัดสินคุณภาพได้ง่าย

1.4 หลักการพัฒนาตัวบ่งชี้

การพัฒนาตัวบ่งชี้ เป็นกระบวนการในการลดปริมาณและความซับซ้อนของข้อมูล เพื่อให้ได้สารสนเทศเชิงปริมาณ สำหรับบ่งชี้คุณลักษณะของสิ่งที่ต้องการศึกษา หรือผลการดำเนินงานของระบบใดระบบหนึ่ง นอกจากนี้ยังสามารถใช้เป็นตัวแปรคุณลักษณะของสิ่งที่ต้องการศึกษาในการนำไปใช้วิเคราะห์เพื่อศึกษาวิจัยในแง่มุมต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการได้ถูกต้อง และน่าเชื่อถือมากกว่าการใช้ตัวแปรเดียวหรือตัวแปรย่อยแต่ละตัวทั้งนี้ตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นจะมีคุณภาพได้จะต้องมีขั้นตอนการสร้าง และขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพที่น่าเชื่อถือ (Johnstone, 1981, อ้างถึงในภุชญา คิตติ, 2547)

Johnstone (1981) ได้อธิบายวิธีการสร้างตัวบ่งชี้ไว้ 3 วิธี คือ

1) การนิยามตัวบ่งชี้เพื่อประโยชน์ของการใช้ (Pragmatic definition) การสร้างตัวบ่งชี้ ประเภทนี้มี 2 แบบ ดังนี้

1.1 การเลือกตัวแปรจำนวนหนึ่งที่ทำได้หรือที่มีอยู่มาใช้ วิธีการแบบนี้จัดทำตัวบ่งชี้ในลักษณะที่เป็นตัวแทน (representative indicators)

1.2 การนำเอาตัวแปรตัวหนึ่งมาผสมหรือรวมกัน การรวมตัวแปรประเภทนี้มักกำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยใดวิจัยหนึ่งโดยเฉพาะ จุดอ่อนคือ การเลือกตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งหรือการผสมรวมตัวแปรจากข้อสมมติฐานนั้น มักจะขึ้นอยู่กับ ข้อพิจารณาของแต่ละบุคคลซึ่งใช้ทัศนคติของตัวบุคคล

2) การนิยามตัวบ่งชี้โดยอาศัยนิยามเชิงทฤษฎี (theoretical definition) สร้างโดยเลือกกลุ่มตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับ สภาวะหรือคุณลักษณะที่สนใจ แล้วจัดลำดับความสำคัญกำหนดน้ำหนักตามเหตุผลหรือพื้นฐานทางทฤษฎีเพื่อสังเคราะห์เป็นตัวบ่งชี้

3) การนิยามตัวบ่งชี้โดยอาศัยนิยามเชิงประจักษ์ (empirical definition) เป็นการนิยามโดยอาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์ในการจัดกลุ่มความสัมพันธ์ของตัวแปร การกำหนดน้ำหนักโดยวิธีการสถิติเป็นหลัก

เนื่องจากวิธีที่ 1 มีจุดอ่อนมาก การพัฒนาตัวบ่งชี้จึงควรใช้ 2 วิธีหลัง ซึ่งทั้ง 2 วิธีมีสิ่งที่ควรคำนึงในการพัฒนาตัวบ่งชี้ 3 ประการ คือ (เจ็จันท์ จงสถิตอยู่ และ แสง ปิ่นมณี, 2530, อ้างถึงในกฤษฎา คิตติ)

1. การเลือกองค์ประกอบตัวแปร หรือกลุ่มตัวแปร (component variables) เริ่มจากการระบุหรืออธิบายคุณลักษณะของตัวบ่งชี้อย่างชัดเจน โดยอาศัยเอกสารเชิงทฤษฎีหรือจากความเห็นของผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ได้ตัวแปรหลักที่สำคัญ ควรหลีกเลี่ยงตัวแปรจำนวนมากเพราะทำให้เกิดความซับซ้อน

2. การสังเคราะห์ตัวแปรองค์ประกอบ โดยทั่วไปใช้กันอยู่ 2 วิธี คือ การบวกทางพีชคณิต (additive) และการรวมแบบทวีคูณ (multiplicative) ซึ่งมีข้อแตกต่างกัน ดังนี้ (Johnstone, 1981)

2.1 การบวกทางพีชคณิต (additive) มีข้อตกลงเบื้องต้นคือ ความสำคัญของแต่ละตัวแปรสามารถทดแทนหรือชดเชยกันได้

2.2 การรวมแบบทวีคูณ (multiplicative) มีข้อตกลงเบื้องต้น คือ การเปลี่ยนแปลงค่าของตัวแปรหนึ่งตัวอยู่บนพื้นฐานของอีกตัวแปรหนึ่งไม่อาจทดแทนหรือชดเชยกันได้ กล่าวคือตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้นจะมีค่าสูงได้ก็ต่อเมื่อตัวแปรองค์ประกอบทุกตัวมีค่าสูงทั้งหมด และตัวแปรองค์ประกอบแต่ละตัวจะต้องเสริมซึ่งกันและกัน จึงจะส่งผลต่อค่าตัวบ่งชี้

3. การกำหนดน้ำหนักของตัวแปร (Johnstone, 1981, อ้างถึงในกฤษฎา คิตติ, 2547) สามารถทำได้โดยให้น้ำหนักของตัวแปรเท่ากันทุกตัว หรือให้มีความแตกต่างกันในแต่ละตัว โดยมีวิธีการหลัก 3 วิธี คือ

3.1 วิธีการตัดสินโดยผู้เชี่ยวชาญ (expert judgment) เป็นการลงความเห็นในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ ซึ่งอาจเป็นนักวิจัยหรือนักวางแผน โดยให้สมาชิกแต่ละคนเสนอค่าน้ำหนักของตัวแปร แล้วจึงพิจารณาหาข้อยุติด้วยการใช้ค่าเฉลี่ย หรือการอภิปรายลงความเห็นหรืออาจใช้แบบสอบถามเพื่อตรวจสอบดูคำร้อยลของผู้ตอบเห็นด้วยกับสำคัญของตัวแปรนั้น นอกจากนี้ยังมีวิธีการที่เป็นระบบมากขึ้น เช่น การใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi) สัมภาษณ์ความคิดเห็นจากกลุ่มคนที่ได้คัดเลือกเป็นพิเศษ โดยการสัมภาษณ์ หรือตอบแบบสอบถามความคิดเห็นจนได้คำตอบที่ชัดเจนแล้วจึงนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้หาค่าน้ำหนักของตัวแปร

3.2 วิธีวัดจากความพยายามของการได้มาของตัวแปร (measure effort required) โดยพิจารณาจากเวลาที่ใช้หรือค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับตัวแปร ถ้าตัวแปรใดมีการใช้เวลาหรือค่าใช้จ่ายสูง คือ มีการใช้ความพยายามมากกว่าอีกตัวแปรหนึ่ง ตัวแปรนั้นควรมีน้ำหนักมากกว่า (หรือน้อยกว่า) อีกตัวแปรหนึ่ง ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับบริบทของสิ่งที่ต้องการศึกษา

3.3 วิธีการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ (empirical data) เป็นการใช่วิธีการทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ได้น้ำหนักของแต่ละตัวแปร โดยอาจใช้หลักการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

(multiple regression analysis) การวิเคราะห์องค์ประกอบ (factor analysis) การวิเคราะห์จำแนก (discriminate analysis) หรือการวิเคราะห์สหสัมพันธ์คาโนนิคอล (canonical correlation analysis) เป็นต้น

จากข้อความที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยเลือกใช้การพัฒนาตัวบ่งชี้ ซึ่งเป็นการนิยามตัวบ่งชี้ โดยอาศัยนิยามเชิงทฤษฎี (theoretical definition) และเป็นการกำหนดน้ำหนักของตัวแปร โดยใช้วิธีการตัดสินโดยผู้เชี่ยวชาญ (expert judgment)

2. มโนทัศน์ในการพัฒนารูปแบบ

2.1. ความหมายของรูปแบบ

ใน Dictionary of Education ซึ่งบรรณาธิการโดย Carter V. Good (1973) ได้รวบรวม ความหมายของรูปแบบหรือแบบจำลอง (Model) ไว้ 4 ความหมาย คือ

- 1) เป็นแบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหรือทำซ้ำ
- 2) เป็นตัวอย่างสำหรับการเลียนแบบ เช่น ตัวอย่างในการออกเสียงภาษาต่างประเทศ เพื่อให้ผู้เรียนได้เลียนแบบ
- 3) เป็นแผนภาพหรือภาพ 3 มิติ ที่เป็นตัวแทนของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลักการ หรือแนวคิด
- 4) เป็นชุดของปัจจัยหรือองค์ประกอบ หรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน รวมตัวเป็นตัวประกอบและเป็นสัญลักษณ์ทางระบบสังคม อาจเขียนเป็นสูตรทางคณิตศาสตร์หรือบรรยายด้วยภาษาก็ได้

Tosi and Carroll (1982) กล่าวว่า รูปแบบเป็นนามธรรมของของจริง หรือภาพจำลองของสภาพการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจจะมีตั้งแต่แบบจำลองอย่างง่ายไปจนถึงแบบจำลองที่มีความซับซ้อนมากๆ มีทั้งแบบจำลองเชิงกายภาพ (Physical Model) เช่น แบบจำลองหอดูดาว แบบจำลองเครื่องบินขับไล่เอฟ 16 เป็นต้น และแบบจำลองเชิงคุณลักษณะ (Qualitative Model) ที่ใช้อธิบายสภาพการณ์หรือปรากฏการณ์ด้วยภาษาหรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ

Bardo and Hartman (1982) กล่าวว่า รูปแบบเป็นสิ่งที่ได้รับการพัฒนาขึ้นเพื่อบรรยายคุณลักษณะที่สำคัญของปรากฏการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ รูปแบบจึงมิใช่การบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์อย่างละเอียดทุกแง่ทุกมุม เพราะการกระทำเช่นนั้นจะทำให้รูปแบบนั้นด้อยลงไป ส่วนการที่จะระบุว่ามีรูปแบบใด ๆ จะต้องประกอบด้วยรายละเอียดมากน้อยเพียงใดจึงจะเหมาะสม และรูปแบบนั้นๆ ควรมีองค์ประกอบอะไรบ้างไม่ได้มีการกำหนดตายตัว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ

กับปรากฏการณ์แต่ละอย่าง และวัตถุประสงค์ของผู้สร้างรูปแบบนั้นว่าต้องการจะอธิบายปรากฏการณ์นั้นๆ อย่างไร

ศิริชัย กาญจนวาสี (2547) ได้ให้ความหมายของรูปแบบว่า อาจเป็นเพียงการจำลองของจริง หรืออาจมีลักษณะเป็นทฤษฎี เป็นการเชื่อมโยงทฤษฎีสู่รูปธรรมของการปฏิบัติได้

พูลสุข หิงคานนท์ (2540) กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่แสดงโครงสร้างทางความคิดองค์ประกอบ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่สำคัญของเรื่องที่ศึกษา

สมาน อัครภูมิ (2537) และกรรณิกา เจิมเทียนชัย (2539) มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า รูปแบบ หมายถึง แบบจำลองอย่างง่ายหรือย่อส่วน (Simplified Form) ของปรากฏการณ์ต่างๆ ที่ผู้เสนอได้ศึกษาและพัฒนาขึ้นมาเพื่อแสดงหรืออธิบายปรากฏการณ์ให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น หรือในบางกรณีอาจจะใช้ประโยชน์ในการทำนายปรากฏการณ์ที่จะเกิดขึ้น ตลอดจนอาจใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไป

จากการศึกษาความเห็นของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยขอสรุปว่า รูปแบบ หมายถึง สิ่งที่ได้รับการพัฒนาขึ้นเพื่ออธิบายหรือแสดงให้เห็นโครงสร้างทางความคิดหรือความสัมพันธ์องค์ประกอบสำคัญของเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง

2.2 ประเภทของรูปแบบ

Keeves (1988) ได้แบ่งประเภทของรูปแบบที่ใช้ในทางการศึกษาเป็น 4 ประเภท ได้แก่

1) รูปแบบเชิงเปรียบเทียบ (Analogue Model) เป็นแบบจำลองเชิงกายภาพ ส่วนใหญ่ใช้ในด้านวิทยาศาสตร์ เช่น แบบจำลองโครงสร้างอะตอม สร้างขึ้นโดยใช้หลักการเปรียบเทียบโครงสร้างของแบบจำลองให้สอดคล้องกับลักษณะที่คล้ายกันทางกายภาพ สอดคล้องกับข้อมูลและความรู้ที่มีอยู่ในขณะนั้นด้วย แบบจำลองที่สร้างขึ้นต้องมีองค์ประกอบชัดเจนสามารถนำไปทดสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ได้ และสามารถนำไปใช้ทำการหาข้อสรุปของปรากฏการณ์ได้อย่างกว้างขวาง เช่น แบบจำลองจำนวนนักเรียนในโรงเรียน สร้างขึ้นโดยเปรียบเทียบกับลักษณะถังน้ำที่ประกอบด้วยท่อน้ำเข้าและท่อน้ำออกปริมาณน้ำที่ไหลเข้าถัง เปรียบเทียบได้กับจำนวนนักเรียนที่เข้าโรงเรียน ประกอบด้วยอัตราการเกิด อัตราการย้ายเข้า อัตราการรับเด็กอายุต่ำกว่าเกณฑ์ ส่วนปริมาณน้ำที่ไหลออกเปรียบเทียบกับได้กับจำนวนนักเรียนที่ออกจากโรงเรียน เนื่องจากพันธุศาสตร์การศึกษา การย้ายออก การจบการศึกษา สำหรับปริมาณน้ำที่เหลือในถังเปรียบเทียบกับจำนวนนักเรียนที่เหลืออยู่ในโรงเรียน เป็นต้น จุดมุ่งหมายของแบบจำลองแบบนี้ เพื่ออธิบายปรากฏการณ์การเปลี่ยนแปลงจำนวนนักเรียนในโรงเรียน

2) รูปแบบเชิงอธิบาย (Semantic Model) เป็นแบบจำลองที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษา ด้วยภาษา แผนภูมิ หรือรูปภาพ เพื่อให้เห็นแนวคิด โครงสร้าง องค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ เช่น แบบจำลองการเรียนรู้ เป็นต้น

3) รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematical Model) เป็นแบบจำลองที่แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบหรือตัวแปรต่าง ๆ โดยใช้สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ เดิมแบบจำลองนี้ใช้กับศาสตร์ทางด้านวิทยาศาสตร์ แต่ปัจจุบันมีแนวโน้มในการนำไปใช้ด้านพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์เพิ่มขึ้นรวมทั้งการศึกษาด้วย โดยเฉพาะในการวัดผลการศึกษา แบบจำลองแบบนี้สามารถอธิบายความสัมพันธ์และสร้างเป็นทฤษฎี เพราะสามารถทดสอบสมมุติฐานได้ แบบจำลองเชิงคณิตศาสตร์มักพัฒนามาจากแบบจำลองเชิงอธิบาย

4) รูปแบบเชิงเหตุผล (Causal Model) เป็นแบบจำลองที่พัฒนามาจากแบบจำลองเชิงอธิบาย โดยการนำเอาเทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) มาใช้ปัจจุบันมีการนำแบบจำลองนี้มาใช้ในการวิจัยทางการศึกษามากขึ้น แบบจำลองแบบนี้จะเป็นการนำเอาตัวแปรมาเขียนเป็นสัญลักษณ์ หรือคำย่อ แล้วใช้เส้นตรงและลูกศรแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรในเชิงเหตุและผล เช่น แบบจำลองการเรียนรู้ของผู้เรียน สถิติปัญญาของผู้เรียนมีผลมาจากสภาพทางเศรษฐกิจของพ่อแม่และสิ่งแวดล้อมที่บ้าน เป็นต้น แบบจำลองดังกล่าวสามารถกำหนดเป็นกรอบในการรวบรวมข้อมูลในสภาพที่เป็นจริงเพื่อทดสอบแบบจำลองได้ด้วย

กรรณิกา เจริมเทียนชัย (2539) ได้แบ่งประเภทของรูปแบบหรือแบบจำลองเป็น 2 ชนิด ได้แก่ รูปแบบของสิ่งที่เป็นรูปธรรมและรูปแบบของสิ่งที่เป็นนามธรรม

จากการศึกษาความคิดเห็นของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยขอสรุปว่า การแบ่งประเภทของรูปแบบขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการอธิบายแบบจำลองนั้นๆ สำหรับแนวคิดพื้นฐานของรูปแบบการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียนด้วยการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการปฏิรูปการเรียนรู้เป็นรูปแบบที่ยึดแนวคิดพื้นฐานที่สำคัญ 5 ประการมาใช้ในการวางยุทธศาสตร์หลักในการดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ ได้แก่

- 1) แนวคิดการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด
- 2) แนวคิดการปฏิรูปการเรียนรู้
- 3) แนวคิดการพัฒนาทั้งโรงเรียน (whole school reform)
- 4) แนวคิดการวิจัยและพัฒนา และการวิจัยปฏิบัติการ (Research and development และ action research)
- 5) แนวคิดแนวคิดการมีจุดเน้น (Focus) ในการพัฒนา

เสรี ชัดเข้ม (2538) ได้สรุปความเห็นของนักวิชาการหลายท่านว่า รูปแบบจำแนกเป็น 2 แบบได้แก่

1) รูปแบบเชิงกายภาพ (Physical Model) แบ่งได้ดังนี้

1.1 รูปแบบของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Model of) เช่นรูปแบบเครื่องบินที่สร้างเหมือนจริงแต่มีขนาดย่อส่วน

1.2 รูปแบบสำหรับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Model for) เช่น รูปแบบที่ออกไว้เพื่อเป็นต้นแบบผลิตสินค้า ต้องสร้างแบบจำลองเท่าของจริงขึ้นมาก่อน แล้วจึงผลิตสินค้าตามแบบจำลองนั้น

2) รูปแบบเชิงแนวคิด (Conceptual Model) แบ่งออกเป็น

2.1 รูปแบบเชิงแนวคิดของสิ่งหนึ่งสิ่งใด (Conceptual Model of) คือ แบบจำลองที่สร้างขึ้นจากแนวคิดทฤษฎี เพื่ออธิบายปรากฏการณ์บางอย่าง เช่น แบบจำลองการคงอยู่ของนักเรียนในโรงเรียน เป็นต้น

2.2 รูปแบบเชิงแนวคิดเพื่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด (Conceptual Model for) คือ รูปแบบที่สร้างขึ้นจากทฤษฎีการคัดสรรตามธรรมชาติ เพื่อนำไปอธิบายทฤษฎีการคงอยู่ของนักเรียนในโรงเรียน เป็นต้น

2.3 องค์ประกอบรูปแบบ

ศักดิ์ดา สถาพรวงษา (2549) ได้กำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานออกเป็น 4 ส่วนคือ ส่วนที่ 1 หลักการแนวคิดของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ส่วนที่ 2 ระบบของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) แนวทางการนำรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาไปใช้ ส่วนที่ 4) เงื่อนไขของรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ศิริชัย กาญจนวาสี และคณะ(2548) กล่าวว่ารูปแบบของระบบการบริหารจัดการศึกษาแบบบูรณาการสำหรับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบคือ 1) ภาพวาดความสำเร็จ 2) การกำหนดโครงสร้าง 3) การบริหารจัดการ 4) การติดตามกำกับ

วิสุทธิ์ วิจิตรพัชรภรณ์ (2547) ได้แสดงองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการศึกษาแบบกระจายอำนาจในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ความนำ ประกอบด้วยแนวคิด หลักการ วัตถุประสงค์ และอำนาจหน้าที่ ส่วนที่ 2 องค์ประกอบของรูปแบบและสาระสำคัญของการกระจายอำนาจ ส่วนที่ 3 ยุทธศาสตร์การดำเนินงานและเงื่อนไขความสำเร็จ

จินตนา ศักดิ์ภู่อารัม (2545) กล่าวว่า รูปแบบการบริหารโรงเรียนในกำกับของรัฐสำหรับประเทศไทยประกอบด้วย 4 ส่วนได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ เน้นบริบทและความเป็นมาของแนวคิด ส่วนที่ 2 รูปแบบการบริหารโรงเรียนในกำกับของรัฐสำหรับประเทศไทย ส่วนที่ 3 แนวทางการนำรูปแบบไปใช้ และส่วนที่ 4 เงื่อนไขและข้อจำกัดของรูปแบบ

Brown and Moberg (1980) ได้ทำการสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบพบว่า รูปแบบส่วนใหญ่ประกอบด้วย

- 1) สภาพแวดล้อม (Environment)
- 2) เทคโนโลยี (Technology)
- 3) โครงสร้าง (Structure)
- 4) กระบวนการจัดการ (Management Process) และ
- 5) การตัดสินใจสั่งการ (Decision Making)

จากการสังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบจากแนวคิดของนักวิชาการต่างๆ ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่าองค์ประกอบของรูปแบบ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ

- ส่วนที่ 1 ส่วนนำ
- ส่วนที่ 2 ตัวแบบหรือตัวระบบ
- ส่วนที่ 3 การนำรูปแบบไปใช้
- ส่วนที่ 4 การประเมินผล
- ส่วนที่ 5 เงื่อนไขหรือข้อจำกัด

2.4 ลักษณะที่ดีของรูปแบบ

พูลสุข หิงคานนท์ (2540) สรุปความเห็นของนักวิชาการหลายท่านว่า รูปแบบที่ดีจะเปรียบเสมือนสิ่งที่ทำให้ผู้สนใจศึกษาในเรื่องใดๆ ได้มีความเข้าใจเป็นเบื้องต้นก่อนการศึกษาในแนวลึกต่อไป ดังนั้นรูปแบบที่ดีควรมีลักษณะดังนี้

- 1) รูปแบบควรประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างระหว่างตัวแปรมากกว่าที่จะเน้นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรรวม ๆ
  - 2) รูปแบบควรนำไปสู่การทำนายผลที่ตามมา ซึ่งสามารถตรวจสอบได้ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์โดยเมื่อทดสอบแบบจำลองแล้ว หากปรากฏว่าไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์แบบจำลองนั้นต้องถูกยกเลิกไป
  - 3) รูปแบบควรอธิบายโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของเรื่องที่จะศึกษาได้อย่างชัดเจน
  - 4) รูปแบบควรนำไปสู่การสร้างแนวความคิดใหม่ หรือความสัมพันธ์ใหม่ของเรื่องที่ศึกษาได้
  - 5) รูปแบบในเรื่องใดจะเป็นเช่นไรขึ้นอยู่กับกรอบของทฤษฎีในเรื่องนั้น
- เสรี ชัดแฉ่ม (2538) ได้กล่าวว่า คุณสมบัติของรูปแบบทั้ง 2 ประการนี้มีลักษณะที่ขัดแย้งกันระหว่างสองรูปแบบกล่าวคือการสร้างรูปแบบให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของปรากฏการณ์

มากเท่าใด โมเดลที่จะสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ทำให้การนำโมเดลไปใช้มีความยุ่งยาก ในทางตรงกันข้ามถ้าเน้นความสะดวกในการนำโมเดลไปใช้อธิบายปรากฏการณ์ก็ต้องเขียนโมเดลให้ง่ายและชัดเจน โมเดลนั้นก็ย่อมไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของปรากฏการณ์ ซึ่งทำให้การนำโมเดลไปอธิบายทำนาย และควบคุมปรากฏการณ์ได้จำกัด ดังนั้นการสร้างโมเดลจึงต้องพยายามสร้างให้ได้ทั้งความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของปรากฏการณ์ให้มากที่สุด และขณะเดียวกันก็สามารถนำไปใช้หาข้อสรุปเพื่ออธิบายทำนาย หรือควบคุมปรากฏการณ์นั้นๆให้มากที่สุด โดยเราอาจเลือกศึกษาเฉพาะองค์ประกอบหรือตัวแปรที่สำคัญๆของปรากฏการณ์นั้นๆ

Keeves (1988) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของรูปแบบ 4 ประการ ได้แก่

1) รูปแบบควรประกอบขึ้นด้วยความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้างของตัวแปรมากกว่าความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงธรรมดา อย่างไรก็ตามความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงก็มีประโยชน์ในช่วงต้นของการพัฒนาแบบจำลอง

2) รูปแบบควรใช้เป็นแนวทางในการพยากรณ์ผลที่จะเกิดขึ้นจากการใช้แบบจำลองได้สามารถตรวจสอบได้โดยการสังเกต และหาข้อสนับสนุนด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ได้

3) รูปแบบควรจะต้องระบุ หรือชี้ให้เห็นถึงกลไกเชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษาดังนั้น นอกจากแบบจำลองจะเป็นเครื่องมือในการพยากรณ์แล้ว ยังใช้เป็นเครื่องมือในการอธิบายปรากฏการณ์ได้ด้วย

4) รูปแบบควรเป็นเครื่องมือในการสร้างความคิดรวบยอด (Concept) ใหม่ และการสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรใหม่ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มองค์ความรู้ (Body of Knowledge) ในเรื่องที่กำลังศึกษาด้วย

จากที่ได้ศึกษาความเห็นของนักวิชาการข้างต้น ผู้วิจัยขอสรุปว่า ลักษณะรูปแบบที่ดีนั้นต้องนำไปใช้ได้ง่ายไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน มีความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง มีความหลากหลายในทางปฏิบัติเพื่อประโยชน์ของผู้นำไปใช้

2.5 การพัฒนารูปแบบ

ศิริชัย กาญจนวาสี (2550) ได้กล่าวถึงการพัฒนารูปแบบประเมินว่า ในการประเมินหรือการวิจัยเชิงประเมินนั้น มีคำถามหลัก 4 คำถาม ซึ่งเป็นแนวคิดพื้นฐานในการประเมิน เพื่อประกอบการวางแผนการดำเนินกิจกรรมในกระบวนการประเมินอันได้แก่

- 1) ประเมินทำไม เป็นคำถามที่จะช่วยในการกำหนดเป้าหมายของการประเมิน
  - 2) ประเมินอะไร เป็นคำถามที่ช่วยในการวิเคราะห์สิ่งที่มุ่งประเมิน
  - 3) ประเมินอย่างไร เป็นคำถามที่ช่วยในการสร้างเครื่องมือในการประเมิน
- การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

4) ตัดสินผลด้วยวิธีใด เป็นคำถามที่ช่วยในการพิจารณาเกณฑ์และตัดสินคุณค่าของสิ่งที่มีประเมินได้

เมื่อผู้ประเมินตอบคำถามทั้ง 4 ข้อนี้ได้ นั้นแสดงว่า ผู้ประเมินได้กำหนดกิจกรรมในกระบวนการประเมินได้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

สุวิทย์ มูลคำ และสุนันทา สุนทรประเสริฐ (2550) คือ การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน แบ่งเป็นขั้นตอนหลัก 3 ขั้นตอน คือ

1) ขั้นสร้าง ดำเนินการดังนี้ เขียนวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน ศึกษาทฤษฎีหลักการหรือแนวคิดที่สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างรูปแบบการเรียนการสอน เขียนโครงสร้างหรือขั้นตอนของรูปแบบการเรียนการสอน ตรวจสอบความเหมาะสมของโครงสร้าง หรือขั้นตอน โดยผู้เชี่ยวชาญ ทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้และปรับปรุงโครงสร้าง หรือรูปแบบการเรียนรู้ เพื่อให้เหมาะสมที่จะนำไปใช้ต่อไป

2) การนำรูปแบบการเรียนรู้ไปใช้ เป็นขั้นตอนการนำรูปแบบการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นไปใช้ในสถานการณ์

3) การประเมินผล เป็นขั้นตอนสุดท้ายที่จะแสดงผลของการใช้รูปแบบการเรียนรู้ ดังนั้น การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ จึงประกอบด้วย การสร้างรูปแบบการเรียนรู้ การใช้รูปแบบการเรียนรู้ การประเมินรูปแบบการเรียนรู้ และการปรับปรุงพัฒนารูปแบบการเรียนรู้

ดิเรก วรรณเศียร (2545) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบจำลองแบบสมบูรณ์ในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แบ่งขั้นตอนในการพัฒนาแบบจำลอง 4 ขั้นตอน คือ

- 1) การศึกษาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง
- 2) การกำหนดหลักการและองค์ประกอบของแบบจำลอง
- 3) การร่างแบบจำลอง
- 4) การประเมินแบบจำลอง

รุ่งนภา จิตรโรจนรักษ์ (2548) ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของประเทศไทย ได้แบ่งขั้นตอนการพัฒนารูปแบบเป็น 3 ขั้นตอน คือ

1) พัฒนารูปแบบเป็นการศึกษา วิเคราะห์เกี่ยวกับหลักการ ข้อมูลพื้นฐาน องค์ประกอบ สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการ รวมถึงการสร้างรูปแบบเบื้องต้น

2) ตรวจสอบ ทดสอบรูปแบบ ได้แก่ ความเหมาะสม ความตรง และการยอมรับ เป็นการประมวล ความคิดเห็นจากการตรวจสอบและเปรียบเทียบรูปแบบกับองค์ประกอบ และภารกิจจริง หรือทดสอบ

- 3) ทบทวน ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาให้สมบูรณ์

บุญชม ศรีสะอาด (2541) การพัฒนารูปแบบการสอนมี 2 ขั้นตอน ขั้นแรกเป็นการพัฒนารูปแบบความคิด ขั้นที่ 2 เป็นการทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบความคิด

ขั้นแรกจะต้องสร้างรูปแบบการสอนขึ้นมาโดย

1) ศึกษาค้นคว้าทฤษฎีแนวคิด หลักการรูปแบบการสอนที่มีผู้คิดค้นไว้แล้ว เพื่อพิจารณาว่า การที่จะสามารถจัดการสอนให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพจะต้องดำเนินการอย่างไรบ้าง มีขั้นตอนอย่างไร มีองค์ประกอบ หรือกิจกรรมใด

2) เขียนรูปแบบ องค์ประกอบ หรือกิจกรรมต่างๆ ซึ่งต้องผ่านการพิจารณา ถกเถียง มีทฤษฎีแนวคิด หรือผลการวิจัยยืนยันในผลขององค์ประกอบหรือกิจกรรมดังกล่าว

ขั้นที่ 2 หลังจากที่เขียนรูปแบบการสอนออกมาแล้ว เพื่อตรวจสอบว่ารูปแบบดังกล่าวได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ ควรนำไปทดลองใช้สอน ตรวจสอบดูผลที่เกิดขึ้น อาจปรับปรุง องค์ประกอบ หรือกิจกรรมที่มีปัญหา ซึ่งจะทำได้รูปแบบการสอนที่สมบูรณ์ขึ้น

Willer (1986) กล่าวว่า ในการพัฒนารูปแบบนั้นอาจมีขั้นตอนในการดำเนินงานแตกต่างกันไป แต่โดยทั่วไปแล้วอาจแบ่งเป็น 2 ตอนใหญ่ ๆ คือ การสร้าง (Construct) แบบจำลอง และการหาความตรง (Validity) ของแบบจำลอง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการวิจัยของการพัฒนารูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ออกเป็น 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 พัฒนาตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีงานวิจัยเกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในรายวิชาภาษาไทย โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง และการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบ

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบ

2.6 การทดสอบรูปแบบ

การทดสอบรูปแบบมีความจำเป็นและมีความสำคัญยิ่ง เพราะเป็นการตรวจสอบรูปแบบนั้นๆ ว่ามีคุณภาพ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผลเที่ยงตรง เชื่อถือได้เพียงใด ซึ่งมีผู้กล่าวถึงการประเมินรูปแบบดังนี้

Eisner (1976) ได้เสนอแนวคิดในการประเมินรูปแบบโดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีวิธีการแตกต่างจากการดำเนินการเชิงวิทยาศาสตร์ หรือเชิงปริมาณ เนื่องจากการศึกษาในบางเรื่องต้องการความละเอียดอ่อนมากกว่าตัวเลขที่นำมาพิจารณาสรุป ดังนั้นจึงได้เสนอแนวทาง การประเมินรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิไว้ ดังนี้

1) การประเมินโดยแนวทางนี้จะเน้นการวิเคราะห์วิจารณ์อย่างลึกซึ้งเฉพาะในประเด็นที่ถูกนำมาพิจารณา ซึ่งไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเสมอไป แต่อาจจะผสมผสานปัจจัยต่างๆ ในการพิจารณาเข้าด้วยกันตามวิจรรย์ญาณของผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับคุณภาพ ประสิทธิภาพและความเหมาะสมของสิ่งที่จะทำการประเมิน

2) รูปแบบการประเมินที่เป็นความเฉพาะทาง ในเรื่องที่จะประเมินโดยที่พัฒนามาจากแบบการวิจารณ์งานศิลปะ ที่มีความละเอียดอ่อนลึกซึ้งและต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญระดับสูงมาเป็น ผู้วินิจฉัย แนวคิดนี้ได้นำมาประยุกต์ในวงการอุดมศึกษา ซึ่งนิยมนำรูปแบบนี้มาใช้ในเรื่องที่ ต้องการความลึกซึ้งและความเชี่ยวชาญเฉพาะทางสูง

3) รูปแบบที่ใช้ตัวบุคคล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเครื่องมือในการประเมินโดยให้ความเชื่อถือกับผู้ทรงคุณวุฒิที่เที่ยงธรรมและมีดุลพินิจที่ดี มาตรฐานและเกณฑ์มาจากประสบการณ์ของผู้ทรงคุณวุฒิอื่นๆ

4) รูปแบบที่ยอมให้มีความยืดหยุ่นในกระบวนการทำงานของผู้ทรงคุณวุฒิ ตามอรรถาศัยและความถนัดของแต่ละคน นับตั้งแต่การกำหนดประเด็นสำคัญที่จะนำมาพิจารณา การบ่งชี้ข้อมูลที่ต้องการการเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผล การวินิจฉัยข้อมูล ตลอดจนวิธีการนำเสนอ

Joint Committee on Standards for Educational Evaluation (Maduas, Scriven and Stufflebeam : 1983) ได้เสนอแนวทางการประเมินรูปแบบ ดังนี้

1) มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ เป็นลักษณะการประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง

2) มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ เป็นลักษณะการประเมินการสนองตอบต่อความต้องการของผู้ใช้รูปแบบ

3) มาตรฐานด้านความเหมาะสม เป็นลักษณะการประเมินความเหมาะสมทั้งในด้านกฎหมายและคุณธรรม

4) มาตรฐานด้านความถูกต้อง ครอบคลุม เป็นลักษณะการประเมินความน่าเชื่อถือและได้เนื้อหาครอบคลุม ครบถ้วนตามความต้องการที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

McMillan & Schumacher (2001) ได้กล่าวว่าในปี ค.ศ. 1981 คณะกรรมการด้านการประเมินผลทางการศึกษาของประเทศสหรัฐอเมริกา ได้พัฒนาและกำหนดมาตรฐานสำหรับการประเมินผลระบบแผนงาน โครงการและวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ประกอบด้วยมาตรฐาน 4 ด้าน ดังนี้

1) มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (Utility standard) เป็นมาตรฐานเพื่อให้แน่ใจว่า การประเมินผลจะช่วยให้การปฏิบัติงานของผู้ประเมินผลได้ข้อมูลตามต้องการ มุ่งเน้น

ในด้านผลของการประเมินที่ต้องใช้ข้อมูลหรือสารสนเทศ ที่ผู้ใช้ผลการประเมินต้องการและนำไปใช้ประโยชน์ ในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานได้

2) มาตรฐานความเป็นไปได้ (Feasibility standard) เป็นมาตรฐานเพื่อให้แน่ใจว่าการประเมินผล จะต้องเป็นจริง ประหยัดและมีข้อความที่เหมาะสม

3) มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety standard) เป็นมาตรฐานเพื่อ ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย ข้อบังคับ จริยธรรมและคำนึงถึงสวัสดิการของผู้เกี่ยวข้องและผู้รับ ผลกระทบ

4) มาตรฐานด้านความถูกต้อง (Accuracy standard) เป็นมาตรฐานที่ให้ ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของการปฏิบัติที่กำหนดคุณค่า ได้กำหนดว่า วิธีการใช้ในการประเมินต้องมีความ ถูกต้อง โดยผู้ให้ข้อมูลหรือ สารสนเทศที่เชื่อถือได้ ต้องสามารถวัดในสิ่งที่ต้องการวัดได้จริงใช้วิธีวิเคราะห์ และเสนอผลการประเมินที่ ถูกต้อง

ศิริชัย กาญจนวาสี (2550) ได้สรุปมาตรฐานของการประเมินสำหรับการประเมิน เอกสารและโครงการทางการศึกษา จัดเป็น 4 หมวด ดังนี้

1) มาตรฐานการใช้ประโยชน์ (Utility standard) เป็นมาตรฐานที่ต้องการ ประกันถึงความเป็น ประโยชน์ของผลการประเมิน ในการตอบสนองต่อความต้องการใช้สารสนเทศ ของผู้เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุม ทันเวลา และมีผลต่อการนำไปใช้

2) มาตรฐานความเป็นไปได้ (Feasibility standard) เป็นมาตรฐานที่ต้องการ ประกันถึงการประเมินที่มีความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง เหมาะสมกับสถานการณ์ปฏิบัติได้ ยอมรับได้ ประหยัดและคุ้มค่า

3) มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety standard) เป็นมาตรฐานที่ ต้องประกันว่าการประเมินได้ทำอย่างเหมาะสมตามกฎหมาย ระเบียบ จรรยาบรรณ มีการคำนึงถึงสวัสดิภาพ ของผู้เกี่ยวข้องในการประเมินและผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการประเมิน

4) มาตรฐานด้านความถูกต้อง (Accuracy standard) เป็นมาตรฐานที่ต้อง ประกันว่า การประเมินได้มีการใช้เทคนิคที่เหมาะสมเพื่อให้ได้ข้อสรุป ข้อค้นพบและสารสนเทศที่เพียงพอ สำหรับตัดสินคุณค่าของสิ่งที่ประเมิน

จากข้อความข้างต้น การประเมินรูปแบบหรือการตรวจสอบรูปแบบการวิจัยที่ผู้วิจัยเลือกใช้ เป็นแนวทาง ได้แก่ การประเมินรูปแบบหรือตรวจสอบรูปแบบเชิงคุณภาพตามแนวคิดของ Eisner (1976) โดยใช้ตัวบุคคล เป็นการประเมินรูปแบบโดยวิธีการสัมภาษณ์ และใช้แนวทางของ Joint Committee on Standards for Educational Evaluation (Maduas, Scriven and Stufflebeam : 1983) ดังนี้

1) มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ เป็นลักษณะการประเมินความเป็นไปได้ใน การนำไปปฏิบัติจริง

- 2) มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ เป็นลักษณะการประเมินการสนองตอบต่อความต้องการของผู้ใช้รูปแบบ
- 3) มาตรฐานด้านความเหมาะสม เป็นลักษณะการประเมินความเหมาะสมทั้งในด้านกฎหมายและคุณธรรม
- 4) มาตรฐานด้านความถูกต้อง ครบคลุม เป็นลักษณะการประเมินความน่าเชื่อถือและได้เนื้อหาครอบคลุม ครบถ้วนตามความต้องการที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง

3. การพัฒนารูปแบบการประเมินตามสภาพจริง

3.1 ความหมายของการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง

ศิริชัย กาญจนวาสรี (2545) กล่าวว่า การวัด (Measurement) เป็นกระบวนการกำหนดตัวเลข (Assignment of Numerals) ให้แก่สิ่งต่าง ๆ ตามกฎเกณฑ์ การวัดจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัย 3 ส่วน คือ

- 1) จุดมุ่งหมายของการวัด ต้องมีความชัดเจนว่าต้องการวัดอะไร ในสถานการณ์เช่นไร และวัดไปทำไม
- 2) เครื่องมือที่ใช้วัด เช่น แบบสอบ (Test) แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบตรวจสอบรายการ (Check List) แบบสัมภาษณ์ (Interview Guide) มาตราประเมินค่า (Rating Scale) การสังเกตโดยตรง (Direct Observation) เป็นต้น โดยเครื่องมือต้องหมีหน่วยที่ใช้ในการวัด
- 3) การแปลผลและนำผลไปใช้

นุชวรา เหลืองอังกูร (2545) ได้ให้ความหมายว่า การประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ได้แก่ การประเมินผลที่ดำเนินไปพร้อม ๆ กับกิจกรรมการเรียนการสอน โดยกิจกรรมการเรียนการสอน จะจัดตามความสนใจของผู้เรียนและให้สอดคล้องกับชีวิตจริง รวมทั้งเน้นการปฏิบัติที่ต้องใช้ความคิดในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน ขณะเดียวกันก็ใช้เทคนิคในการประเมินผลหลากหลายวิธี เพื่อให้แสดงถึงความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน

สุวิทย์ มูลคำ (2544) อธิบายเรื่อง การวัดและประเมินผลตามสภาพจริงไว้ว่าการใช้แบบทดสอบเป็นเครื่องมือ เพื่อแสดงให้เห็นพัฒนาการของผู้เรียนในช่วงเวลาที่กำหนด แต่แบบทดสอบนั้นจะมีขอบเขตที่จำกัดในการวัดและประเมินผลโดยใช้แบบทดสอบ จึงไม่ได้วัดสภาพจริงของผู้เรียน ไม่สามารถประเมินกระบวนการ และผลผลิตที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง รวมทั้งไม่สามารถชี้ให้เห็นพัฒนาการได้อย่างชัดเจน ซึ่งผลสัมฤทธิ์ที่แท้จริงจึงไม่ใช่การใช้เฉพาะแบบทดสอบเพียงอย่างเดียว การวัดและการประเมินผลที่จะให้ครอบคลุมทุกด้านนั้น ครูและผู้เรียนจะต้องร่วมกันประเมินผลตามสภาพที่แท้จริง

กรมวิชาการ (2543) ได้ให้ความหมายของหลักการวัดและประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ไว้ว่า เป็นกระบวนการตรวจสอบผลการเรียนรู้และพัฒนาการต่าง ๆ ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร เพื่อนำผลไปปรับปรุงการเรียนการสอนให้ผู้เรียนบรรลุมาตรฐานที่กำหนดไว้ และใช้เป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินผลการเรียน สถานศึกษาต้องรับผิดชอบการวัดและประเมินผลการเรียนให้เป็นอย่างเหมาะสม มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ ให้ผลการประเมินถูกต้องตามสภาพความรู้ความสามารถ ที่แท้จริงของผู้เรียน ในขณะเดียวกันการดำเนินการวัดและประเมินผล การเรียนของสถานศึกษาจะต้องมีการจัดระบบและกระบวนการปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ สามารถรองรับการประเมินภายในและการประเมินภายนอกตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาได้

กรมวิชาการ (2540) ได้ให้ความหมายว่าการประเมินผลจากสภาพจริง หมายถึง กระบวนการสังเกต การบันทึก และการรวบรวมข้อมูลจากงานและวิธีการที่นักเรียนทำ เพื่อเป็นพื้นฐานของการตัดสินใจในการศึกษาถึงผลกระทบต่อเด็กเหล่านั้น ไม่เน้นการประเมินเฉพาะทักษะพื้นฐาน แต่จะเน้นประเมินทักษะการคิดที่ซับซ้อนในการทำงานของนักเรียน ความสามารถในการแก้ปัญหา และการแสดงออกที่เกิดจากการปฏิบัติจริง

อุทุมพร จามรมาน (2540) ได้ให้ความหมายว่า การวัดและประเมินกระบวนการทำงานของสมองและจิตใจของผู้เรียนอย่างตรงไปตรงมา ตามสิ่งที่เขาได้ทำโดยพยายามตอบคำถามว่า เข้าทำอย่างไรและทำไมจึงทำอย่างนั้น การได้ข้อมูลดังกล่าวจะช่วยให้ผู้สอนได้ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาการเรียนการสอนมีความหมาย ทำให้ผู้เรียนเกิดการอยากเรียนรู้ ซึ่งเป็นการวัดและประเมินโดยการปฏิบัติจริงทำจริงๆ ฝึกฝนในโรงเรียนจริง ๆ ทำการทดลองจริงบริการชุมชนจริงเพื่อให้การเรียนรู้ของผู้เรียนมีความหมายและเหมือนชีวิตจริง

บุญชม ศรีสะอาด และคณะ (2540) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ทุกแบบเป็นการวัดผลภาคปฏิบัติ การวัดผลตามสภาพจริงเป็นการวัดผลที่กำหนดให้นักเรียนได้แสดงถึงกระบวนการ (Process) และ/หรือผลงาน (Product) หรือความสามารถที่แท้จริงโดยการปฏิบัติจริง

จากคำกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การวัดและประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) หมายถึง กระบวนการตัดสินความรู้ ความสามารถและทักษะต่างๆ ของผู้เรียนในสภาพที่สอดคล้องกับชีวิตจริง เน้นประเมินทักษะการคิดที่ซับซ้อนในการทำงานของนักเรียน โดยใช้การประเมินผลหลากหลายวิธี เพื่อให้แสดงถึงความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน

3.2 แนวทางการประเมินผลตามสภาพจริง

กรมวิชาการ (2540) ได้กำหนดถึงหลักการที่จำเป็นของการประเมินผลตามสภาพจริงไว้ว่า

- 1) เป็นการประเมินความก้าวหน้าและการแสดงออกของนักเรียนแต่ละคนบนรากฐานของทฤษฎีทางพฤติกรรมการเรียนรู้ และด้วยเครื่องมือที่หลากหลาย
- 2) การประเมินผลจากสภาพจริงจะต้องมีรากฐานบนพัฒนาการและการเรียนรู้ทางสติปัญญาที่หลากหลาย
- 3) การประเมินผลจากสภาพจริงและการพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมจริง ต้องจัดให้ส่งเสริมซึ่งกันและกันคือ จะต้องพัฒนาจากบริบทที่มีรากฐานทางวัฒนธรรมที่นักเรียนอาศัยอยู่ และที่ต้องเรียนรู้ให้เห็นกับกระแสเปลี่ยนแปลงของโลก
- 4) ความรู้ในเนื้อหาสาระทั้งในความกว้างและความลึก จะนำไปสู่การพัฒนาให้นักเรียนเรียนรู้มากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้บรรลุเป้าหมาย สนองความต้องการ เสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียนอย่างเต็มที่
- 5) การเรียน การสอน การประเมิน จะต้องหลอมรวมกันและการประเมินต้องประเมินต่อเนื่องตลอดเวลาที่ทำการเรียนการสอน โดยผู้เรียนมีส่วนร่วม
- 6) การเรียน การสอน การประเมิน เน้นการปฏิบัติจริงในสภาพที่สอดคล้องหรือใกล้เคียงกับธรรมชาติความเป็นจริงของการดำรงชีวิต งาน/กิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดงานด้วยตนเอง
- 7) การเรียนการสอนจะต้องเป็นไปเพื่อศักยภาพให้เต็มที่สูงสุดตามสภาพที่แท้จริง

ปฏิพัทธ์ สุวรรณศร (2540) ได้กำหนดถึงหลักการที่จำเป็นของการประเมินผลตามสภาพจริงไว้ดังนี้

- 1) เป็นการประเมินผลความก้าวหน้าและการแสดงออกของนักเรียน บนรากฐานของทฤษฎีทางพฤติกรรมการเรียนรู้
- 2) การประเมินผลจากสภาพจริงต้องมีรากฐานบนพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กที่มีความแตกต่างกัน
- 3) การประเมินผลจากสภาพจริงและการพัฒนาหลักสูตรที่เหมาะสมจะต้องจัดทำให้ส่งเสริมซึ่งกันและกัน
- 4) หลักสูตรและการประเมินผลจะต้องพัฒนาจากบริบทรากฐานทางวัฒนธรรมที่นักเรียนอาศัยอยู่และต้องเรียนรู้
- 5) ความรู้ในเนื้อหาสาระทั้งในทางกว้างและลึกจะนำไปสู่การพัฒนาให้นักเรียนได้เรียนรู้มากขึ้น ครูจะต้องสามารถบูรณาการและขยายปรับปรุงหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนได้บรรลุเป้าหมาย สนองความต้องการ และเสริมสร้างศักยภาพของผู้เรียนอย่างเต็มที่

ความหมายของแนวคิดและหลักการประเมินผลตามสภาพจริงที่กล่าวมา ผู้วิจัยสามารถสรุปแนวคิดและหลักการประเมินผลตามสภาพจริงได้ ดังนี้

- 1) เป็นการประเมินความก้าวหน้าและการแสดงออกของนักเรียนบนรากฐานทฤษฎีพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้
- 2) การประเมินผลตามสภาพจริงและการพัฒนาหลักสูตรต้องจัดให้ส่งเสริมซึ่งกันและกัน คือ ผู้สอนต้องประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปีที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและกระทำไปพร้อมๆ กัน โดยไม่แยกการสอนกับการประเมินผลออกจากกัน
- 3) เน้นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยผู้สอนควรร่วมมือกับผู้เรียนในการตัดสินใจเกี่ยวกับสิ่งที่เรียนและใช้กระบวนการตัดสินใจเชิงประชาธิปไตย
- 4) การบูรณาการวิธีการและเครื่องมือในการประเมินอย่างหลากหลายโดยเน้นกระบวนการและผลผลิต ที่เกิดขึ้นให้ผู้เรียนทักษะการแก้ปัญหานำไปประยุกต์ใช้และสามารถสร้างองค์ความรู้ให้ได้ด้วยตนเอง
- 5) การประเมินผลตามสภาพจริงควรประเมินทั้ง 2 ลักษณะ คือ การประเมินที่เน้นการปฏิบัติจริงและการประเมินจากแฟ้มสะสมงาน

3.3 วิธีการประเมินตามสภาพจริง

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540) ได้กำหนดวิธีการประเมินตามสภาพจริงไว้ ดังนี้

3.3.1 การสังเกต

เป็นการเก็บข้อมูลพฤติกรรมด้านการใช้ความคิด การปฏิบัติงาน โดยเฉพาะอารมณ์ความรู้สึกและลักษณะนิสัย สามารถทำการสังเกตได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนหรือในสถานการณ์และสถานศึกษาที่อื่น ๆ นอกโรงเรียนโดยมีหลักการในการสังเกต ดังนี้

- 1) วิธีการสังเกตสามารถสังเกตได้ทั้งตั้งใจและไม่ตั้งใจ การสังเกตแบบตั้งใจหรือแบบมีโครงสร้าง หมายถึง ครูได้กำหนดพฤติกรรมที่ต้องการสังเกตและวิธีการสังเกตไว้ล่วงหน้า ทำการสังเกตอีกวิธีหนึ่ง คือ การสังเกตแบบไม่ตั้งใจหรือการสังเกตแบบไม่มีโครงสร้าง ซึ่งหมายถึง การสังเกตที่ไม่ได้กำหนดรายการที่ทำการสังเกตไว้ล่วงหน้า ครูผู้สอนอาจมีกระดาษแผ่นเล็ก ๆ ติดตัวไว้ตลอดเวลาเพื่อบันทึกเมื่อมีการแสดงออกถึงพฤติกรรม ที่มีความหมายหรือสะดุดความสนใจของครูผู้ทำการสังเกต โดยการบันทึกแบบย่อก่อนแล้วจึงมาทำการขยายให้มีความสมบูรณ์ภายหลัง
- 2) วิธีการสังเกตที่ดีควรใช้ทั้งสองวิธี เพราะวิธีการสังเกตแบบตั้งใจ อาจทำให้ละเลยพฤติกรรมที่น่าสนใจ แต่ไม่มีในรายการที่กำหนดไว้ ส่วนการสังเกตแบบไม่ตั้งใจอาจทำให้ครูขาดความชัดเจนว่าพฤติกรรมใด การแสดงออกใด ที่ควรแก่การสนใจและทำการบันทึกไว้โดยมีข้อเตือนใจ

ในการสังเกต คือ ต้องสังเกตให้หลายๆ ครั้งในหลายๆ สถานการณ์เมื่อเวลาผ่านไประยะหนึ่งจึงนำข้อมูลเหล่านั้นมาพิจารณา เพื่อทำการสรุป

3) เครื่องมือที่ใช้ในการบันทึกการสังเกต ได้แก่ แบบตรวจสอบรายการแบบมาตราส่วนประมาณค่า แบบบันทึกในระเบียบสละสม เป็นต้น

3.3.2 การสัมภาษณ์

เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงพฤติกรรมต่าง ๆ ได้ดี เช่น ความคิด ความรู้สึก กระบวนการและขั้นตอนในการทำงาน วิธีการแก้ปัญหา เป็นต้น อาจใช้ประกอบการสังเกตเพื่อให้ข้อมูลที่ชัดเจนและเชื่อมั่นได้ยิ่งขึ้น เพื่อให้การสัมภาษณ์มีความเที่ยงตรงและเชื่อมั่นได้อย่างมีประสิทธิภาพจึงมีข้อแนะนำในการสัมภาษณ์ ดังนี้

- 1) ก่อนการสัมภาษณ์ควรหาข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังของนักเรียนก่อนเพื่อให้การสัมภาษณ์เจาะได้ตรงประเด็นและขอได้ข้อมูลลึกยิ่งขึ้น
- 2) เตรียมชุดคำถามไว้ล่วงหน้าและจัดลำดับคำถามให้การตอบไม่วกวน
- 3) ขณะที่ทำการสัมภาษณ์ครูควรใช้วาจา ท่าทาง น้ำเสียงที่อบอุ่นเป็นกันเอง ทำให้นักเรียนรู้สึกปลอดภัย และโน้มน้าวให้นักเรียนอยากพูดอยากเล่า
- 4) ใช้คำถามที่นักเรียนเข้าใจง่าย
- 5) อาจใช้วิธีการสัมภาษณ์ทางอ้อม คือ สัมภาษณ์บุคคลที่อยู่ใกล้เคียง เช่น เพื่อนนักเรียน

3.3.3 การตรวจผลงาน

เป็นการวัดและประเมินผลในการนำเสนอผลการประเมินไปใช้ได้ทันที มีอยู่ 2 ลักษณะ คือ เพื่อเป็นการช่วยเหลือนักเรียนและเพื่อปรับปรุงการสอนของครู ซึ่งเป็นการวัดและประเมินที่ควรดำเนินการได้ตลอดเวลา เช่น การตรวจแบบฝึกหัดผลงานภาคปฏิบัติโครงการหรือโครงการต่าง ๆ ซึ่งงานเหล่านี้มีลักษณะที่ครูสามารถประเมินพฤติกรรมระดับสูงของนักเรียนได้ เช่น แบบฝึกหัดที่เน้นการเขียนตอบเรียงเรียง สร้างสรรค์ผลงานโครงการโครงการ ที่เน้นกระบวนการใช้ความคิดระดับสูง ในการวางแผนจัดการดำเนินการและแก้ปัญหา สิ่งที่ควรประเมินควบคู่กันไปด้วยเสมอ คือ ลักษณะนิสัยและคุณลักษณะที่ดีในการทำงานซึ่งมีข้อเสนอแนะในการตรวจผลงาน ดังนี้

- 1) ไม่จำเป็นต้องนำผลงานทุกชิ้นมาทำการประเมิน อาจเลือกเฉพาะชิ้นงานที่นักเรียนทำได้ดีและบอกความหมาย หรือความสามารถของนักเรียนตามลักษณะที่ครูต้องการประเมินได้ วิธีการเป็นการเน้นจุดแข็งของนักเรียนนับเป็นการเสริมแรง สร้างแรงกระตุ้นให้นักเรียนพยายามผลิตงานดี ๆ ออกมาให้มาก

2) ชิ้นงานที่คัดเลือกเพื่อนำมาประเมินของแต่ละบุคคลจึงไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องเดียวกัน เช่นชิ้นงานที่คัดเลือกเพื่อนำมาประเมินของแต่ละบุคคลจึงนักเรียนคนหนึ่งงานที่ทำได้มีความหมาย ที่ควรนำมาประเมินอาจเป็นงานชิ้นที่ 2,3,5 ส่วนนักเรียนคนที่สองงานที่ทำได้ดีมีความหมาย ที่ควรนำมาประเมินอาจเป็นงานชิ้นที่ 1, 2, 4 เป็นต้น

3) อาจประเมินชิ้นงานนักเรียนที่ทำนอกเหนือจากที่ครูกำหนดให้ก็ได้ แต่ต้องมั่นใจว่าเป็นสิ่งที่นักเรียนทำตัวเองจริง ๆ เช่น สิ่งประดิษฐ์ที่นักเรียนนำไปทำที่บ้าน เป็นต้น การใช้ข้อมูลหลักฐานหรือผลงานอย่างกว้างขวาง จะทำให้ครูรู้จักนักเรียนมากขึ้น และสามารถทำการวัดและประเมินผลนักเรียน ได้ตามสภาพที่แท้จริงสอดคล้องกับชีวิตจริงของนักเรียนได้อย่างแม่นยำ

4) การประเมินไม่ควรบอกเป็นคะแนนหรือระดับคุณภาพที่เป็นเฉพาะตัวเลขอย่างเดียวแต่ควรบอกความหมายของคะแนนนั้นด้วย

3.3.4 การรายงานตนเองของนักเรียน

เป็นการให้นักเรียนเขียนบรรยายหรือตอบคำถามสั้นๆ หรือตอบแบบสอบถามที่ครูสร้างขึ้น เพื่อสะท้อนถึงการเรียนรู้ของนักเรียนในด้านความรู้ ความเข้าใจ วิธีการคิด วิธีการทำงาน ความพอใจในผลงาน ความต้องการในการพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น

3.3.5 การบันทึกจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

เป็นการรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนผลงานนักเรียน โดยเฉพาะความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียนจากแหล่งต่าง ๆ เช่น

1) จากเพื่อนครู โดยประชุมแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน การเรียนและการปฏิบัติตัวของนักเรียนในด้านต่าง ๆ

2) จากเพื่อนนักเรียนโดยจัดชั่วโมงสนทนา วิชาทฤษฎีวิจารณ์ผลงานโดยนักเรียน ต้องได้รับคำแนะนำมาก่อนเกี่ยวกับหลักการวิจารณ์ เพื่อการสร้างสรรค์

3) จากผู้ปกครอง โดยใช้จดหมายหรือสารสัมพันธ์ที่ครูหรือโรงเรียนกับผู้ปกครอง มีถึงกันตลอดเวลา โดยการประชุมผู้ปกครองที่ทางโรงเรียนได้จัดขึ้นหรือโดยการตอบแบบสอบถามสั้นๆ

3.3.6 การใช้แบบทดสอบเน้นการปฏิบัติจริง

ในกรณีที่ต้องการใช้แบบทดสอบข้อเสนอให้ใช้แบบทดสอบเน้นการปฏิบัติจริง ซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้

1) เป็นปัญหาที่มีความหมายต่อผู้เรียนและมีความสำคัญเพียงพอ ที่จะแสดงภูมิรู้ของนักเรียนในระดับชั้นนั้น ๆ

2) เป็นปัญหาที่เลียนแบบชีวิตจริงของนักเรียน

3) แบบทดสอบต้องครอบคลุมทั้งความสามารถ และมีวิธีการหาคำตอบได้หลายวิธีได้อย่างเป็นขั้นตอนที่ชัดเจน

.4) ควรมีคำตอบถูกได้หลายคำตอบและมีวิธีการหาคำตอบได้หลายวิธี

5) มีเกณฑ์การให้คะแนนตามความสมบูรณ์ของคำตอบได้อย่างชัดเจน

เอกรินทร์ สีมหาศาล และสุปรารถนา ยุกตะนันท์ (2546) ได้กำหนดวิธีการประเมินตามสภาพจริงไว้ ดังนี้

1) การสังเกต เป็นวิธีการที่กระทำได้ในทุกสถานการณ์และทุกสถานที่ผู้สอนอาจกำหนดเครื่องมือ และเกณฑ์ในการสังเกตหรืออาจไม่มีเครื่องมือในการสังเกตก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประเด็นที่ต้องการประเมินผู้เรียนว่า มีความจำเป็นต้องใช้เครื่องมือในการสังเกตระดับความสามารถหรือพฤติกรรมที่แสดงออกมาน้อยเพียงใด และวิธีการสังเกตสามารถใช้ประเมินผลการเรียนรู้ทั้งในด้านความรู้ความเข้าใจด้านทักษะกระบวนการ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

2) การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการประเมินโดยตั้งคำถามอย่างง่าย ๆ ไม่ซับซ้อนเกินไป สามารถสัมภาษณ์ผู้เรียนแต่ละคนได้ทั้งรูปแบบที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ นิยมใช้ประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ความเข้าใจ ในระดับที่สูงกว่าความรู้ความจำและด้านความรู้สึกรู้สึกนึกคิดที่สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยมที่ผู้เรียนยึดถือต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งรวมทั้งการเห็นคุณค่าในสาระการเรียนรู้รายวิชาต่าง ๆ เป็นต้น

3) บันทึกจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นวิธีการรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ความคิด ความสามารถพิเศษ ความถนัด ความสนใจ และการแสดงออกของพฤติกรรมลักษณะต่างๆ ทั้งที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการเรียนรู้และแนวทางพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรต่อไป

4) แบบทดสอบวัดความสามารถที่เป็นจริง (Authentic Test) เป็นวิธีการสร้างข้อสอบโดยใช้คำถามที่เกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ หรือการสร้างความรู้ใหม่ จากความเข้าใจและประสบการณ์เดิม หรือจากสถานการณ์จำลองที่กำหนดขึ้น ให้คล้ายคลึงกับสถานการณ์ต่างๆ ข้อสอบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในสถานการณ์ที่กำหนด เป็นต้น เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ความเข้าใจ การฝึกทักษะและกระบวนการรวมทั้งเจตคติต่อการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ของผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น

5) การรายงานตนเอง เป็นวิธีการประเมินด้วยการให้ผู้เรียนเขียนบรรยายความรู้สึกหรือพูดแสดงความคิดเห็นออกมาโดยตรง เพื่อประเมินความรู้สึกนึกคิด ความเข้าใจ ความต้องการ การใช้วิธีการต่างๆ และการสร้างผลงานของผู้เรียนจะช่วยให้ผู้สอนเข้าใจผู้เรียนแต่ละคนมากยิ่งขึ้น และสามารถประเมินผลการเรียนรู้ด้าน ความรู้ความเข้าใจ ทักษะกระบวนการ รวมทั้งเจตคติต่อการเรียนรู้สิ่งต่างๆ ของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

6) การใช้แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) เป็นการจับเก็บตัวอย่างผลงานที่มีการรวบรวมไว้อย่างเป็นระบบ และกระทำอย่างต่อเนื่องตลอดช่วงชั้นของหลักสูตรหรือโปรแกรมการเรียน เพื่อใช้เป็นหลักฐานแสดงให้เห็นถึงความสามารถของผู้เรียน ในด้านความรู้ความเข้าใจและทักษะต่างๆ ที่ผู้เรียนพัฒนาได้สำเร็จ รวมทั้งความถนัด ความสนใจ ความพยายาม แรงจูงใจและความก้าวหน้าทางการเรียนที่สามารถนำมาประกอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนแต่ละคนให้ความความเชื่อถือ (Reliability) มากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 1 การทบทวนเอกสารวิธีการประเมินตามสภาพจริง

การประเมินตามสภาพจริง				
วิธีการประเมินตามสภาพจริง	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540)	เอกรินทร์ สีมหาศาล และสุปรารถนา ยุกตะนันท์ (2546)	Brown & Craig (2001) อ้างถึงใน ทรงศรี ตุ่นทอง (2545)	สมนึก นนธิจันทร์. (2540)
การสังเกต	✓	✓	✓	✓
การสัมภาษณ์	✓	✓	✓	✓
การสอบถาม				✓
การตรวจผลงาน	✓	✓		✓
การรายงานตนเอง	✓	✓	✓	
การใช้แบบทดสอบเน้นการปฏิบัติจริง	✓	✓		✓
บันทึกจากผู้ที่เกี่ยวข้อง	✓	✓	✓	✓
การใช้แฟ้มสะสมผลงาน		✓	✓	✓
การเยี่ยมบ้าน				✓
การศึกษารายกรณี				✓
ระเบียบสะสม				✓

จากตารางที่ 1 วิธีการประเมินตามสภาพจริงที่กล่าวมาแล้ว พอสรุปวิธีการประเมินตามสภาพจริงได้ ดังนี้

1. การสังเกต เป็นวิธีการที่กระทำได้ในทุกสถานการณ์ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลพฤติกรรมด้านการใช้ความคิดการปฏิบัติงานด้านความรู้สึกร และลักษณะนิสัยของผู้เรียนกำหนดเครื่องมือและเกณฑ์ในการสังเกตหรืออาจไม่มีเครื่องมือ ในการสังเกตก็ได้ และวิธีการสังเกต สามารถใช้ประเมินผล

การเรียนรู้ทั้งในด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านทักษะกระบวนการ ด้านคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการประเมินโดยตั้งคำถามอย่างง่าย ๆ ไม่ซับซ้อนเกินไป สามารถสัมภาษณ์ผู้เรียนแต่ละคนได้ทั้งรูปแบบที่เป็นทางการหรือไม่เป็นทางการ นิยมใช้ประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ความเข้าใจ ในระดับที่สูงกว่าความรู้ความจำ และด้านความรู้สึกรู้สึกนึกคิดที่สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อ ทศนคติค่านิยมที่ผู้เรียนยึดถือต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งรวมทั้ง การเห็นคุณค่าในสาระการเรียนรู้รายวิชาต่าง ๆ เป็นต้น

3. บันทึกจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นวิธีการรวบรวมข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวผู้เรียนจากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่ ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง ทั้งในด้านความรู้ ความคิด ความสามารถพิเศษ ความถนัด ความสนใจ และการแสดงออกของพฤติกรรมลักษณะต่าง ๆ ทั้งที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการเรียนรู้ และแนวทางพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรต่อไป

4. การตรวจผลงาน เป็นการวัดและประเมินผลในการนำเสนอผลการประเมินไปใช้ได้ทันที มีอยู่ 2 ลักษณะ คือ เพื่อเป็นการช่วยเหลือนักเรียนและเพื่อปรับปรุงการสอนของครู ซึ่งเป็นการวัดและประเมินที่ควรดำเนินการได้ตลอดเวลา เช่น การตรวจแบบฝึกหัดผลงานภาคปฏิบัติโครงการหรือโครงการต่าง ๆ ซึ่งงานเหล่านี้มีลักษณะที่ครูสามารถประเมินพฤติกรรมระดับสูงของนักเรียนได้ เช่น แบบฝึกหัดที่เน้นการเขียนตอบเรียงเรียง สร้างสรรค์ผลงานโครงการโครงการ ที่เน้นกระบวนการใช้ความคิดระดับสูงในการวางแผนจัดการดำเนินการและแก้ปัญหา สิ่งที่ควรประเมินควบคู่กันไปด้วยเสมอ คือ ลักษณะนิสัยและคุณลักษณะที่ดีในการทำงาน

5. การรายงานตนเอง เป็นวิธีการประเมินด้วยการให้ผู้เรียนเขียนบรรยายความรู้สึกรู้สึกหรือพูดแสดงความคิดเห็นออกมาโดยตรง หรือตอบแบบสอบถามที่ครูสร้างขึ้น เพื่อประเมินความรู้สึกนึกคิด ความเข้าใจ ความต้องการ การใช้วิธีการต่าง ๆ และการสร้างผลงานของผู้เรียนจะช่วยให้ผู้สอนเข้าใจผู้เรียนแต่ละคนมากยิ่งขึ้น และสามารถประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ความเข้าใจทักษะกระบวนการ รวมทั้งเจตคติต่อการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

6. การใช้แฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) เป็นการจัดเก็บตัวอย่างผลงานที่มีการรวบรวมไว้อย่างเป็นระบบ และกระทำอย่างต่อเนื่องตลอดช่วงชั้นของหลักสูตรหรือโปรแกรมการเรียน เพื่อใช้เป็นหลักฐานแสดงให้เห็นถึงความสามารถของผู้เรียนในด้านความรู้ความเข้าใจ และทักษะต่างๆ ที่ผู้เรียนพัฒนาได้สำเร็จ รวมทั้งความถนัด ความสนใจ ความพยายามแรงจูงใจและความก้าวหน้าทางการเรียนที่สามารถนำมาประกอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนแต่ละคนให้ความเชื่อถือ (Reliability) มากยิ่งขึ้น

3.4 รูปแบบการประเมินตามสภาพจริง

ได้มีนักการศึกษาได้ศึกษารูปแบบการประเมินตามสภาพจริง ดังนี้

เอกรินทร์ สีมหาศาล และสุปรารถนา ยุคตะนันท์ (2546) สรุปว่า การวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิธีการประเมินตามสภาพจริง ดำเนินการโดย

- 1) วิเคราะห์หลักสูตร
- 2) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้สู่การประเมินตามสภาพจริง
- 3) ออกแบบเครื่องมือวัดและประเมินตามสภาพจริง

ทรงศรี ตุ่นทอง (2545) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักเรียน สรุปได้ว่า รูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 6 ขั้นตอน คือ

- 1) ขั้นตอนของการกำหนดเป้าหมายหรือผลที่ต้องการให้เกิดแก่นักเรียน
- 2) ขั้นตอนของการกำหนดภาระงานการเรียนรู้ตามสภาพจริง
- 3) ขั้นตอนของการกำหนดเกณฑ์การประเมิน
- 4) ขั้นตอนของการกำหนดลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริม

การเรียนรู้ตามสภาพจริง

5) ขั้นตอนของการประเมินการปฏิบัติภาระงานการเรียนรู้ตามสภาพจริง จากแฟ้มสะสมงานที่นักเรียนจัดทำขึ้นเพื่อเป็นหลักฐานที่สะท้อนการเรียนรู้ผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการปฏิบัติงานตามสภาพจริงหรือผลสัมฤทธิ์ตามสภาพจริง

6) ขั้นตอนของการลงสรุปความรู้ความสามารถและคุณลักษณะของนักเรียนหรือผลสัมฤทธิ์ตามสภาพจริง เพื่อวางแผนพัฒนากระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ประเมินผลการเรียนรู้และรายงานผลให้มีผู้เกี่ยวข้องต่อไป

สมศักดิ์ ภูวิภาดาพรรณ (2544) สรุปว่า กรอบการออกแบบการประเมินตามสภาพจริงประกอบด้วย

- 1) เป้าหมายของการเรียนรู้
- 2) ดัชนีบ่งชี้
- 3) การจัดโอกาสการเรียนรู้
- 4) ชิ้นงาน
- 5) เกณฑ์/รูบริคส์

ส.วาสนา ประवालพฤกษ์ (2544) ได้สรุปการประเมินตามสภาพจริงมีขั้นตอน ดังนี้

1) กำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการประเมิน ต้องสอดคล้องกับสาระมาตรฐาน จุดประสงค์การเรียนรู้ และสะท้อนพัฒนาการด้วย

2) กำหนดขอบเขตในการประเมิน ต้องพิจารณาเป้าหมาย ที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน เช่น ความรู้ ทักษะและกระบวนการ ความรู้สึก คุณลักษณะ เป็นต้น

3) กำหนดผู้ประเมิน โดยพิจารณาผู้ประเมินว่าจะมีใครบ้าง เช่น นักเรียน ประเมินตนเอง เพื่อนนักเรียน ครูประจำชั้น ผู้ปกครอง หรือผู้เกี่ยวข้อง เป็นต้น

4) เลือกใช้เทคนิค และเครื่องมือในการประเมิน ควรมีความหลากหลายและเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ วิธีการประเมิน เช่น การทดสอบ การสังเกต การสัมภาษณ์ การบันทึกพฤติกรรม แบบสำรวจความคิดเห็น บันทึกจากผู้เกี่ยวข้อง แฟ้มสะสมงาน ฯลฯ

5) กำหนดเวลา และสถานที่ที่จะประเมิน เช่น ประเมินระหว่างนักเรียนทำกิจกรรม ระหว่างทำงานกลุ่ม/โครงการ วันใดวันหนึ่งของสัปดาห์ เวลาว่าง/พักกลางวัน ฯลฯ

6) วิเคราะห์ผลและวิธีการจัดการข้อมูลการประเมิน เป็นการนำข้อมูลจากการประเมินมาวิเคราะห์ โดยกำหนดสิ่งที่จะวิเคราะห์ เช่น กระบวนการทำงาน เอกสารจากแฟ้มสะสมงาน รวมทั้งระบุวิธีการบันทึกข้อมูลและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

7) กำหนดเกณฑ์ในการประเมิน เป็นการกำหนดรายละเอียดในการให้คะแนน ผลงานว่าผู้เรียนทำอะไรได้สำเร็จ หรือ ว่ามีระดับความสำเร็จในระดับใด คือ มีผลงานเป็นอย่างไรการให้คะแนนอาจจะให้เป็นภาพรวม หรือ แยกเป็นรายได้ ให้สอดคล้องกับงาน และจุดประสงค์การเรียนรู้

Wiggins (1987) ได้แบ่งองค์ประกอบของการประเมินตามสภาพจริงออกเป็น 3 องค์ประกอบ คือ

- 1) ภาระงานตามสภาพจริง
- 2) เกณฑ์การประเมิน
- 3) บริบทที่ให้นักเรียนปฏิบัติตามสภาพที่เป็นจริงให้มากที่สุด

Herman (1997) กล่าวว่า คุณลักษณะของการวัดประเมินตามสภาพจริง (ทางเลือกใหม่) ไว้ 6 ประการได้แก่

1) การวัดประเมินตามสภาพจริง ผู้สอนต้องจัดโอกาสการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้แสดงออกในทาง ปฏิบัติคิดสร้างสรรค์ ผลิตผลงาน หรือกระทำการที่สัมพันธ์กับสิ่งที่เรียน

2) ผู้สอนต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนใช้ความคิดระดับสูงและใช้ทักษะการแก้ไขปัญหา

3) งาน ภารกิจ หรือกิจกรรมที่ผู้เรียนกระทำในระหว่างการเรียนการสอนต้องมีความหมายสำหรับผู้เรียน

4) สิ่งที่ผู้เรียนเรียนรู้ต้องสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตความเป็นจริงได้

5) การประเมินผลการเรียนรู้ต้องมาจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง อาทิผู้สอน นักประเมินผล ไม่ใช่ เครื่องจักรในการตัดสิน

6) ผู้สอนจะต้องเปลี่ยนบทบาทใหม่ทั้งในด้านการเรียนการสอนและการประเมินผล

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการประเมินตามสภาพจริงข้างต้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สรุปองค์ประกอบของรูปแบบการประเมินตามสภาพจริง ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การทบทวนเอกสารรูปแบบการประเมินตามสภาพจริง

รูปแบบการประเมินตามสภาพจริง	1. เอกรินทร์ สิมหาศาล และสุปรารถนา ยุกตะนันท์ (2546)	2. ทรงศรี ตุ่นทอง (2545)	3. สมศักดิ์ ภูวิภาดารรณ์ (2544)	4. ส.วาสนา ประวาฬฤกษ์ (2544)	5. Wiggins (1987)	รวม
ภาระงานการเรียนรู้ตามสภาพจริง		✓	✓		✓	3*
เกณฑ์การประเมิน		✓	✓	✓	✓	4*
กำหนดลักษณะการการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตามสภาพจริง		✓	✓		✓	3*
เป้าหมายของการเรียนรู้		✓	✓	✓		3*
ดัชนีบ่งชี้			✓			1
ประเมินการปฏิบัติภาระงานการเรียนรู้ตามสภาพจริง		✓				1
ลงสรุปความรู้ความสามารถและคุณลักษณะของนักเรียน		✓				1
วิเคราะห์หลักสูตร	✓					1
จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้สู่การประเมินตามสภาพจริง	✓					1
เลือกใช้เทคนิคและเครื่องมือในการประเมิน	✓			✓		2*
กำหนดขอบเขตในการประเมิน				✓		1
กำหนดผู้ประเมิน				✓		1
กำหนดเวลาและสถานที่ในการประเมิน				✓		1
วิเคราะห์ผลและวิธีการจัดการข้อมูลการประเมิน		✓				1

จากการทบทวนรูปแบบการประเมินตามสภาพจริงในตารางที่ 2 ผู้วิจัยมีหลักการพิจารณาคัดเลือกองค์ประกอบของรูปแบบสำหรับการวิจัยครั้งนี้ โดยพิจารณาคัดเลือกตัวแปรที่มีผู้ศึกษาไว้จำนวน 2 ท่านขึ้นไป ซึ่งองค์ประกอบที่มีเครื่องหมาย * คือองค์ประกอบรูปแบบการประเมินตามสภาพจริงที่ผู้วิจัยคัดเลือกไว้ ซึ่งประกอบไปด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. กำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้
2. กำหนดภาระงานการเรียนรู้ตามสภาพจริง
3. กำหนดลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตามสภาพจริง
4. เลือกใช้เทคนิคและเครื่องมือในการประเมิน
5. กำหนดเกณฑ์การประเมิน

4. ค่านิยมหลัก 12 ประการ

4.1 ความเป็นมาและความสำคัญของค่านิยมหลัก 12 ประการ

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2557) ได้ประกาศนโยบายค่านิยมหลัก 12 ประการ เพื่อเสริมสร้างและปลูกฝังให้แก่เยาวชนและคนไทย ดังนี้

1. มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์
2. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน
3. มีความกตัญญู
4. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน
5. รักษาวัฒนธรรมประเพณีไทย
6. มีศีลธรรม
7. เข้าใจเรียนรู้การเป็นประชาธิปไตย
8. มีระเบียบวินัย
9. ปฏิบัติตามพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
10. ดำรงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
11. มีความเข้มแข็งทั้งทางร่างกายและจิตใจ
12. คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวม

4.2 แนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมหลัก 12 ประการ ในสถานศึกษา

การนำนโยบายค่านิยมหลัก 12 ประการสู่การปฏิบัติ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้นำนโยบายค่านิยมหลัก 12 ประการ
สู่การปฏิบัติ โดยกำหนดแนวปฏิบัติในสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการ ดังนี้

1. ให้สถานศึกษาผนวกค่านิยมหลัก 12 ประการ ในการจัดการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการ
เรียนรู้ และจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม เช่น กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มีการประกวด
เล่าเรื่องอ่านทำนองเสนาะ ท่องบทอาขยาน คัดลายมือ แต่งเพลง กาพย์ กลอน ฯลฯ กลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีกิจกรรมการเรียนรู้ตามแหล่งประวัติศาสตร์ ทำโครงการ/โครงการ
ตามแนวพระราชดำริ กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ และกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ มีการ
ประกวดวาดภาพ ร้องเพลงเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีไทย เป็นต้น

2. ให้สถานศึกษาปลูกฝังและพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการให้กับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ
และต่อเนื่อง เน้นการปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน จนเกิดเป็นพฤติกรรมที่ยั่งยืน ทั้งนี้ให้มีการพัฒนาและ
ประเมินอย่างเข้มข้นในแต่ละระดับชั้น ดังนี้

- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 เน้นในด้านการรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ (ข้อ1) มี
ความกตัญญู (ข้อ 3) และการมีระเบียบวินัย (ข้อ8)

- ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เน้นในด้านซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน (ข้อ2) ใฝ่หาความรู้
หมั่นศึกษาเล่าเรียน (ข้อ 4) และมีความเข้มแข็งทั้งทางร่างกายและใจ (ข้อ 11)

- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 เน้นในด้านรักชาติวัฒนธรรมประเพณีไทย (ข้อ 5) เข้าใจ
เรียนรู้ประชาธิปไตยที่ถูกต้อง (ข้อ 7) และ ปฏิบัติตามพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (ข้อ 9)

- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 เน้นในด้านมีศีลธรรม (ข้อ 6) ดำรงตามหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง (ข้อ 10) และ การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม (ข้อ12)

3. ให้สถานศึกษากำหนดวิธีการเรียนรู้ค่านิยมหลัก 12 ประการ ให้เหมาะสมกับวัย
และศักยภาพผู้เรียน เช่น

- ระดับประถมศึกษา ให้เรียนรู้ผ่านบทเพลง นิทาน เหตุการณ์ หรือการศึกษาจาก
แหล่งเรียนรู้ต่างๆ อาทิ สถานที่จริงทางประวัติศาสตร์ หน่วยงานตามโครงการพระราชดำริ พิพิธภัณฑ์ ฯลฯ

- ระดับมัธยมศึกษา ให้เรียนรู้ผ่านการศึกษาเปรียบเทียบ วิเคราะห์ สังเคราะห์
ชีวประวัติ บุคคลสำคัญ บุคคลที่ทำคุณประโยชน์ต่อส่วนรวม หรือเหตุการณ์สำคัญในอดีตและปัจจุบัน
เพื่อการพัฒนาการอยู่ร่วมกันในเชิงสร้างสรรค์

4. ให้ผู้บริหารสถานศึกษากำกับ ติดตาม นิเทศการดำเนินงานเกี่ยวกับค่านิยมหลัก
12 ประการ ให้บรรลุวัตถุประสงค์

5. ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาติดตาม นิเทศ และประเมินผลสถานศึกษาที่ดำเนินการ
เกี่ยวกับค่านิยมหลัก 12 ประการอย่างเป็นรูปธรรม และเกิดประสิทธิผลที่ชัดเจน

4.3 ค่านิยม 12 ประการ ตามจุดเน้นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

จากแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมหลัก 12 ประการในสถานศึกษาจุดเน้น สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นดังนี้

4.3.1 ด้านซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน (ค่านิยมข้อที่ 2)

ได้มีผู้ให้ความหมายของค่านิยมตามจุดเน้นดังกล่าว ดังนี้คือ

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (2554) ได้ให้ความหมายของความซื่อสัตย์ว่า หมายถึง การยึดถือและปฏิบัติตามหลักความจริง มีสัจจะ ไม่โกหก ไม่หลอกลวง ไม่ลักขโมย ซึ่งเป็นการกระทำที่ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่คิดเอาประโยชน์ใส่ตนหรือทำลาย ทำร้ายผู้อื่นทางกาย วาจา และใจ การกระทำทางบวก คือ ความเอื้ออาทร ช่วยเหลือ จริ่งใจกับผู้อื่น โดยการทำตามที่ได้พูดไว้ การทำตามคำมั่นสัญญา

กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ให้ความหมายของความซื่อสัตย์ว่า ผู้ที่มีความประพฤติตรงทั้งต่อเวลา ต่อหน้าที่ และต่อวิชาชีพ มีความจริงใจ ปลอดจากความรู้สึกลำเอียง หรืออคติ ไม่ใช่เล่น่ท์กลคดโกงทั้งทางตรงและทางอ้อม รับรู้หน้าที่ของตนเองปฏิบัติอย่างเต็มที่และถูกต้อง

ความซื่อสัตย์ (Honesty) เป็นคุณลักษณะที่สังคมไทยได้ให้ความสำคัญว่าเป็นพื้นฐานที่จำเป็นของการทำงานอันจะนำไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองของสังคมและประเทศชาติ ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมาย ดังนี้

สุรรัตน์ รอดแผ้วพาล (2547) ได้ให้ความหมายของความซื่อสัตย์ว่า หมายถึง การประพฤติอย่าง ตรงไปตรงมาอย่างเหมาะสมในทางที่ถูกต้อง ดิงาม ทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อหน้าที่

นริศรา ริชาร์ดสัน (2546) ให้ความหมายของการเสียสละว่า หมายถึง การให้สิ่งที่ตนมีอยู่ หรือสิ่งที่ตนเองได้รับให้แก่ครู เพื่อน ผู้อื่น และส่วนรวมด้วยความเต็มใจ ไม่หวังผลตอบแทน

ราชบัณฑิตยสถาน (2542) ได้ให้ความหมายของความซื่อสัตย์ว่า หมายถึง การประพฤติตรงและจริงใจ ไม่คิดคดทรยศ ไม่คดโกงและไม่หลอกลวง

สุรรัตน์ รอดแผ้วพาล (2547)

บรรทม มณีโชติ (2530) ได้สรุปด้านความเสียสละไว้ว่า หมายถึงการแสดงออกของบุคคลในพฤติกรรมต่อไปนี้

1. การให้ปัน หมายถึง การช่วยเหลือหรือให้ผู้อื่นในด้านทรัพย์สิน สิ่งของ ความรู้ และแรงงาน
2. การเห็นแก่ส่วนรวม หมายถึง การอุทิศตนทำงานเพื่อสังคมและส่วนรวม
3. ความมีน้ำใจ หมายถึง ความปรารถนาดีต่อผู้อื่นในด้านการพูดและการกระทำ โดยให้กำลังใจและแสดงความเห็นใจผู้อื่น

4. การไม่เอาเปรียบผู้อื่น หมายถึง การเสียสละ สิ่งของ และแรงงานของตน เท่ากัน หรือมากกว่าผู้อื่น

ดังนั้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ความซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนที่แสดงถึงการยึดมั่นในความถูกต้อง ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น ละความเห็นแก่ตัว รู้จักแบ่งปันช่วยเหลือสังคมและบุคคลที่ควรให้ รู้จักควบคุมตัวเองเมื่อประสบกับความยากลำบาก และสิ่งทีก่อให้เกิดความเสียหาย

4.3.2 ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน (ค่านิยมข้อที่ 4)

ได้มีผู้ให้ความหมายของค่านิยมตามจุดเน้นดังกล่าว ดังนี้คือ

ยุพิน โภณทา และคณะ (2544) ได้ให้ความหมายของการใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน ว่าเป็นคุณลักษณะทางจิตใจและพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงถึงความกระตือรือร้นสนใจ เสาะแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ มาเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนและนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

นิรันดร์ ตั้งธีระบัณฑิตกุล และคณะ (2543) ได้ให้ความหมายของการใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนว่า เป็นความสามารถในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ รักการประดิษฐ์ค้นคว้ารู้เท่าทันวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี และสามารถปรับตัวให้ทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลง
 ชิตสุภางค์ ทิพย์เที่ยงแท้ (2543) ได้ให้ความหมายของการใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนว่า หมายถึง การที่บุคคลมีแรงจูงใจมีความปรารถนาที่จะได้มาซึ่งความรู้ เพื่อตอบสนองความต้องการหรือความอยากรู้อยากเห็นที่เกิดขึ้น ความต้องการหรือความอยากรู้ที่เกิดขึ้นนี้เป็นแรงผลักดันหรือแรงจูงใจให้มีการแสดงออกทางพฤติกรรม เช่น ความสนใจ ศึกษาค้นคว้าแสวงหาความรู้จากการสนทนากับผู้รู้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2541) ได้ให้ความหมายของการใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนว่าหมายถึง การเรียนรู้ที่จะแสวงหาความรู้อย่างกว้างขวางและเพียงพอกับโอกาสที่จะสามารถทำงานได้และเพื่อจะได้ประโยชน์จากโอกาสทางการศึกษาที่มีให้ตลอดชีวิต

บุญชิต มณีโชติ (2540) ได้ให้ความหมายของการใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนว่าหมายถึง การที่บุคคลมีแรงจูงใจ ความปรารถนา ความอยากรู้อยากเห็น ความกระตือรือร้น ความสนใจ และความพอใจที่จะแสวงหาข้อมูลความรู้ต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการ หรือกระหายใคร่รู้ที่เกิดขึ้น พฤติกรรมที่แสดงถึงการใฝ่หาความรู้ เช่น การสนใจแสวงหาความรู้ การคิดสืบค้น การสอบถามผู้รู้ การสืบเสาะหาความรู้

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540) ให้ความหมายของการใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน ว่าเป็นคุณลักษณะทางจิตใจและพฤติกรรมที่แสดงถึง ความกระตือรือร้น สนใจ ใฝ่คิดค้น

เสาะแสวงหาความรู้ด้านต่างๆ ความสามารถในการจำแนก เปรียบเทียบ และวิเคราะห์เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ทั้งยังเป็นสิ่งที่บุคคลควรแสวงหา เพื่ออำนวยความสะดวกให้ชีวิตมีความเป็นอยู่ที่สะดวก ปลอดภัย และมีความสุขซึ่งสอดคล้องกับความหมายของ กรรมาธิการศึกษานอกโรงเรียน

ภัทรา นิคมานนท์ (2540) ได้ให้ความหมายของการใฝ่หาความรู้หมั่นศึกษาเล่าเรียน ว่าหมายถึง การศึกษาหาความรู้วิทยาการสมัยใหม่เพื่อพัฒนาวิชาชีพของตน

จากความหมายดังกล่าวผู้วิจัยสรุปได้ว่า การใฝ่หาความรู้หมั่นศึกษาเล่าเรียนหมายถึง การที่นักเรียนมีความกระตือรือร้นตั้งใจมุ่งมั่นในการเรียน ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์โดยการแสวงหาความรู้ การสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน การจดบันทึก สรุปความรู้ ประสบการณ์และสามารถถ่ายทอดเผยแพร่องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าให้แก่ผู้อื่นได้

4.3.3 มีความเข้มแข็งทั้งทางร่างกายและจิตใจ (ค่านิยมข้อที่ 11)

ได้มีผู้ให้ความหมายของค่านิยมตามจุดเน้นดังกล่าว ดังนี้คือ

การส่งเสริมสุขภาพให้มีความเข้มแข็งทางร่างกาย หมายถึง กระบวนการระดมทรัพยากรและทรัพยากรอื่นๆ เพื่อเอื้อในการสร้างขีดความสามารถให้แก่ประชาชนในการควบคุมปัจจัยที่จะก่อให้เกิดโรคร้ายไข้เจ็บ และ พัฒนาให้มีสุขภาพที่ดีทั้งกาย ใจและสังคม เพื่อใช้ความมีสุขภาพดีเป็นต้นทุนในการดำเนินชีวิตที่ดีตลอดไป (บวร งามศิริอุดม และ สายพิณ คุณสมิทธิ, 2542) ถือได้ว่าเป็นกระบวนการส่งเสริมให้ประชาชนเพิ่มสมรรถนะในการควบคุม และพัฒนาสุขภาพของตนเอง ในการบรรลุซึ่งสุขภาพอันสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสังคม บุคคลและกลุ่มบุคคลจะต้องสามารถบ่งบอกและตระหนักถึงความมุ่งมาดปรารถนาของตนเอง สามารถตอบสนองต่อปัญหาของตนเองและสามารถ ที่จะเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมหรือปรับตนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ (WHO, 1986) สุขภาพจึงถูกมองเป็นทรัพยากรสำหรับชีวิตประจำวัน มิใช่เป้าหมายของการดำรงชีวิต สุขภาพเป็นคำที่มีความหมาย ในเชิงบวก ซึ่งเน้นในเรื่องทรัพยากรสังคมและบุคคลรวมทั้งสมรรถนะของร่างกาย ดังนั้นการ ส่งเสริมสุขภาพจึงมิใช่อยู่ในความรับผิดชอบของภาคสาธารณสุขเท่านั้น หากแต่ขยายออกไปสู่เรื่องของการมีวิถีชีวิตเพื่อสุขภาพจนไปถึงเรื่องของสุขภาพโดยรวม (สุรเกียรติ อาชานานุภาพ, 2541)

การส่งเสริมสุขภาพให้มีความเข้มแข็งทางร่างกาย หมายถึง การปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตเพื่อป้องกันโรค (Changing Lifestyles for Disease Prevention) มีเป้าหมายมุ่งไปที่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลเพื่อหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยงต่างๆ ที่ทำให้เกิดโรคการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตเพื่อป้องกันโรคเป็นการแก้ปัญหาสุขภาพเชิงรุกที่สามารถหลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยงจากภายนอก เช่น มลพิษ สารเคมีต่างๆ และปัจจัยเสี่ยง ภายในที่เกิดจากจิตสำนึกของบุคคลรวมทั้งความเชื่อ ทศนคติต่อเรื่องใดๆ ที่บุคคลยึดถือ

นอกจากนี้ในสังคมไทยยังมีทัศนคติไม่ดีต่อการออกกำลังกาย (เกษม นครเขตต์, 2540 อ้างใน รวมพร มินานนท์, 2542)

องค์การอนามัยโลก (WHO, 1986) ให้ความหมายว่า การส่งเสริมสุขภาพ หมายถึง กระบวนการเพิ่มความสามารถของบุคคลในการควบคุม และปรับปรุงสุขภาพของตน เพื่อให้มีสุขภาพะ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม นอกจากนี้เป็นกระบวนการที่ช่วยให้บุคคลสามารถ ตอบสนองความต้องการหรือความปรารถนาของตน และสามารถเปลี่ยนหรือเผชิญกับสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว

Pender (1996) ให้ความหมายของการส่งเสริมสุขภาพทางร่างกาย ว่าเป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริม ยกระดับความเป็นปกติสุขหรือความผาสุกของชีวิต และศักยภาพในด้านสุขภาพของบุคคล ครอบครัว ชุมชน และสังคม เป็นพฤติกรรมที่นำไปสู่การมีสุขภาพดี ไม่เน้นเรื่องโรคหรือปัญหา สุขภาพ มุ่งที่จะส่งเสริมภาวะสุขภาพในทางบวก คือมีสุขภาพดี และมีชีวิตที่ปกติสุข ซึ่งจะแตกต่าง จากการป้องกันโรค ที่ระบุไว้ว่าเป็นกิจกรรมที่มุ่งลดโอกาส หลีกเลี่ยงการเกิดโรคหรือการเจ็บป่วย เป็นกิจกรรมที่กระทำอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของแบบแผนชีวิตของแต่ละบุคคล

Green and Grueter (1991) กล่าวว่า การส่งเสริมสุขภาพทางร่างกาย หมายถึง ผลรวมของการ สนับสนุนทางการศึกษา และการสนับสนุนด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดผลทางการ ปฏิบัติ และเกิดสภาพการณ์ของการดำรงชีวิตที่จะก่อให้เกิดสภาวะสุขภาพที่สมบูรณ์ การปฏิบัติ นั้น อาจจะเป็นของบุคคล ชุมชน ผู้กำหนดนโยบาย นายจ้าง ครู หรือกลุ่มบุคคลอื่นๆ ซึ่งการปฏิบัติเหล่านั้น มีอิทธิพลต่อสุขภาพของบุคคล ชุมชน และสังคมส่วนรวม (สุรเกียรติ อชานานุกาพ (2541)

การส่งเสริมสุขภาพให้มีความเข้มแข็งทางร่างกาย หมายถึง กระบวนการส่งเสริม ให้ประชาชนเพิ่มขีดสมรรถนะในการควบคุม และพัฒนาสุขภาพตนเอง การส่งเสริมสุขภาพจึงเป็น กระบวนการที่ช่วยให้ประชาชน สามารถเพิ่มพูนสมรรถภาพในการควบคุม และปรับปรุงสุขภาพ ตนเองให้ดีขึ้น เพื่อเพิ่มระดับความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นให้มีสภาวะสุขภาพที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม

จากการทบทวนวรรณกรรม เรื่องการสร้างเสริมความหยุ่นตัวเพื่อรองรับวิกฤติ สุขภาพจิตเกี่ยวเนื่องจากสงครามและการก่อการร้ายของสำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต กล่าวว่า ได้มีการให้ความหมาย “ความเข้มแข็งทางจิตใจ” (Resilience) จากบุคคลหลายๆ กลุ่ม ทั้งบุคคลทั่วไป และกลุ่มนักวิชาการ พบว่าบุคคลหรือประชาชนทั่วไปมักจะให้ความหมายของความเข้มแข็งทางใจว่า คือความไม่อ่อนแอ (Invulnerability) ส่วนนักวิชาการหลายกลุ่มได้ให้ความหมายของคำว่า “ความเข้มแข็ง ทางใจ” ไว้อย่างหลากหลาย ซึ่งความแตกต่างของการให้ความหมายของความเข้มแข็งทางใจ น่าจะมาจาก บริบทหรือขอบเขต (Domain) ของการศึกษาเกี่ยวกับความเข้มแข็งทางใจ

Masten และ Coatsworth (1998) ตั้งข้อสังเกตว่า การแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมนั้น มีมุมมองที่แตกต่างกัน ตามวัฒนธรรมหรือแม้กระทั่งความต่างของเพศก็มีมุมมองถึงความเหมาะสมที่ต่างกัน

สมาคมจิตวิทยาแห่งประเทศไทย (American Psychological Association) N.D. นิยามความเข้มแข็งทางใจ ว่าเป็นกระบวนการและผลลัพธ์ของความสำเร็จในการปรับตัวต่อความยากลำบากและประสบการณ์ที่ทำลายในชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความเครียดสูง หรือเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดการกระทบกระเทือนจิตใจอย่างรุนแรง นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการสองกลุ่มที่พยายามจำแนกความหมายของความเข้มแข็งทางใจ กับความหมายของคำอื่นๆ ที่มีความหมายใกล้เคียงกับความเข้มแข็งทางใจ เช่น การฟื้นสภาพ (Recovery) ความล่าช้าในการปรากฏขึ้นของความเศร้าโศก (Delayed Grief) การปรับตัว (Adaptation) การเผชิญปัญหา (Coping) และปัจจัยปกป้อง (Protective factors)

Bonanno (2004) ได้เสนอว่า การฟื้นสภาพ (Recovery) การล่าช้าในการปรากฏขึ้นของความเศร้าโศก (Delayed Grief) และความเข้มแข็งทางใจจะมีความแตกต่างกัน ซึ่งความแตกต่างจะอยู่ตรงที่ระดับความรุนแรงของความผิดปกติในการทำหน้าที่ในชีวิตประจำวันเกิดขึ้นภายหลังจากที่ได้เผชิญเหตุการณ์วิกฤต โดยในบุคคลที่ฟื้นสภาพ (Recovery) จะพบว่ามีความผิดปกติในการทำหน้าที่ในชีวิตประจำวันในระดับปานกลาง ขณะเผชิญเหตุการณ์วิกฤตและอาจจะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ในช่วงหลังเหตุการณ์ ต่อจากนั้นระดับความผิดปกติจะลดลงสอดคล้องกับระยะเวลาที่ผ่านไป ในทางตรงกันข้ามพบว่าผู้ที่มีการล่าช้าในการปรากฏขึ้นของความเศร้าโศก (Delayed Grief) นั้นจะพบว่ามีความผิดปกติในการทำหน้าที่ในชีวิตประจำวันเกิดขึ้นในระดับน้อย ขณะที่เผชิญเหตุการณ์และอาการดังกล่าวจะลดลงเล็กน้อยในช่วงปีแรกภายหลังจากเกิดเหตุการณ์ ต่อจากนั้น ระดับความผิดปกติจะเพิ่มมากขึ้น จนกระทั่งถึงระดับรุนแรง (Severe) ส่วนในกลุ่มผู้ที่มีความเข้มแข็งทางใจนั้นจะพบว่ามีความสามารถในการคงไว้ซึ่งความสมดุลของสภาพจิตใจถึงแม้ว่าจะเผชิญกับเหตุการณ์วิกฤต และพบว่าจะเกิดความผิดปกติในการทำหน้าที่

Foster (1997) ได้พยายามจำแนกความแตกต่าง ระหว่างการปรับตัว (Adaption) การเผชิญปัญหา (Coping) และความเข้มแข็งทางใจ โดยได้ระบุว่า การเผชิญปัญหา (Coping) จะเป็นปฏิกิริยาตอบสนองที่ซับซ้อนต่อภาวะเครียดที่เกิดขึ้นและมักพบในรูปแบบของกลไกทางจิตที่ใช้ปกป้องตนเอง ส่วนการปรับตัว (Adaption) หมายถึงความพยายามในการพัฒนาตนเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัว และเป็นการปรับในเชิงรุกแทนที่จะตั้งรับเหมือนกับการเผชิญปัญหา ส่วนความเข้มแข็งทางใจหมายถึงความสามารถในการคงไว้ซึ่งการใช้วิธีการเผชิญปัญหา และวิธีการปรับตัว (Adaption) เพื่อคงไว้ซึ่งความสมดุลในจิตใจของตนเองในช่วงเผชิญหรือภายหลังการเผชิญเหตุการณ์วิกฤต

ในยุคเดียวกันได้มีความพยายามในการให้ความหมาย โดยการใช้วิธีการวิเคราะห์แนวคิด (Conceptual Analysis) ซึ่งจัดว่าเป็นวิธีที่มีความก้าวหน้าและได้มาตรฐานสูงสุด ในกระบวนการ

ศึกษาเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อสรุปของความหมายและค่านิยมของคำต่าง ๆ เพื่อที่จะสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาทฤษฎีและพัฒนาค่านิยมเชิงปฏิบัติการที่จะใช้ในการศึกษาวิจัย ผลจากการใช้วิธีการวิเคราะห์แนวคิด (Conceptual Analysis) โดย Dyer ได้ให้คำจำกัดความของความเข้มแข็งทางใจไว้ว่า เป็นความสามารถในการคงไว้ซึ่งความสมดุลของจิตใจ โดยที่มีเหตุการณ์นำ (Antecedent) ของความเข้มแข็งทางใจคือ เหตุการณ์วิกฤต (Adversity) และปัจจัยปกป้องต่าง ๆ ส่วนผลลัพธ์ที่ตามมาหลังจากคนมีความเข้มแข็งทางใจ (Consequence) คือ มีการเผชิญปัญหาที่มีประสิทธิภาพ (Effective coping) ความรู้สึกที่ตัวตนมีทางเดินชีวิตที่ไม่เหมือนใครสามารถชื่นชมและยอมรับกับสิ่งที่เข้ามาในชีวิตของตนเองได้ นอกจากนี้ Dyer ยังได้สรุปว่าความเข้มแข็งทางใจเป็นพลวัต สามารถที่จะพัฒนาได้

ดังนั้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ความเข้มแข็งทางร่างกายและจิตใจ ว่าหมายถึง การปฏิบัติตนให้มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรงปราศจากโรคภัย และมีจิตใจที่เข้มแข็ง มีความละเอียดเกรงกลัวต่อบาป ไม่กระทำความชั่วใดๆ ยึดมั่นในการทำความดีของศาสนา

5. ตัวบ่งชี้ค่านิยม 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

5.1 ตัวบ่งชี้ค่านิยมด้านความซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน

ดวงรัตน์ วาหะสะ (2554) ได้จำแนกความซื่อสัตย์ออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้

- 1) ความซื่อสัตย์ด้านการเรียน หมายถึง การประพฤติปฏิบัติหรือการแสดงออกของนักเรียนในการปฏิบัติต่อครู อาจารย์และเพื่อน ในการรักษาคำสัญญา หรือข้อตกลงกับเพื่อนและครู การไม่ทุจริตในการสอบ การไม่เอาเปรียบเพื่อน การไม่นำของเพื่อนมาเป็นของตน และการไม่หลอกลวง
- 2) ความซื่อสัตย์ในด้านการใช้ชีวิตประจำวัน หมายถึง การประพฤติปฏิบัติหรือการแสดงออกของนักเรียนในการปฏิบัติต่อบิดา มารดา ผู้ปกครอง ญาติพี่น้องและเพื่อน ในลักษณะการเป็นผู้ที่ปฏิบัติตามข้อตกลงหรือสัญญา การรับผิดชอบงานตามหน้าที่ การพูดตรงตามความเป็นจริง และการไม่ถือเอาของผู้อื่นมาเป็นของตน

สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ ได้สรุปพฤติกรรมของผู้ที่มีความเสียสละ ไว้เป็นด้านๆ ดังนี้

- 1) ให้ความช่วยเหลือผู้อื่นด้านทรัพย์สิน ความรู้ แรงงาน
- 2) เห็นแก่ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน
- 3) มีความปรารถนาดีต่อผู้อื่นในด้านการพูดและการกระทำ หรือความมีน้ำใจ คือ รู้จักให้กำลังใจ เอใจเขามาใส่ใจเราและแสดงความเห็นใจผู้อื่น
- 4) ไม่เอาเปรียบผู้อื่น

กรมวิชาการ (2535) วิธีปฏิบัติตนให้เป็นคนที่มีความซื่อสัตย์ สุจริต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีดังนี้

1) ไม่พูดปด ให้พูดแต่เรื่องที่เป็นความจริงด้วยเจตนาอันบริสุทธิ์ เพื่อให้ผู้ฟังไม่เกิดความเดือดร้อนเสียหาย ผู้พูดความจริงย่อมเป็นที่เชื่อถือของผู้อื่น ส่วนคนที่พูดปดย่อมไม่มีใครเชื่อถือ

2) ไม่พูดบิดเบือนความจริง ให้พูดตรงตามความเป็นจริง ไม่บิดเบือนความจริงให้เป็นอย่างอื่นไป ทำให้คนฟังเกิดความเข้าใจผิด และก่อให้เกิดความเสียหายแก่ตนเองและผู้อื่น

3) ไม่พูดอำพรางความจริง ให้พูดความจริงทั้งหมดโดยสิ้นเชิง ไม่พยายามพูดปกปิดความจริงบางส่วนไว้ เปิดเผยความจริงแต่บางส่วน

4) ไม่พูดยุยงให้เกิดความแตกแยก ไม่พูดยุยงให้คนแตกความสามัคคีกัน การนำเรื่องของคนหนึ่งไปพูดให้อีกคนหนึ่งฟัง บางทีทำให้เกิดความเข้าใจผิด ทะเลาะวิวาท แตกความสามัคคี เราจึงควรพูดให้เกิดความรักความสามัคคีกัน

5) ไม่พูดคำหยาบ ให้รู้จักใช้คำพูดที่สุภาพ อ่อนหวาน พูดถูกกาลเทศะ ผู้พูดคำสุภาพอ่อนหวาน ย่อมมีเสน่ห์ในตัวเอง เป็นที่รักของคนอื่น

6) มีสัจจะ ให้ปฏิบัติตามคำพูดที่ได้พูดไว้ โดยไม่ยอมเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น คนที่มีสัจจะมักจะเป็นคนที่มีความจริงใจประจำตัวเสมอ

7) มีความจริงใจ ให้กระทำที่ตรงกับใจ ไม่มีการเสแสร้งแก้งทำ ไม่ใช่ปากพูดอย่างหนึ่ง แต่ใจคิดอีกอย่างหนึ่ง หรือต่อหน้าอย่างหนึ่งลับหลังอย่างหนึ่ง

กรมวิชาการ (2528) ได้รวบรวมพฤติกรรมของผู้ที่มีความซื่อสัตย์ไว้พอสรุปได้ดังนี้

- 1) พูดความจริง
- 2) เก็บของตกได้ส่งคืนเจ้าของ
- 3) ตรงต่อเวลา
- 4) ยอมรับผิดเมื่อทำผิด
- 5) ไม่ประพฤติตนเป็นคนหน้าไหว้หลังหลอก
- 6) ปฏิบัติตามข้อตกลงหรือสัญญา
- 7) ทนเลียดชีพในทางสุจริต
- 8) ไม่ถือเอาของผู้อื่นเป็นของตน
- 9) รักษาความยุติธรรม
- 10) ไม่ฉ้อราษฎร์บังหลวง

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ด้านความซื่อสัตย์สุจริตนั้น เพื่อให้เห็นคุณค่าของความซื่อสัตย์ เกิดความชื่นชมคนที่มีความซื่อสัตย์ สามารถปฏิบัติตนเป็นคนซื่อสัตย์ ด้วยการเป็นคนที่มีลักษณะต่อไปนี้

- 1) มีความรับผิดชอบ
- 2) ไม่พูดปด
- 3) ไม่โลภ
- 4) ไม่ขโมย
- 5) ไม่ละเมิดของรักของผู้อื่น
- 6) ทำตามสัจจะที่ตั้งใจไว้จนเป็นคนที่น่าไว้วางใจ

พระราชวรมุณี (2530) กล่าวถึงความอดทนในทศพิธราชธรรม สรุปได้ว่า ชั้นดี ความอดทนคืออดทนต่องานที่ตรากตรำ ถึงจะลำบากกายเหนื่อยหน่ายเพียงไร ก็ไม่ย่อท้อ ถึงจะถูกขู่ข่มขู่ด้วยคำเสียดสีถากถางอย่างไร ก็ไม่หมัดกำลังใจ ไม่ยอมละทิ้งกรณีย์ที่บำเพ็ญโดยชอบธรรม

พระราชวิสุทธิโมลี (2526) กล่าวว่า การเสียสละ หมายถึงบุคคลผู้มีพฤติกรรมดังต่อไปนี้

- 1) มีจิตเมตตาโอบอ้อมอารี เสียสละพัสดุและแรงงานของตน ช่วยเหลือบุคคลอื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน เช่น บริจาคเสื้อผ้า อาหาร เสียสละโลหิต เสียสละดวงตา เป็นต้น
- 2) บำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนร่วม
- 3) บริจาคช่วยเหลือสาธารณสุข เช่น สร้างโรงเรียน โรงพยาบาล ถนน ฯลฯ ช่วยเหลือบุคคลที่อ่อนแอในโอกาสอันควร
- 4) ส่งเสริมคนผู้มีความเสียสละ และไม่ยกย่องคนที่ไม่เสียสละ

สมเด็จพระสังฆราชเจ้ากรมหลวงวชิรญาณวงศ์ (2526) ทรงพระนิพนธ์ถึงความอดทนในทศพิธราชธรรม สรุปได้ว่า กิริยาที่อดทนต่อโลกะ ความอยากได้บ้างต่อโทสะความโกรธเคืองจนถึงพยายามมุ่งร้ายบ้าง ต่อโมหะความหลงงมงายบ้าง เพราะได้ประสบอารมณ์ที่ยั่วให้เกิดความอยากได้ อยากล้างผลาญ อยากเบียดเบียนก่อดทอนไว้ ไม่ยอมแสดงวิกลจริตอันชั่วร้ายทางกาย วาจา ออกไปตามอำนาจแห่งโลกะ โทสะ โมหะ และอดทนต่อทุกขเวทนา มีเย็นมีร้อน เป็นต้นอดทนต่อถ้อยคำที่มีผู้กล่าวชั่วไม่เป็นที่ชอบใจ ชื่อว่าขันติ คนที่อยู่รวมกันเป็นหมู่ ต้องประสบอารมณ์ต่างๆ มาก ถ้าไม่ตั้งอยู่ในขันติ ยอมให้โลกะ โทสะ โมหะ ชูดชกไปก็จะเกิดวิวาทแก่งแย่งและวุ่นวายอย่างอื่นอีกมาก ไม่อยู่ด้วยกันด้วยความสงบเรียบร้อยเป็นสุข ถ้าตั้งอยู่ในขันติก็ได้ผลตรงกันข้าม คืออยู่ด้วยกันด้วยความสงบสุข

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี (2525) ทรงพระนิพนธ์ถึงความอดทนในทศพิธราชธรรม สรุปได้ว่า ขันติ หมายถึงกิริยาที่อดทนต่อ โลกะ โทสะ โมหะ ไม่แสดงกริยาวาจาอันชั่วร้ายตามอำนาจ โลกะ โทสะ โมหะ และอดทนต่อทุกขเวทนา อดทนต่อถ้อยคำที่มีผู้กล่าวชั่ว ไม่เป็น

ที่ซอบใจ พระมหากษัตริย์จะต้องมีพระราชหฤทัยกล้าหาญ สามารถรักษาพระราชหฤทัยและพระอาการทางกาย วาจา ให้สงบเรียบร้อยจึงจะปกครองอาณาประชาราษฎร์ให้เป็นสุขได้

มิลินทร์ สำนึกเงิน (2524) กล่าวว่า การเสียสละ หมายถึงพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออก โดยการให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน แบ่งปันอาหารหรือสิ่งของให้เพื่อนพ้อง ช่วยทำงานบ้าน งานโรงเรียน สละที่นั่งให้บุคคลอ่อนแอกว่า ไม่เอาเปรียบเพื่อนร่วมงาน เต็มใจทำงานเมื่อได้รับการขอร้องหรือไว้วางใจ

ชำนาญ นิสารัตน์ (2521) กล่าวถึงผู้ที่ควบคุมตนเองได้ดีนั้นต้องมีหลักในการปฏิบัติ เรื่องความอดทน สรุปได้ว่า ผู้ที่ควบคุมตนเองได้ดีต้องมีขันติหรือความอดทนเป็นองค์ประกอบด้วย การอธิบายว่า ขันติ แปลว่า ความอดทน มี 4 ลักษณะ คือ

1) อดทนต่อความลำบาก คือ ทนต่อความตรากตรำ ความเหน็ดเหนื่อย หิวกระหาย ทนทำงานให้ลุล่วงไป ไม่ยอมแพ้ต่อความลำบาก

2) อดทนต่อความทุกข์เวทนา คือ ทนต่อความทุกข์อันเกิดจากการเจ็บไข้ได้ป่วย ไม่แสดงความอ่อนแอเกินไป คนที่ขาดขันติเมื่อถึงคราวเจ็บไข้ได้ป่วยมักจะแสดงกิริยามารยาทอันไม่สมควร เช่น แสดงอาการครวญครางจนเกินเหตุ เพื่อให้คนอื่นรู้ว่าเจ็บ และเพื่อให้เขาเห็นอกเห็นใจ

3) อดทนต่อความเจ็บใจ เมื่อถูกคนอื่นกระทำล่วงเกินให้เป็นที่ขัดใจ เช่น ต่ำว่าหรือสบประมาท คนที่ขาดขันติ เมื่อถูกต่ำว่าหรือถูกสบประมาทย่อมจะเดือดดาลแล้วด่าตอบด้วยถ้อยคำหยาบคาย หรือก่อการวิวาท จนถึงลงไม้ลงมือทำร้ายกัน แต่ผู้มีขันติ ย่อมรู้จักระงับใจได้

4) อดทนต่ออำนาจกิเลส คือ อดทนต่ออำนาจความอยาก ไม่ปล่อยตัวปล่อยใจให้เป็นไปตามอำนาจกิเลส เช่น อยากได้เงินทอง เครื่องเพชร เครื่องประดับราคาแพง อยากเที่ยวเตร่สนุกสนาน ในสถานที่ไม่เหมาะสม คนที่ขาดขันติมักจะทำความชั่ว ทำความผิดเพราะอำนาจของกิเลส เช่น ผิดลูกเมีย คนอื่น รู้มากเอาเปรียบผู้อื่น รับสินบน ใช้อำนาจในทางที่ผิด

ตารางที่ 3 การทบทวนเอกสารตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 4 ด้านความซื่อสัตย์

พฤติกรรมบ่งชี้ของผู้ที่มีความซื่อสัตย์				
ตัวบ่งชี้	ดวงรัตน์ วาห์ละ (2554)	ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (2554)	หลักสูตรประถมศึกษา (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)	กรมวิชาการ (2528)
พูดความจริง	✓			✓
เก็บของตกได้ส่งคืนเจ้าของ				✓
ตรงต่อเวลา				✓
ยอมรับผิดชอบเมื่อทำผิด				✓
ไม่ประพฤติตนเป็นคนหน้าไหว้หลังหลอก				✓
ประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น	✓	✓	✓	✓
หาเลี้ยงชีพในทางสุจริต				✓
ไม่ถือเอาของผู้อื่นเป็นของตน	✓		✓	✓
รักษาความยุติธรรม				✓
ไม่อื้อราษฎรบังหลวง				✓
มีความรับผิดชอบ	✓		✓	
ไม่พูดปด		✓	✓	
ไม่โลภ			✓	
ไม่ขโมย		✓	✓	

ตารางที่ 4 การทบทวนเอกสารตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้านความเสียสละ

พฤติกรรมบ่งชี้ของผู้ที่มีความเสียสละ				
ตัวบ่งชี้	บรมม มณีโชติ (2530)	พระราชวิสุทธิเมธี (2526)	มลินทร์ ลำภาเงิน (2524)	คำเริง บุญเรืองรัตน์
เสียสละกำลังกาย ทรัพย์ สติปัญญาในการช่วยเหลือผู้อื่น	✓	✓	✓	✓
เห็นแก่ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน	✓	✓	✓	✓
มีความปรารถนาดีต่อผู้อื่นในด้านการพูดและการกระทำ หรือความมีน้ำใจ คือ รู้จักให้กำลังใจ เอาใจเขามาใส่ใจเราและแสดงความเห็นใจผู้อื่น	✓			✓
ไม่เอาเปรียบผู้อื่น	✓		✓	✓
ให้เพื่อนยืมอุปกรณ์การเรียน			✓	✓
การแบ่งปัน		✓	✓	✓
เต็มใจทำงานเมื่อได้รับการขอร้องหรือไว้วางใจ			✓	
ส่งเสริมคนผู้มีความเสียสละ		✓		

ตารางที่ 5 การทบทวนเอกสารตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้านความอดทน

พฤติกรรมบ่งชี้ของผู้ที่มีความอดทน							
ตัวบ่งชี้	พระราชวรานี. (2530)	สมเด็จพระสังฆราชเจ้ากรมหลวงวชิรญาณวงศ์. (2526)	สมเด็จพระญาณสังวร. (2526)	สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. (2525)	ชำนาญ นิศารัตน์. (2521)	กรมศาสนา (2520)	พุทธทาสภิกขุ. (2518)
มุ่งมั่นทำงานจนสำเร็จ						✓	
การยอมรับสภาพความยากลำบาก ไม่ย่อถอย ไม่ท้อถอย	✓	✓	✓		✓	✓	✓
ไม่ประพฤติดื้อปลั่งด้วยโทสะ		✓				✓	
ควบคุมอารมณ์ สติสัมปชัญญะ		✓		✓	✓	✓	
ไม่แสดงความอ่อนแอจนเกินไป						✓	
ไม่ปล่อยตัวปล่อยใจให้เป็นไปตาม อำนาจกิเลส		✓			✓		✓
ไม่เอาเปรียบผู้อื่น					✓		
ไม่แสดงกริยาวาจานชั่วร้าย		✓		✓			

จากตารางสังเคราะห์ที่ 3, 4 และ 5 ข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปพฤติกรรมที่บ่งชี้ด้านความซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน ได้ดังนี้

- 5.1.1 ประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น
- 5.1.2 เสียสละกำลังกาย ทรัพย์ สติปัญญา ในการช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม
- 5.1.3 มีความอดทน ยืนหยัด ไม่ท้อถอยในการทำความดี

5.2 ตัวบ่งชี้ค่านิยมด้านใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้กล่าวถึงการใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนว่าหมายถึง คุณลักษณะทางจิตใจและพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงถึงความปรารถนา ความอยากรู้อยากเห็น ความกระตือรือร้น

ความสนใจใฝ่คิดค้น เสาะแสวงหาความรู้ต่างๆ จากแหล่งเรียนรู้รอบตัวจนเป็นลักษณะนิสัยติดตัวนักเรียน ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ได้แก่

1) มีความกระตือรือร้น อยากรู้อยากเห็น หมายถึง การมีลักษณะนิสัย บุคลิก หรือพฤติกรรมที่กระฉับกระเฉง และมีแรงจูงใจภายในที่ทำให้เกิดพฤติกรรมที่อยากค้นคว้า สำรวจสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่รอบตัว

2) ช่างสังเกตสิ่งที่อยู่รอบตัว หมายถึง การมีลักษณะนิสัยที่ชอบการใช้ประสาทสัมผัสอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ ตา หู จมูก ปาก และกายในการสำรวจวัตถุสิ่งของ หรือปรากฏการณ์ต่างๆ ที่มีอยู่รอบตัว

3) ช่างคิด ช่างสงสัย หมายถึง การมีลักษณะนิสัยของบุคคลที่ชอบใช้กระบวนการทางสมองเพื่อรับรู้ หรือเรียนรู้ต่อสิ่งใดๆ และพยายามมองให้เห็นถึงปัญหาจากการรับรู้ที่เกิดอะไรขึ้น เพราะเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น

4) ชอบเรียนรู้สิ่งใดยุ่เสมอ หมายถึง การมีลักษณะนิสัยของบุคคลที่ชอบใช้ความคิด และความรู้สึกในการรับรู้ ตอบสนอง และมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมแปลกใหม่รอบๆ ตัวอย่างค่อนข้างคงที่

5) มีนิสัยรักการอ่าน สนใจข่าวสารต่างๆ หมายถึง การมีลักษณะที่ใฝ่ใฝ่ มุ่งมั่น ในการอ่าน อ่านจนเคยชิน อ่านจนเป็นนิสัย อ่านได้ทุกโอกาส และใช้เวลาว่างส่วนใหญ่ไปกับการอ่าน เพื่อรับรู้ข่าวสารต่างๆ

6) เป็นคนมีเหตุผล หมายถึง การมีลักษณะนิสัยที่ใช้ในการพิจารณาในการที่จะดำเนินงานใดๆ ด้วยความถี่ถ้วนรอบคอบ ไร้อคติ คำนึงถึงเหตุและปัจจัยแวดล้อมทั้งหมด เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างถูกต้องดีงาม เกิดประสิทธิผล

7) มีความตั้งใจและเพียรพยายาม หมายถึง การมีลักษณะนิสัยที่มีความรักงานที่ทำ ตั้งใจทำหน้าที่การทำงานอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง สม่ำเสมอ อดทน กล้าเผชิญอุปสรรค ไม่ท้อถอย โดยใช้สติปัญญาแก้ปัญหาจนเกิดผลสำเร็จ

8) ชอบความท้าทายและแปลกใหม่ หมายถึง การมีลักษณะนิสัยที่มีความต้องการพิสูจน์เพื่อเอาชนะสถานการณ์ ปรากฏการณ์ ที่แตกต่างจากสิ่งที่เราเคยมี หรือไม่เคยเกิดขึ้นหรือมีมาก่อน

9) มีความกล้า ความคิดริเริ่ม และการตัดสินใจ หมายถึง การมีลักษณะนิสัยที่กระทำหรือแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งที่ผิดแปลกไปจากที่ผู้อื่นคิดหรือทำอยู่แล้ว เป็นสิ่งที่ทำให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวมออกมาอย่างสร้างสรรค์ โดยผ่านกระบวนการในการกำหนดทางเลือกต่างๆ มาแล้ว

10) มีความใฝ่ฝันและจินตนาการ หมายถึง การมีลักษณะนิสัยที่ปรารถนาต่อความสำเร็จ มีทั้งแรงจูงใจ และความมุ่งมั่น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในชีวิต โดยมีกระบวนการคิดสร้างภาพ

ในสิ่งที่ไม่เคยพบไม่เคยเห็น ไม่เคยทราบมาก่อน เป็นการคิดในสิ่งที่แปลกใหม่ที่จะนำไปสู่กระบวนการสร้างสรรค์สิ่งใหม่

กระทรวงศึกษาธิการ (2548) ได้กล่าวถึงการฝึกหัดความรู้ ให้นักศึกษาเล่าเรียน ว่าหมายถึงบุคคลที่มีความกระตือรือร้น ตั้งใจมุ่งมั่นในการเรียน ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ สืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน จดบันทึกและสรุปองค์ความรู้ สามารถกำหนดตัวชี้วัดได้ ดังนี้

- 1) กระตือรือร้น ตั้งใจมุ่งมั่นในการทำงาน
- 2) ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์โดยการแสวงหาความรู้
- 3) สืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน
- 4) จดบันทึก สรุปความรู้ และประสบการณ์
- 5) ถ่ายทอด เผยแพร่องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าให้แก่ผู้อื่น

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2539) ได้กล่าวว่า การฝึกหัดความรู้ ให้นักศึกษาเล่าเรียน หมายถึง คุณลักษณะทางจิตใจและพฤติกรรมที่แสดงถึงความกระตือรือร้น สนใจ ฝึกฝน คิดค้น แสวงหาความรู้ด้านต่าง ๆ ตลอดจนความสามารถในการจำแนก เปรียบเทียบและวิเคราะห์ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และพฤติกรรมบ่งชี้ของความใฝ่รู้ใฝ่เรียน ได้แก่

- 1) ความชอบและความชื่นชม
- 2) ความใฝ่ฝันและจินตนาการ
- 3) การแสวงหาแนวทางใหม่ ๆ
- 4) ความกระตือรือร้น ความอยากรู้อยากเห็น
- 5) ความตั้งใจ การเอาใจใส่ ทำให้ดีกว่าเดิมอยู่เสมอ
- 6) ความกล้า ความริเริ่มและการตัดสินใจ
- 7) ความพยายามมุ่งมั่น บากบั่น มีความสงบ มีสมาธิในการทำสิ่งต่าง ๆ โดย

ไม่ย่อท้อ

วินัย พัฒนรัฐ และคนอื่นๆ (2538) ได้กล่าวว่า การฝึกหัดความรู้ ให้นักศึกษาเล่าเรียน หมายถึง ความมุ่งมั่น ความปรารถนาที่จะแสวงหาความรู้และได้รับความรู้ในสิ่งต่างๆ ที่ตนเองยังไม่รู้ อย่างสม่ำเสมอ คนที่มีนิสัยใฝ่รู้ ชอบซักถาม จดบันทึก หรืออ่านหนังสือเป็นประจำ และสามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและครอบครัว สังคม และประเทศชาติได้และพฤติกรรมบ่งชี้ของความใฝ่เรียนรู้อย่างดี ได้แก่

- 1) เป็นคนช่างสังเกตสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัว
- 2) เป็นคนไม่อยู่นิ่ง ชอบศึกษาค้นคว้าอยู่เสมอ
- 3) ชอบอ่านหนังสือ ฟังข่าวสารและสะสมภาพเกี่ยวกับความรู้

- 4) ชอบประดิษฐ์สิ่งต่างๆ
- 5) มีความคิดสร้างสรรค์อยู่เสมอ
- 6) มักสงสัย ชอบซักถามเกี่ยวกับเหตุการณ์ สิ่งที่พบเห็นและเรื่องราวต่าง ๆ
- 7) เป็นคนขยัน มานะบากบั่น และมีความสุขสนุกสนานในการเรียน และการทำงาน

รุจิรั ภูสาระและคนอื่นๆ (2535) ได้กล่าวว่าการไฝหาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน หมายถึง ความต้องการศึกษาหาความรู้ ทั้งในชั้นเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อให้ตนเองมีความรู้กว้างขวาง เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ และมีอนาคตที่ก้าวหน้า และพฤติกรรมบ่งชี้ของความใฝ่เรียนรู้ ได้แก่

- 1) ตั้งใจฟังครูสอน
- 2) ขยันทำการบ้าน
- 3) ทบทวนความรู้อยู่เสมอ
- 4) ถามครูเมื่อสงสัยเกี่ยวกับเรื่องเรียน
- 5) เมื่อมีเวลาว่าง เข้าไปอ่านหนังสือในห้องสมุด
- 6) จดจำความรู้ที่สำคัญไว้
- 7) เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ทางวิชาการ
- 8) สังเกตและทดลองสิ่งที่ตนเองอยากรู้
- 9) สนใจข่าวสารต่างๆ
- 10) ช่างสังเกตสิ่งที่เป็นความรู้
- 11) เข้าวัด ทำบุญ และศึกษาพระธรรมเมื่อมีโอกาส
- 12) ไปทัศนศึกษาตามสถานที่ต่างๆ
- 13) จดบันทึกความรู้ใหม่ เอาไว้อ่านเวลาว่าง

ตารางที่ 6 การทบทวนเอกสารตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 4 ด้านความใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน

พฤติกรรมบ่งชี้ของผู้ที่มีความใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน					
ตัวบ่งชี้	กระทรวงศึกษาธิการ(2551)	กระทรวงศึกษาธิการ (2548)	สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2539)	วินัย พัฒนรัฐ และคนอื่น ๆ (2538)	รุจิร ภูโสระและคนอื่น ๆ (2535)
มีความกระตือรือร้น อยากรู้ อยากเห็น	✓	✓	✓		
ช่างสังเกตสิ่งที่อยู่รอบตัว แก้ปัญหาจนบรรลุผลสำเร็จ	✓	✓		✓	✓
ช่างคิด ช่างสงสัย	✓			✓	✓
ชอบเรียนรู้สิ่งใดอยู่เสมอ	✓		✓	✓	
มีนิสัยรักการอ่าน สนใจข่าวสารต่างๆ	✓			✓	✓
เป็นคนมีเหตุผล	✓	✓			
มีความตั้งใจและเพียรพยายามในการศึกษา	✓	✓	✓		✓
ชอบความท้าทายและแปลกใหม่	✓	✓			
มีความกล้า ความคิดริเริ่ม และการตัดสินใจ	✓		✓		
มีความใฝ่ฝันและจินตนาการ	✓		✓		
ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ในการแสวงหาความรู้		✓			✓
สืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน		✓			
จดบันทึก สรุปความรู้ และประสบการณ์		✓			✓
ถ่ายทอด เผยแพร่ความรู้ที่ได้จากการค้นคว้าให้แก่ผู้อื่น		✓			
ทบทวนความรู้อยู่เสมอ					✓
เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆทางวิชาการ					✓
แสวงหาความรู้ใหม่ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม	✓		✓	✓	✓

จากตารางที่ 6 ข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปพฤติกรรมที่บ่งชี้ ด้านความเฝ้าหาความรู้ ให้นักศึกษาเล่าเรียน ได้ดังนี้

5.2.1 แสวงหาความรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม

5.2.2 มุ่งมั่น ตั้งใจ เพียรพยายามในการศึกษาและปฏิบัติงาน

5.2.3 แก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ

5.3 ตัวบ่งชี้ค่านิยมด้านความเข้มแข็งทั้งทางร่างกายและจิตใจ

สำนักพัฒนาสุขภาพจิต (2552) ความเข้มแข็งทางจิตใจ เป็นความสามารถของบุคคลในการปรับตัวและฟื้นตัวภายหลังที่พบกับเหตุการณ์วิกฤตหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความยากลำบาก เป็นคุณสมบัติหนึ่งซึ่งช่วยให้บุคคลผ่านพ้นปัญหาอุปสรรคและดำเนินชีวิตต่อไปได้ คนที่มีความเข้มแข็งทางจิตใจจะประกอบไปด้วย 3 คุณลักษณะ คือ

มีความทนทานทางอารมณ์ คือ การมีอารมณ์ที่มั่นคง ไม่อ่อนไหวง่าย ไม่ถูกกระตุ้นง่าย ไม่เครียดง่าย สามารถทนสภาวะความกดดันรูปแบบต่างๆได้ และมีวิธีจัดการกับอารมณ์ให้สงบและกลับมามั่นคงเหมือนเดิมได้

มีกำลังใจ คือ การมีจิตใจที่มุ่งมั่นสู่เป้าหมายที่ต้องการ ไม่ท้อถอย มีที่พึ่งที่ปรึกษา เมื่อพบกับความยากลำบากหรือวิกฤต

มีการจัดการกับปัญหา การมีมุมมองทางบวกต่อปัญหา ไม่หนีปัญหา มีการหาข้อมูล และมีแนวทางในการแก้ไขปัญหา

แนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางใจ นั้นต้องอาศัยทั้งปัจจัยภายนอก (สิ่งแวดล้อมที่เกื้อหนุนและทำทนายให้ใช้ความสามารถ) ปัจจัยภายในบุคคล (บุคลิกภาพและมุมมองต่อปัญหา) ซึ่งสามารถฝึกฝนและพัฒนาขึ้นได้ คนที่มีความเข้มแข็งทางใจจะต้องรู้จักฝึกฝนตนเองในเรื่องดังต่อไปนี้

- 1) เป็นคนไม่ตีโพยตีพายเมื่อเกิดปัญหา และนำสิ่งเหล่านั้นมาเป็นบทเรียน
- 2) สามารถสงบจิตใจ จัดการกับอารมณ์พรั่งพล่านได้
- 3) มีมุมมองต่อชีวิตในทางบวก รู้จักสร้างพลังใจให้ตนเอง ขึ้นชมตนเอง
- 4) ควบคุมอารมณ์ ความคิดและพฤติกรรมของตนเองได้อย่างเหมาะสม
- 5) ศรัทธาในศาสนา ยึดมั่นในจารีตประเพณีและวัฒนธรรม
- 6) มีทักษะในการสื่อสาร การสร้างมิตร รู้จักต่อรองและขอความช่วยเหลือ
- 7) มีทักษะในการแก้ปัญหา รู้จักหาทางออก รู้จักวางแผนในอนาคตอย่างเหมาะสม
- 8) มีสัมพันธภาพที่ดีกับคนใกล้ชิด และมีอารมณ์ขัน
- 9) มีการช่วยเหลือผู้อื่นตามความสามารถและศักยภาพ

ลักษณะผู้ที่มีสุขภาพจิตที่ดี

การที่จะบอกได้ว่า บุคคลใดมีสุขภาพจิตดีหรือไม่นั้นต้องสนทนหรือรู้จักกับบุคคลนั้นพอสมควร ถ้ารู้จักกันเพียงผิวเผิน คงบอกได้ยาก ลักษณะของผู้ที่มีสุขภาพจิตที่ดี มีดังนี้

- 1) ไม่เป็นโรคจิต โรคประสาท
- 2) สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้
- 3) มีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่นๆ
- 4) มีชีวิตมั่นคง ไม่จัดแย้ง เมื่อที่ได้ก็มีความสุข ความสบายใจ
- 5) ยอมรับความเป็นจริงเกี่ยวกับตนเอง เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล
- 6) ยอมรับข้อบกพร่องของตนเอง ให้อภัยข้อบกพร่องข้อคนอื่น
- 7) มีความรับผิดชอบ
- 8) มีความพึงพอใจกับงานและผลงานของตนเอง พอใจที่จะเป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับ
- 9) แก่ไขความไม่สบายใจ ความคับข้องใจ และความเครียดของตนเองได้
- 10) รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ไม่หวาดระแวงผู้อื่นเกินควร
- 11) มีอารมณ์มั่นคง เป็นคนอารมณ์ดี มีอารมณ์ขันบ้าง
- 12) มีความเชื่อมั่นในตนเอง
- 13) สามารถควบคุมความต้องการของตนเองในความเป็นแนวทางที่สังคมยอมรับ
- 14) แสดงออกด้วยความรู้สึกสบาย
- 15) อยู่ในโลกความเป็นจริง สามารถเผชิญกับความจริงได้

สมบูรณ ลิขิตยงวรา (2543) กล่าวว่า ความเข้มแข็งทางจิตใจ คือสภาพของอารมณ์ทางใจที่มีความหนักแน่น อดทนไม่หวั่นไหวต่อการกระทำในสิ่งใดๆ ซึ่งถ้าเป็นทางด้านกีฬาก็เป็นสภาพของจิตใจ อารมณ์ที่มีความมั่นคง มีสติ สมารถอยู่กับตัว ไม่หวั่นไหว ไม่ประหมา ตื่นเต้นต่อสถานการณ์ในการ แข่งขันไม่ว่าจะอยู่ในเหตุการณ์ใดๆ ก็ตาม

เฉลิมพล ต้นสกุล (2541) ได้กล่าวถึงลักษณะของพฤติกรรมสุขภาพ ประกอบด้วย

1) พฤติกรรมที่พึงประสงค์ หรือพฤติกรรมเชิงบวก (Positive Behavior) หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลปฏิบัติแล้วส่งผลดีต่อสุขภาพของบุคคลนั่นเอง เป็นพฤติกรรมที่ควรส่งเสริมให้บุคคลปฏิบัติต่อไปและเพิ่มความถี่ขึ้น เช่น การออกกำลังกาย การรับประทานอาหารเช้าครบ 5 หมู่ การแปรงฟัน เป็นต้น

2) พฤติกรรมที่ไม่พึงปฏิบัติ หรือพฤติกรรมเชิงลบ หรือพฤติกรรมเสีย (Negative Behavior) หมายถึง พฤติกรรมที่บุคคลปฏิบัติแล้ว จะส่งผลเสียต่อสุขภาพทำให้เกิดปัญหาสุขภาพหรือโรค เป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การดื่มสุรา การสูบบุหรี่ การรับประทานอาหารเช้าจำพวกแป้ง ไขมันมากเกินไป

ความจำเป็น การบริโภคอาหารที่ปรุงไม่สุก เป็นต้น จะต้องหาสาเหตุที่ก่อให้เกิดพฤติกรรม เพื่อปรับเปลี่ยน และควบคุมไว้ ใ้บุคคลเปลี่ยนไปแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์

ลักษณะของผู้ที่มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี
ผู้ที่มีสุขภาพกายดีจะมีลักษณะดังนี้

1) มีการเจริญเติบโตทางด้านร่างกายที่สมวัย มีน้ำหนักและส่วนสูงเป็นไปตามเกณฑ์อายุ

2) มีขนาดร่างกายสมส่วน คือ มีน้ำหนักและส่วนสูงที่ได้สัดส่วนกัน

3) กล้ามเนื้อส่วนต่างๆ มีความแข็งแรง ลุก - นั่งได้หลายครั้ง ดึงข้อได้หลายครั้ง

4) มีความอดทนของระบบหายใจและระบบไหลเวียนโลหิตที่ดี

5) มีความอ่อนตัวที่ดี

6) มีความคล่องแคล่วในการเคลื่อนไหว

7) มีความอยากรับประทานอาหารและอยากรับประทานมากๆ ไม่เบื่ออาหาร

8) มีร่างกายแข็งแรง

9) มีภูมิต้านทานโรคดี และไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ ไม่พิการหรือผิดปกติอื่นๆ

10) พักผ่อนนอนได้เป็นปกติ

Cresswell (2002) กล่าวว่า ความเข้มแข็งทางจิตใจ หมายถึงความ เชื่อวชาญทางด้านจิตใจของนักกีฬาอันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการแสดงออกหรือการแข่งขันของนักกีฬาซึ่งความเชื่อวชาญก็คือ พลังความกล้า ความอดทนที่เกิดขึ้นในจิตใจของนักกีฬาลittleๆ สม่่าเสมอจนกลายเป็นนิสัยของนักกีฬาคนนั้น ซึ่งนักกีฬาที่มีความเข้มแข็งทางจิตใจมักจะพุดในทางที่ดีกับตัวเองเสมอๆ ให้กำลังใจตนเอง และสามารถสร้างแรงกระตุ้นจากภายในให้กับตัวเองได้ทุกสถานการณ์ ซึ่งนอกจากจะช่วยให้ นักกีฬาประสบความสำเร็จในการแข่งขันของตนเองแล้วยังสามารถเป็นผู้ที่เข้ากับทีมได้อย่างดี และจะเป็นที่ไว้เนื้อเชื่อใจของเพื่อนร่วมทีม

Hoover (2006) กล่าวว่า ความเข้มแข็งทางจิตใจ คือ การจดจ่อต่อเป้าหมายการเตรียมพร้อมด้านจิตใจที่จะเผชิญกับสถานการณ์ได้ทุกอย่าง มีความมั่นใจในตนเอง อารมณ์ไม่แปรปรวนง่าย อดทนที่จะต้องฝึกซ้อมอย่างหนัก และมีสภาวะความเป็นผู้นำ นอกจากนี้ ความเข้มแข็งทางจิตใจยังเป็นสิ่งที่สามารถพัฒนาให้มีระดับที่สูงขึ้นได้โดยใช้การฝึกฝนทางจิตวิทยา การฝึกในสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน และมีการฝึกให้ชินกับสถานการณ์ที่กดดัน

ศิลปะชัย สุวรรณชาติ (2532) กล่าวว่า ความเข้มแข็งทางจิตใจ คือ ใจนักสู้เป็นความสามารถที่จะควบคุมอารมณ์ได้ดี มีความตั้งใจมุ่งมั่นในการแข่งขัน สิ่งสำคัญของใจนักสู้ก็คือ ความสามารถที่จะควบคุมการตอบสนอง มีสมาธิและความตื่นตัวต่อสิ่งที่จะกระทำในสถานการณ์ที่ตึงเครียดเหล่านั้นได้ในระดับที่เหมาะสมไม่มากหรือน้อยจนเกินไป และหากสามารถวางตนเองและสถานการณ์กดดันไป

ในทางที่ปลูกเร้าที่ดี จะประสบผลสำเร็จมากกว่าความกลัวที่จะล้มเหลวหรือแพ้ ความคิดที่ไม่มี ความกลัวล้มเหลวจะทำให้มีการรวบรวมสมาธิได้ดีกว่ามัวที่จะวิตกกังวลว่าจะทำไม่ได้ หรือกลัวคำติเตียนถ้า เล่นผิดพลาด

ตารางที่ 7 การทบทวนเอกสารตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 ด้านความเข้มแข็งทางร่างกาย

พฤติกรรมบ่งชี้ของผู้ที่มีความเข้มแข็งทางร่างกาย				
ตัวบ่งชี้	เฉลิมพล ตันสกุล. (2541)	กัลยารัตน์ เมธีวรวงศ์และ สุวิมล เตชะวีรพงศ์ (2552)	องค์การอนามัยโลก (WHO, 1986)	บวร งานศิริอุดม และสายพิน ศุภมิตติ (2542)
มีการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ	✓	✓		
รับประทานอาหารเช้าครบทั้ง 5 หมู่	✓			
ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุขทั้งปวง	✓	✓	✓	
หลีกเลี่ยงการเข้าไปอยู่ในแหล่งมั่วสุม	✓	✓		✓
ดูแลรักษาสุขภาพร่างกายตามสุขอนามัย	✓	✓	✓	
มีการเจริญเติบโตทางด้านร่างกายที่สมวัย มีน้ำหนัก และส่วนสูงเป็นไปตาม เกณฑ์อายุ		✓		✓
มีความอ่อนตัวที่ดี		✓		
มีความคล่องแคล่วในการเคลื่อนไหว		✓		
มีภูมิต้านทานโรคดี และไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ ไม่พิการหรือ ผิดปกติอื่นๆ		✓		
สามารถเปลี่ยนหรือเผชิญกับสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว			✓	✓

ตารางที่ 8 การทบทวนเอกสารตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 4 ด้านความเข้มแข็งทางด้านจิตใจ

พฤติกรรมบ่งชี้ของผู้ที่มีความเข้มแข็งทางจิตใจ			
ตัวบ่งชี้	กัลยารัตน์ เมธีวีรวงศ์และสุวิมล เตชะวีรพงษ์ (2552)	ฮูเวอร์ (Hoover, 2006)	สำนักพัฒนาสุขภาพจิต (2552)
ไม่เป็นโรคจิต โรคประสาท	✓		
สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้	✓		
มีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่นๆ	✓		✓
มีชีวิตมั่นคง ไม่ขัดแย้ง เมื่ออยู่ที่ใดก็มีความสุข ความสบายใจ	✓		
ยอมรับความเป็นจริงเกี่ยวกับตนเอง เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล	✓		
ยอมรับข้อบกพร่องของตนเอง ให้อภัยข้อบกพร่องของคนอื่น	✓		
มีความรับผิดชอบ	✓		
มีความพึงพอใจกับงานและผลงานของตนเอง พอใจที่จะเป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับ	✓		
แก้ไขความไม่สบายใจ ความคับข้องใจ และความเครียดของตนเองได้	✓		✓
รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ไม่หวาดระแวงผู้อื่นเกินควร	✓		
มีอารมณ์มั่นคง เป็นคนอารมณ์ดี มีอารมณ์ขัน	✓	✓	✓
มีความเชื่อมั่นในตนเอง	✓	✓	
สามารถควบคุมความต้องการของตนเองในความเป็นแนวทางที่สังคมยอมรับ	✓	✓	✓
แสดงออกด้วยความรู้สึกสบายๆ	✓		
อยู่ในโลกความเป็นจริง สามารถเผชิญกับความจริงได้	✓		
มีภาวะเป็นผู้นำ		✓	
ศรัทธาในศาสนา ยึดมั่นในจารีตประเพณีและวัฒนธรรม			✓
มีศีลธรรม เกรงกลัวต่อบาป	✓		✓

จากตารางที่ 7 และ 8 ทบทวนเอกสารตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้านความเข้มแข็งทางร่างกายและจิตใจ ข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปพฤติกรรมที่บ่งชี้ด้านความเข้มแข็งทั้งทางร่างกายและจิตใจ ได้ดังนี้

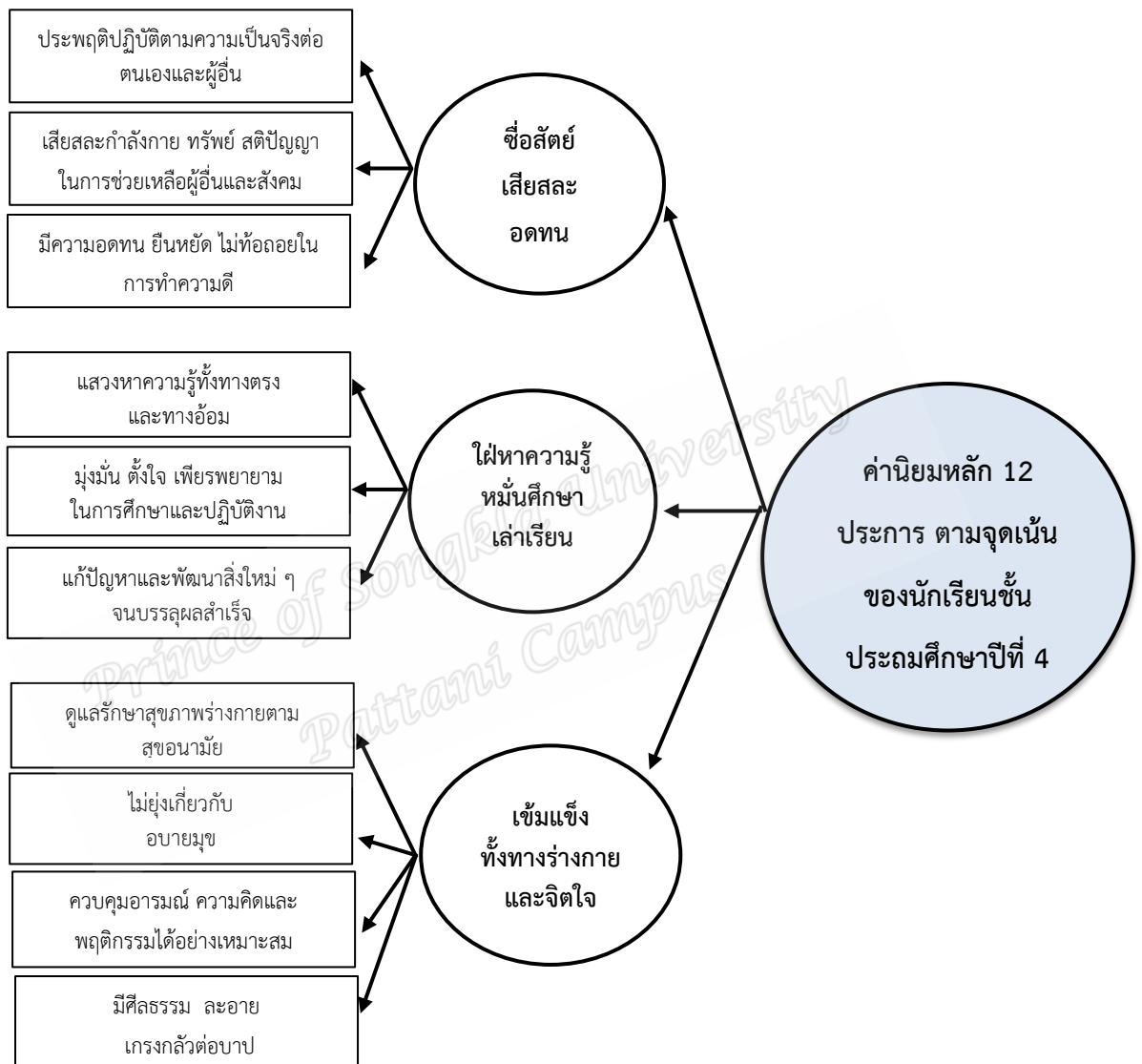
- 5.3.1 ดูแลรักษาสุขภาพร่างกายตามสุขอนามัย
- 5.3.2 ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข
- 5.3.3 ควบคุมอารมณ์ ความคิดและพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม
- 5.3.4 มีศีลธรรม ละอาย เกรงกลัวต่อบาป

ตารางที่ 9 ตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ตัวบ่งชี้หลัก	ตัวบ่งชี้ย่อย
1. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน (ค่านิยมข้อที่ 2)	1.1 ประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น 1.2 เสียสละกำลังกาย ทรัพย์ สติปัญญา ในการช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม 1.3 มีความอดทน ยืนหยัด ไม่ท้อถอยในการทำความดี
2. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน (ค่านิยมข้อที่ 4)	2.1 แสวงหาความรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม 2.2 มุ่งมั่น ตั้งใจ เพียรพยายามในการศึกษาและปฏิบัติงาน 2.3 แก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ
3. มีความเข้มแข็งทางร่างกายและจิตใจ (ค่านิยมข้อที่ 11)	3.1 ดูแลรักษาสุขภาพร่างกายตามสุขอนามัย 3.2 ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข 3.3 ควบคุมอารมณ์ ความคิดและพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม 3.4 มีศีลธรรม ละอาย เกรงกลัวต่อบาป

จากตารางที่ 9 สามารถสรุปเป็นแผนภาพโครงสร้างตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้ดังนี้

ภาพประกอบ 2 แสดงโครงสร้างตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

6. การจัดการเรียนรู้และการประเมินกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 จัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย ให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย นับว่ามีความสำคัญ เนื่องจากภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจธุระ การงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนากระบวนการคิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทย

6.1 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 1 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 1 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

6.2 สาระ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดรายวิชาภาษาไทย ป.4 หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ออมไว้ได้กำไรชีวิต

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐานการเรียนรู้

ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ป.4/1 อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง

ป.4/2 อธิบายความหมายของคำ ประโยค และสำนวนจากเรื่องที่อ่าน

ป.4/3 อ่านเรื่องสั้นๆ ตามเวลาที่กำหนดและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน

ป.4/6 สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ป.4/8 มีมารยาทในการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐานการเรียนรู้

ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษา ค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

ป.4/1 คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด

ป.4/2 เขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้องชัดเจน และเหมาะสม

ป.4/3 เขียนแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดเพื่อใช้พัฒนางานเขียน

ป.4/4 เขียนย่อความจากเรื่องสั้นๆ

ป.4/8 มีมารยาทในการเขียน

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐานการเรียนรู้

ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิดและความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ตัวชี้วัด

ป.4/2 พูดสรุปความจากการฟังและดู

ป.4/3 พูดแสดงความรู้ ความคิดเห็นและความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู

ป.4/4 ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลจากเรื่องที่ฟังและดู

ป.4/6 มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐานการเรียนรู้

ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตัวชี้วัด

ป.4/6 บอกความหมายของสำนวน

สาระที่ 5 วรรณคดี และวรรณกรรม

มาตรฐานการเรียนรู้

ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ป.4/2 อธิบายข้อคิดจากการอ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง

ป.4/4 ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

6.3 การประเมินผลวิชาภาษาไทย

การประเมินผลวิชาภาษาไทยระดับประถมศึกษา หรือสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งได้กำหนดสาระการเรียนรู้ไว้ 8 สาระการเรียนรู้ ในสาระการเรียนรู้ที่กำหนดนี้มีสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่ให้โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ตามหลักสูตรกำหนดและหลักสูตรได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้สาระภาษาไทย เพื่อเป็นข้อกำหนดหรือเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้จะบรรจุเป้าหมายได้นั้นขึ้นอยู่กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยและการประเมินผลของครูผู้สอน

ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช (2544) ได้กล่าวถึงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ว่า เป้าหมายสำคัญของการประเมินการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ การนำผลการประเมินไปพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ ของสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ

โดยการนำผลการประเมินไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริม การเรียนรู้และพัฒนาการของ ผู้เรียนโดยตรง ซึ่งการวัดประเมินผลการเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้ มีลักษณะต่างๆ ประกอบด้วย

1) การประเมินก่อนเรียน เป็นหน้าที่ของครูผู้สอนที่ต้องประเมินเพื่อหาสารสนเทศ ของผู้เรียนในเบื้องต้น สำหรับนำไปจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพื้นฐานของผู้เรียน

2) การประเมินระหว่างเรียน เป็นการมุ่งตรวจสอบพัฒนาการของผู้เรียนว่า บรรลุผล การเรียนรู้ที่คาดหวังไว้หรือไม่ สารสนเทศที่ได้จากการประเมินนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ของผู้เรียนและส่งเสริมผู้เรียนที่มีความรู้ความสามารถให้เกิดพัฒนาการสูงสุดตามศักยภาพ

3) การประเมินเพื่อสรุปผลการเรียน เป็นการประเมินมุ่งตรวจสอบความสำเร็จ ของผู้เรียน เมื่อผ่านการเรียนรู้ในช่วงเวลาหนึ่ง หรือสิ้นสุดการเรียนรายวิชาปลายปี/ปลายภาค

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545) ได้ให้แนวทางการวัด และ การประเมินผลการเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

1) วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ตามสาระการเรียนรู้ เมื่อจบการศึกษาขั้น พื้นฐาน มาตรฐานช่วงชั้นและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี โดยเน้นคุณธรรม จริยธรรมและทักษะ กระบวนการ

2) ดำเนินการประเมินก่อนเรียน เพื่อตรวจสอบพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน ตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี

3) ดำเนินการประเมินผลระหว่างปี

4) ดำเนินการประเมินผลหลังเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545) ได้กล่าวถึงการประเมิน ผลที่จะทำให้ทราบถึงความรู้ ความสามารถ คุณลักษณะและพฤติกรรมที่แท้จริงของผู้เรียน จำเป็นต้องใช้ วิธีการ และเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ ทดสอบ ตรวจสอบผลงาน ชิ้นงาน สังคมมิติ แฟ้มสะสมงาน และในการประเมินผลเปิดโอกาสให้นักเรียน ผู้ปกครอง มีส่วนร่วม ในการประเมินอย่างต่อเนื่องเป็นระยะๆ

จากข้อความที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การประเมินผลวิชาภาษาไทยหรือสาระ การเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการประเมินผลเพื่อนำผลการประเมินไปพัฒนา ผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ของสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยนำผลการประเมินไปใช้เป็นข้อมูล ในการปรับปรุง แก้ไข ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียน การประเมินผลมีลักษณะต่าง ๆ ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

1) วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ตามช่วงชั้นและผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี

2) ดำเนินการประเมินผลก่อนเรียน

3) ดำเนินการประเมินผลระหว่างเรียน

4) ดำเนินการประเมินผลหลังเรียนในการประเมินผลสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีวิธีการประเมินด้วยกันหลายวิธี เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ ทดสอบ ตรวจผลงาน ชิ้นงาน สังคมมิติ แฟ้มสะสมงาน เป็นต้น

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.1 งานวิจัยในประเทศ

เพ็ญศิริ วรศิริ (2550) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการประเมินตามสภาพจริงกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 4 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 1 พบว่า รูปแบบการประเมินตามสภาพจริง มีประสิทธิภาพเชิงเหตุผล ตามเกณฑ์ที่ยอมรับได้น้อย .75 และมีประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ตามเกณฑ์ 75/75

พนิดา อินณรงค์ (2550) ได้ศึกษาการพัฒนาารูปแบบการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนทองเนียนคณาภิบาล จังหวัดนครศรีธรรมราช กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ประกอบด้วย ครู นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนทองเนียนคณาภิบาล จังหวัดนครศรีธรรมราช ปี 2548 – 2549 จำนวน 117 คน 233 คน และ 192 คน ตามลำดับ รวมทั้งสิ้น 432 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยครั้งนี้ได้ข้อสรุป ดังนี้ 1) ได้ตัวบ่งชี้คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 5 ด้าน คือ ด้านความมีวินัย ด้านความรับผิดชอบ ด้านความเสียสละ สามัคคี ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความกตัญญู กตเวทิต์ โดยแต่ละด้านประกอบด้วยตัวบ่งชี้สำคัญ 4 ตัวบ่งชี้ 2) รูปแบบการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เหมาะสมสำหรับการดำเนินการในแต่ละรอบปี เน้นการดำเนินการ 5 ขั้นตอน คือ 2.1) วิเคราะห์ทบทวนคุณลักษณะ และตัวบ่งชี้ที่มุ่งประเมิน พร้อมกำหนดวิธีการประเมินและเกณฑ์การตัดสิน 2.2) จัดทำ ปรับปรุงคู่มือการประเมินในรอบปี 2.3) บันทึกพฤติกรรมและรวบรวมข้อมูลตลอดปี 2.4) วิเคราะห์ ตัดสินผลการประเมินรายคนและระดับชั้นเรียน 2.5) รายงานผลการประเมินชั้นเรียนต่อผู้เกี่ยวข้อง และ 3) ผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบ พบว่า รูปแบบมีความเหมาะสม มีประสิทธิภาพ และเป็นไปได้ในทางปฏิบัติในระดับมาก ผู้ร่วมวิจัยมีความพึงพอใจและเกิดการเรียนรู้ในระดับมาก และนักเรียน ครู ผู้ปกครอง เห็นว่ารูปแบบการประเมินที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม และควรนำไปใช้อย่างต่อเนื่องต่อไป

สมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรณ (2549) ได้ศึกษารูปแบบการประเมินตามสภาพจริงเพื่อการประกันคุณภาพการเรียนรู้ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา โดยใช้การวิจัยปฏิบัติการ กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยคือ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการสอนภาษาอังกฤษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน 17 คน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการประเมินตามสภาพจริง เพื่อการประกันคุณภาพการเรียนรู้ ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา ประกอบด้วย 1) เป้าหมายการเรียนรู้ 2) ดัชนีบ่งชี้การเรียนรู้

3) การกำหนดชิ้นงาน 4) เกณฑ์/มาตรฐานที่ใช้ในการประเมิน รูปแบบการประเมินดังกล่าวให้ผลที่น่าพึงพอใจกับผู้เรียนทั้งด้านทักษะความรู้ ทักษะปฏิบัติ และเจตคติต่อการเรียน การวิจัยครั้งนี้มีผลการประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้รูปแบบการประเมินตามสภาพจริงของนักเรียน มีผลเป็นที่น่าพอใจเช่นเดียวกัน

กฤษณา คิตติ (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการประเมินการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 1,271 คน ประกอบด้วย ครู 31 คน นักเรียน 930 คน ผู้ปกครอง 310 คน โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) สภาพแวดล้อม/บรรยากาศของการเรียนรู้ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 7 ตัว 2) ปัจจัยเบื้องต้นของการเรียนรู้ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 6 ตัว 3) กระบวนการเรียนรู้ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 15 ตัว และ 4) ผลผลิตของการเรียนรู้ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 7 ตัว 2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย 1) เป้าหมายของการประเมิน 2) สิ่งที่มีมุ่งประเมิน 3) วิธีการประเมิน และ 4) วิธีการตัดสิน การประเมินการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู สิ่งที่มีมุ่งประเมินได้แก่การจัดการเรียนการสอนของครู วิธีการประเมินใช้การเก็บข้อมูลตามตัวบ่งชี้ใน 4 องค์ประกอบ โดยแหล่งผู้ประเมินประกอบด้วย การประเมินตนเอง การประเมินโดยเพื่อนครู นักเรียน หัวหน้าหมวดวิชา ผู้ช่วยผู้อำนวยการ และผู้ปกครอง ส่วนวิธีการตัดสินใช้การเปรียบเทียบข้อมูลจากการประเมินกับเกณฑ์สัมบูรณ์ที่พัฒนาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3. เพื่อประเมินประสิทธิภาพของการใช้รูปแบบการประเมินการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า 1) ครูมีพัฒนาการของการจัดการเรียนการสอนโดยค่าเฉลี่ยผลการประเมินการจัดการเรียนการสอน ครั้งที่ 2 สูงกว่าค่าเฉลี่ยผลการประเมินการจัดการเรียนการสอน ครั้งที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) โดยภาพรวมครูมีทัศนคติที่ดีต่อการประเมินการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียยอมรับว่าการประเมินนี้มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ทั้งทางด้านการปฏิบัติและด้านงบประมาณ และ 4) ผลการประเมินมีความถูกต้อง

พวงเพชร ขาวปลอด (2546) ได้ศึกษาผลการวัดและการประเมินตามสภาพจริง วิชาคณิตศาสตร์ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า รูปแบบการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริง ประกอบด้วย แบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ แบบตรวจสอบการทำงานที่สามารถตรวจสอบการพิจารณาการส่งงานของนักเรียนได้ แบบทดสอบเลือกตอบ แบบทดสอบข้อเขียนและแบบทดสอบวัดความสามารถตามสภาพจริง เมื่อนำไปวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักเรียนพบว่า ในแต่ละช่วงของการประเมิน นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ดีขึ้น มีความพึงพอใจและมีความกระตือรือร้นตั้งใจเรียนมากขึ้นกว่าเดิม สามารถเรียนรู้และสรุปความคิดรวบยอดได้ด้วยตนเอง โดยที่ครูไม่ต้องบอกหรืออธิบาย เมื่อถึง

ช่วงสุดท้ายของการประเมิน นักเรียนชอบเรียนวิชาคณิตศาสตร์ สนุกสนานเมื่อได้ทำกิจกรรมคณิตศาสตร์ ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ดีขึ้น

ทรงศรี ตุ่นทอง (2545) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักเรียน โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม กลุ่มแรกเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 45 คน ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน ครูผู้สอนคณิตศาสตร์จำนวน 1 คน และผู้ปกครองนักเรียนหรือคณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 3 คน และกลุ่มที่สองเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 40 คน ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน ครูผู้สอนคณิตศาสตร์จำนวน 1 คน และผู้ปกครองนักเรียนหรือคณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 3 คน ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงมีความเหมาะสม สามารถสื่อความหมาย เข้าใจได้ดี มีความเที่ยงตรง ครบคลุม และความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปใช้ เมื่อนำรูปแบบไปใช้จริงในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างพบว่า รูปแบบการเรียนรู้ตามสภาพจริงทำให้นักเรียนมีเจตคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์มีความเชื่อในสมรรถภาพตนเองและมีการกำกับตนเองในการเรียนดีขึ้นโดยทั้งนักเรียน ครูผู้สอน ผู้บริหารและผู้ปกครองหรือกรรมการสถานศึกษามีความพึงพอใจในผลที่เกิดขึ้นจากการนำรูปแบบไปปฏิบัติ เห็นประโยชน์ของการมีส่วนร่วมในการประเมินและเห็นว่า สามารถนำรูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงที่พัฒนาได้ไปปฏิบัติได้จริงในสถานศึกษา

เบญจลักษณ์ กุลวุฒิ (2555) ได้ศึกษาการสร้างแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2552 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 จำนวน 410 คน จากโรงเรียน 18 โรงเรียน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้มี 2 ชนิด ได้แก่ แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยสร้างเป็นสถานการณ์สมมติ 3 ตัวเลือก 8 ด้าน ด้านละ 5 ข้อ รวม 40 ข้อ และแบบสังเกตพฤติกรรมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ด้าน เป็นแบบมาตราประมาณค่า 8 ด้าน ด้านละ 5 ข้อ รวม 40 ข้อ ทำการทดลอง 3 ครั้ง ผลการวิจัยพบว่า 1) การทดลองครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 มีค่า ความสามารถในการจำแนก (t-test) ในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) การทดลอง ครั้งที่ 3 ค่าความเที่ยง ค่าความตรงเชิงโครงสร้างและคะแนนปกติวิสัย เป็นดังนี้ 2.1) ค่าความเที่ยง ของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 8 ด้าน เท่ากับ .76, .75, .76, .75, .74, .75, .77 และ .78 ตามลำดับ 2.2) ค่าความตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยใช้เทคนิคกลุ่มรู้ชุด (Known Group Technique) ทดสอบใช้ t-test ซึ่งพบว่า แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์แต่ละด้านมีความตรงเชิงโครงสร้าง มีค่าต่ำสุด 13.78 และค่าสูงสุด 23.40 รวมทั้งฉบับ มีค่า 52.97 ซึ่งค่าที่ได้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 แสดงว่าแบบวัดมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 2.3) คะแนนเกณฑ์ปกติของแบบวัด

ทั้ง 8 ด้าน มีช่วงคะแนนปกติที่ อยู่ในช่วงระหว่าง T60 – T 42, T68 –T15, T62-T15, T64 –T27, T70 – T22 และT61 – T24

ทองภูมิ ภูสิม (2554) ได้ศึกษาการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กรณีศึกษาโรงเรียนแกดำวิทยาคาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ของนักเรียนโรงเรียนแกดำวิทยาคาร กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนโรงเรียนแกดำวิทยาคาร ในปีการศึกษา 2552 จำนวน 341 คน ครูโรงเรียนแกดำวิทยาคาร ในปีการศึกษา 2552 จำนวน 23 คน ผู้ปกครองของนักเรียน โรงเรียนแกดำวิทยาคาร ในปีการศึกษา 2552 ขั้นตอนการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะดังนี้ ระยะที่ 1 สสำรวจสภาพปัจจุบันระดับพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ของนักเรียนโรงเรียนแกดำวิทยาคาร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบสอบถามระดับพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 การสนทนากลุ่มกับคณะครู ตัวแทน ผู้ปกครอง และตัวแทนนักเรียน ระยะที่ 2 พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ของ นักเรียนโรงเรียนแกดำวิทยาคาร โดยใช้กระบวนการวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) และการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรม แบบสัมภาษณ์ นักเรียน แบบบันทึกการประชุมการสนทนากลุ่ม ระยะที่ 3 สสำรวจระดับพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เพื่อเปรียบเทียบก่อน-หลังการพัฒนา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและแบบไม่มีโครงสร้าง แบบสังเกต สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า สภาพก่อนการดำเนินการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการของนักเรียนโรงเรียนแกดำวิทยาคาร มีพฤติกรรมโดยรวมของนักเรียนจากการประเมินพฤติกรรมทั้งจากครู ผู้ปกครองนักเรียน และตัวนักเรียนเองอยู่ในระดับปฏิบัติปานกลางจากแบบสอบถาม ในขณะการสัมภาษณ์คณะครู ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียนโรงเรียนแกดำวิทยาคาร เกี่ยวกับเรื่องคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการของนักเรียน พบว่า ระดับพฤติกรรมยังไม่เป็นไปตามความต้องการของคณะครูและผู้ปกครอง หลังจากที่ ได้พัฒนาโดยใช้กระบวนการวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) และการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ระดับพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ เปรียบเทียบก่อนและหลังการพัฒนานั้นเพิ่มขึ้นในทุกด้าน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยระดับพฤติกรรมในแต่ละด้านก่อนการพัฒนามี

ค่าเฉลี่ยจากครู 3.50 ผู้ปกครอง 3.49 และนักเรียน 3.69 หลังจากการพัฒนา พบว่า พฤติกรรมของนักเรียนมีการพัฒนาขึ้นในทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยจากครู 4.49 ผู้ปกครอง 4.48 และนักเรียน 4.49

7.2 งานวิจัยในประเทศ

Brooks. (2000) ได้ศึกษาเพื่อสำรวจเจตคติของนักศึกษาผู้ใหญ่ จำนวน 127 คน ในโปรแกรมภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองที่มีต่อการประเมินผลที่อาศัยผลการปฏิบัติงานเป็นฐาน (เพิ่มสะสมงาน การนำเสนอผลงาน และการมีส่วนร่วม) เพื่อเทียบกับแบบทดสอบชนิดต่างๆ ที่ใช้ตามปกติอยู่มากกว่า วิธีการสำรวจใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ผลการศึกษาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพชี้แนะว่าผู้ร่วมวิจัยรับรู้การประเมินทั้ง 4 ประเภทนั้นเป็นเชิงบวก ผลการวิเคราะห์ตัวแปรต่าง ๆ เกี่ยวกับความเป็นมาชี้แนะว่ามีผลของการปฏิสัมพันธ์สำหรับความคล่องแคล่วทางภาษาและประเทศบ้านเกิดเกี่ยวกับเจตคติต่อประเภทการประเมิน ส่วนตัวแปรทางชีวประวัติอื่น ๆ แสดงว่ามีความสัมพันธ์กับเจตคติน้อยหรือไม่มีเลย

Murphy. (1995) ได้สร้างรูปแบบการประเมินผลตามสภาพจริงโดยใช้แฟ้มสะสมงาน ในการศึกษาครั้งนี้ การประเมินใช้แฟ้มสะสมเพื่อแสดงความรู้ที่ได้รับและการพัฒนาทักษะการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ ต้องการวิธีการที่แตกต่างกัน เพื่อใช้ในการเรียนรู้ของนักเรียน โดยรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ และสะท้อนปรัชญาของการประเมินที่ต้องการบูรณาการการประเมินกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกับนักเรียน หรือปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียนคนอื่นที่ร่วมมือกันเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้การประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงานจะเป็นไปตามสภาพจริงก็ต่อเมื่อใช้ตัวอย่างงานของนักเรียนที่แสดงถึงความรู้ที่ได้รับการพัฒนาทักษะและความต้องการในการเรียนรู้ของนักเรียน คุณค่าที่แท้จริงของการประเมินโดยใช้แฟ้มสะสมงานคือเป็นเครื่องมือที่แสดงถึงการสะท้อนตนเอง และวิเคราะห์ตนเองของนักเรียน

Sylvia. (2000) ได้ศึกษาการปฏิบัติการประเมินตามสภาพจริงปัจจุบันของครูปีที่ 2 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในรัฐแมสซาชูเซตส์ และได้ศึกษาการสร้างรูปแบบการปฏิบัติการประเมินและการฝึกอบรมที่จัดให้แก่ผู้รับการฝึกที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติการประเมินตามสภาพจริงแท้ ๆ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในรัฐนั้นวิธีการศึกษาเชิงปริมาณได้แก่ วิธีการเชิงพรรณนาและวิธีการเปรียบเทียบเชิงสาเหตุใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวนสุดท้ายเป็นครูปีที่ 2 จำนวน 202 คน ผลการศึกษาบ่งชี้ว่าครูปีที่ 2 ที่ฝึกปฏิบัติเหล่านี้รับรู้ว่าการฝึกอบรมการประเมินในหลักสูตร การเตรียมครูศาสตร์ของพวกเขาตนมีน้อยมาก ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การฝึกอบรมก่อนประจำการในการประเมินแบบปกติมีกว้างขวางมากกว่าการฝึกอบรมวิธีการประเมินตามสภาพจริง ส่วนการฝึกอบรมวิธีประเมินตามสภาพจริงโดยเฉพาะพบว่า มีน้อยมาก นอกจากนี้ครูปีที่ 2 ยังรายงานว่าอาจารย์มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ใช้วิธีการประเมินแบบปกติมากที่สุด กล่าวแบบตรงกันข้ามกับความจริง

แต่เป็นความจริงหรือปฏิภาคพจน์ต้องว่าในห้องเรียนปัจจุบันของครูปีที่ 2 ใช้การประเมินตามสภาพจริงมากกว่าใช้แบบทดสอบแบบปกติ ส่วนการประเมินแฟ้มสะสมงานใช้น้อยที่สุด ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนพบว่า มีความแตกต่างกันน้อยมากอย่างมีนัยสำคัญ ในการใช้การประเมินตามสภาพจริง สำหรับครูปีที่ 2 ที่ได้รับการฝึกอบรมในวิทยาลัยของรัฐหรือเอกชน และพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในการใช้การประเมินตามสภาพจริงระหว่างครูปีที่ 2 ในด้านหลักสูตรเฉพาะครูผู้สอนภาษาอังกฤษและสังคมศึกษารายงานว่ามีการใช้วิธีการประเมินตามสภาพจริงที่หลากหลายมากกว่า ส่วนครูผู้สอนคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์รายงานว่ามีการใช้วิธีการนี้น้อยมาก การวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า มีสหพันธ์ระดับน้อยถึงระดับปานกลางระหว่างการฝึกอบรม ครูก่อนประจำการกับการใช้การประเมินตามสภาพจริง

Nabors.(2000) ได้ศึกษาผลที่เกิดขึ้นจากเกณฑ์การประเมินตามรูปแบบครูต่อเกณฑ์การประเมินตนเองของนักเรียนอนุบาล การประเมินแฟ้มสะสมงานเป็นอีกประเภทหนึ่งของการประเมินตามสภาพจริงที่ใช้กับเด็กเล็ก ๆ ขณะเดียวกันก็ใช้เพื่อนำการประเมินแฟ้มสะสมงานนักเรียนไปใช้กับนักเรียนโต ปัจจุบันนี้ก็ยังมีการวิจัยกระบวนการนี้กับนักเรียนอนุบาล วัตถุประสงค์การศึกษาครั้งนี้ เพื่อที่จะได้ทราบผลที่เกิดขึ้นจากเกณฑ์การประเมินตามรูปแบบของครูกับเกณฑ์การประเมินตนเองของนักเรียนอนุบาล โดยดูงานเขียนของพวกเขาเอง สมมติฐานการวิจัย 3 ข้อ ข้อ 1 เกณฑ์การประเมินรายงานตนเองก่อนและหลัง จากที่พวกเขามีประสบการณ์จากครู เกี่ยวกับคุณภาพของเกณฑ์การประเมินที่ได้ปรับแล้วมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ข้อ 2 เกณฑ์การประเมินรายงานตนเองของนักเรียนก่อนและหลัง จากที่พวกเขาได้เรียนรู้จากครูเกี่ยวกับข้อตกลงแบบเกณฑ์การประเมิน ที่พิมพ์ออกมามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ข้อ 3 เกณฑ์การประเมินรายงานตนเองของนักเรียนก่อนและหลัง จากที่พวกเขาได้เรียนรู้ โดยไม่ได้ระบุรูปแบบเกณฑ์การประเมินมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติการศึกษาครั้งนี้ ใช้รูปแบบการวิจัย 3 แบบ คือ กึ่งทดลอง ไม่ได้ใช้รูปแบบการสุ่ม และการทดสอบก่อน - หลังเรียน รูปแบบการวิจัยหนึ่งสำหรับแต่ละชนิดของเกณฑ์การประเมิน ตามรูปแบบครูของทั้ง 3 ประเภท ประชากรคือนักเรียนโรงเรียนอนุบาลชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 โดยสุ่มเอา 1 กลุ่มเพื่อใช้กับรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งใน 3 วิธี กลุ่มนักเรียนที่ใช้คุณภาพของแบบเกณฑ์ที่ปรับแล้ว ตามเกณฑ์การประเมินรูปแบบครู กลุ่มนักเรียนที่ทำตามแบบแผนข้อตกลงกลุ่มที่ไม่ระบุเกณฑ์การประเมินกลุ่มตัวอย่างการเขียน 6 กลุ่ม และกลุ่มประเมินทางภาษา รวบรวมคะแนนสอบก่อนเรียนของแต่ละวิธีทั้ง 3 กลุ่ม สัปดาห์สุดท้าย กลุ่มตัวอย่างการเขียนทั้ง 6 กลุ่ม รวบรวมคะแนนหลังเรียนของแต่ละกลุ่มใช้ t - test แบบไม่มีทิศทางวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 3 กลุ่มผลการศึกษาค้นครั้งนี้สังเกตได้ว่า การประเมินตนเองของนักเรียนก่อนและหลังนักเรียนได้รับคุณภาพของการปรับวิธีการ ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สมมติฐานข้อ 1 ได้รับการยอมรับ ส่วนข้อ 2 และข้อ 3 ไม่ได้รับการยอมรับ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่าสภาพปัญหาการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงเกิดจาก ครูขาดความรู้ ความเข้าใจ ขาดทักษะและ

มีวิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงที่ไม่หลากหลาย ครูใช้แบบทดสอบเป็นส่วนใหญ่ไม่ได้วัดและประเมินผลการเรียนรู้อย่างหลากหลายตามสภาพจริง ผู้เรียนไม่ได้รับการประเมินครอบคลุมทุกๆ ด้าน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ การใช้วิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงจะช่วยให้ ผู้เรียนมีความสุข ไม่เคร่งเครียด มีผลการเรียนที่สูงขึ้นและยังช่วยแก้ปัญหาเรื่องการใช้ภาษาในโรงเรียนที่มีการสอนสองภาษาได้ วิธีการที่ช่วยแก้ปัญหา คือ การพัฒนาครูด้วยกลยุทธ์การฝึกอบรม การประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศแบบมีส่วนร่วม การศึกษาดูงาน และการให้คำแนะนำปรึกษา

Prince of Songkla University
Pattani Campus

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีรูปแบบเป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3 ประการ คือ ประการแรก เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ประการที่สอง เพื่อพัฒนารูปแบบและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง และประการที่ 3 เพื่อทดลองใช้และประเมินรูปแบบประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง โดยผู้วิจัยได้แบ่งระยะในการดำเนินการวิจัยออกได้เป็น 3 ระยะ แต่ละระยะจะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนาตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง

ระยะที่ 3 การทดลองใช้และประเมินรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง

สำหรับรายละเอียดของการวิจัยแต่ละระยะมีดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนาตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการตาม จุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

การดำเนินการวิจัยในระยะนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และสร้างแบบประเมินของตัวบ่งชี้ โดยการนำผลจากการศึกษาข้อมูลและสารสนเทศจากแหล่งข้อมูลและสารสนเทศ 2 แหล่ง คือ (1) เอกสาร งานวิจัย และบทความที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (2) ศึกษาเอกสาร งานวิจัย และบทความที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตัวบ่งชี้มาวิเคราะห์เนื้อหาองค์ประกอบตัวบ่งชี้หลักค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการศึกษา โดยยึดหลักเกณฑ์เชิงเหตุผลและหลักเกณฑ์เชิงทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งองค์ประกอบที่ได้นำมากำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการเพื่อเป็นกรอบในการสร้างตัวบ่งชี้ และร่างตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลัก โดยวิเคราะห์

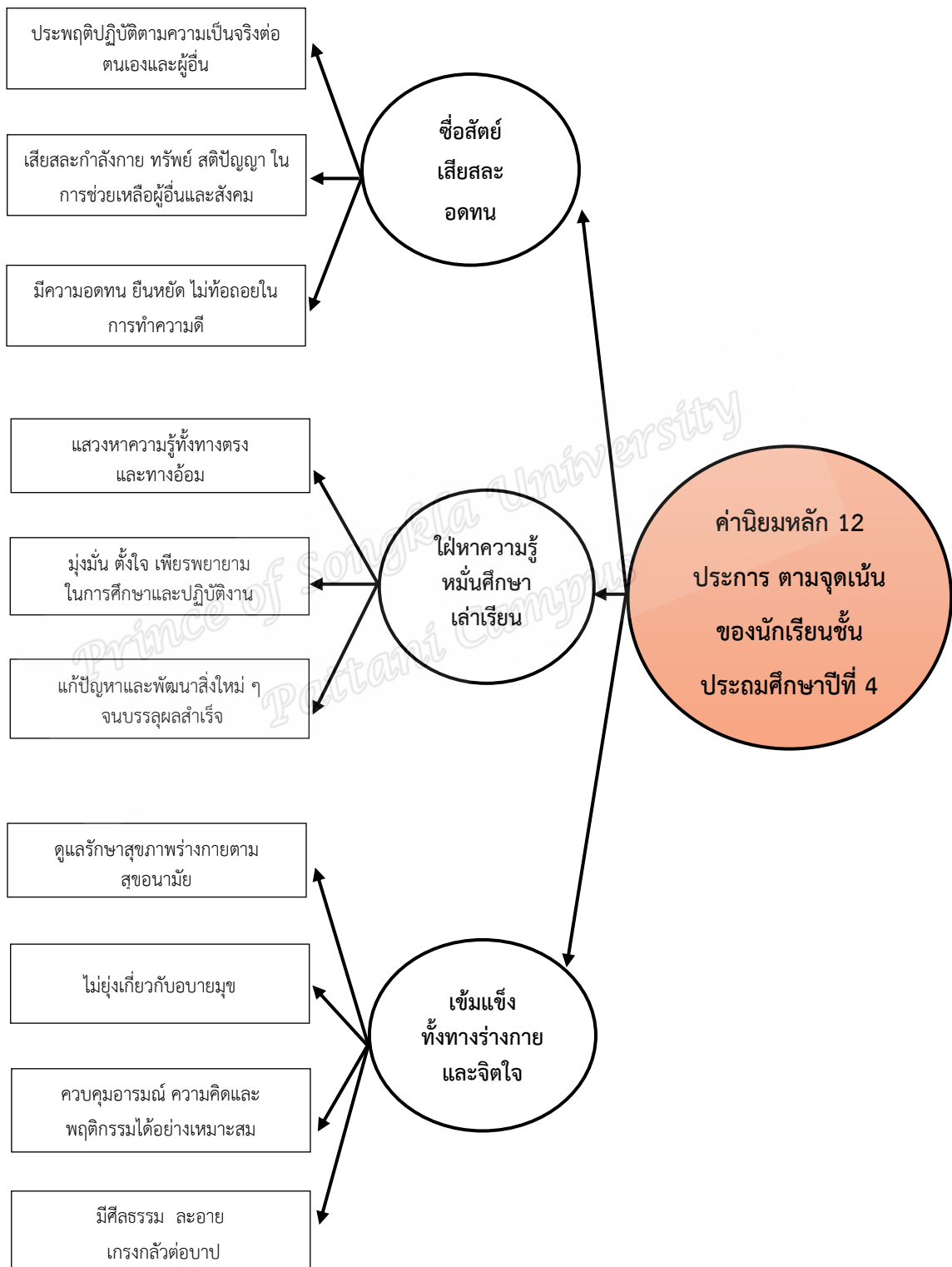

และสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และหลักการเชิงเหตุผล เพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างตัวบ่งชี้การวัดค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กับผลผลิตที่เกิดขึ้น

ผลการสังเคราะห์จากเอกสารงานวิจัย รายงาน และบทความสามารถสรุปได้ว่า ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มี 3 องค์ประกอบ คือองค์ประกอบที่ 1 ชื่อสัตย์เสียสละ อุดหนุน ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ (1) ประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น (2) เสียสละกำลังกาย ทรัพย์ สติปัญญาในการช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม (3) มีความอดทน ยืนหยัดไม่ท้อถอยในการทำมาดี องค์ประกอบที่ 2 ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ (1) แสวงหาความรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม (2) มุ่งมั่น ตั้งใจ เพียรพยายามในการศึกษาและปฏิบัติงาน (3) แก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งใหม่ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ และองค์ประกอบที่ 3 ความเข้มแข็งทั้งทางร่างกายและจิตใจ ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ (1) ดูแลรักษาสุขภาพร่างกายตามสุขอนามัย (2) ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข (3) ควบคุมอารมณ์ ความคิดและพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม (4) มีศีลธรรม ละอาย เกรงกลัวต่อบาป ดังตารางที่ 9 ในบทที่ 2 และภาพประกอบ 3 มาตรวจสอบคุณภาพของตัวบ่งชี้การวัดค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นนักวิชาการศึกษารายงาน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาความถูกต้อง ความสมเหตุสมผล ตลอดจนความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ เสร็จแล้วทำการแก้ไขปรับปรุงตัวบ่งชี้ให้มีความสมบูรณ์ โดยหาค่าสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดมุ่งหมาย และเนื้อหาที่มุ่งวัด (Item-Objective Congruency) แล้วเลือกเฉพาะตัวบ่งชี้ที่ได้ค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 80 ซึ่งแสดงว่ามีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาที่มุ่งวัด (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2542) เสร็จแล้วนำมาปรับปรุง แก้ไขตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามผลการพิจารณาผู้ทรงคุณวุฒิ

ภาพประกอบ 3 โครงสร้างตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

วิธีการดำเนินวิจัยระยะที่ 1

1. กลุ่มผู้ประเมินข้อมูล

กลุ่มผู้ประเมินข้อมูลสำหรับการวิจัยในระยะที่ 1 ในการพัฒนาตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รวมทั้งสิ้น 5 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย

1.1 นักวิชาการศึกษาด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา มีความรู้และเชี่ยวชาญทางตัวบ่งชี้และการประเมิน นักวิชาการทางการส่งเสริมค่านิยม รวมทั้งสิ้น 4 คน พิจารณาจากคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้ที่มีวุฒิทางสาขาการวัดและประเมินผลการศึกษาและมีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องตัวบ่งชี้และการประเมิน จำนวน 2 คน

2. เป็นผู้ที่มีวุฒิทางสาขาหลักสูตรและการสอนหรือเป็นศึกษานิเทศก์ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ ในด้านการส่งเสริมค่านิยมหลัก 12 ประการ ในสถานศึกษา จำนวน 2 คน

1.2 ครูปฏิบัติการสอน จำนวน 1 คนพิจารณาจากคุณสมบัติดังนี้

1. ตำแหน่งครูระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป
2. วุฒิการศึกษาอย่างต่ำปริญญาโท สาขาทางการศึกษาที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญหรือประสบการณ์ในการพัฒนาตัวบ่งชี้ ไม่นต่ำกว่า 5 ปี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบประเมินตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ สอบถามความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความตรงในเนื้อหา ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ในการนำตัวบ่งชี้ไปใช้ โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ (1) ตัวบ่งชี้ด้านชื่อเสียง เสียสละ อดทน จำนวน 3 ข้อ (2) ตัวบ่งชี้ด้านใฝ่หาความรู้หมั่นศึกษาเล่าเรียน จำนวน 3 ข้อ (3) ตัวบ่งชี้ด้านความเข้มแข็งทั้งทางร่างกายและจิตใจ จำนวน 4 ข้อ รวมตัวบ่งชี้ทั้งหมด จำนวน 10 ข้อ

ข้อคำถามจากตัวบ่งชี้หลัก 3 ด้าน ดังกล่าวข้างต้น จะประกอบไปด้วยตัวบ่งชี้ย่อย โดยแต่ละตัวบ่งชี้ย่อยจะกำหนดการให้คะแนนออกเป็น 2 ด้าน คือ ความสอดคล้องเหมาะสมของเนื้อหา และความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ โดยแต่ละด้านจะแบ่งคะแนนออกเป็น 5 ระดับ โดยมีความหมายของการให้คะแนนดังต่อไปนี้

1) ด้านความสอดคล้อง ความเหมาะสมในเนื้อหาของตัวบ่งชี้

คะแนน 5 หมายถึง ตัวบ่งชี้มีเนื้อหาเหมาะสมในการใช้ประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ตัวบ่งชี้มีเนื้อหาเหมาะสมในการใช้ประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง ตัวบ่งชี้มีเนื้อหาเหมาะสมในการใช้ประเมินค่านิยมหลัก
12 ประการ ในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ตัวบ่งชี้มีเนื้อหาเหมาะสมในการใช้ประเมินค่านิยมหลัก 12
ประการ ในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ตัวบ่งชี้มีเนื้อหาเหมาะสมในการใช้ประเมินค่านิยมหลัก 12
ประการ ในระดับน้อยที่สุด

2) ด้านความเป็นไปได้ในการนำตัวบ่งชี้ไปใช้

คะแนน 5 หมายถึง ตัวบ่งชี้มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ประเมินค่านิยมหลัก
12 ประการ ในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ตัวบ่งชี้มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ประเมินค่านิยมหลัก 12
ประการ ในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง ตัวบ่งชี้มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ประเมินค่านิยมหลัก 12
ประการ ในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ตัวบ่งชี้มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ประเมินค่านิยมหลัก 12
ประการ ในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ตัวบ่งชี้มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ประเมินค่านิยมหลัก 12
ประการ ในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์เพื่อแปลความหมาย โดยประยุกต์มาจาก บุญชม ศรีสะอาด (2554) ดังนี้
ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ตัวบ่งชี้ มีเนื้อหาเหมาะสม/เป็นไปได้ในการนำไปใช้ในระดับ
มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีเนื้อหาเหมาะสม/เป็นไปได้ในการนำไปใช้ ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีเนื้อหาเหมาะสม/เป็นไปได้ในการนำไปใช้ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีเนื้อหาเหมาะสม/เป็นไปได้ในการนำไปใช้ ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีเนื้อหาเหมาะสม/เป็นไปได้ในการนำไปใช้ในระดับ
น้อยที่สุด

3. ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

3.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการสร้างแบบประเมินแนวทางการประเมินตัวบ่งชี้และ
เอกสารอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

3.2 ใช้ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารในข้อ 1. มาเป็นกรอบในการสร้างแบบประเมิน
เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อ 1

3.2 สร้างแบบประเมินและนำไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

3.3 ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินตามการแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

4. การดำเนินการเก็บข้อมูล

ในการดำเนินการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยจำนวน 5 คน จากภาควิชาประเมินผลและวิจัยทางการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยนำหนังสือที่ได้ไปติดต่อขอความร่วมมือจากผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งทางโทรศัพท์และพบด้วยตนเอง เพื่ออธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัยวิธีดำเนินการวิจัยและระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูลซึ่งผู้วิจัยแจ้งระยะเวลาในการส่งแบบประเมินคืนภายใน 2 สัปดาห์ กรณีที่ผู้ทรงคุณวุฒิไม่ตอบแบบสอบถามกลับตามระยะเวลาที่กำหนดผู้วิจัยใช้วิธีการติดตามด้วยตนเอง หรือติดตามทางโทรศัพท์โดยการใช้อัลยคำและภาษาที่สุภาพเพื่อขอความกรุณาในการตอบแบบสอบถาม โดยเว้นระยะเวลาการติดตามห่างจากการส่งแบบสอบถาม 3 สัปดาห์ เมื่อได้แล้วจึงนำแบบประเมินที่มีความสมบูรณ์ของข้อมูลมาทำการลงรหัส (coding) เพื่อใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในการตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยต่อไป

5. การประเมินข้อมูล

หลังจากที่ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบตัวบ่งชี้จำนวน 5 คน และได้ข้อมูลกลับมาครบแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบและให้คะแนนตัวบ่งชี้แต่ละรายการ โดยดำเนินการตามเกณฑ์การคัดเลือกที่กำหนดไว้ คือ

1. หาความเหมาะสมในเนื้อหาและความเป็นไปได้ในการใช้ตัวบ่งชี้ ด้วยวิธีการหาค่าเฉลี่ยของแต่ละข้อคำถาม โดยคัดเลือกข้อที่ได้ค่าเฉลี่ยมากกว่าหรือเท่ากับ 3 ทั้งสองด้าน
2. หาค่าความตรงเชิงเนื้อหาของรายการข้อคำถามด้วยวิธีการหาค่า IOC โดยคัดเลือกข้อคำถามที่ได้ค่า IOC $\geq 80\%$ ไว้ (ผู้ทรงคุณวุฒิร้อยละ 80 เห็นพ้องกันว่า ตัวบ่งชี้มีความสอดคล้องกับค่านิยมที่มุ่งวัด)

การหาค่า IOC (Item-ObjectiveCongruency): ค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้สูตร

$$IOC = \sum R / N$$

เมื่อ IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องระหว่างตัวบ่งชี้กับค่านิยมที่มุ่งวัด

R หมายถึง คะแนนผลการตัดสินของผู้ทรงคุณวุฒิโดยให้คะแนนดังนี้ คือ

1 หมายถึง ถ้าได้คะแนนความเหมาะสมในเนื้อหาและความเป็นไปได้ใน

การใช้ ≥ 3 (จากคะแนน 5 ระดับ)

0 หมายถึง ถ้าได้คะแนนความเหมาะสมในเนื้อหาและความเป็นไปได้ในการใช้ <3 (จากคะแนน 5 ระดับ)

N หมายถึงจำนวนของผู้เชี่ยวชาญ

3. หาดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน ที่มีตัวบ่งชี้ในการประเมินหลายตัวบ่งชี้ จำนวนผู้ได้รับการประเมินคนเดียว และจำนวนผู้ประเมินหลายคน คำนวณหาดัชนีความสอดคล้องของผู้ประเมินได้ตามสูตรดังนี้ (Burry Stoke; et al. 1996)

$$RAI = 1 - \frac{\sum_{k=1}^k \sum_{m=1}^{mM} |R_{mk} - \bar{R}_k|}{k(M-1)(I-1)}$$

RAI แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน

R_{mk} แทน คะแนนที่ได้จากผู้ประเมินคนที่ m ในตัวบ่งชี้ที่ k

($m = 1,2,3,\dots,M$ และ $k = 1,2,3,\dots,K$)

$\bar{R}_k$ แทน คะแนนเฉลี่ยในตัวบ่งชี้ที่ k ซึ่งคำนวณได้จากสูตร

$$\bar{R}_k = \frac{\sum_{m=1}^M R_{mk}}{M}$$

K แทน จำนวนตัวบ่งชี้ของค่านิยมที่ประเมินทั้งหมด

M แทน จำนวนผู้ประเมินทั้งหมด

I แทน จำนวนคะแนนที่เป็นไปได้ตามเกณฑ์การให้คะแนนทั้งหมด

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง

ในการพัฒนารูปแบบและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยมีรายละเอียดตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎีการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตาม จุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในรายวิชาภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้เรื่องออมไว้ได้กำไรชีวิต โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง และนำผลใน ระยะที่ 1 มากำหนดกรอบเพื่อสังเคราะห์รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง

2. สั้เคราะห์ร่างรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียน ประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง

3. นำผลจากการสังเคราะห์เอกสารมาสรุป เพื่อนำมาเป็นแนวคิดพื้นฐานในการสร้าง รูปแบบประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในรายวิชา ภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้เรื่องออมไว้กำไรชีวิต โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริงประกอบด้วย 5 องค์ประกอบโดยมีรายละเอียดขององค์ประกอบต่างๆ ดังนี้

3.1 กำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้ หรือผลที่ต้องการให้เกิดแก่นักเรียน ในทางปฏิบัติที่สอดคล้องกับสาระ มาตรฐาน คุณลักษณะเกี่ยวกับค่านิยมหลัก 12 ประการ ตาม จุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตามตัวบ่งชี้ที่พัฒนาขึ้น

3.2 กำหนดภาระงานการเรียนรู้ตามสภาพจริง เป็นสิ่งที่ต้องการให้นักเรียน ปฏิบัติ หรือเรียนรู้ โดยผลจากการปฏิบัติภาระงานต้องสามารถสะท้อนเป้าหมาย หรือผลที่ต้องการให้ เกิดกับนักเรียน

3.3 กำหนดลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ตามสภาพจริงโดยให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงการเรียนรู้ตามสภาพจริง

3.4 เลือกใช้เทคนิคและเครื่องมือในการประเมิน เป็นการประเมินการปฏิบัติงาน ตามสภาพจริงจากแฟ้มสะสมงาน แบบรายงานตนเอง ที่นักเรียนจัดทำขึ้น แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึกจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นหลักฐานที่สะท้อนการเรียนรู้หรือผลสัมฤทธิ์ที่ได้ จากการปฏิบัติงาน ตามสภาพจริง หรือผลสัมฤทธิ์ตามสภาพจริง

3.5 กำหนดเกณฑ์การประเมินเป็นการกำหนดรายละเอียดในการให้คะแนน ผลงานว่าผู้เรียนทำอะไรได้สำเร็จ หรือว่ามีระดับความสำเร็จในระดับใด

4. นำเสนอร่างรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบพิจารณาให้ข้อเสนอแนะแล้ว นำกลับมาปรับปรุง

5. ตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริงตามมาตรฐานการประเมิน 4 มาตรฐาน (The Joint Committee on Standard for Education Evaluation, 1994) ได้แก่ ความเป็นประโยชน์ (Utility Standard) ความเป็นไปได้ (Feasibility Standard) ความเหมาะสม (Propriety Standard) และความถูกต้อง ครอบคลุม (Accuracy Standard)

6. ปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

วิธีการดำเนินวิจัยระยะที่ 2

1. กลุ่มผู้ประเมินข้อมูล

กลุ่มผู้ประเมินข้อมูลในการวิจัยในระยะที่ 2 เป็นผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มเดียวกับที่ให้ข้อมูลในระยะที่ 1 จำนวน 5 ท่าน โดยมีขั้นตอนการดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนในระยะที่ 1

2. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง เป็นแบบประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในรายวิชาภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้เรื่อง ออมไว้ได้กำไรชีวิต โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีสาระเนื้อหาที่ประเมินตามประเด็นมาตรฐานการประเมิน 4 มาตรฐาน (The Joint Committee on Standard for Education Evaluation, 1994) ได้แก่ ความเป็นประโยชน์ (utility standard) ความเป็นไปได้ (feasibility standard) ความเหมาะสม (propriety standard) และความถูกต้องครอบคลุม (accuracy standard)

3. ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบประเมินและแนวคิดการประเมินตามมาตรฐานการประเมิน 4 มาตรฐานดังกล่าวข้างต้น

3.2 ใช้ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารในข้อ 1 มาเป็นกรอบในการสร้างแบบประเมินเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อ 2

3.3 สร้างแบบประเมินและนำไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

3.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบประเมินตามการแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ก่อนนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

4. การประเมินข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมิน ใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจากการประเมินรูปแบบการวัดค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในรายวิชาภาษาไทย โดยนำนำผลการประเมินค่าเฉลี่ยมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์เพื่อแปลความหมาย โดยประยุกต์มาจาก บุญชม ศรีสะอาด (2554) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51-5.00 หมายถึง กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ารูปแบบการประเมินมีประโยชน์/เป็นไปได้/ถูกต้อง มากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-4.50 หมายถึง กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ารูปแบบการประเมิน มีประโยชน์/เป็นไปได้/ถูกต้อง มาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.50 หมายถึง กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ารูปแบบการประเมิน มีประโยชน์/เป็นไปได้/ถูกต้อง ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51-2.50 หมายถึง กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ารูปแบบการประเมิน มีประโยชน์/เป็นไปได้/ถูกต้อง น้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00-1.50 หมายถึง กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่ารูปแบบการประเมิน มีประโยชน์/เป็นไปได้/ถูกต้อง น้อยที่สุด

ระยะที่ 3 การทดลองใช้และประเมินรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง

สำหรับการดำเนินการวิจัยในระยะนี้ ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้ตามสภาพจริง ที่ผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ในระยะที่ 2 เรียบร้อยแล้ว ไปให้ครูผู้สอน ในรายวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทดลองใช้ จำนวน 8 คน เป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์ โดยมี รายละเอียดดังนี้

วิธีการดำเนินการวิจัยระยะที่ 3

1. รูปแบบการทดลองใช้

สำหรับการทดลองใช้รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้ตามสภาพจริง ผู้วิจัยได้ให้กลุ่มตัวอย่าง ศึกษาทำความเข้าใจในโครงสร้างองค์ประกอบและสาระสำคัญของรูปแบบการประเมินและนำไปใช้ในการสอนวิชาภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้เรื่อง ออมไว้ได้กำไรชีวิต เมื่อกลุ่มตัวอย่างดำเนินการใช้เสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ให้กลุ่มตัวอย่างประเมินคุณภาพของการใช้รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในรายวิชาภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้เรื่อง ออมไว้ได้กำไรชีวิต โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการทดลองใช้รูปแบบในครั้งนี้ เป็นครูผู้สอนในรายวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล จำนวน 161 คน

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองใช้รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในรายวิชาภาษาไทย โดยประยุกต์ใช้การประเมินตาม

สภาพจริงในครั้งนี้ เป็นครูผู้สอนในรายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 8 คน จากโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดและโรงเรียนอนุบาลประจำอำเภอสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองใช้รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ลำดับ	อำเภอ	โรงเรียน	จำนวนครู (คน)
1	เมือง	อนุบาลสตูล	1
2	เมือง	อนุบาลเมืองสตูล	1
3	ควนโดน	อนุบาลควนโดน	1
4	ควนกาหลง	อนุบาลควนกาหลง	1
5	ท่าแพ	อนุบาลท่าแพ	1
6	ละงู	อนุบาลละงู	1
7	มะนัง	อนุบาลมะนัง	1
8	ทุ่งหว้า	อนุบาลทุ่งหว้า	1
รวม			8

3. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์การใช้รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง โดยมีสาระเนื้อหาที่สัมภาษณ์ตามประเด็นมาตรฐานการ ประเมิน 4 มาตรฐาน (The Joint Committee on Standard for Education Evaluation, 1994) ได้แก่ ความเป็นประโยชน์ (utility standard) ความเป็นไปได้ (feasibility standard) ความเหมาะสม (propriety standard) และความถูกต้อง ครอบคลุม (accuracy standard)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยทำหน้าที่ออกใบอนุญาตจากทางภาควิชาประเมินผลและวิจัยทางการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ถึงครูผู้สอนทั้ง 8 คน ในการเก็บข้อมูลแล้วนำหนังสือที่ได้ไปติดต่อขอความร่วมมือจากครูผู้สอนทั้งทางโทรศัพท์และพบด้วยตนเอง เพื่ออธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัยและระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

4.2. ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียนดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการประเมิน ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในรายวิชาภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้เรื่องมโหรีได้กำไรชีวิต โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง เป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์

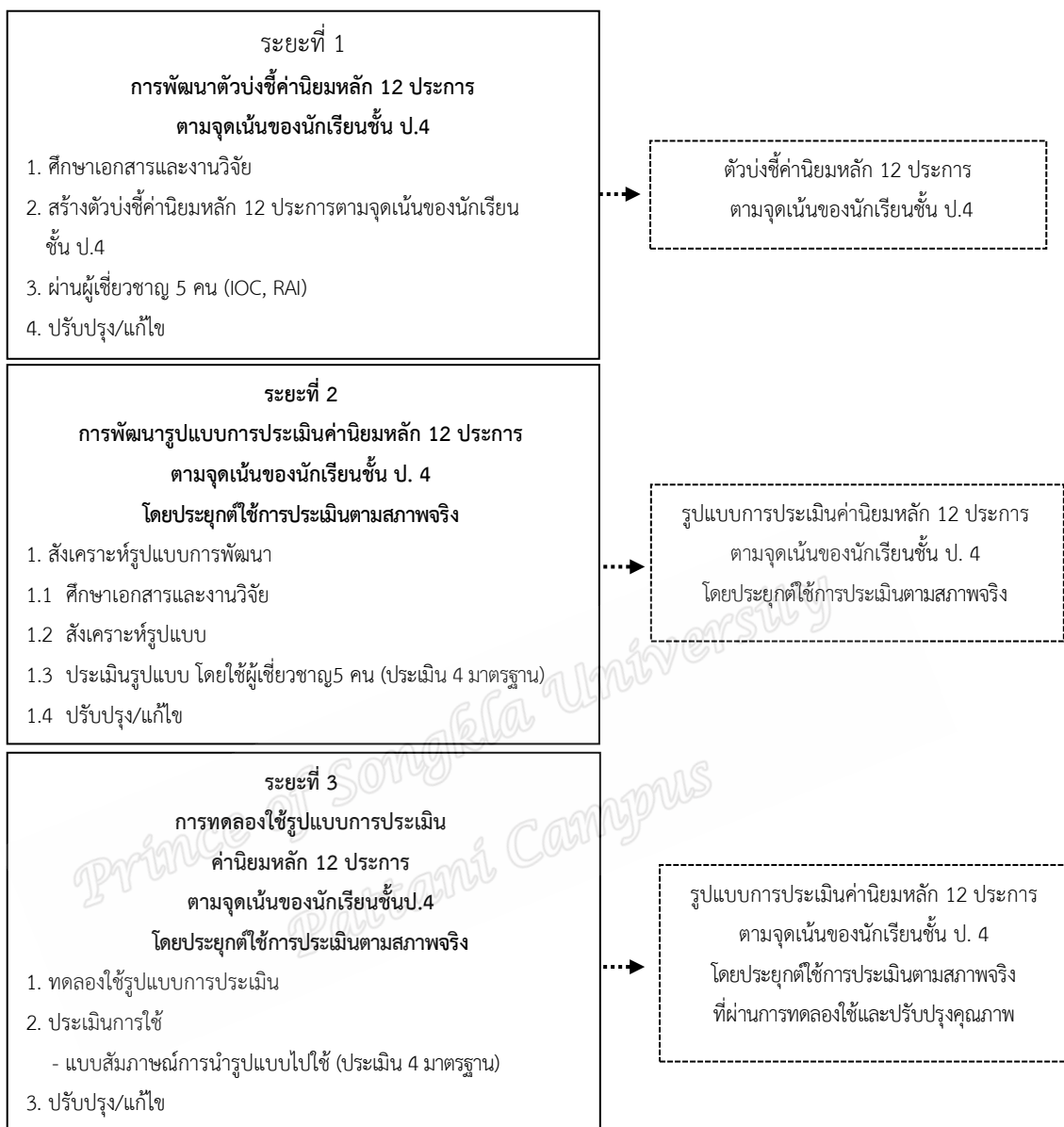
4.3 เมื่อดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการประเมินเสร็จสิ้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการประเมินคุณภาพการใช้รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง โดยผู้วิจัยได้ติดตามประเมินโดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ในแต่ละโรงเรียนด้วยตนเอง

4.4 นำแบบประเมินและแบบสัมภาษณ์ที่มีความสมบูรณ์ของข้อมูลมาทำการลงรหัส (coding) เพื่อใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลในการตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยต่อไป

5. การประเมินข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการประเมินผล โดยนำแบบสัมภาษณ์การใช้รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง มาทำการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ตามประเด็นมาตรฐานการ ประเมิน 4 มาตรฐาน (The Joint Committee on Standard for Education Evaluation, 1994) ได้แก่ ความเป็นประโยชน์ (utility standard) ความเป็นไปได้ (feasibility standard) ความเหมาะสม (propriety standard) และความถูกต้อง ครบถ้วน (accuracy standard)

สรุปจากที่ได้กล่าวมาข้างต้นเกี่ยวกับการดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง สามารถสรุปเป็นกรอบดำเนินการวิจัยการพัฒนารูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 แสดงกรอบดำเนินการวิจัยการพัฒนาแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ
ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้ตามสภาพจริง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนารูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3 ประการ คือ ประการแรก เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ประการที่สอง เพื่อพัฒนารูปแบบและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง และประการที่สาม เพื่อทดลองใช้และประเมินรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลหรือผลการพัฒนารูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง จำแนกออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

- 1.1 ผลจากการสังเคราะห์เอกสารการพัฒนาตัวบ่งชี้
- 1.2 ผลจากการประเมินตัวบ่งชี้

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง

- 2.1 ผลจากการสังเคราะห์เอกสารการพัฒนารูปแบบประเมินตามสภาพจริง
- 2.2 ผลจากการประเมินรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง

ตอนที่ 3 ผลการประเมินผลการใช้รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง

- 3.1 ผลการประเมินผลการใช้รูปแบบศึกษาความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ในการนำรูปแบบการประเมินไปใช้ ความเหมาะสม และความถูกต้องครบคลุม

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4

1.1 ผลจากการสังเคราะห์เอกสารการพัฒนาตัวบ่งชี้

จากการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังที่ได้นำเสนอไว้ในบทที่ 2 ผู้วิจัยได้ข้อสรุปว่า การประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้ การประเมินตามสภาพจริง มีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 องค์ประกอบ แต่ละองค์ประกอบประกอบด้วย ตัวบ่งชี้ ดังตารางที่ 11 ซึ่งนำไปตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในการนำไปใช้โดยผู้เชี่ยวชาญ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. องค์ประกอบด้านความซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 3 ตัว ได้แก่
  - 1) ประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น
  - 2) เสียสละกำลังกาย ทรัพย์ สติปัญญา ในการช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม
  - 3) มีความอดทน ยืนหยัด ไม่ท้อถอยในการทำความดี
2. องค์ประกอบด้านใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 3 ตัว ได้แก่
  - 1) แสวงหาความรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม
  - 2) มุ่งมั่น ตั้งใจ เพียรพยายามในการศึกษาและปฏิบัติงาน
  - 3) แก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ
3. องค์ประกอบด้านความเข้มแข็งทั้งทางร่างกายและจิตใจ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 4 ตัว ได้แก่
  - 1) ดูแลรักษาสุขภาพร่างกายตามสุขอนามัย
  - 2) ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข
  - 3) ควบคุมอารมณ์ ความคิด และพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม
  - 4) มีศีลธรรม ละอาย เกรงกลัวต่อบาป

ตารางที่ 11 องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้
1. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน	1.1 ประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น 1.2 เสียสละกำลังกาย ทรัพย์ สติปัญญา ในการช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม 1.3 มีความอดทน ยืนหยัด ไม่ท้อถอยในการทำความดี
2. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน	2.1 แสวงหาความรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม 2.2 มุ่งมั่น ตั้งใจ เพียรพยายามในการศึกษาและปฏิบัติงาน 2.3 แก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ
3. มีความเข้มแข็งทั้งทางร่างกายและจิตใจ	3.1 ดูแลรักษาสุขภาพร่างกายตามสุขอนามัย 3.2 ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข 3.3 ควบคุมอารมณ์ ความคิด และพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม 3.4 มีศีลธรรม ละอาย เกรงกลัวต่อบาป

1.2 ผลจากการประเมินตัวบ่งชี้

ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา มีความรู้และเชี่ยวชาญทางตัวบ่งชี้ เป็นผู้มีความรู้ทางสาขาหลักสูตรและการสอน ศึกษานิเทศก์ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ในด้านการส่งเสริม ค่านิยมหลัก 12 ประการ ในสถานศึกษา และครูปฏิบัติการสอน รวมทั้งสิ้น 5 คน ได้ตรวจสอบและ ประเมินตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สถิติที่นำมาใช้ ในการวิเคราะห์ได้แก่ ค่าความถี่ (f) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าดัชนีความสอดคล้องของตัวบ่งชี้ (IOC) และค่าดัชนี ความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน (RAI) โดยมีรายละเอียดของผลการประเมิน ดังตารางที่ 12 ถึงตาราง ที่ 16

ตารางที่ 12 ความถี่ ค่าเฉลี่ย และระดับ ผลการตรวจสอบความเหมาะสมด้านเนื้อหา ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำแนกแต่ละองค์ประกอบ

รายการประเมิน	ความถี่ (f)					ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	แปลผล
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง (5)	เห็นด้วย (4)	ไม่แน่ใจ (3)	ไม่เห็นด้วย (2)	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)		
1. ชื่อสัตย์ เสียสละ อดทน							
1) ประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น	1	4				4.20	เหมาะสมมาก
2) เสียสละกำลังกาย ทรัพย์สิน สติปัญญา ในการช่วยเหลือผู้อื่น และสังคม	2	3				4.40	เหมาะสมมาก
3) มีความอดทน ยืนหยัด ไม่ท้อถอยในการทำมาดี	4	1				4.60	เหมาะสมมากที่สุด
2. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน							
1) แสวงหาความรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม	2	3				4.40	เหมาะสมมาก
2) มุ่งมั่น ตั้งใจ เพียรพยายามในการศึกษาและปฏิบัติงาน	3	2				4.60	เหมาะสมมากที่สุด
3) แก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ		4	1			3.80	เหมาะสมมาก
3. มีความเข้มแข็งทางร่างกายและจิตใจ							
1) ดูแลรักษาสุขภาพร่างกายตามสุขอนามัย	2	1	1	1		3.80	เหมาะสมมาก
2) ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข		3	1	1		3.40	เหมาะสมมากปานกลาง
3) ควบคุมอารมณ์ ความคิดและพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม	2	3				4.40	เหมาะสมมาก
4) มีศีลธรรม ละอาย เกรงกลัวต่อบาป	3	1	1			4.40	เหมาะสมมาก
รวม						4.20	เหมาะสมมาก

จากตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมด้านเนื้อหาของตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในแต่ละองค์ประกอบ มีรายละเอียดดังนี้

องค์ประกอบข้อสี่ตย เสียสละ อดทน วัดได้จากตัวบ่งชี้ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ประพฤติ ปฏิบัติตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น 2) เสียสละกำลังกาย ทรัพย์ สติปัญญา ในการช่วยเหลือผู้อื่น และสังคม 3) มีความอดทน ยืนหยัด ไม่ท้อถอยในการทำความดี ผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมด้านเนื้อหาอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีความอดทน ยืนหยัด ไม่ท้อถอยในการทำความดี ($\bar{X} = 4.60$) ส่วนตัวบ่งชี้ด้านเสียสละกำลังกาย ทรัพย์ สติปัญญา ในการช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม และด้านประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมด้านเนื้อหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40, 4.20$, ตามลำดับ)

องค์ประกอบใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน วัดได้จากตัวบ่งชี้ 3 ด้าน ได้แก่ 1) แสวงหา ความรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม 2) มุ่งมั่น ตั้งใจ เพียรพยายามในการศึกษาและปฏิบัติงาน 3) แก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งใหม่ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ ผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม ด้านเนื้อหา อยู่ในระดับมากที่สุด คือ มุ่งมั่น ตั้งใจ เพียรพยายามในการศึกษาและปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.60$) ส่วนตัวบ่งชี้ ด้านแสวงหาความรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม และแก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมด้านเนื้อหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40, 3.80$, ตามลำดับ)

องค์ประกอบมีความเข้มแข็งทางร่างกายและจิตใจ วัดได้จากตัวบ่งชี้ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ดูแลรักษาสุขภาพร่างกายตามสุขอนามัย 2) ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข 3) ควบคุมอารมณ์ ความคิดและพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม 4) มีศีลธรรม ละอาย เกรงกลัวต่อบาป ผลการวิเคราะห์พบว่า มี 3 ตัวบ่งชี้ ที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมด้านเนื้อหาอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านควบคุมอารมณ์ ความคิดและพฤติกรรม ได้อย่างเหมาะสม ด้านมีศีลธรรม ละอาย เกรงกลัวต่อบาป และด้านดูแลรักษาสุขภาพร่างกายตามสุขอนามัย ($\bar{X} = 4.40, 4.40, 3.80$ ตามลำดับ) ส่วนตัวบ่งชี้ด้านไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสม ด้านเนื้อหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$)

จากข้อมูลข้างต้นอธิบายได้ว่า ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ 1) ข้อสี่ตย เสียสละ อดทน 2) ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน 3) มีความเข้มแข็งทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งประกอบไปด้วย 10 ตัวบ่งชี้ โดยค่าเฉลี่ยความเหมาะสมด้านเนื้อหา มีค่าตั้งแต่ 3.40 ถึง 4.60 ถือได้ว่าความเหมาะสมด้านเนื้อหาอยู่ในระดับปานกลาง ถึงระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 10 ตัวบ่งชี้ พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 อยู่ในระดับ มีความเหมาะสมด้านเนื้อหา

ตารางที่ 13 ความถี่และค่าเฉลี่ยผลการตรวจสอบความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ ตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำแนกแต่ละองค์ประกอบ

รายการประเมิน	ความถี่ (f)					ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	แปลผล
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง (5)	เห็นด้วย (4)	ไม่แน่ใจ (3)	ไม่เห็นด้วย (2)	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (1)		
1. ชื่อสัตย์ เสียสละ อดทน							
1) ประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น	1	4				4.20	เป็นไปได้มาก
2) เสียสละกำลังกาย ทรัพย์ สติปัญญา ในการช่วยเหลือผู้อื่น และสังคม	3	2				4.60	ที่สุด
3) มีความอดทน ยืนหยัด ไม่ท้อถอยในการทำความดี	3	2				4.60	เป็นไปได้มากที่สุด
2. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน							
1) แสวงหาความรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม	3	2				4.60	เป็นไปได้มากที่สุด
2) มุ่งมั่น ตั้งใจ เพียรพยายามในการศึกษาและปฏิบัติงาน	3	2				4.60	เป็นไปได้มากที่สุด
3) แก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ	1	3		1		3.80	เป็นไปได้มาก
3. มีความเข้มแข็งทางร่างกายและจิตใจ							
1) ดูแลรักษาสุขภาพร่างกายตามสุขอนามัย	2	2	1			4.20	เป็นไปได้มาก
2) ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข		4		1		3.60	เป็นไปได้มาก
3) ควบคุมอารมณ์ ความคิดและพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม	1	4				4.20	เป็นไปได้มาก
4) มีศีลธรรม ละอาย เกรงกลัวต่อบาป	1	2	1	1		3.60	เป็นไปได้มาก
รวม						4.20	เป็นไปได้มาก

จากตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้ของการนำไปใช้ของตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในแต่ละองค์ประกอบ มีรายละเอียดดังนี้

องค์ประกอบชื่อสัตย์ เสียสละ อดทน วัดได้จากตัวบ่งชี้ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น 2) เสียสละกำลังกาย ทรัพย์ สติปัญญา ในการช่วยเหลือผู้อื่น

และสังคม 3) มีความอดทน ยืนหยัด ไม่ท้อถอยในการทำความดี ผลการวิเคราะห์พบว่า มี 2 ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้ของการนำไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านเสียสละกำลังกาย ทรัพย์ สติปัญญา ในการช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม และด้านมีความอดทน ยืนหยัด ไม่ท้อถอยในการทำความดี ($\bar{X} = 4.60$) ส่วนตัวบ่งชี้ด้านประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้ของการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$)

องค์ประกอบใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน วัดได้จากตัวบ่งชี้ 3 ด้าน ได้แก่ 1) แสวงหาความรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม 2) มุ่งมั่น ตั้งใจ เพียรพยายามในการศึกษาและปฏิบัติงาน 3) แก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ ผลการวิเคราะห์พบว่า มี 2 ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้ของการนำไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านแสวงหาความรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม และด้านมุ่งมั่น ตั้งใจ เพียรพยายามในการศึกษาและปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.60$) ส่วนตัวบ่งชี้ด้านแก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ มีค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้ของการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$)

องค์ประกอบมีความเข้มแข็งทางร่างกายและจิตใจ วัดได้จากตัวบ่งชี้ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ดูแลรักษาสุขภาพร่างกายตามสุขอนามัย 2) ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข 3) ควบคุมอารมณ์ ความคิดและพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม 4) มีศีลธรรม ละอาย เกรงกลัวต่อบาป ผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวบ่งชี้ทั้ง 4 ตัว มีค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้ของการนำไปใช้อยู่ในระดับมาก คือ ด้านดูแลรักษาสุขภาพร่างกายตามสุขอนามัย และด้านควบคุมอารมณ์ ความคิดและพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม ด้านมีศีลธรรม ละอาย เกรงกลัวต่อบาป และด้านไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข ($\bar{X} = 4.20, 4.20, 3.60, 3.60$ ตามลำดับ)

จากข้อมูลข้างต้นอธิบายได้ว่า ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ 1) ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน 2) ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน 3) มีความเข้มแข็งทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งประกอบไปด้วย 10 ตัวบ่งชี้ โดยค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้ในการนำตัวบ่งชี้ไปใช้ มีค่าตั้งแต่ 3.60 ถึง 4.60 ถือว่าอยู่ในระดับมากถึงระดับมากที่สุดของความเป็นไปได้ในการนำตัวบ่งชี้ไปใช้ เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 10 ตัวบ่งชี้ พบว่า มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 อยู่ในระดับมีความเป็นไปได้มากที่จะนำตัวบ่งชี้ไปใช้

หลังจากที่ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบตัวบ่งชี้จำนวน 5 คน และได้ข้อมูลกลับมาครบแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจและให้คะแนนตัวบ่งชี้แต่ละรายการ โดยดำเนินการตามเกณฑ์การคัดเลือกที่กำหนดไว้ คือ

1. หาความเหมาะสมในเนื้อหาและความเป็นไปได้ในการใช้ตัวบ่งชี้ ด้วยวิธีการหาค่าเฉลี่ยของแต่ละข้อคำถาม โดยคัดเลือกข้อที่ได้ค่าเฉลี่ยมากกว่าหรือเท่ากับ 3 ทั้งสองด้าน

2. หาค่าความตรงเชิงเนื้อหาของรายการข้อคำถามด้วยวิธีการหาค่า IOC โดยคัดเลือกข้อคำถามที่ได้ค่า IOC $\geq 80\%$ ไว้ (ผู้ทรงคุณวุฒิร้อยละ 80 เห็นพ้องกันว่า ตัวบ่งชี้มีความสอดคล้องกับค่านิยมที่มุ่งวัด)

ตารางที่ 14 ผลการตรวจสอบคุณภาพของตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

รายการตัวบ่งชี้	ความเหมาะสมด้านเนื้อหา		ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้		ร้อยละ IOC
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	แปลผล	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	แปลผล	
1. ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน					
1.1 ประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น	4.20	มาก	4.20	มาก	100
1.2 เสียสละกำลังกาย ทรัพย์ สติปัญญา ในการช่วยเหลือผู้อื่น และสังคม	4.40	มาก	4.60	มากที่สุด	100
1.3 มีความอดทน ยืนหยัด ไม่ท้อถอยในการทำความดี	4.60	มากที่สุด	4.60	มากที่สุด	100
2. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน					
2.1 แสวงหาความรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม	4.40	มาก	4.60	มากที่สุด	100
2.2 มุ่งมั่น ตั้งใจ เพียรพยายามในการศึกษาและปฏิบัติงาน	4.60	มากที่สุด	4.60	มากที่สุด	100
2.3 แก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ	3.80	มาก	3.80	มาก	80
3. มีความเข้มแข็งทางร่างกายและจิตใจ					
3.1 ดูแลรักษาสุขภาพร่างกายตามสุขอนามัย	3.80	มาก	4.20	มาก	80
3.2 ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข	3.40	ปานกลาง	3.60	มาก	80
3.3 ควบคุมอารมณ์ ความคิดและพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม	4.40	มาก	4.20	มาก	100
3.4 มีศีลธรรม ละอาย เกรงกลัวต่อบาป	4.40	มาก	3.60	มาก	80

จากตารางที่ 14 ผลการคำนวณดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เกี่ยวกับความเหมาะสมด้านเนื้อหา และความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ของตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ตัวบ่งชี้ส่วนใหญ่มีค่า IOC จากการตอบของผู้เชี่ยวชาญ เท่ากับ ร้อยละ 100 ยกเว้นตัวบ่งชี้ที่ 2.3, 3.1, 3.2 และ 3.4 ที่มีค่า IOC เป็นร้อยละ 80 ซึ่งทุกตัวบ่งชี้มีค่า IOC จากการตัดสินของผู้เชี่ยวชาญ มากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 80 ถือว่าตัวบ่งชี้ที่มีความตรง (Content validity) อยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้ และมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาที่มุ่งวัด เหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการวัดและประเมินค่านิยม

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนความเหมาะสมในเนื้อหา พบว่ามีค่าตั้งแต่ 3.40 ถึง 4.60 คะแนน และค่าเฉลี่ยของความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ ค่าตั้งแต่ 3.60 ถึง 4.60 คะแนน (จากการให้คะแนน 1-5 คะแนน ตาม Likert scale) โดยค่าเฉลี่ยทุกตัวบ่งชี้มีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 3 ทั้งด้านความเหมาะสมและด้านความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ ถือว่าตัวบ่งชี้ทุกตัวที่ได้เหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการวัดและประเมินค่านิยม

จากตัวบ่งชี้ที่พัฒนาได้ตามกระบวนการดังกล่าวมาแล้วข้างต้นจำนวน 3 องค์ประกอบ 10 ตัวบ่งชี้ พบว่าตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้คะแนนเฉลี่ยในระดับมากที่สุด ทั้งในด้านความเหมาะสมของเนื้อหา และความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในแต่ละองค์ประกอบรายละเอียดดังนี้ (แสดงค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของเนื้อหา, แสดงค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้ในการนำไปใช้) ดังนี้

องค์ประกอบชื่อเสียงเกียรติยศ เสียสละ อดทน ได้แก่

มีความอดทน ยืนหยัด ไม่ท้อถอยในการทำความดี (4.60, 4.60)

องค์ประกอบการใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน ได้แก่

มุ่งมั่น ตั้งใจ เพียรพยายามในการศึกษาและปฏิบัติงาน (4.60,4.60)

องค์ประกอบมีความเข้มแข็งทางร่างกายและจิตใจ ได้แก่

ควบคุมอารมณ์ ความคิดและพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม (4.40,4.20)

ดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน

การวิเคราะห์ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนนการประเมินในแต่ละตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของผู้ประเมินมาทำการคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน (Rater Agreement Index : RAI) โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญในการประเมิน 5 คน ซึ่งมีทั้งหมด 10 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) องค์ประกอบความชื่อเสียงเกียรติยศ เสียสละ อดทน ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 3 ตัวบ่งชี้ คือ 1.1) ประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น 1.2) เสียสละกำลังกาย ทรัพย์สติปัญญา ในการช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม 1.3) มีความอดทน ยืนหยัด ไม่ท้อถอยในการทำความดี 2) องค์ประกอบด้านการใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 3 ตัวบ่งชี้ คือ 2.1) แสวงหาความรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม 2.2) มุ่งมั่น ตั้งใจ เพียรพยายามในการศึกษาและปฏิบัติงาน 2.3) แก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งใหม่ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ 3) องค์ประกอบด้านความเข้มแข็งทั้งทางร่างกายและจิตใจ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ย่อย 4 ตัวบ่งชี้ คือ 3.1) ดูแลรักษาสุขภาพร่างกายตามสุขอนามัย 3.2) ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข 3.3) ควบคุมอารมณ์ ความคิดและพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม 3.4) มีศีลธรรม ละอาย เกรงกลัวต่อบาป โดยแต่ละองค์ประกอบมีค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้ประเมินดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ค่าดัชนีความเชื่อมั่นระหว่างผู้ประเมิน (RAI) ด้านความเหมาะสมของเนื้อหาและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ ของตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

รายการตัวบ่งชี้	RAI ความเหมาะสม	RAI ความเป็นไปได้
1. ชี้อิสต์ย เสียสละ อดทน		
1) ประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น		
2) เสียสละกำลังกาย ทรัพย์ สติปัญญา ในการช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม	0.87	0.87
3) มีความอดทน ยืนหยัด ไม่ท้อถอยในการทำความดี		
2. ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน		
1) แสวงหาความรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม		
2) มุ่งมั่น ตั้งใจ เพียรพยายามในการศึกษาและปฏิบัติงาน	0.87	0.83
3) แก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ		
3. มีความเข้มแข็งทางร่างกายและจิตใจ		
1) ดูแลรักษาสุขภาพร่างกายตามสุขอนามัย		
2) ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข		
3) ควบคุมอารมณ์ ความคิดและพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม	0.79	0.78
4) มีศีลธรรม ละอาย เกรงกลัวต่อบาป		

จากตารางที่ 15 คุณภาพด้านความเชื่อมั่นของตัวบ่งชี้ของค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นสูง โดยดูจากค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน (RAI) ด้านความเหมาะสมของเนื้อหาของตัวบ่งชี้ มีค่าตั้งแต่ 0.79 ถึง 0.87 โดยตัวบ่งชี้ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากที่สุด คือ ตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบด้านชี้อิสต์ย เสียสละ อดทน และองค์ประกอบด้านใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน (RAI = 0.87) ส่วนด้านความเป็นไปได้ในการนำตัวบ่งชี้ไปใช้ มีค่าตั้งแต่ 0.78 ถึง 0.87 โดยตัวบ่งชี้ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากที่สุด คือ ตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบด้านชี้อิสต์ย เสียสละ อดทน (RAI = 0.87) ซึ่งเชื่อถือว่าตัวบ่งชี้มีคุณภาพ มีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน เมื่อเทียบกับเกณฑ์ของลัวิน สายยศ และอังคณา สายยศ (2539) ที่กล่าวไว้ว่า ค่าความเชื่อมั่นควรมีค่ามากกว่า .70 จึงจะเป็นแบบทดสอบที่มีความเชื่อมั่นได้ แสดงให้เห็นว่า ตัวบ่งชี้ของค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้ง 3 องค์ประกอบ 10 ตัวบ่งชี้ มีความเป็นปรนัยและดำเนินการสร้างอย่างเหมาะสมทั้งในด้านความเหมาะสมของเนื้อหาและด้านความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ มีคุณภาพอยู่ในขั้นสามารถนำไปใช้ได้ทุกตัวบ่งชี้

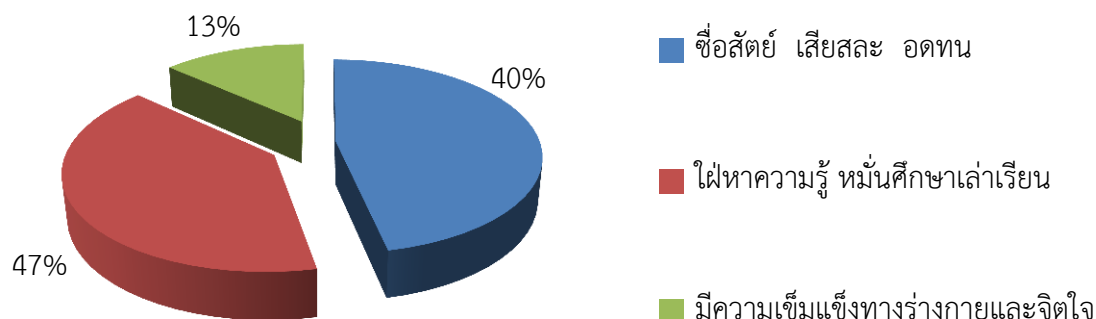
การกำหนดน้ำหนักความสำคัญขององค์ประกอบค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้แก่ 1) ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน 2) ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน 3) มีความเข้มแข็งทางร่างกายและจิตใจ โดยผู้ที่มีความรู้และเชี่ยวชาญทางตัวบ่งชี้และการประเมินนักวิชาการทางการส่งเสริมค่านิยม และครูปฏิบัติการสอน รวมทั้งสิ้น 5 คน รายละเอียดดังตารางที่ 16 และแผนภาพที่ 1

ตารางที่ 16 ร้อยละน้ำหนักความสำคัญขององค์ประกอบค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

องค์ประกอบค่านิยมหลัก 12 ประการ	ร้อยละน้ำหนักความสำคัญ
ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน	40.00
ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน	47.00
มีความเข้มแข็งทางร่างกายและจิตใจ	13.00
รวม	100.00

จากตารางที่ 16 ผู้เชี่ยวชาญได้กำหนดน้ำหนักขององค์ประกอบค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ดังนี้ องค์ประกอบค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีน้ำหนักความสำคัญสูงสุดคือ ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน รองลงมาได้แก่ ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน และมีความเข้มแข็งทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งมีน้ำหนักความสำคัญเท่ากับร้อยละ 47, 40, และ 13 ตามลำดับ ดังแผนภาพที่ 1

ภาพประกอบ 5 สัดส่วนน้ำหนักความสำคัญขององค์ประกอบค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

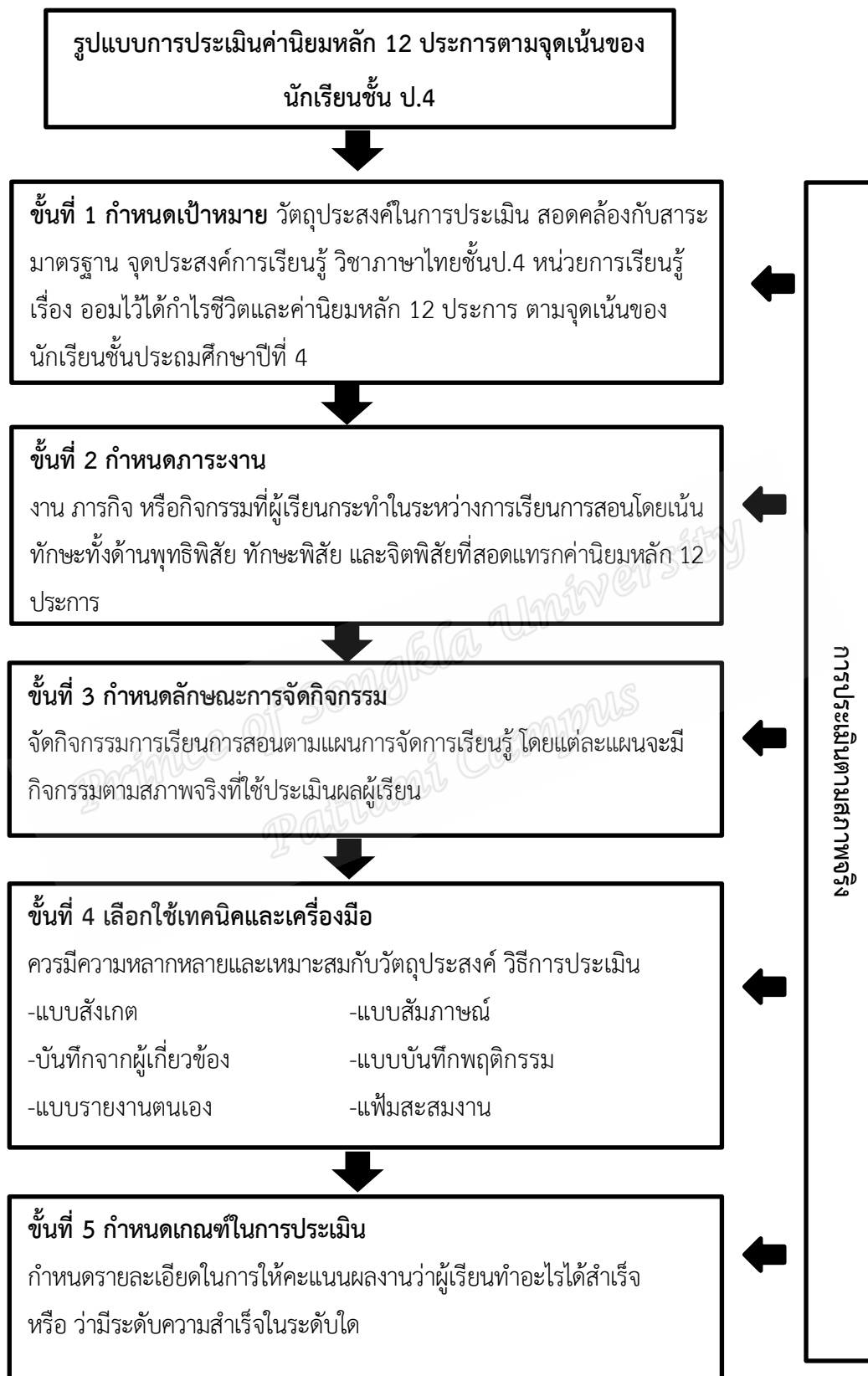
ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง

2.1 ผลจากการสังเคราะห์เอกสาร

จากการสังเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง ดังที่ได้นำเสนอในบทที่ 2 โดยยึดหลักเชิงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อสรุป ผู้วิจัยได้จัดทำร่างรูปแบบการประเมินและคู่มือค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบประโยชน์ที่ได้รับจากการประเมินความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการประเมินไปใช้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง ครอบคลุม โดยร่างรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง มีโครงสร้าง ดังแผนภาพที่ 2

(ร่าง) รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง

รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ในการประเมินตามสภาพจริง คือ 1) กำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้ 2) กำหนดภาระงานการเรียนรู้ตามสภาพจริง 3) กำหนดลักษณะการจัดกิจกรรม 4) กำหนดเทคนิคและเครื่องมือในการประเมิน 5) กำหนดเกณฑ์การประเมิน โดยยึดหลักการประเมินตามสภาพจริง ผู้วิจัยได้วิเคราะห์จากหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง ครอบคลุมองค์ประกอบสำคัญ 3 ด้าน ของค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้แก่ 1) ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน 2) ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน 3) มีความเข้มแข็งทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีรายละเอียดดังนี้

ภาพประกอบ 6 รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

1. การกำหนดเป้าหมายการประเมิน วิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัด รายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ออมไว้ได้กำไรชีวิต กำหนดจุดประสงค์การประเมินให้สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดในหลักสูตร ครอบคลุม องค์ประกอบค่านิยมที่มุ่งประเมิน 3 ด้าน ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน ด้านการใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน และด้านความเข้มแข็งทางร่างกายและจิตใจ

2. การกำหนดภาระงาน เป็นการกำหนดภาระงาน/ชิ้นงาน ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้านค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 17 แสดงภาระงานตามสภาพจริง หน่วยการเรียนรู้หน่วยที่ 2 เรื่อง ออมไว้ได้กำไรชีวิต กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ชั่วโมงที่	ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้	ภาระงานตามสภาพจริง
1	การศึกษาคำศัพท์	สมุดคำศัพท์น่ารู้
2	การอ่านจับใจความ	แผนผังความคิด
3	การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง	แผนภาพโครงเรื่อง
4	การอ่านออกเสียง	เพื่อนช่วยเพื่อน
5	สำนวนเปรียบเทียบ	หนังสือเล่มเล็ก
6	ปริศนาคำทาย	ต่อคำทายแสนสนุก
7	ฝึกหัดคัดลายมือ	ลายมือใครเอ่ย?
8	การตั้งคำถามจากนิทาน	นักข่าวรุ่นเยาว์
9	บทร้อยกรอง”เงินตราหน้ารู้”	ละครสั้น/บทบาทสมมติ

3. การกำหนดลักษณะการจัดกิจกรรม เป็นการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้หรือจัดกระบวนการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพจริง เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทาง การพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพที่มีด้วยการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย การวัดและประเมินผลการศึกษา จึงควรต้องดำเนินการให้ครบทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะความรู้ ทักษะกระบวนการ และทักษะค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รายละเอียดดังตารางที่ 18

4. การกำหนดเทคนิคและเครื่องมือประเมิน กำหนดเทคนิคและเครื่องมือที่จะประเมินตามภาระงาน/ชิ้นงาน โดยยึดการประเมินตามสภาพจริง ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ การบันทึกจากผู้ที่เกี่ยวข้อง การบันทึกพฤติกรรม แฟ้มสะสมงาน และแบบบันทึกคะแนน ซึ่งการประเมินตามสภาพจริงเป็นการประเมินที่ต้องยืนยันความรู้ ความสามารถคุณธรรมจริยธรรมที่แท้จริงของผู้เรียน เพื่อให้ครอบคลุมคุณลักษณะดังกล่าวต้องใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลายและเครื่องมือต่างๆ ครูต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับคุณลักษณะที่ต้องการประเมิน ดังแสดงในตารางที่ 19

ตารางที่ 19 แสดงวิธีการประเมินและตัวอย่างเครื่องมือประเมิน หน่วยการเรียนรู้หน่วยที่ 2 เรื่อง ออมไว้ได้กำไรชีวิต กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ชั่วโมงที่	ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้	วิธีการประเมิน	เครื่องมือประเมิน
1	การศึกษาคำศัพท์	ประเมินการอ่าน/เขียนคำศัพท์	แบบประเมินการอ่าน/เขียนคำศัพท์
2	การอ่านจับใจความ	1. การอ่านจับใจความ 2. การเขียนแผนผังความคิด	1. แบบสังเกตพฤติกรรมการอ่านจับใจความสำคัญ 2. แบบบันทึกคะแนนการเขียนแผนผังความคิด
3	การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง	1. สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม 2. การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง	1. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม 2. แบบบันทึกคะแนนการเขียนแผนภาพโครงเรื่อง
4	การอ่านออกเสียง	1. สังเกตการอ่านออกเสียง 2. สังเกตพฤติกรรมการสนใจในการเรียน	1. แบบสังเกตการอ่านออกเสียง 2. แบบสังเกตพฤติกรรมการสนใจในการเรียน
5	สำนวนเปรียบเทียบ	1. การทำหนังสือเล่มเล็ก 2. สังเกตพฤติกรรมการสนใจในการเรียน	1. แบบประเมินการทำหนังสือเล่มเล็ก 2. แบบสังเกตพฤติกรรมการสนใจในการเรียน
6	ปริศนาคำทาย	1. การร่วมกิจกรรม 2. สังเกตพฤติกรรมการสนใจในการเรียน	1. ใบกิจกรรม 2. แบบสังเกตพฤติกรรมการสนใจในการเรียน
7	ฝึกหัดคัดลายมือ	1. การคัดลายมือ 2. สังเกตพฤติกรรมการสนใจในการเรียน	1. ใบกิจกรรมการคัดลายมือ 2. แบบสังเกตพฤติกรรมการสนใจในการเรียน

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ชั่วโมง ที่	ชื่อแผนการจัดการ เรียนรู้	วิธีการประเมิน	เครื่องมือประเมิน
8	การตั้งคำถามจากนิทาน	1. ใบกิจกรรม 2. สังเกตพฤติกรรมการ สนใจในการเรียน	1. ใบกิจกรรม 2. แบบสังเกตพฤติกรรมการ สนใจในการเรียน
9	บทร้อยกรอง “เงินตราไม่รู้”	1. การอ่านออกเสียง (บทร้อยกรอง) 2. สังเกตพฤติกรรมการร่วม กิจกรรมละครสั้น 3. สอบถามจากผู้ที่เกี่ยวข้อง	1. แบบประเมินการอ่านออกเสียง (บทร้อยกรอง) 2. แบบสังเกตพฤติกรรมการร่วม กิจกรรมละครสั้น 3. แบบสอบถาม

5. กำหนดเกณฑ์การประเมิน การกำหนดระดับของการประเมิน โดยนำพฤติกรรม หรือคุณลักษณะ มากำหนดในแต่ละระดับ โดยมีเกณฑ์การประเมิน กำหนดมิติ หรือองค์ประกอบต่างๆ ของพฤติกรรม หรือคุณลักษณะที่คาดหวังว่านักเรียนพึงมี หรือพึงกระทำ มีการเขียนนิยามของมิติหรือ องค์ประกอบ ให้ชัดเจน กำหนดเป็นพฤติกรรม หรือคุณลักษณะงานที่สามารถสังเกตได้ ดังตารางที่ 20

ตารางที่ 20 แสดงเกณฑ์การประเมิน หน่วยการเรียนรู้หน่วยที่ 2 เรื่อง ออมไว้ได้กำไรชีวิต กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การผ่าน
1. ประเมินการอ่าน ออกเสียง	1. แบบประเมินการ อ่านออกเสียง	1. เกณฑ์การอ่านออกเสียง ช่วงคะแนน 14 – 18 ระดับคุณภาพ ดี ช่วงคะแนน 8 – 12 ระดับคุณภาพ พอใช้ ช่วงคะแนน ต่ำกว่า 8 ระดับคุณภาพ ปรับปรุง
2. ประเมินการอ่านจับ ใจความ	2. แบบประเมินการ อ่านจับใจความ	2. เกณฑ์การอ่านจับใจความ ช่วงคะแนน 9 – 12 ระดับคุณภาพ ดี ช่วงคะแนน 5 – 8 ระดับคุณภาพ พอใช้ ช่วงคะแนน ต่ำกว่า 5 ระดับคุณภาพ ปรับปรุง
3. ประเมินการทำสมุดเล่ม เล็ก คำศัพท์	3. แบบประเมินการทำ สมุดเล่มเล็ก	3. เกณฑ์การทำสมุดเล่มเล็ก ช่วงคะแนน 9 – 12 ระดับคุณภาพ ดี ช่วงคะแนน 5 – 8 ระดับคุณภาพ พอใช้ ช่วงคะแนน ต่ำกว่า 5 ระดับคุณภาพ ปรับปรุง

ตารางที่ 20 (ต่อ)

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การผ่าน
4. การเขียนแผนผังความคิด และแผนภาพโครงเรื่อง	4. แบบประเมินการเขียนแผนผังความคิด และแผนภาพโครงเรื่อง	4. เกณฑ์การเขียนแผนผังความคิดและแผนภาพโครงเรื่อง ช่วงคะแนน 14 – 18 ระดับคุณภาพ ดี ช่วงคะแนน 8 – 12 ระดับคุณภาพ พอใช้ ช่วงคะแนน ต่ำกว่า 8 ระดับคุณภาพ ปรับปรุง
5. การเขียนคัดลายมือ	5. แบบประเมินการเขียนคัดลายมือ	5. เกณฑ์การเขียนคัดลายมือ ช่วงคะแนน 11 – 15 ระดับคุณภาพ ดี ช่วงคะแนน 6 – 10 ระดับคุณภาพ พอใช้ ช่วงคะแนน 1– 5 ระดับคุณภาพ ปรับปรุง
6. สังเกตการร่วมกิจกรรม การเรียนการสอนในชั้นเรียน	6. แบบสังเกตพฤติกรรมร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน	6. เกณฑ์การร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน ช่วงคะแนน 9 – 12 ระดับคุณภาพ ดี ช่วงคะแนน 5 – 8 ระดับคุณภาพ พอใช้ ช่วงคะแนน ต่ำกว่า 5 ระดับคุณภาพ ปรับปรุง
7. ตรวจสอบงานในใบกิจกรรม แฟ้มสะสมผลงาน	7. ใบกิจกรรม/แฟ้มสะสมงาน	7. นักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป
8. ประเมินค่านิยม หลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียน	8. แบบประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียน	8. เกณฑ์การให้คะแนน 3 มีค่านิยมอยู่ในระดับ ดีเยี่ยม 2 มีค่านิยมอยู่ในระดับ ดี 1 มีค่านิยมอยู่ในระดับ ผ่าน 0 มีค่านิยมอยู่ในระดับ ไม่ผ่าน

2.2 ผลจากการประเมินรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง

ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดและประเมินผลการศึกษา ที่มีความรู้และเชี่ยวชาญทางตัวบ่งชี้และการประเมิน นักวิชาการทางด้านการส่งเสริมค่านิยม และครูปฏิบัติการสอน รวมทั้งสิ้น 5 คน ได้ตรวจสอบและประเมินรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง โดยมีสาระเนื้อหาที่ประเมินตามประเด็นมาตรฐานการประเมิน 4 มาตรฐาน ได้แก่ ความเป็นประโยชน์ (utility standard) ความเป็นไปได้ (feasibility standard) ความเหมาะสม (propriety standard) และความถูกต้อง ครบคลุม (accuracy standard) รายละเอียดของผลการตรวจสอบและประเมิน ดังตารางที่ 21 ถึงตารางที่ 24

ตารางที่ 21 ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญด้านความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง

รายการประเมิน	ความเป็นประโยชน์		
	$\bar{X}$	SD.	แปลผล
1. รูปแบบมีประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	4.40	0.80	มาก
2. การนำรูปแบบไปใช้เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ	4.40	0.49	มาก
3. สามารถตอบสนองความต้องการและเกิดประโยชน์ต่อผู้ใช้สารสนเทศและผู้ที่เกี่ยวข้อง	4.60	0.49	มากที่สุด
4. การนำรูปแบบไปใช้จะเป็นประโยชน์ ต่อนักเรียน ครู และชุมชน เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.80	0.40	มากที่สุด
เฉลี่ยรายด้าน	4.55	0.15	มากที่สุด

จากตารางที่ 21 เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง ในประเด็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, $SD = 0.15$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การนำรูปแบบไปใช้จะเป็นประโยชน์ ต่อนักเรียน ครู และชุมชน เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.80$, $SD = 0.40$) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ สามารถตอบสนองความต้องการและเกิดประโยชน์ต่อ ผู้ใช้สารสนเทศและผู้ที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.60$, $SD = 0.49$)

ตารางที่ 22 ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญด้านความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง ไปใช้

รายการประเมิน	ความเป็นไปได้		
	$\bar{X}$	SD.	แปลผล
1. เป็นรูปแบบการประเมินที่สามารถนำไปปฏิบัติได้	4.40	0.49	มาก
2. เป็นรูปแบบการประเมินที่ยอมรับได้	4.60	0.80	มากที่สุด
3. ผลการประเมินที่ได้มีความคุ้มค่า	4.80	0.40	มากที่สุด
เฉลี่ยรายด้าน	4.60	0.21	มากที่สุด

จากตารางที่ 22 เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบการประเมิน ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมิน ตามสภาพจริง ในประเด็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนไปใช้ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, $SD = 0.21$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผลการประเมินที่ได้มีความคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.80$, $SD = 0.40$) อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 23 ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญด้านความเหมาะสมของรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมิน ตามสภาพจริง

รายการประเมิน	ความเหมาะสม		
	$\bar{X}$	SD.	แปลผล
1. การประเมินผลมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่มุ่งวัด	4.60	0.49	มากที่สุด
2. รูปแบบมีความสอดคล้องและตอบสนองนโยบายของ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4.60	0.49	มากที่สุด
3. รูปแบบมีกระบวนการหรือขั้นตอนเหมาะสมต่อการปฏิบัติ	4.20	0.75	มาก
4. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินมีความเหมาะสม ต่อสภาพจริงของผู้เรียน	5.00	0.00	มากที่สุด
5. รูปแบบมีความเข้าใจได้ง่าย ไม่ยุ่งยากซับซ้อนเกินไป	4.40	0.49	มาก
เฉลี่ยรายด้าน	4.56	0.31	มากที่สุด

จากตารางที่ 23 เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบการประเมิน ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมิน ตามสภาพจริง ในประเด็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนไปใช้ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, $SD = 0.31$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินมีความเหมาะสมต่อสภาพจริงของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 5.00$, $SD = 0.00$) รองลงมาคือ การประเมินผลมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่มุ่งวัด รูปแบบมีความสอดคล้อง และตอบสนองนโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 4.60$, $SD = 0.49$)

ตารางที่ 24 ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญด้านความถูกต้อง ครอบคลุม ของรูปแบบการประเมิน คำนิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้ การประเมินตามสภาพจริง

รายการประเมิน	ความถูกต้อง ครอบคลุม		
	$\bar{X}$	SD.	แปลผล
1. รูปแบบมีความครอบคลุมเพียงพอต่อการนำไปใช้ตัดสินใจ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	4.60	0.49	มากที่สุด
2. มีการระบุตัวบ่งชี้การประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อย่างชัดเจน	4.00	0.63	มาก
3. มีการบรรยายจุดประสงค์ และขั้นตอนการประเมินอย่าง ชัดเจน	4.20	0.75	มาก
4. การพัฒนาเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูลมีความตรง	3.80	0.40	มาก
5. รูปแบบขั้นตอนมีลักษณะเป็นระบบน่าเชื่อถือ	4.40	0.49	มาก
เฉลี่ยรายด้าน	4.20	0.14	มาก

จากตารางที่ 24 เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบการประเมิน คำนิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมิน ตามสภาพจริง ในประเด็นเกี่ยวกับความถูกต้อง ครอบคลุม ของรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนไปใช้ พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, $SD = 0.14$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า รูปแบบมีความครอบคลุมเพียงพอต่อการนำไปใช้ตัดสินใจเพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.60$, $SD = 0.49$) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ รูปแบบขั้นตอนมีลักษณะเป็น ระบบน่าเชื่อถือ ($\bar{X} = 4.40$, $SD = 0.49$) อยู่ในระดับมาก

จากตารางที่ 21 - 24 สรุปได้ว่า เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อ รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการ ประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง ในประเด็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการประเมิน ความเป็นไป ได้ในการนำรูปแบบการประเมินไปใช้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง ครอบคลุม พบว่า รูปแบบการ ประเมินค่านิยมมีความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการประเมินไปใช้ มีความเหมาะสม และเป็น รูปแบบการประเมินค่านิยมที่มีประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60, 4.56, 4.55$ ตามลำดับ) นอกจากนี้ รูปแบบการประเมินค่านิยมมีความถูกต้อง ครอบคลุม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$)

ตอนที่ 3 ผลการประเมินผลการใช้รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง

สำหรับการดำเนินการวิจัยในตอนต้นที่ 3 นี้ ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้ตามสภาพจริง ที่ผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ในตอนที่ 2 เรียบร้อยแล้ว ไปให้กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูผู้สอนในรายวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทดลองใช้ จำนวน 8 คน เป็นระยะเวลา 4 สัปดาห์ โดยได้ให้กลุ่มตัวอย่างได้ศึกษาทำความเข้าใจในโครงสร้างองค์ประกอบและสาระสำคัญของรูปแบบการประเมินและนำไปใช้ในการสอนวิชาภาษาไทย หน่วยการเรียนรู้อมไว้ได้กำไรชีวิต เมื่อดำเนินการใช้เสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ให้กลุ่มตัวอย่างประเมินคุณภาพของการใช้รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในรายวิชาภาษาไทย

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในขั้นตอนนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์การใช้รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในรายวิชาภาษาไทย โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริงโดยมีสาระเนื้อหาที่สัมภาษณ์ตามประเด็นมาตรฐานการ ประเมิน 4 มาตรฐาน ได้แก่ ความเป็นประโยชน์ (utility standard) ความเป็นไปได้ (feasibility standard) ความเหมาะสม (propriety standard) และความถูกต้อง ครบคลุม (accuracy standard) ผลการสัมภาษณ์มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 ผลการศึกษาความเป็นประโยชน์ การนำรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง ไปใช้

จากการสัมภาษณ์ครูที่เข้าร่วมทดลองใช้รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง ในด้านของประโยชน์ พบว่า ครูผู้สอน มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า เป็นรูปแบบที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนในการพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนควบคู่ไปกับการพัฒนาด้านพุทธิพิสัย และทักษะพิสัย เนื่องจากปัจจุบันการประเมินที่ใช้ทดสอบผู้เรียนยังไม่มีหลากหลาย และมุ่งวัดผลสัมฤทธิ์เพียงด้านเดียว จึงเป็นการดีที่ครูผู้สอนสามารถนำรูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นไปใช้เป็นแนวทางได้

3.2 ผลการศึกษาความเป็นไปได้ การนำรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง ไปใช้

จากการสัมภาษณ์ครูที่เข้าร่วมทดลองใช้รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง ในด้านของ

ความเป็นไปได้ พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า รูปแบบการประเมินที่ครูผู้สอนนำไปใช้เป็นรูปแบบการประเมินการสอนที่เป็นระบบ สามารถทำได้ไม่ยากและเป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ดีต่อการพัฒนาการสอนของครูในโรงเรียน และเนื่องจากการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนยังไม่มีแนวทางในการวัดผล ประเมินผลที่ชัดเจน ดังนั้นรูปแบบที่พัฒนาขึ้นสามารถที่จะนำไปใช้ในระดับชั้นที่เป็นกลุ่มเป้าหมายได้เลย แต่มีข้อเสนอแนะว่า ควรจะต้องศึกษาคู่มือการใช้รูปแบบให้ละเอียดก่อน เพราะการประเมินในลักษณะนี้ต้องอาศัยขั้นตอนที่สอดคล้องกันไป เนื่องจากเป็นการประเมินที่ใช้แนวการประเมินตามสภาพจริง โดยมีความหลากหลายของการวัดและประเมินผล

3.3 ผลการศึกษาด้านความเหมาะสมของเนื้อหา รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง ไปใช้

จากการสัมภาษณ์ครูที่เข้าร่วมทดลองใช้รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง ในด้านความเหมาะสมของเนื้อหา พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า รูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เป็นรูปแบบที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ส่งเสริมให้คนไทยมีค่านิยมหลัก 12 ประการ โดยมุ่งเน้นให้ปลูกฝังในสถานศึกษาให้เหมาะสมตามช่วงชั้น เมื่อครูผู้สอนนำไปใช้มีการประเมินด้านความเหมาะสมของรูปแบบ โดยมีความเห็นสอดคล้องกันว่า รูปแบบมีการจัดลำดับเนื้อหาการประเมินที่เหมาะสม เป็นระบบ ง่ายต่อการทำความเข้าใจ เนื่องจากมีคู่มือการใช้ที่อธิบายได้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการประเมิน โดยการประเมินผลค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้งทางด้านเครื่องมือ วิธีการมีขั้นตอนเหมาะสมกับระดับชั้นที่ทำการประเมิน

3.4 ผลการศึกษาด้านความถูกต้อง ครอบคลุม ของนำรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง ไปใช้

จากการสัมภาษณ์ครูที่เข้าร่วมทดลองใช้รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง ในด้านความถูกต้อง ครอบคลุม พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีการบรรยายวัตถุประสงค์ และขั้นตอนการประเมินอย่างชัดเจน การเก็บรวบรวมข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ เครื่องมือที่ใช้ประเมินมีความตรง มีการระบุตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนสามารถนำมาใช้ในการประเมินได้ตรงกับสภาพจริงของผู้เรียน นอกจากนี้รูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความครอบคลุมเพียงพอต่อการนำไปใช้ตัดสินใจเพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3 ประการ คือ ประการแรก เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ประการที่สอง เพื่อพัฒนารูปแบบและตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง และประการที่สาม เพื่อทดลองใช้และประเมินรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน และครูผู้สอนในรายวิชาภาษาไทย โรงเรียนอนุบาลประจำอำเภอ และอนุบาลประจำจังหวัด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 8 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง ได้แก่ แบบประเมินตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สำหรับผู้เชี่ยวชาญ แบบประเมินรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ และสำหรับครูผู้สอน ในการดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ โดยระยะที่ 1 คือ การพัฒนาตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของตัวบ่งชี้โดยการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และค่าดัชนีความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน (RAI) ระยะที่ 2 คือ การพัฒนารูปแบบและตรวจสอบรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง โดยเครื่องมือมีลักษณะเป็นมาตรฐานค่า 5 ระดับ มีสาระเนื้อหาที่ประเมินตามประเด็นมาตรฐานการประเมิน 4 มาตรฐาน ได้แก่ ความเป็นประโยชน์ (utility standard) ความเป็นไปได้ (feasibility standard) ความเหมาะสม (propriety standard) และความถูกต้อง ครบถ้วน (accuracy standard) ของรูปแบบโดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระยะที่ 3) การทดลองใช้และประเมินผลการใช้รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง ตรวจสอบความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง ครบถ้วน ของรูปแบบโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

1.1 ผลการสังเคราะห์เอกสารเอกสารที่เกี่ยวข้อง พบว่า ค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) องค์ประกอบด้านความซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 3 ตัว ได้แก่ 1.1) ประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น 1.2) เสียสละกำลังกาย ทรัพย์ สติปัญญา ในการช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม 1.3) มีความอดทน ยืนหยัด ไม่ท้อถอยในการทำความดี 2) องค์ประกอบด้านใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 3 ตัว ได้แก่ 2.1) แสวงหาความรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม 2.2) มุ่งมั่น ตั้งใจ เพียรพยายามในการศึกษาและปฏิบัติงาน และ 2.3) แก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ 3) องค์ประกอบด้านความเข้มแข็งทั้งทางร่างกายและจิตใจ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 4 ตัว ได้แก่ 3.1) ดูแลรักษาสุขภาพร่างกายตามสุขอนามัย 3.2) ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข 3.3) ควบคุมอารมณ์ ความคิดและพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม และ 4.4) มีศีลธรรม ละอาย เกรงกลัวต่อบาป

1.2 ผลการประเมินตัวบ่งชี้

1.1.1) ผลการคำนวณดัชนีความสอดคล้องเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านเนื้อหาและด้านความเป็นไปได้ ในการนำไปใช้ของตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบของค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้แก่ 1) ประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น 2) เสียสละกำลังกาย ทรัพย์ สติปัญญา ในการช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม 3) มีความอดทน ยืนหยัด ไม่ท้อถอยในการทำความดี 4) แสวงหาความรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม 5) มุ่งมั่น ตั้งใจ เพียรพยายามในการศึกษาและปฏิบัติงาน 6) แก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ 7) ดูแลรักษาสุขภาพร่างกายตามสุขอนามัย 8) ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข 9) ควบคุมอารมณ์ ความคิดและพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม และ 10) มีศีลธรรม ละอาย เกรงกลัวต่อบาป พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าตั้งแต่ร้อยละ 80 ถึงร้อยละ 100 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญประเมินได้สอดคล้องกันว่า ตัวบ่งชี้ประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความเหมาะสมด้านเนื้อหาและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ โดยตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมด้านเนื้อหามากที่สุด คือ มีความอดทน ยืนหยัด ไม่ท้อถอยในการทำความดี และ มุ่งมั่น ตั้งใจ เพียรพยายามในการศึกษาและปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.60$) และ ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมด้านความเป็นไปได้มากที่สุด คือ เสียสละกำลังกาย ทรัพย์ สติปัญญา ในการช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม มีความอดทน ยืนหยัด ไม่ท้อถอยในการทำความดี แสวงหาความรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม และ มุ่งมั่น ตั้งใจ เพียรพยายามในการศึกษาและปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.60$)

1.1.2 ผลการคำนวณดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน (RAI) เกี่ยวกับคุณภาพด้านค่าความเชื่อมั่นของตัวบ่งชี้ของค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ 10 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) องค์ประกอบความซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 3 ตัวบ่งชี้ คือ 1.1) ประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น 1.2) เสียสละกำลังกาย ทรัพย์ สติปัญญา ในการช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม 1.3) มีความอดทน ยืนหยัด ไม่ท้อถอยในการทำความดี 2) องค์ประกอบด้านการใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 3 ตัวบ่งชี้ คือ 2.1) แสวงหาความรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม 2.2) มุ่งมั่น ตั้งใจ เพียรพยายามในการศึกษาและปฏิบัติงาน 2.3) แก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งใหม่ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ 3) องค์ประกอบด้านความเข้มแข็งทั้งทางร่างกายและจิตใจ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้อยู่ 4 ตัวบ่งชี้ คือ 3.1) ดูแลรักษาสุขภาพร่างกายตามสุขอนามัย 3.2) ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข 3.3) ควบคุมอารมณ์ ความคิดและพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม 3.4) มีศีลธรรม ละอาย เกรงกลัวต่อบาป พบว่า คุณภาพด้านค่าความเชื่อมั่นของตัวบ่งชี้ของค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าความเชื่อมั่นสูง โดยดูจากค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน (RAI) ด้านความเหมาะสมของเนื้อหาของตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบ มีค่าตั้งแต่ 0.79 ถึง 0.87 โดยตัวบ่งชี้ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากที่สุด คือ ตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบด้านซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน และองค์ประกอบด้านใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน (RAI = 0.87) ส่วนด้านความเป็นไปได้ในการนำตัวบ่งชี้ไปใช้ของแต่ละองค์ประกอบ มีค่าตั้งแต่ 0.78 ถึง 0.87 โดยตัวบ่งชี้ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากที่สุด คือ ตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบด้านซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน (RAI = 0.87) ซึ่งเชื่อถือว่าตัวบ่งชี้มีคุณภาพ มีความสอดคล้องระหว่างผู้ประเมิน เมื่อเทียบกับเกณฑ์ของลัวิน สายยศ และอังคณา สายยศ (2539) ที่กล่าวไว้ว่า ค่าความเชื่อมั่นควรมีค่ามากกว่า .70 จึงจะเป็นแบบทดสอบที่มีความเชื่อมั่นได้ แสดงให้เห็นว่า ตัวบ่งชี้ของค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้ง 10 ตัวบ่งชี้ มีความเป็นปรนัยและดำเนินการสร้างอย่างเหมาะสมทั้งในด้านความเหมาะสมของเนื้อหาและด้านความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ มีคุณภาพอยู่ในขั้นสามารถนำไปใช้ได้ทุกตัวบ่งชี้

1.1.3 นำหนักความสำคัญขององค์ประกอบค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้แก่ ด้านซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน ด้านใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน และด้านมีความเข้มแข็งทางร่างกายและจิตใจ พบว่า น้ำหนักความสำคัญสูงสุดคือ ด้านใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน รองลงมาได้แก่ ด้านซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน และด้านมีความเข้มแข็งทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งมีน้ำหนักความสำคัญเท่ากับร้อยละ 47, 40, และ 13 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง

2.1 รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รายวิชาภาษาไทย โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) กำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้ 2) กำหนดภาระงานการเรียนรู้ตามสภาพจริง 3) กำหนดลักษณะการจัดกิจกรรม 4) กำหนดเทคนิคและเครื่องมือในการประเมิน 5) กำหนดเกณฑ์การประเมิน โดยยึดหลักการประเมินตามสภาพจริง มีลักษณะสำคัญคือ 1) **การกำหนดเป้าหมายการประเมิน** วิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัด รายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ออมไว้ได้กำไรชีวิต กำหนดจุดประสงค์การประเมินให้สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดในหลักสูตร ครอบคลุมองค์ประกอบค่านิยมที่มุ่งประเมิน 3 ด้าน ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน ด้านการใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน และด้านความเข้มแข็งทางร่างกาย และจิตใจ 2) **การกำหนดภาระงาน** เป็นการกำหนดภาระงาน/ชิ้นงาน ภารกิจ หรือกิจกรรมที่ผู้เรียนกระทำในระหว่างการเรียนการสอนโดยเน้นทักษะทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัยที่สอดแทรกค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 3) **กำหนดลักษณะการจัดกิจกรรม** จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยแต่ละแผนจะมีกิจกรรมตามสภาพจริงที่ใช้ประเมินผลผู้เรียน เป็นการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้หรือจัดกระบวนการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพจริง เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทาง การพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพที่มีด้วยการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย มีการวัดและประเมินผลการศึกษาทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดทักษะความรู้ ทักษะกระบวนการ และทักษะค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 4) **การกำหนดเทคนิคและเครื่องมือประเมิน** เป็นกำหนดเทคนิคและเครื่องมือที่จะประเมินตามภาระงาน/ชิ้นงาน โดยยึดการประเมินตามสภาพจริง ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ การบันทึกจากผู้ที่เกี่ยวข้อง การบันทึกพฤติกรรม แฟ้มสะสมงาน และแบบบันทึกคะแนน ซึ่งการประเมินตามสภาพจริงเป็นการประเมินที่ต้องยืนยันความรู้ ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรมที่แท้จริงของผู้เรียน เพื่อให้ครอบคลุมคุณลักษณะดังกล่าวต้องใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลายและเครื่องมือต่างๆ โดยครูต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับคุณลักษณะที่ต้องการประเมิน 5) **กำหนดเกณฑ์การประเมิน** เป็นการกำหนดระดับของการประเมิน ในการให้คะแนนผลงานว่าผู้เรียนทำอะไรได้สำเร็จ หรือว่ามีระดับความสำเร็จในระดับใด กำหนดเกณฑ์การประเมิน มิติ หรือองค์ประกอบต่างๆ ของพฤติกรรม มีการเขียนนิยามของมิติหรือองค์ประกอบให้ชัดเจน กำหนดเป็นพฤติกรรมหรือคุณลักษณะงานที่สามารถสังเกตได้โดยนำพฤติกรรมและค่านิยม 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มากำหนดในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้

2.2 ผลการประเมินรูปแบบค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง

2.2.1 ผลการประเมินในประเด็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการประเมินรูปแบบค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, $SD = 0.18$) เมื่อพิจารณาแต่ละบ่งชี้ พบว่าการนำรูปแบบไปใช้จะเป็นประโยชน์ ต่อนักเรียน ครู และชุมชน เป็นต้น เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ สามารถตอบสนองความต้องการและเกิดประโยชน์ต่อ ผู้ใช้สารสนเทศ และผู้ที่เกี่ยวข้อง

2.2.2 ผลการประเมินในประเด็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริงไปใช้ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, $SD = 0.21$) เมื่อพิจารณาแต่ละตัวบ่งชี้ พบว่า ผลการประเมินที่ได้มีความคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

2.2.3 ผลการประเมินในประเด็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, $SD = 0.31$) เมื่อพิจารณาแต่ละตัวบ่งชี้ พบว่า เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินมีความเหมาะสมต่อสภาพจริงของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การประเมินผลมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่มุ่งวัด รูปแบบมีความสอดคล้องและตอบสนองนโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.2.4 ผลการประเมินในประเด็นเกี่ยวกับความถูกต้อง ครอบคลุมของรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, $SD = 0.14$) เมื่อพิจารณาแต่ละบ่งชี้ พบว่า รูปแบบมีความครอบคลุมเพียงพอต่อการนำไปใช้ตัดสินใจเพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ รูปแบบขั้นตอนมีลักษณะเป็นระบบน่าเชื่อถือ

ผลการประเมินในส่วนนี้สรุปได้ว่า เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง ในประเด็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการประเมิน ความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการประเมินไปใช้ ความเหมาะสม และความถูกต้องครอบคลุม พบว่า รูปแบบการประเมินค่านิยมมีความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการประเมินไปใช้ มีความเหมาะสม และเป็นรูปแบบการประเมินค่านิยมที่มีประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60, 4.56, 4.55$ ตามลำดับ) นอกจากนี้ รูปแบบการประเมินค่านิยมมีความถูกต้องครอบคลุม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$)

ตอนที่ 3 ผลการประเมินผลการใช้รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง

3.1 ผลการศึกษาความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง พบว่า ครูผู้สอน มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า เป็นรูปแบบที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนในการพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนควบคู่ไปกับการพัฒนาด้านพุทธิพิสัย และทักษะพิสัย เนื่องจากปัจจุบันการประเมิน ที่ใช้ทดสอบผู้เรียนยังไม่มีหลากหลาย และมุ่งวัดผลสัมฤทธิ์เพียงด้านเดียว จึงเป็นการดีที่ครูผู้สอน สามารถนำรูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นไปใช้เป็นแนวทางได้

3.2 ผลการศึกษาในความเป็นไปได้ของรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง พบว่า ครูผู้สอน มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า รูปแบบการประเมินที่ครูผู้สอนนำไปใช้เป็นรูปแบบการประเมินการสอน ที่เป็นระบบ สามารถทำได้ไม่ยากและเป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ดีต่อการพัฒนาการสอน ของครูในโรงเรียน และเนื่องจากการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนยังไม่มี แนวทางในการวัดผล ประเมินผลที่ชัดเจน ดังนั้นรูปแบบที่พัฒนาขึ้นสามารถที่จะนำไปใช้ในระดัขั้น ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายได้เลย แต่มีข้อเสนอแนะว่า ควรจะต้องศึกษาคู่มือการใช้รูปแบบให้ละเอียดก่อน เพราะการประเมินในลักษณะนี้ต้องอาศัยขั้นตอนที่สอดคล้องกันไป เนื่องจากการประเมินที่ใช้แนว การประเมินตามสภาพจริง โดยมีความหลากหลายของการวัดและประเมินผล

3.3 ผลการศึกษาความเหมาะสมของเนื้อหาของรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า รูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เป็นรูปแบบที่สอดคล้องกับนโยบาย ของรัฐบาลที่ส่งเสริมให้คนไทยมีค่านิยมหลัก 12 ประการ โดยมุ่งเน้นให้ปลูกฝังในสถานศึกษาให้เหมาะสม ตามช่วงชั้น เมื่อครูผู้สอนนำไปใช้มีการประเมินด้านความเหมาะสมของรูปแบบ และรูปแบบมีการจัดลำดับ เนื้อหาการประเมินที่เหมาะสมเป็นระบบ ง่ายต่อการทำความเข้าใจ เนื่องจากมีคู่มือการใช้ที่อธิบายได้ ตรงกับวัตถุประสงค์ของการประเมิน โดยการประเมินผลค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้งทางด้านเครื่องมือ วิธีการมีขั้นตอนเหมาะสมกับระดับชั้นที่ทำการประเมิน

3.4 ผลการศึกษาความถูกต้อง ครอบคลุม ของความเป็นไปได้ พบว่า ครูผู้สอนมี ความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีการบรรยายวัตถุประสงค์และขั้นตอนการประเมินอย่างชัดเจน การเก็บรวบรวมข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ เครื่องมือที่ใช้ประเมินมีความตรง มีการระบุตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนสามารถนำมาใช้ในการประเมินได้ตรงกับสภาพจริงของผู้เรียน

นอกจากนี้รูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความครอบคลุมเพียงพอต่อการนำไปใช้ตัดสินใจเพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของของค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

1.1 การสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เกิดขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องหลายๆ ด้าน แล้วนำไปผ่านกระบวนการวิเคราะห์เนื้อหาองค์ประกอบตัวบ่งชี้หลักค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยยึดหลักเกณฑ์เชิงเหตุผลและหลักเกณฑ์เชิงทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งองค์ประกอบที่ได้นำมากำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการเพื่อเป็นกรอบในการสร้างตัวบ่งชี้ และร่างตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบโดยวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และหลักการเชิงเหตุผล จากผลการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) องค์ประกอบด้านความซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 3 ตัว ได้แก่ 1.1) ประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น 1.2) เสียสละกำลังกาย ทรัพย์ สติปัญญา ในการช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม 1.3) มีความอดทน ยืนหยัด ไม่ท้อถอยในการทำความดี 2) องค์ประกอบด้านใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 3 ตัว ได้แก่ 2.1) แสวงหาความรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม 2.2) มุ่งมั่น ตั้งใจ เพียรพยายามในการศึกษาและปฏิบัติงาน และ 2.3) แก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ 3) องค์ประกอบด้านความเข้มแข็งทั้งทางร่างกายและจิตใจ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 4 ตัว ได้แก่ 3.1) ดูแลรักษาสุขภาพร่างกายตามสุขอนามัย 3.2) ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข 3.3) ควบคุมอารมณ์ ความคิดและพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม และ 4.4) มีศีลธรรม ละอาย เกรงกลัวต่อบาป ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบมีความสัมพันธ์กัน เนื่องจากจะเห็นว่เด็กอายุ 10-12 ปี หรือเด็กในวัยเรียนช่วงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เป็นวัยที่สมองกำลังพัฒนาอย่างเต็มที่ การเรียน การหาเหตุผล ความคิดและการแก้ปัญหาที่มีพัฒนาการที่ดีขึ้น สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง มีการไตร่ตรองก่อนตัดสินใจ ไม่ทำอย่างหุนหันพลันแล่น มีความคิดริเริ่ม สามารถเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว เป็นสิ่งที่เหมาะสมสำหรับปลูกฝังค่านิยมหลักที่ดิงงามให้แก่เด็กและเยาวชนไทยตามความเหมาะสมตามช่วงวัย อุดมการณ์ที่จะทำสิ่งดีงามเพื่อประเทศชาติคงเป็นไปในทิศทางเดียวกันได้ไม่ยาก แม้ทุกคนอาจต่างความคิดต่างวิธี แต่ถ้าเรามีพื้นฐานอยู่บนค่านิยมที่ค่านึงถึงส่วนรวมเป็นหลัก ไม่เห็น

แก่ประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้อง ประเทศไทยจะก้าวหน้าไปอย่างยั่งยืน นั้นแสดงให้เห็นว่า ตัวบ่งชี้ที่บ่งบอกถึงความเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติ ต้องเริ่มวัดและประเมินผลจากวัยเด็ก ซึ่งสามารถจัดการเรียนการสอนโดยประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามตัวบ่งชี้ที่แสดงพฤติกรรมกรรมการแสดงออกของผู้เรียน และการศึกษาพฤติกรรมค่านิยมของเด็กไทยในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 พบว่า การดำรงชีวิตประจำวันนั้นแน่นอนว่าต้องใช้ความรู้อยู่ตลอดเวลา ในขณะที่โลกเรากำลังอยู่ในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง เพราะฉะนั้นเด็กและเยาวชนไทยควรมีค่านิยมที่ดีในด้านความซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน ซึ่งการประพฤติปฏิบัติตนที่แสดงถึงการยึดมั่นในความถูกต้อง ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น ละความเห็นแก่ตัว รู้จักแบ่งปันช่วยเหลือสังคมและบุคคลที่ควรให้ รู้จักควบคุมตัวเองเมื่อประสบกับความยากลำบากและสิ่งทีก่อให้เกิดความเสียหาย ด้านการใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน จะเห็นว่าเพื่อให้ทันกับโลกภายนอกที่มีความก้าวหน้าอยู่ตลอดเวลา ควรมีความเพียรพยายาม มุ่งมั่นในการศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียน เช่น การใช้ตำราเรียน อินเทอร์เน็ตหรือสื่ออื่นๆที่สามารถค้นคว้าข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว ทันสมัยและถูกต้อง ส่วนด้านความเข้มแข็งทั้งทางร่างกายและจิตใจ แสดงให้เห็นว่าการปฏิบัติตนให้มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรงปราศจากโรคร้าย และมีจิตใจที่เข้มแข็ง มีความละเอียด เกรงกลัวต่อบาป ไม่กระทำความชั่วใด ๆ ยึดมั่นในการทำความดีของศาสนา เป็นสิ่งที่เหมาะสมที่ควรพัฒนาและมุ่งเน้นในช่วงวัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 หรือนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายนั่นเอง สอดคล้องกับสุชา จันทน์เอม, 2540; ทิพย์ภา เชษฐ์เชาวลิต(2541)ที่ได้กล่าวไว้ว่า พัฒนาการทางอารมณ์ของเด็กวัย 10 – 12 ปี หรือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 นั้น เด็กวัยนี้มีความคิดที่ละเอียดอ่อนมากขึ้น สามารถเข้าใจอารมณ์ของตนเองและผู้อื่นได้ดีขึ้น ควบคุมอารมณ์ของตนได้ เรียนรู้ที่จะแสดงอารมณ์ได้เหมาะสมในรูปแบบที่สังคมยอมรับได้ สามารถคิด วิเคราะห์ และแก้ปัญหาได้ชัดเจนมากขึ้น รู้จักการใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา รับผิดชอบและตัดสินใจได้ด้วยตนเอง รับฟังคนอื่นมากขึ้น กระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลเพียงพอต่อการแก้ปัญหา การเสนอความคิดเห็นและการมีบทบาทในการช่วยเหลือกลุ่ม มีความรู้สึกผูกพัน เป็นเจ้าของและซื่อสัตย์ต่อกลุ่ม ตลอดจนสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้น และสอดคล้องสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557) ที่กำหนดจุดเน้นของค่านิยมหลัก 12 ประการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 คือ ด้านซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน ด้านใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน และด้านมีความเข้มแข็งทั้งทางร่างกายและจิตใจ ดังนั้นค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 จึงประกอบไปด้วยองค์ประกอบทั้ง 3 ด้านที่กล่าวมา

1.2 ผลการคำนวณดัชนีความสอดคล้องเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านเนื้อหาและด้านความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ของตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบของค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้แก่ 1) ประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น 2) เสียสละกำลังกาย ทรัพย์ สติปัญญา ในการช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม 3) มีความอดทน ยืนหยัด ไม่ท้อถอย

ในการทำความดี 4) แสวงหาความรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม 5) มุ่งมั่น ตั้งใจ เพียรพยายามในการศึกษา และปฏิบัติงาน 6) แก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ 7) ดูแลรักษาสุขภาพร่างกายตาม สุขอนามัย 8) ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข 9) ควบคุมอารมณ์ ความคิดและพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม และ 10) มีศีลธรรม ละอาย เกรงกลัวต่อบาป พบว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่าตั้งแต่ร้อยละ 80 ถึงร้อยละ 100 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญประเมินได้สอดคล้องกันว่า ตัวบ่งชี้ประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความเหมาะสมด้านเนื้อหาและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ ตัวบ่งชี้ ทุกตัวเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้งนี้เนื่องจาก กระบวนการพัฒนาตัวบ่งชี้ครั้งนี้ มีการดำเนินการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน มีการดำเนินการ เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ มีการตรวจสอบความถูกต้องของ ข้อมูลในแต่ละขั้นตอนอย่างรัดกุมโดยใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพเหมาะสม จึงทำให้ได้ตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีความเหมาะสมด้านเนื้อหาและการนำไปใช้ หรือบ่งบอกถึงการเป็นผู้ที่มีค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นได้ อันเป็นส่วนหนึ่งของการวัดและ ประเมินผลค่านิยมหลัก 12 ประการ ของนักเรียนตามนโยบายคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่กำหนดแนวคิดให้ผู้คนตระหนักและตื่นตัวกับค่านิยมหลัก 12 ประการ อันเป็นค่านิยมหลัก ของชาติ เพื่อสร้างสรรค์ประเทศไทยให้เข้มแข็ง ดังที่ อนุช ใจ (2550) กล่าวว่า ค่านิยมหลัก 12 ประการ เป็น คุณลักษณะที่เหมาะสมกับวัฒนธรรมของประเทศ ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการเรียน การสอนในโรงเรียน โดยมีการจัดทำโครงการหรือเป็นกิจกรรมแทรกในวิชาที่เรียน กิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนวิชาทักษะชีวิต นอกจากนี้ทั้งค่านิยม 12 ประการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ มีความใกล้เคียงและสอดคล้อง กัน จึงสามารถนำมาประสานกัน ในการใช้กับผู้เรียน สอดแทรกในการเรียนการสอน ในหลักสูตรและ แผนการสอนในทุกกลุ่มสาระ ซึ่งทุกกลุ่มสาระในทุกระดับชั้นมีการวัด และประเมินผล

จากการวิจัยครั้งนี้ยังพบว่า ตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมด้านเนื้อหามากที่สุด คือ มีความอดทน ยืนหยัด ไม่ ท้อถอยในการทำความดี และ มุ่งมั่น ตั้งใจ เพียรพยายามในการศึกษาและปฏิบัติงาน และตัวบ่งชี้ที่มี ค่าเฉลี่ยความเหมาะสมด้านความเป็นไปได้ในการนำตัวบ่งชี้ไปใช้มากที่สุด คือ เสียสละกำลังกาย ทรัพย์ สติปัญญา ในการช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม มีความอดทน ยืนหยัด ไม่ท้อถอยในการทำความดี แสวงหา ความรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม และมุ่งมั่น ตั้งใจ เพียรพยายามในการศึกษาและปฏิบัติงาน ซึ่งแสดง ว่าตัวบ่งชี้เหล่านี้มีความเหมาะสมทั้งทางด้านเนื้อหาและความเป็นไปได้ในการนำตัวบ่งชี้ไปใช้ เนื่องจาก ผู้ที่มีความอดทนยอมประสบความสำเร็จในการเรียน และการทำงาน สามารถตัดสินใจเรื่องราวดังกล่าว อย่าง มีเหตุผล (กัลยา ศรีปาน, 2542) อีกทั้งความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และการเสียสละเป็นคุณธรรมที่ทำให้เกิด การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ก่อให้เกิดมิตรจิตต่อกัน เป็นคุณธรรมที่ช่วยจัดความโลภ ความเห็น แก่ตัว กระทรวงศึกษาธิการ (2527) และสอดคล้องกับพระราชวิสุทธิโมลี (2526) ที่ได้กล่าวว่า คุณค่า

ของการเสียสละเป็นการทำให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ทำให้สังคมช่วยเหลือกัน รักและสามัคคีกัน เกิดสวัสดิภาพและความมั่นคงในสังคม คนในสังคมเกิดความอบอุ่น ไม่ว่าจะเหว่ เกิดความเจริญมั่นคงแก่ประเทศชาติ และฝึกบุคคลให้มีความรับผิดชอบต่อสังคม และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นางลักษณวิรัชชัย, ศจีมาจ ฌ วิเชียร, และพิศสมัย อรทัย (2551) ที่พบว่า ตัวบ่งชี้ความซื่อสัตย์เสียสละ เป็นตัวบ่งชี้คุณธรรมจริยธรรมที่มีความสำคัญที่สุดในสังคมไทย

1.3 ผลการจัดลำดับความสำคัญขององค์ประกอบค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างได้ให้ความสำคัญกับองค์ประกอบด้านใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน เป็นลำดับแรก ซึ่งประกอบไปด้วยตัวบ่งชี้ แสวงหาความรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม มุ่งมั่น ตั้งใจ เพียรพยายามในการศึกษาและปฏิบัติงาน และแก้ปัญหาและพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ รองลงมาคือ องค์ประกอบด้านซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน และสุดท้ายองค์ประกอบด้านมีความเข้มแข็งทางร่างกายและจิตใจ สะท้อนให้เห็นว่าการใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนเป็นค่านิยมหลักที่นักเรียนทุกคนควรมีเป็นอันดับแรก เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม ให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับ กิริติ บุญเจือ (2542) พิภพ วังเงิน (2545) เสาวนิจ นิจอนันต์ชัย (2546) และอโนมา ชันพันธ์ (2548) ได้กล่าวสรุปได้ว่า การใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนเป็นการช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้บุคคลมีชีวิตที่ดีทั้งกายและใจ ช่วยให้คุณรู้จักตนเอง สำนึกในหน้าที่ ความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่นและส่วนรวม ทำให้บุคคลได้รับความไว้วางใจจากผู้อื่น ได้รับมอบหมายงานที่สำคัญหรือเป็นความลับของส่วนรวม และสร้างสันติภาพ ทำให้ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นเป็นไปอย่างราบรื่น เกิดความสุขสงบในสังคม และช่วยเสริมความมั่นคงแก่สังคม ส่วนสำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา (2557) เสนอว่า ตามแนวคิดของ Harward Gardner คนในศตวรรษที่ 21 จะต้องมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีวินัยของตนในการศึกษาหาความรู้ และพบว่าลักษณะของคนไทยในปัจจุบัน นั้นยังคงขาดแรงกระตุ้นเพื่อการพัฒนา หรือการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากวัฒนธรรมโดยรวมที่ไม่เน้น ความกระตือรือร้น ซึ่งจากผลการจัดลำดับความสำคัญ ถึงแม้ว่าน้ำหนักความสำคัญของแต่ละองค์ประกอบจะไม่เท่ากันแต่ก็มีความแตกต่างไม่มากนัก แสดงให้เห็นว่า องค์ประกอบต่างๆตลอดตัวบ่งชี้ที่แสดงถึงค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนมีความสำคัญร่วมกัน และจากแนวนโยบายการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการปลูกฝังค่านิยมหลัก 12 ประการ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนและสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับองค์ประกอบทุกด้าน ไม่ควรให้ความสำคัญด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น

2. รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง

รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่

การกำหนดเป้าหมายการประเมิน เป็นการวิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัด รายวิชา ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กำหนดจุดประสงค์การประเมินให้สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัด ในหลักสูตร ครอบคลุม องค์ประกอบค่านิยมที่มุ่งประเมิน 3 ด้าน ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สำหรับการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดเป้าหมายของการประเมิน เพื่อจัดการเรียนการสอนที่มีการประเมิน ค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนโดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง ซึ่งถือได้ว่าการประเมินการสอนมีเป้าหมายสำคัญ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุด จุดหมายของการประเมินการสอนจึงเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่วนวัตถุประสงค์ของการประเมินการสอนมีได้หลายประการขึ้นอยู่กับแต่ละสถาบันแต่ละสถานศึกษา โดยทั่วไปแล้วการประเมินการสอน กระทำไปเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2543)

การกำหนดภาระงาน เป็นการกำหนดภาระงาน/ชิ้นงาน ภารกิจ หรือกิจกรรมที่ผู้เรียน กระทำในระหว่างการเรียนการสอนโดยเน้นทักษะทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัยที่สอดคล้องกับ ค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การกำหนด ภาระงานให้แก่ผู้เรียนเป็นขั้นตอนสำคัญอีกขั้นตอนหนึ่งที่สามารถกำหนดสิ่งที่เราต้องการวัดได้อย่าง ถูกต้อง ตรงตามวัตถุประสงค์ มีความสอดคล้องกับแนวคิดตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ที่ว่า กระบวนการ เรียนเป็นการสร้างองค์ความรู้จากการปฏิบัติภาระงานที่ใช้ความคิดระดับสูง ดังนั้นในการประเมินผล การเรียนรู้จึงต้องเริ่มจากการกำหนดสิ่งที่ต้องการให้นักเรียนพัฒนา (ทรงศรี ตุ่นทอง , 2545; อ้างอิง จาก Simon, 1999 ; Newmann. 1997)

กำหนดลักษณะการจัดกิจกรรม เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ โดยแต่ละแผนจะมีกิจกรรมตามสภาพจริงที่ใช้ประเมินผลผู้เรียน เป็นการกำหนดกิจกรรม การเรียนรู้หรือจัดกระบวนการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพจริง เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพที่มีด้วยการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย มีการวัด และประเมินผลการศึกษาทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดทักษะ ความรู้ ทักษะกระบวนการ และทักษะค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 แสดงให้เห็นว่า การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญที่สามารถบอกได้ว่าเราจัด กิจกรรมสอดคล้องกับสิ่งที่เรามุ่งวัด มุ่งประเมินมากน้อยเพียงใด และการกำหนดลักษณะการจัดกิจกรรม ที่หลากหลายสามารถทำให้การประเมินผู้เรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพที่สุด นั่นคือ การประเมิน ตามสภาพจริง สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ที่เชื่อว่า การเรียนรู้ต้องเป็นสิ่งที่ถูกสร้าง

ขึ้นโดยผู้เรียนและการเรียนรู้ไม่สามารถเกิดจากการสอนโดยการบอกความรู้โดยตรงไปตรงมาและเมื่อมีข้อจำกัดในเรื่องเวลา แต่การเรียนรู้เกิดได้ทุกที่ มีวิธีการที่แตกต่างกันไปและบุคคลสามารถใช้ความรู้และปรับปรุงความรู้ของตนเองได้ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ใหม่ที่แตกต่างไปจากประสบการณ์เดิม (ทรงศรี ตุ่นทอง. 2545; อ้างอิงจาก Burke. 1999) และสอดคล้องกับสุวิมล ว่องวานิช (2546) ศิริเดช สุชีวะ (2550) และศิริชัย กาญจนวาสี (2550) ที่เสนอว่า การประเมินตามสภาพจริง เป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการวัดมาตัดสินผู้เรียนขณะปฏิบัติงานในสถานการณ์ที่เป็นจริง เป็นการประเมินจากการปฏิบัติงาน โดยใช้เรื่องราว เหตุการณ์ สภาพจริงหรือคล้ายจริงที่ประสบในชีวิตประจำวัน เป็นสิ่งเร้าให้ผู้เรียนตอบสนองโดยการแสดงออก ผลผลิตที่มีคุณภาพ จะเป็นการสะท้อนภาพเพื่อลงข้อสรุปถึงความรู้ ความสามารถ และทักษะต่างๆ ของผู้เรียนว่าอยู่ในระดับใด ซึ่งงานที่ให้นั้นเป็นงานที่มีสถานการณ์ซับซ้อนและเป็นองค์รวม สามารถประเมินได้ครบทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแนวทางการพัฒนาผู้เรียนรู้ให้เต็มตามศักยภาพที่มีโดยใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างแท้จริง

การกำหนดเทคนิคและเครื่องมือประเมิน เป็นกำหนดเทคนิคและเครื่องมือที่จะประเมินตามภาระงาน/ชิ้นงาน โดยยึดการประเมินตามสภาพจริง ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ การบันทึกจากผู้ที่เกี่ยวข้อง การบันทึกพฤติกรรม แฟ้มสะสมงาน แบบบันทึกคะแนน ซึ่งการประเมินตามสภาพจริงเป็นการประเมินที่ต้องยืนยันความรู้ ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรมที่แท้จริงของผู้เรียน เพื่อให้ครอบคลุมคุณลักษณะดังกล่าวต้องใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลายและเครื่องมือต่างๆ โดยครูต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับคุณลักษณะที่ต้องการประเมิน ดัง ศิริชัย กาญจนวาสี (2545) ได้กล่าวว่า เครื่องมือเป็นสิ่งสำคัญต่อผลการประเมินผล เป็นเครื่องช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนา ช่วยในการปรับเปลี่ยนวิธีดำเนินงาน

กำหนดเกณฑ์การประเมิน เป็นการกำหนดระดับของการประเมิน ในการให้คะแนน ผลงานว่าผู้เรียนทำอะไรได้สำเร็จ หรือว่ามีระดับความสำเร็จในระดับใด กำหนดเกณฑ์การประเมิน มิติหรือองค์ประกอบต่างๆของพฤติกรรม มีการเขียนนิยามของมิติหรือองค์ประกอบให้ชัดเจน กำหนดเป็นพฤติกรรมหรือคุณลักษณะงานที่สามารถสังเกตได้โดยนำพฤติกรรมและค่านิยม 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มากำหนดในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ เนื่องจากการกำหนดเกณฑ์การประเมินเป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนสามารถกำหนดร่วมกันกับผู้เรียนได้ตามความเหมาะสมกับสภาพจริงที่มีการประเมินอย่างหลากหลาย จะเห็นว่าเกณฑ์การประเมินนั้นเปรียบเสมือนเป้าหมายในการเรียนที่นักเรียนจะต้องเรียนรู้ ทำให้ครู ผู้ปกครองและบุคคลอื่นๆ รู้ว่านักเรียนทำอะไร หรือเรียนรู้อะไรบ้างจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามสภาพจริง โดยขั้นตอนนี้สอดคล้องกับแนวคิดของเฮอว์แมน อาชยาเบอร์และวินเทอร์ (ทรงศรี ตุ่นทอง. 2545; อ้างอิงจาก North Central Regional

Educational Laboratory. 1999; citing Hermann, Aschbacher; & Winter: 1992) ที่มีแนวคิดในการออกแบบการประเมินว่าผู้ออกแบบการประเมินจะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ในการประเมินจากการนิยามผลที่ต้องการให้เกิดกับนักเรียน กำหนดวิธีการประเมิน กำหนดตัวอย่างงานและกำหนดเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน อีกทั้งแนวคิดของ Wiggins (ทรงศรี ตุ่นทอง. 2545 ; อ้างอิง จาก Wiggins. 1989) ที่ว่าการประเมินตามสภาพจริงเป็นการประเมินการปฏิบัติงานที่ใช้ความรู้ การให้เหตุผล การคิดระดับสูงมากกว่าได้จากการตอบคำถามถูกหรือผิดของผู้เรียน ดังนั้น ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้จึงต้องได้จากการปฏิบัติงานที่ใช้ความคิดระดับสูง ซึ่งเป็นสิ่งที่มีคุณค่าและมีประโยชน์กับผู้เรียน ครูผู้สอนต้องเสนอแนะและให้ความสะดวกแก่ผู้เรียนได้ค้นพบ สิ่งที่ผู้เรียนต้องการด้วยตนเอง ก่อนให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติภาระงานผู้เรียนต้องทราบเกณฑ์การปฏิบัติงานด้วย เพื่อเป็นแรงจูงใจและเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของผู้เรียน และ Wiggins (1987) ได้แบ่งองค์ประกอบของการประเมินตามสภาพจริงออกเป็น 3 องค์ประกอบ คือ ภาระงานตามสภาพจริง เกณฑ์การประเมิน และบริบทที่ให้นักเรียนปฏิบัติตามต้องการที่เป็นจริงให้มากที่สุด

จากผลการดำเนินการพัฒนารูปแบบการประเมินตามสภาพจริงโดยดำเนินการตามขั้นตอนของการประเมินตามสภาพจริงดังกล่าว ส่งผลให้ได้กระบวนการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในรายวิชาภาษาไทย โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง สำหรับสถานศึกษานับเป็นปัจจัยสำคัญในการสนับสนุน ครู ต้องศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจ คัดกิจกรรมการสอนที่สนับสนุนค่านิยมหลัก 12 ประการ และผู้บริหารมีหน้าที่สนับสนุนส่งเสริม ต้องส่งเสริมเข้มงวดให้จริงจัง จึงจะทำให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ทั้งค่านิยม 12 ประการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ มีความใกล้เคียงและสอดคล้องกัน จึงสามารถนำมาประสานกัน ในการใช้กับผู้เรียน สอดแทรกในการเรียนการสอน ในหลักสูตรและแผนการสอนในทุกกลุ่มสาระ ซึ่งทุกกลุ่มสาระในทุกระดับชั้นมีการวัดและประเมินผล และควรมีแนวทางคู่มือการดำเนินการให้กับครูและนักเรียนชัดเจนมากขึ้น ดังงานวิจัยของ ทรงศรี ตุ่นทอง (2545) ที่ว่ารูปแบบการประเมินตามสภาพจริงเป็นรูปแบบการประเมินที่มีความเหมาะสมสำหรับนำไปใช้ปฏิบัติจริงในสถานศึกษา โดยขั้นตอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ กำหนดเป้าหมายของการเรียนรู้ กำหนดภาระงานการเรียนรู้ตามสภาพจริง กำหนดลักษณะการจัดกิจกรรม กำหนดเทคนิคและเครื่องมือในการประเมิน และกำหนดเกณฑ์การประเมิน

3. ผลการประเมินรูปแบบค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง

3.1 ผลการประเมินในประเด็นเกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการประเมินรูปแบบค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ ใช้การประเมินตามสภาพจริง พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า การนำรูปแบบไปใช้จะเป็นประโยชน์ ต่อนักเรียน

ครู และชุมชน ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สามารถตอบสนองความต้องการและเกิดประโยชน์ ต่อผู้ใช้สารสนเทศและผู้ที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับความต้องการของครู ในการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง ช่วยให้ผู้สอนเข้าใจวิธีการการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามสภาพจริง ทำให้เห็นความจำเป็น ที่ต้องประเมินตามสภาพจริง ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิธีการประเมินการเรียนรู้ และทำให้ผู้สอนเกิด ความมั่นใจในการประเมินการเรียนรู้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่ารูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ โดย ประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง มีมาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standards) ของ (The Joint Committee on Standards for Educational Evaluation. 1994 ; Cite in Stufflebeam and Shinkfield. 87-92)

3.2 ผลการประเมินในประเด็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการประเมิน ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมิน ตามสภาพจริงไปใช้ พบว่า อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่ารูปแบบมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ การประเมินที่ได้มีความคุ้มค่า เป็นที่ยอมรับได้ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในสถานศึกษา บ่งบอกถึง การพัฒนารูปแบบการประเมินครั้งนี้มีแผนปฏิบัติการอย่างชัดเจน มีการจัดการอย่างเป็นระบบ ซึ่งแสดง ให้เห็นว่ารูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพ จริง มีมาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards)

3.3 ผลการประเมินในประเด็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการประเมิน ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมิน ตามสภาพจริง พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินมีความเหมาะสมต่อสภาพจริงของผู้เรียน การประเมินผลมีความเหมาะสม กับเนื้อหาที่มุ่งวัด รูปแบบมีความสอดคล้องและตอบสนองนโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้ รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนในการประเมินตามสภาพจริง โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง มีมาตรฐานด้านความเหมาะสม (Property Standards)

3.4 ผลการประเมินในประเด็นเกี่ยวกับความถูกต้อง ครอบคลุมของรูปแบบ การประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้ การประเมินตามสภาพจริง พบว่า อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นถึงรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการในครั้งนี้ มีผลการประเมินในประเด็นเกี่ยวกับความถูกต้อง ครอบคลุม เพียงพอต่อการนำไปใช้ ตัดสินใจเพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ขั้นตอนมีลักษณะเป็นระบบน่าเชื่อถือ มีการบรรยาย จุดประสงค์ และขั้นตอนการประเมินอย่างชัดเจน ทำให้รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง มีมาตรฐาน ความถูกต้อง (accuracy standard)

4. ผลการประเมินผลการใช้รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง

1 ผลการศึกษาความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า เป็นรูปแบบที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนในการพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนควบคู่ไปกับการพัฒนาด้านพุทธิพิสัย และทักษะพิสัย เนื่องจากปัจจุบันการประเมินที่ใช้ทดสอบผู้เรียนยังไม่มีหลากหลาย และมุ่งวัดผลสัมฤทธิ์เพียงด้านเดียว จึงเป็นการดีที่ครูผู้สอนสามารถนำรูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นไปใช้เป็นแนวทางได้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในการนำรูปแบบการประเมินนี้ไปใช้สิ่งที่ควรคำนึงถึง คือความร่วมมือ สนับสนุนของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง (Edwards & Ewen, 1996; Vinson, 1996) ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำในด้านค่านิยมหลัก 12 ประการ เป็นตัวแบบที่ดีและสามารถใช้กลยุทธ์ต่างๆในการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติในงานโรงเรียนได้ ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนตลอดจนผู้ปกครองมีความตระหนักรู้ เข้าใจและเห็นความสำคัญในการพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ สถานศึกษาต้องระบุงิจกรรมแต่ละค่านิยมที่จะขับเคลื่อนให้ชัดเจน กำหนดแนวทางการปฏิบัติร่วมกันให้ทุกคนรับรู้ เข้าใจ ปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน และให้มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล สรุปผล และรายงานอย่างต่อเนื่อง (วีรพงษ์ คล้อยดี, 2558) และเนื่องจากรูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นประโยชน์ สอดคล้องกับความต้องการของครู มองเห็นความจำเป็นที่ต้องประเมินตามสภาพจริง ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิธีการประเมินการเรียนรู้ ทำให้เกิดความมั่นใจในการประเมินการเรียนรู้

2. ผลการศึกษาในความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ของรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า รูปแบบการประเมินที่ครูผู้สอนนำไปใช้เป็นรูปแบบการประเมินการสอนที่เป็นระบบ สามารถทำได้ไม่ยากและเป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ดีต่อการพัฒนาการสอนของครูในโรงเรียน และเนื่องจากการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนยังไม่มีแนวทางในการวัดผล ประเมินผลที่ชัดเจน ดังนั้นรูปแบบที่พัฒนาขึ้นสามารถที่จะนำไปใช้ในระดับชั้นที่เป็นกลุ่มเป้าหมายได้เลย แต่มีข้อเสนอแนะว่า ควรจะต้องศึกษาคู่มือการใช้รูปแบบให้ละเอียดก่อน เพราะการประเมินในลักษณะนี้ต้องอาศัยขั้นตอนที่สอดคล้องกันไป เนื่องจากเป็นการประเมินที่ใช้แนวการประเมินตามสภาพจริง โดยมีความหลากหลายของการวัดและประเมินผล ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ความเป็นไปได้ในทางด้านการปฏิบัติในการนำรูปแบบการประเมินการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไปใช้ได้จริงในสถานศึกษา มีการจัดการอย่างเป็นระบบ การใช้รูปแบบครั้งนี้มีความคุ้มค่า สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ที่ว่ารูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริงที่ได้มีความ

คุ่มค่า ยอมรับได้ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในสถานศึกษา ซึ่งแสดงให้เห็นว่ารูปแบบมีมาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) ของ (The Joint Committee on Standards for Educational Evaluation. 1994 ; Cite in Stufflebeam and Shinkfield.) และผลการวิจัยนี้ยังได้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มนูญ ศีวารมย์ (2542) และแนวคิดของ วีระวัฒน์ ปันนิตามัย(2540)

3. ผลการศึกษาความเหมาะสมของเนื้อหาของรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง พบว่าครูผู้สอนมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า รูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เป็นรูปแบบที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ส่งเสริมให้คนไทยมีค่านิยมหลัก 12 ประการ โดยมุ่งเน้นให้ปลูกฝังในสถานศึกษาให้เหมาะสมตามช่วงชั้น เมื่อครูผู้สอนนำไปใช้มีการประเมินด้านความเหมาะสมของรูปแบบ และรูปแบบมีการจัดลำดับเนื้อหาการประเมินที่เหมาะสมเป็นระบบ ง่ายต่อการทำความเข้าใจ เนื่องจากมีคู่มือการใช้ที่อธิบายได้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการประเมิน โดยการประเมินผลค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้งทางด้านเครื่องมือ วิธีการมีขั้นตอนเหมาะสมกับระดับชั้นที่ทำการประเมิน รูปแบบมีความเหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา รูปแบบช่วยส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ว่า รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริงมีความเหมาะสมต่อสภาพจริงของผู้เรียน มีความสอดคล้องและตอบสนองนโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เหมาะสมกับเนื้อหาที่มุ่งวัด

4. ผลการศึกษาความถูกต้อง ครอบคลุม ของความเป็นไปได้ พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีการบรรยายวัตถุประสงค์และขั้นตอนการประเมินอย่างชัดเจน การเก็บรวบรวมข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ เครื่องมือที่ใช้ประเมินมีความตรง มีการระบุตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนสามารถนำมาใช้ในการประเมินได้ตรงกับสภาพจริงของผู้เรียน นอกจากนี้รูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความครอบคลุมเพียงพอต่อการนำไปใช้ตัดสินใจเพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้เป็นอย่างดี แสดงว่าการใช้รูปแบบการประเมิน ที่ใช้หลักการและแนวคิดการประเมินตามสภาพจริง รูปแบบที่พัฒนาขึ้นช่วยให้ได้ผลการประเมินการเรียนรู้ที่ถูกต้องตรงกับสภาพผู้เรียน และช่วยให้ครูประเมินการเรียนรู้ได้อย่างน่าเชื่อถือ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า รูปแบบมีมาตรฐานความถูกต้อง (accuracy standard) (The Joint Committee on Standards for Educational Evaluation. 1994 ; Cite in Stufflebeam and Shinkfield.)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำหรับครูผู้สอนที่นำรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รายวิชาภาษาไทย โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง ที่พัฒนาขึ้นในการวิจัยครั้งนี้ ไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ควรศึกษารูปแบบการดำเนินการประเมินอย่างละเอียด รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่พัฒนาขึ้นในงานวิจัยนี้ เป็นโครงสร้างทางความคิดเกี่ยวกับการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในรายวิชาภาษาไทย โดยการประยุกต์ใช้ตามสภาพจริง ที่แสดงระบบหรือแนวทางการประเมินอย่างเป็นรูปธรรม และได้ผ่านการนำไปใช้ในสภาพจริงในโรงเรียนมาแล้ว แม้ผลสรุปจากการใช้รูปแบบการประเมินนี้จะสรุปได้ว่า รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้ตามสภาพจริง มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับได้ก็ตาม แต่การนำรูปแบบการประเมินไปใช้จะไม่ประสบผลสำเร็จได้เลยในเชิงปฏิบัติ ถ้าผู้ใช้ไม่ได้ดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในคู่มืออย่างจริงจัง การดำเนินการตามรูปแบบการประเมินสามารถทำได้ โดยการศึกษาคู่มือการดำเนินการประเมินอย่างละเอียดในเบื้องต้น และปฏิบัติตามแนวทางการประเมินที่กำหนดไว้ในคู่มือการใช้ ตลอดระยะเวลาที่ทำการประเมิน

1.2 ครูผู้สอนสามารถนำไปปรับใช้ในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นทุกช่วงชั้น และทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

1.3 สถานศึกษาควรมีแผนปฏิบัติการในการส่งเสริมค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนในระดับชั้นต่างๆ และมีนโยบายที่ชัดเจนในการใช้การประเมินเป็นเครื่องมือในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยติดตามการนำตัวบ่งชี้ และรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง ไปใช้ว่ามีความเหมาะสมกับสภาพจริงในบริบทต่างๆ เพียงใด โดยเฉพาะเมื่อนำไปใช้กับครูในสถานศึกษาที่มีสภาพพื้นที่และชุมชนแตกต่างกัน

2.2 การพัฒนาตัวบ่งชี้ในการวิจัยครั้งนี้ทำภายในขอบเขตตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เท่านั้น หากได้มีการพัฒนาตัวบ่งชี้ให้ครบทั้ง 12 ประการ ก็จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้หลายระดับชั้นเรียนเพื่อนำไปใช้สำหรับการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการต่อไป

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กิตติ กิตติศัพท์. (2547). การประเมินตามสภาพจริง. *วารสารโรงเรียนนายเรือ*. (ตุลาคม – ธันวาคม 2547) : 8 – 18.

กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). *8 คุณธรรมพื้นฐาน*.
กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กรมวิชาการ. (2528). *เอกสารเสริมความรู้สำหรับครูกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยจริยศึกษา*.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.

กรมวิชาการ. (2535). *หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)*.

กรมวิชาการ. (2540). *การประเมินผลจากสภาพจริง*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.

กรรณิกา เจิมเทียนชัย. (2539). *การพัฒนารูปแบบการประเมินประสิทธิผลองค์การของวิทยาลัย
พยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข*. วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีศึกษาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาบริหาร
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กฤษณา คิตติ. (2547). *การพัฒนารูปแบบการประเมินการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น
สำคัญ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรศึกษาศาสตร์บัณฑิต ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ขวัญมนัส ปุยะบาล. (2552). *การศึกษาผลการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียน
ในช่วงชั้นที่ 1 ที่เรียนด้วยหน่วยการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนในชั้นเรียนแบบรวมชั้น*.
วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ สำนักงานกระทรวงศึกษาธิการ. (2540). *คู่มือครูเพื่อพัฒนาความ
สนใจใฝ่รู้และสร้างสรรค์ระดับ มัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.

- จตุพร ดิษฐบรรจง. (2555). *การพัฒนาความสามารถในการประเมินตามสภาพจริงของครูผู้สอนในโรงเรียนบ้านลานหิน : การฝึกอบรมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต (สาขาวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- จินตนา ศักดิ์ภู่อ่วม. (2545). *การนำเสนอรูปแบบการบริหารโรงเรียนในกำกับของรัฐ สำหรับประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- จิราภรณ์ วัชรปราการ. (2550). *การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เรื่องการประเมินผลตามสภาพจริงสำหรับวิทยากรอาชีพระยะสั้นอำเภอป่าพะยอม จังหวัดกาญจนบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาหลักสูตรและการนิเทศ) บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เฉลิมพล ต้นสกุล. (2541). *พฤติกรรมศาสตร์สาธารณสุข*. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชิตสุภางค์ ทิพย์เที่ยงแท้ และคณะ. (2543). การเปรียบเทียบพฤติกรรมใฝ่รู้ก่อนและหลังการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลักของนักศึกษาพยาบาล. *วารสารวิทยาลัยพยาบาลราชชนนี ราชบุรี*. 6(2) : 13 ; กรกฎาคม-ธันวาคม, 2543.
- ชำนาญ นิศารัตน์. (2521). *พุทธศาสนาในประเทศไทย* ส.041. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช
- ดิเรก วรรณเศียร. (2545). *การพัฒนาแบบจำลองแบบสมบูรณในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดำรง กิจกุล. (2527). *การออกกำลังกาย*. กรุงเทพมหานคร : เรือนแก้วการพิมพ์.
- ดวงรัตน์ วาห์สะ. (2554). *พฤติกรรมความซื่อสัตย์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดนครปฐม*. ปริญญาโทมหาบัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- ทรงศรี ตุ่นทอง. (2545). การพัฒนารูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักเรียน.
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทองพูล ภูสิม. (2554). การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 กรณีศึกษาโรงเรียนแกดำวิทยวิทยาการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- เทพรัตน์ราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ. (2526). คู่มือครู พระราโชวาทในสมเด็จพระเทพ
รัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พระราชทานแก่บัณฑิตวิทยาลัยครูทั่วประเทศ
พุทธศักราช ๒๕๒๖. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- นิรันดร์ ตั้งธีรบัณฑิตกุล อนันต์ ทองคำ และอนันต์ ไชยศักดิ์. (2543). รายงานการวิจัยเรื่อง
ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะใฝ่รู้ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. กรุงเทพมหานคร:
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน.
- นิอร ดาวเจริญ. (2550). การศึกษาผลการวัดประเมินผลตามสภาพจริงวิชาการจัดดอกไม้.
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา) บัณฑิต
วิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นุชวณา เหลืองอังกูร. (2545). การพัฒนาเพิ่มสะสมงานเพื่อให้สอดคล้องกับการประเมินตาม สภาพจริง.
วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 4, 1 (กรกฎาคม) : 1-9.
- นริศรา ริชาร์ดสัน. (2546). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเสียสละของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัดธาตุทอง เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร.
สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.
- นพมาศ พุ่มฉวี. (2550). ผลการวัดประเมินการเรียนรู้ด้วยการจดบันทึกที่มีต่อความสามารถในการ
อ่านคำศัพท์การเขียนคำศัพท์และการอ่านจับใจความวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 2. ปริญญานิพนธ์สาขาวิชาการวัดผลศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บรรทม มณีโชติ. (2530). รูปแบบของข้อคำถามวัดลักษณะนิสัยด้านความเสียสละชนิดข้อความ และ
ชนิดสถานการณ์ที่มีต่อคุณภาพของแบบทดสอบ. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต.
(การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อัดสำเนา.

- บวร งามศิริอุดม. (2542). *การพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2541). *การพัฒนาการสอน*. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญชิต มณีโชติ. 2540. *ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมกับพฤติกรรมใฝ่รู้ของนักศึกษาพยาบาล*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล. (สำเนา).
- บุญลักษณ์ อึ้งชัยพงษ์. (2536). *ผลของการใช้ชุดแนะแนวที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านพรานกระต่าย อำเภอพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- เบญจลักษณ์ กุลวุฒิ. (2555). *การสร้างแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3*. วารสาร *วัดผลการศึกษามหาวิทยาลัย มหาสารคาม*.
- ปวิพัทธ์ สุวรรณศร. (2540). *การประเมินผลจากสภาพจริง*. กรุงเทพฯ : คุรุสภา ลาดพร้าว.
- ปัทมา ศรีวีไล. (2551). *รายงานการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ จากการประเมินตามสภาพจริง สาระการเรียนรู้พื้นฐาน โลก ดาราศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*.
- พนิดา อินณรงค์. (2550). *การพัฒนารูปแบบการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนท้องถิ่นตามคณาภิบาล*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (หลักสูตรและการสอน) นนทบุรี : มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช.
- พุทธทาสภิกขุ. (2518). *มหิตลธรรม คำอบรมภิกษุณีสิตมหาวิทยาลัยมหิดล บวชภาคฤดูร้อนปี 2517 และสิ่งที่ทุกคนควรรู้จัก คำอบรมภิกษุณีสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บวชภาคฤดูร้อนปี 2517*. กรุงเทพฯ : ธรรมทานมูลนิธิ.
- พลสุข หิงคานนท์. (2540). *การพัฒนารูปแบบการจัดองค์การของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- เพ็ญศิริ วรศิริ. (2550). *การพัฒนารูปแบบการประเมินตามสภาพจริง กลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 4 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ยโสธร เขต 1. วิทยานิพนธ์ สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี.*
- พระราชวรมนี (ประยุทธ์ ประยุตโต). (2530 ก). *ทางสายกลางของการศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร: อัมรินทร์พรินต์ติ้งกรุ๊ป.*
- พวงเพชร ขาวปลอด. (2546). *การศึกษาผลการวัดและการประเมินตามสภาพจริงวิชาคณิตศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (การวัดผลการศึกษา) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- ภาณุภัทร ลิ้มจำรูญ (2551). *การพัฒนาชุดเครื่องมือวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน มัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาและการวัดและประเมินผล การศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- ภัทรา นิคมานนท์. (2540). *การประเมินผลการเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : อักษรภาพิพัฒน์.*
- ยุพิน โกลนทา และคณะ. (2544). *การพัฒนาคุณลักษณะนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนวังน้ำเขียว. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.*
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร. นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.*
- ราชสังวรญาณ (หลวงพ่อพุทธ ฐานิโย). (2526). *พระ. หนังสือพระธรรมเทศนา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ ธรรมสภา.*
- รุจิรี ภู่อาระและคณะ. (2533). *แบบเรียนแนวหน้าชุดพัฒนาทักษะกระบวนการ สอน. 6 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.*
- รุ่งนภา จิตรโรจนรักษ์. (2548). *การพัฒนาแบบการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.*

- วชิรญา จิตติภัทรพงศธร. (2551). การพัฒนารูปแบบการสอนโดยใช้ยุทธวิธีเมตาคอกนินซ์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- วินัย พัฒนรัฐ และคณะ. (2538). แบบเรียนมาตรฐานฉบับพิเศษเน้นกระบวนการ สอน. 6. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ประสานมิตร.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2541). ภาระบทใหม่ : การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคคล. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ศิลปวัฒนธรรม. 1(3) : 34-35.
- ศักดิ์ดา สถาพรวงษา. (2549). การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบายการจัดการศึกษาและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2545). ทฤษฎีการประเมิน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2547). ทฤษฎีการประเมิน. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2548). ทฤษฎีการประเมิน. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2550). ทฤษฎีการทดสอบแนวใหม่ (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิลปะชัย สุวรรณธาดา. (2532). จิตวิทยาการศึกษา. เอกสารวิชาการจิตวิทยาการศึกษาแห่งประเทศไทย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ม.ป.พ.
- ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม. (2554). หนังสือเปิดขอบฟ้าคุณธรรมจริยธรรมปีที่ 2. กรุงเทพฯ : ศรีเอทีฟโชน.
- ส. วาสนา ประवालพุกษ์. (2544). คู่มือการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาคุณภาพบุคลากรทางการศึกษา เรื่องหลักการและเทคนิคการประเมินทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัทเดอะมาสเตอร์กรุ๊ป แมเนจเม้นท์.

- สุดธาวรรณ ไชยวุฒิ. (2551). การประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงในกลุ่มสาระการเรียนรู้
คณิตศาสตร์ เรื่อง พื้นที่ผิวและปริมาตร ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุรเกียรติ อาชานานุภาพ. (2541). ตำราการตรวจรักษาโรคทั่วไป. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี
- สุรเสน ทังทอง.(2551). การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนแบบรวมชั้น ในโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดงก เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.
นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุรรัตน์ รอดแผ้วพาล. (2547). การพัฒนาเทปนิทานประกอบหนังสือ เพื่อเสริมสร้างจริยธรรมด้าน
ความซื่อสัตย์ในเด็กปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุวิทย์ มุลคำ. (2544). CHILD CENTRED : STORYLINE METHOD : การบูรณาการ
หลักสูตรและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ภาพพิมพ์.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2546). การประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่. กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ :
จุฬาลงกรณ์แห่งมหาวิทยาลัย.
- สมาน อัครภูมิ. (2537) . การพัฒนารูปแบบการบริหารการประถมศึกษาระดับจังหวัด. วิทยานิพนธ์
ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมนึก นนธิจันทร์. (2540). การเรียนการสอนและการประเมินตามสภาพจริงโดยใช้แฟ้มสะสมผลงาน.
สุรินทร์ : รุ่งธนเกียรติออฟเซ็ท.
- สมบูรณ์ ลิขิตยี่งวรา. (2543). การศึกษาความเข้มแข็งทางจิตใจของนักวิ่งและนักจักรยานเสือภูเขาที่
เข้าร่วมการแข่งขันจอมบึงมาราธอน ครั้งที่ 16 และจักรยานเสือภูเขา ครั้งที่ 8. ปริญญา
นิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต. (คณะครุศาสตร์). ราชบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราช
ภัฏหมู่บ้านจอมบึง. ถ่ายเอกสาร.
- สมศักดิ์ ภูวิภาดาวรรธ. (2544). การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและการประเมินตามสภาพจริง.
พิมพ์ครั้งที่ 2 เชียงใหม่ : The Knowledge Center.
- _____ . (2549). การพัฒนารูปแบบการประเมินตามสภาพจริงเพื่อการประกัน
คุณภาพการเรียนรู้ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา. ออนไลน์.(จาก [http://www.thaied
Research.org/result/info2.php/id=4677](http://www.thaied
Research.org/result/info2.php/id=4677)).

เสรี ชัดแฉ่ม. (2538). *แบบจำลอง*. ม.ป.ท. : ม.ป.พ.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2540). *แนวทางประเมินตามสภาพที่แท้จริงของนักเรียน*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. (2528). *ลักษณะหลากหลาย – วิธีหลาย : การประยุกต์ใช้วิเคราะห์ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สยามศึกษา.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2557). *แผนยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ตามนโยบายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ*.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2547). *มาตรฐานตัวบ่งชี้และเกณฑ์การพิจารณา เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ : จุดทอง.

สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2549). *ความเข้มแข็งทางใจสำหรับบุคลากรทางสาธารณสุข*.

สำนักพัฒนาสุขภาพจิต. (2552). *เปลี่ยนวาทะกลายเป็นดี RQพลังสุขภาพจิต*. พิมพ์ครั้งที่ 1 สำนักสุขภาพจิต สังคม กรมสุขภาพจิต.

อดิเรก จิระพงศ์. (2523). *มาออกกำลังกายกันเถอะ. วารสารเพื่อสุขภาพ*. 8, 10 (กันยายน).

อุทัย บุญประเสริฐ. (2540). *หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ : เอสดีเพรส.

อุทุมพร จามรมาน. (2540). *การตีค่าความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียนเพื่อการปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ฟีนีซ์พับลิชชิง.

เอกรินทร์ สีมหาศาล. (2546). *กระบวนการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ : บั๊ค พอยท์.

เอกรินทร์ สีมหาศาล; และสุปรารถนา ยุกตะนันท์. (2546). *การออกแบบเครื่องมือวัดและประเมินตามสภาพจริง*. กรุงเทพฯ : บั๊คพอยท์.

ภาษาอังกฤษ

- Bonanno, GA. (2004). *Loss, trauma, & human resilience : Have we underestimated the human capacity to thrive after extremely aversive events*. American Psychologist, 59, 20-28.
- Bardo, J. W. and J.J. Hartman. (1982). *Urban society : A systematic introduction*. U.S.A : F.E. Peacock.
- Brooks, Chris. (2000). *Introductory econometrics for finance*. New York: Cambridge University Press.
- Brown, Douglas H. (1980). *Principles of language learning and teaching*. New Jersey : Practice Hall, Inc.
- Burke, K. (1999). *How to assess authentic learning*. Arlington Heights, IL. Sky Light Professional Development.
- Burry, S.; et all (1996) Rater Agreement Index for performance assessment. education and psychological measurement.
- Creswell, J. (2002). *Educational research: planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research*. Upper Saddle River, NJ : Merrill Prentice Hall.
- Eisner, E. (1976). Educational connoisseurship and criticism : Their form and functions in education Evaluation, *Journal of Aesthetic Education*. 39 (2), 192 – 193.
- Farmer, J.A., Buckmaster, A.,& LeGrand, B. (1992). *Cognitive apprenticeship : implications for continuing professional education*. New Directions for Adult and Continuing Education. 55.
- Foster. (1997). In Davis, N.J., 1999. *Resilience, status of the research and research-Based program white paper*. Center for Mental Health Services, 1 Choke Cherry Road, Room 6-1107, Rockville, MD 20850.

- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of education*. 3 ed. New York : McGraw Y Hill Book Karen.
- Green, L.W., & Kreuter, M.W. (1991). *Health promotion planing : An educational and environmental approach*. (2rd ed.), Mountain view, CA:Mayfield publishing company.
- Hambleton, R. K. & Sireci, S. G. (1997). *'Future directions for norm f referenced and criterion f referenced achievement testing*. a international journal of educational research. 27(5).
- Hart, D. (1994). *Authentic assessment a handbook educators*. New York : Passion – Wesley,.
- Herman, J. (1997). *Assessing new assessments: How do they measure up?. Theory into practice*, 36(4).
- Hoover, Jon (2006). Ibn taymiyya as an avicennan theologian: a muslim approach to God's self-sufficiency. *Theological review*, 34-46 (1). pp. 34-46. ISSN 0379 - 9557.
- Johnstone, J.N. (1981). *Indicators to education system*. London: The Anchor press.
- Joint committee on standards for educational evaluation. (2011). *The program evaluation standards*. Newbury park, CA: Sage publications.
- Keeves, P.J. (1988). *Educational research, methodology, and measurement : an international handbook*. oxford : Pergamon Press.
- Madus, G.F. , Scriven, M.S. and Stufflebeam, D.L. (1983). *Evaluation modula: View point on educational and human services evaluation*. Boston: Kluwer-Nijhoff.
- Masten, A.S.C., J.D. (1998). *The development of competence in favorable and unfavorable environments : Lessons from research on successful children*, *American psychologist*, 53(2), pp.205-220.
- McMillan , J.M. & Schmache , S . (2001) . *Research in education* . London : Longman.

- Murphy. (1995). Experimental trophic ecology of juvenile largemouth bass, *Micropterus salmoides*, and blue tilapia, *Oreochromis aureus*. *Environ. Biol. Fish.*
- Nabors, L. A., Reynolds, M. W., and Weist, M. D. (2000). *Qualitative evaluation of a high school mental health program*. *J. Youth Adolesc.*
- Pender, Nola J. (1996). *Revised health promotion model in 3rd ed. Of health promotion model in nursing practice (Health promotion and protection)*. Michigan : University of Michigan school.
- Shaklee, B.D.et al. (1997). *Designing and Using Portfolios*. Boston : Allyn & Bacon.
- Tosi and Carroll,ST. (1982). *Management*. New York: John Wiley and Sons.
- WHO. (1986). *Ottawa Charter for health promotion*. First international conference on health promotion Ottawa, 21 November.
- Willer. (1986). *Scientific sociology : Theore and method*. Englewood cliff, NJ : Prentice-hall.

ภาคผนวก

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการวิจัย

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบตัวบ่งชี้ และรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ
ตามจุดเน้น ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง

1. นายนภดล ยิ่งยงสกุล	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล
2. นายสนาน สุวรรณละออง	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล
3. นายอับดุลรอหมาน ปะดุกา	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล
4. นางกรรณิกา หลีเจริญ	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโกตา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล
5. ดร.สินีนาม ธรรมชาติ	ครูชำนาญการ โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย สตูล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 16

**รายชื่อครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทยที่เข้าร่วมทดลองใช้และประเมินการใช้รูปแบบ
การประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง**

1.นางปี๊สัยมา ไต้ะยิ	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลละงู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล
2.นางสาวนัสศนา ดาหมาด	ครู โรงเรียนอนุบาลท่าแพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล
3.นางนุริดา แปดเนียม	ครูชำนาญการ โรงเรียนอนุบาลเมืองสตูล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล
4.นางสาวกฤษภาณต์ ปะลาวัน	พนักงานราชการ โรงเรียนอนุบาลทุ่งหว้า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล
5.นางวรรกมล เรืองเพชร	ครูชำนาญการ โรงเรียนอนุบาลมะนัง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล
6.ส.ต.อ.วันชัย ล้อมเมือง	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลควนกาลหลง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล
7.นางไลลา ลายู	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลควนโดน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล
8.นางชุตตา บินระโอ	ครูผู้ช่วย โรงเรียนอนุบาลสตูล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

Prince of Songkla University
Pattani Campus

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาคผนวก ค
ตัวอย่างแบบประเมินที่ใช้ในการวิจัย

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของตัวบ่งชี้
ในงานวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง

โดย

นางสาวานิญา ต่อลิ๊ะ

นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาวิชาวิจัยและประเมินการศึกษา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

อยู่ในความดูแลของ

อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.ณรงค์ศักดิ์ ครอบคอบ

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ดร.ธีระยุทธ รัชชะ

**แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ในงานวิจัย
เรื่อง การพัฒนารูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง**

คำชี้แจง

วัตถุประสงค์ของการให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบตัวบ่งชี้

เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสมของตัวบ่งชี้สำหรับใช้ประเมินผลค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง โดยพิจารณาความตรงและความครบถ้วนของเนื้อหา ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ เพื่อนำผลการตัดสินของผู้เชี่ยวชาญไปวิเคราะห์และปรับปรุงพัฒนาตัวบ่งชี้ต่อไป

ลักษณะของแบบสอบถาม

เป็นแบบประเมินความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา และความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ของตัวบ่งชี้ โดยแยกออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ประเมินลักษณะตัวบ่งชี้ ทั้ง 3 องค์ประกอบได้แก่

1. ตัวบ่งชี้เกี่ยวกับค่านิยมด้านความซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน จำนวน 3 ตัวบ่งชี้
  2. ตัวบ่งชี้เกี่ยวกับค่านิยมด้านการใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน จำนวน 3 ตัวบ่งชี้
  3. ตัวบ่งชี้เกี่ยวกับค่านิยมด้านความเข้มแข็งทั้งทางร่างกายและจิตใจ จำนวน 4 ตัวบ่งชี้
- รวมตัวบ่งชี้ทั้งหมด 10 ตัวบ่งชี้

ตอนที่ 2 การจัดลำดับความสำคัญขององค์ประกอบทั้ง 3 ด้านของค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

คำแนะนำในการตอบ

ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ประกอบด้วยค่านิยม 3 ด้าน ได้แก่ ค่านิยมด้านความซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน (ค่านิยมข้อที่ 2) ค่านิยมด้านการใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน (ค่านิยมข้อที่ 4) และค่านิยมด้านความเข้มแข็งทั้งทางร่างกายและจิตใจ (ค่านิยมข้อที่ 11) โดยแต่ละด้านจะประกอบด้วยตัวบ่งชี้ย่อย ซึ่งจะมีการให้คะแนนออกเป็น 2 ด้าน คือความสอดคล้องเหมาะสมของเนื้อหาและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยแต่ละด้านจะแบ่งคะแนนออกเป็น 5 ระดับ โดยมีความหมายของการให้คะแนนดังต่อไปนี้ คือ

1) ด้านความสอดคล้อง ความเหมาะสมในเนื้อหาของตัวบ่งชี้

คะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่งว่าตัวบ่งชี้มีเนื้อหาเหมาะสมในการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ

คะแนน 4 หมายถึง เห็นด้วยว่าตัวบ่งชี้มีเนื้อหาเหมาะสมในการใช้ประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ

คะแนน 3 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าตัวบ่งชี้มีเนื้อหาเหมาะสมในการใช้ประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ

คะแนน 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วยว่าตัวบ่งชี้มีเนื้อหาเหมาะสมในการใช้ประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ

คะแนน 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งว่าตัวบ่งชี้มีเนื้อหาเหมาะสมในการใช้ประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ

2) ด้านความเป็นไปได้ในการนำตัวบ่งชี้ไปใช้

คะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่งว่ามีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ

คะแนน 4 หมายถึง เห็นด้วยว่ามีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ

คะแนน 3 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ามีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ

คะแนน 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วยว่ามีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ

คะแนน 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งว่ามีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ

(ขอความกรุณาตอบให้ครบทั้ง 2 ด้าน ในตัวบ่งชี้แต่ละข้อ โดยการเขียนเครื่องหมาย

✓ ลงในช่องคะแนนที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านในด้านความเหมาะสมของเนื้อหา และความเป็นไปได้ในการนำไปใช้)

คำตอบของท่านในแบบสอบถามฉบับนี้มีคุณค่าต่อผู้วิจัยเป็นอย่างยิ่ง ขอความกรุณาให้ท่านตอบทุกข้อ และขอขอบพระคุณอย่างสูงในการร่วมมือตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

หากประสงค์จะทราบข้อมูลเพิ่มเติม หรือให้ผู้วิจัยชี้แจงข้อสงสัยต่างๆ กรุณาติดต่อ

นางสาวอานัญญา ต่อลิ๊ะ โทร 084-7490113

ตอนที่ 2 การจัดลำดับความสำคัญขององค์ประกอบค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

คำชี้แจง

1. ตอนที่ 2 เป็นการจัดลำดับความสำคัญขององค์ประกอบค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อจัดลำดับความสำคัญขององค์ประกอบ โดยใช้เทคนิคกระบวนการให้คะแนนรายคู่ (Paired Weighting Procedure) จากการเปรียบเทียบรายการองค์ประกอบ/ตัวบ่งชี้ทุกคู่ที่เป็นไปได้ทั้งหมด
2. โปรดเปรียบเทียบความสำคัญระหว่างรายการเป็นคู่ ๆ และทำเครื่องหมายวงกลม (○) ล้อมรอบตัวเลขรายการที่มีความสำคัญมากกว่า

ตัวอย่าง

การเปรียบเทียบความสำคัญระหว่างรายการที่ 1 กับรายการที่ 2 และ รายการที่ 3 โดยสมมติว่าท่านทำเครื่องหมาย (○) ดังนี้

①	①	②
2	3	3

คำอธิบาย

ในการเปรียบเทียบรายการที่ 1 กับรายการที่ 2 ท่านคิดว่ารายการที่ 1 มีความสำคัญมากกว่า
 ในการเปรียบเทียบรายการที่ 1 กับรายการที่ 3 ท่านคิดว่ารายการที่ 1 มีความสำคัญมากกว่า
 ในการเปรียบเทียบรายการที่ 2 กับรายการที่ 3 ท่านคิดว่ารายการที่ 2 มีความสำคัญมากกว่า

3. ด้านความเข้มแข็งทั้งทางร่างกายและจิตใจ(ค่านิยมหลักข้อที่ 11)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอพระคุณอย่างสูงที่กรุณาตอบและให้ข้อเสนอแนะที่มีคุณค่าอย่างยิ่ง

นางสาวานิญา ต่อลิ้ม

ผู้วิจัย

Prince of Songkla University
Pattani Campus

แบบประเมินความคิดเห็นด้านความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม
และความถูกต้อง ครบคลุม ของรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้น
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง

(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

Prince of Songkla University
Pattani Campus

โดย

นางสาวอานัญญา ต่อล๊ะ

นักศึกษาปริญญาโทสาขาวิชาเอกการวิจัยและประเมินการศึกษา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

**แบบประเมินรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง**

คำชี้แจง

แบบประเมินฉบับนี้เป็นแบบประเมินรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง

แบบประเมินฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบประเมิน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นด้านความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง ครอบคลุม
ของรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดย
ประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

โปรดพิจารณารูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริงเพื่อตอบแบบประเมินฉบับนี้ ในประเด็น
เกี่ยวกับประโยชน์ที่ได้รับจากการประเมิน ความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการประเมินไปใช้ ความเหมาะสม
ของรูปแบบการประเมิน และความถูกต้อง ครอบคลุม กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

ตอนที่ 1

ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบประเมิน

1. วุฒิการศึกษาสูงสุด..... สาขา.....
2. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่ง..... ระดับ.....
3. สังกัด หน่วยงาน.....
4. ประสบการณ์ทำงาน..... ปี

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นด้านความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง ครอบคลุมของรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับผลการพิจารณาของท่านมากที่สุดและกรุณาแสดงความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะลงในช่องว่างที่กำหนดให้ ความคิดเห็นแต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

1	หมายถึง	ท่านไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความดังกล่าวนี้
2	หมายถึง	ท่านไม่เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวนี้
3	หมายถึง	ท่านค่อนข้างเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวนี้
4	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าวนี้
5	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความดังกล่าวนี้

1.1 ด้านความเป็นประโยชน์ที่ได้รับจากการประเมิน

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1.รูปแบบมีประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน					
2.การนำรูปแบบไปใช้เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ					
3.สามารถตอบสนองความต้องการและเกิดประโยชน์ต่อผู้ใช้สารสนเทศและผู้ที่เกี่ยวข้อง					
4.การนำรูปแบบไปใช้จะเป็นประโยชน์ ต่อนักเรียน ครู และชุมชน เป็นต้น เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1.2 ด้านความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการประเมินไปใช้

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. เป็นรูปแบบการประเมินที่สามารถนำไปปฏิบัติได้					
2. เป็นรูปแบบการประเมินที่ยอมรับได้					
3. ผลการประเมินที่ได้มีความคุ้มค่า					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

1.3 ด้านความเหมาะสม

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. การประเมินผลมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่มุ่งวัด					
2. รูปแบบมีความสอดคล้องและตอบสนองนโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง					
3. รูปแบบมีกระบวนการหรือขั้นตอนเหมาะสมต่อการปฏิบัติ					
4. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินมีความเหมาะสมต่อสภาพจริงของผู้เรียน					
5. รูปแบบมีความเข้าใจได้ง่าย ไม่ยุ่งยากซับซ้อนจนเกินไป					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

1.4 ด้านความถูกต้อง ครอบคลุม

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. รูปแบบมีความครอบคลุมเพียงพอต่อการนำไปใช้ตัดสินใจเพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน					
2. มีการระบุตัวบ่งชี้การประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 อย่างชัดเจน					
3. มีการบรรยายจุดประสงค์ และขั้นตอนการประเมินอย่างชัดเจน					
4. การพัฒนาเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูลมีตรง					
5. รูปแบบขั้นตอนมีลักษณะเป็นระบบน่าเชื่อถือ					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณอย่างสูงที่กรุณาตอบและให้ข้อเสนอแนะที่มีคุณค่าอย่างยิ่ง

นางสาวอานิญา ต่อลิ๊ะ

ผู้วิจัย

แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน เกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมาใช้ในการประเมินการจัดการเรียนการสอน

คำชี้แจง การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ พัฒนารูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง ซึ่งได้ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการประเมินที่ผู้วิจัยพัฒนา ในโรงเรียนของท่าน ในภาคเรียนนี้ ผู้วิจัยจึงใคร่ครวญขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดให้ข้อมูล เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการต่อไป และขอขอบคุณในความกรุณาครั้งนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้น

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....ตำแหน่ง.....
โรงเรียน.....วันที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 แนวทางการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นด้านความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง ครอบคลุมของรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียน โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง เป็นกลไกอย่างหนึ่งในการกำกับ ติดตามและตรวจสอบการจัดการเรียนการสอน เพื่อเป็นข้อมูลป้อนกลับ สำหรับพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน

- ท่านคิดว่าการนำรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมาใช้ในการประเมินการจัดการเรียนการสอน มีประโยชน์หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- ถ้ามองในทางปฏิบัติ การประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง ในการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบนี้ มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้หรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- ท่านคิดว่ารูปแบบมีความเหมาะสมกับสภาพจริงของผู้เรียน และเหมาะสมกับเนื้อหาที่มุ่งวัดหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- รูปแบบมีความถูกต้อง ครบคลุม เพียงพอหรือไม่ที่จะนำไปใช้ในการวัดและประเมินผลแก่ผู้เรียน หรือมีความชัดเจน น่าเชื่อถือได้เพียงใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง
ตัวอย่างผลการวิเคราะห์ข้อมูล

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

ตารางที่ 25 ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมด้านเนื้อหาและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ของตัวบ่งชี้
ในการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ที่	รายการ ตัวบ่งชี้	ระดับคะแนนของ ผู้เชี่ยวชาญคนที่										สรุปคะแนน ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC	
		ความเหมาะสมด้านเนื้อหา					ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้					1	2	3	4	5		
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5							
1	ด้านความซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน																	
	ตัวบ่งชี้ที่ 1.1	4	4	4	4	5	5	4	4	4	4	1	1	1	1	1	1	1.0
	ตัวบ่งชี้ที่ 1.2	5	4	5	4	4	5	4	5	4	5	1	1	1	1	1	1	1.0
	ตัวบ่งชี้ที่ 1.3	4	5	4	5	5	4	4	5	5	5	1	1	1	1	1	1	1.0
2	ด้านการใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน																	
	ตัวบ่งชี้ที่ 2.1	4	4	4	5	5	4	4	5	5	5	1	1	1	1	1	1	1.0
	ตัวบ่งชี้ที่ 2.1	4	5	4	5	5	5	5	4	5	4	1	1	1	1	1	1	1.0
	ตัวบ่งชี้ที่ 2.3	4	3	4	4	4	4	2	4	5	4	1	0	1	1	1	1	0.8
3	ด้านความเข้มแข็งทั้งทางร่างกายและจิตใจ																	
	ตัวบ่งชี้ที่ 3.1	5	4	5	2	3	5	4	5	3	4	1	1	1	0	1	1	0.8
	ตัวบ่งชี้ที่ 3.2	4	2	4	3	4	4	2	4	4	4	1	0	1	1	1	1	0.8
	ตัวบ่งชี้ที่ 3.3	4	4	4	5	5	5	4	4	4	4	1	1	1	1	1	1	1.0
	ตัวบ่งชี้ที่ 3.4	5	4	5	3	5	5	3	4	2	4	1	1	1	0	1	1	0.8

ตารางที่ 26 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน (RAI) ด้านความเหมาะสมของเนื้อหา
ของตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

k	R_{1k}	R_{2k}	R_{3k}	R_{4k}	R_{5k}	$\bar{R}_k$	$ R_{1k} - \bar{R}_k $	$ R_{2k} - \bar{R}_k $	$ R_{3k} - \bar{R}_k $	$ R_{4k} - \bar{R}_k $	$ R_{5k} - \bar{R}_k $	$\sum_{i=1}^5 R_{ik} - \bar{R}_k $	$\frac{\sum_{k=1}^4 \sum_{i=1}^5 R_{ik} - \bar{R}_k }{k(M-1)(J-1)}$	RAI
1.1	4	4	4	4	5	4.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.8	1.6		
1.2	5	4	5	4	4	4.4	0.6	0.4	0.6	0.4	0.4	2.4	6.4/48	0.87
1.3	4	5	4	5	5	4.6	0.6	0.4	0.6	0.4	0.4	2.4		
2.1	4	4	4	5	5	4.4	0.4	0.4	0.4	0.6	0.6	2.4		
2.2	4	5	4	5	5	4.6	0.6	0.4	0.6	0.4	0.4	2.4	6.4/48	0.87
2.3	4	3	4	4	4	3.8	0.2	0.8	0.2	0.2	0.2	1.6		
3.1	5	4	5	2	4	4.0	1.0	0.0	1.0	2.0	0.0	4.0		
3.2	4	2	4	3	4	3.4	0.6	1.4	0.6	0.4	0.6	3.6		
3.3	4	4	4	5	5	4.4	0.4	0.4	0.4	0.6	0.6	2.4	13.6/64	0.79
3.4	5	4	5	3	5	4.4	0.6	0.4	0.6	1.4	0.6	3.6		

ตารางที่ 27 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความเชื่อมั่นของผู้ประเมิน (RAI) ด้านความความเป็นไปได้ในการนำไปใช้
ของตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

k	R_{1k}	R_{2k}	R_{3k}	R_{4k}	R_{5k}	$\bar{R}_k$	$ R_{1k} - \bar{R}_k $	$ R_{2k} - \bar{R}_k $	$ R_{3k} - \bar{R}_k $	$ R_{4k} - \bar{R}_k $	$ R_{5k} - \bar{R}_k $	$\sum_{i=1}^5 R_{ik} - \bar{R}_k $	$\frac{\sum_{k=1}^4 \sum_{i=1}^5 R_{ik} - \bar{R}_k }{k(M-1)(J-1)}$	RAI
1.1	5	4	4	4	4	4.2	0.8	0.2	0.2	0.2	0.2	1.6		
1.2	5	4	5	4	5	4.6	0.4	0.6	0.4	0.6	0.4	2.4	6.4/48	0.87
1.3	4	4	5	5	5	4.6	0.6	0.6	0.4	0.4	0.4	2.4		
2.1	4	4	5	5	5	4.6	0.6	0.6	0.4	0.4	0.4	2.4		
2.2	5	5	4	5	4	4.6	0.4	0.4	0.6	0.4	0.6	2.4	8.4/48	0.83
2.3	4	2	4	5	4	3.8	0.2	1.8	0.2	1.2	0.2	3.6		
3.1	5	4	5	3	4	4.2	0.8	0.2	0.8	1.2	0.2	3.2		
3.2	4	2	4	4	4	3.6	0.4	1.6	0.4	0.4	0.4	3.2		
3.3	5	4	4	4	4	4.2	0.8	0.2	0.2	0.2	0.2	2.4	14.2/64	0.78
3.4	5	3	4	2	5	3.8	1.2	0.8	0.2	1.8	1.2	5.4		

ตารางที่ 28 ผลการวิเคราะห์ด้านความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง

รายการประเมินที่	คนที่					$\bar{X}$	SD.
	1	2	3	4	5		
1	5	3	5	5	4	4.40	0.80
2	4	4	4	5	5	4.40	0.49
3	5	4	4	5	5	4.60	0.49
4	4	5	5	5	5	4.80	0.40
เฉลี่ยรวม						4.55	0.15

ตารางที่ 29 ผลการวิเคราะห์ด้านความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปใช้ ของรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง

รายการประเมินที่	คนที่					$\bar{X}$	SD.
	1	2	3	4	5		
1	4	5	4	5	4	4.40	0.49
2	3	5	5	5	5	4.60	0.80
3	5	5	5	5	4	4.80	0.40
เฉลี่ยรวม						4.60	0.21

ตารางที่ 30 ผลการวิเคราะห์ด้านความเหมาะสม ของรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ
ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง

รายการประเมินที่	คนที่					$\bar{X}$	SD.
	1	2	3	4	5		
1	5	5	4	4	5	4.60	0.49
2	5	4	5	5	4	4.60	0.49
3	4	3	4	5	5	4.20	0.75
4	5	5	5	5	5	5.00	0.00
5	5	4	4	4	5	4.40	0.49
เฉลี่ยรวม						4.56	0.31

ตารางที่ 31 ผลการวิเคราะห์ด้านความถูกต้อง คลอบคลุม ของรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ
ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยการประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง

รายการประเมินที่	คนที่					$\bar{X}$	SD.
	1	2	3	4	5		
1	5	5	4	4	5	4.60	0.49
2	4	3	4	5	4	4.00	0.63
3	4	3	5	5	4	4.20	0.75
4	4	3	4	4	4	3.80	0.40
5	4	4	5	4	5	4.40	0.49
เฉลี่ยรวม						4.20	0.14

ผลการศึกษาความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง ครอบคลุมในการนำรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง ไปใช้ และการยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้อง

จากการสัมภาษณ์ครูที่เข้าร่วมทดลองใช้รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง หลังการทดลองใช้รูปแบบ การประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง **ในด้านของประโยชน์**ของรูปแบบ พบว่า ครูผู้สอนมีความเห็นสอดคล้องกันว่ารูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เป็นรูปแบบที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนในการพัฒนาค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนควบคู่ไปกับการพัฒนาด้านพุทธิพิสัย และทักษะพิสัย เนื่องจากปัจจุบันการประเมินที่ใช้ทดสอบผู้เรียนยังไม่มี ความหลากหลาย และมุ่งวัดผลสัมฤทธิ์เพียงด้านเดียว จึงเป็นการดีที่ครูผู้สอนสามารถนำรูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นไปใช้เป็นแนวทางได้

เป็นรูปแบบที่สามารถนำมาใช้ในการประเมินการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนจริง ๆ ได้เพราะเป็นสิ่งที่ไม่ยากเกินที่จะทำ และก็เป็นสิ่งที่ดีต่อการพัฒนาการสอนของครูในโรงเรียนด้วย (ครูโรงเรียน 1)

รูปแบบนี้เป็นรูปแบบที่ใช้ได้ดีทีเดียว เพราะว่าเป็นการมองสะท้อนตัวเองจากผลรอบด้านที่ได้จากทุกฝ่าย ได้สะท้อนทั้งภาพการสอนของครูและสภาพการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งคิดว่าน่าจะใช้ได้กับทุกวิชา และทุกระดับชั้น การที่ได้ประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ควบคู่ไปด้วยนับว่าเป็นสิ่งที่ดี ถึงแม้ว่ารูปแบบนี้จะ เป็นรูปแบบที่ดีมาก แต่สิ่งสำคัญก็คือต้องเน้นการชี้แจงทำความเข้าใจให้ชัดเจน

(ครูโรงเรียน 2)

การสอดแทรกการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ถือเป็นสิ่งที่ดี เพราะการประเมินส่วนใหญ่ เน้นด้านพุทธิพิสัยหรือด้านความรู้เป็นหลัก โดยลืมนำถึงความสำคัญของด้านจิตพิสัย ว่ามีความสำคัญไม่แพ้กัน การประเมินแบบหลากหลายวิธีตามสภาพจริง จะช่วยให้ได้ผลการประเมินที่ตรงความเป็นจริงมากขึ้น

(ครูโรงเรียน 3)

เป็นรูปแบบที่ดี เหมาะแก่การนำไปใช้สอนได้จริง เพราะเป็นการกระตุ้นให้ครูได้รู้ การประเมินแนวใหม่ที่สอดคล้องกับการประเมินตามสภาพจริง ซึ่งมองแล้วเป็นการประเมินคุณภาพการศึกษา ที่มีระบบ ปฏิบัติได้ การทำการประเมินครั้งนี้ทำให้ครูตื่นตัว นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมที่สอดคล้องกับงาน ตามสภาพจริง ถ้าทำสม่ำเสมอก็จะเกิดผลดี

(ครูโรงเรียน 4)

การนำรูปแบบการประเมินนี้มาใช้ไม่เป็นปัญหาแต่อย่างใด เพราะได้ผลการประเมิน ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด เป็นรูปแบบที่มีความหลากหลายในการประเมิน สามารถนำ ตัวบ่งชี้ที่มีในรูปแบบไปใช้ในการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนไปใช้ใน รายวิชาอื่นๆได้เลย

(ครูโรงเรียน 5)

รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เป็นรูปแบบที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ดี เนื่องจากมีขั้นตอนการประเมินที่เป็นระบบ มีภาระงาน ตามสภาพจริงที่สอดคล้องกับสิ่งที่มุ่งวัด และเป็นการสนองนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งให้คนไทยมีค่านิยม หลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของแต่ละช่วงวัย

(ครูโรงเรียน 6)

มีความพอใจในการใช้รูปแบบ เนื่องจากมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถวัดได้ครบ ทั้ง 3 ด้าน นั่นคือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านจิตพิสัย ซึ่งเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ควร ปลูกฝังให้แก่ผู้เรียนในสถานศึกษา แต่เนื่องจากการใช้สอนแค่หนึ่งหน่วยการเรียนรู้ จึงไม่สามารถ วิเคราะห์ผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่อง ควรให้มีรูปแบบการประเมินทุกหน่วยการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทย ด้วยจะเป็นสิ่งที่ดีมาก

(ครูโรงเรียน 7)

รูปแบบที่ทดลองใช้มีประโยชน์ในการวัดและประเมินผลครอบคลุมทุกด้าน สามารถ สอนได้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ เพราะตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์และ ค่านิยมที่ต้องการวัด นอกจากเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนแล้ว ยังเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอนในการประเมิน ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนได้อีกด้วย ซึ่งที่ผ่านมายังไม่มีแบบวัดค่านิยมหลัก 12 ประการ ในวิชาเรียนให้ครูได้ใช้ประเมินกันมาก่อน

(ครูโรงเรียน 8)

ด้านความเป็นไปได้

จากการสัมภาษณ์ครูที่เข้าร่วมทดลองใช้รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง ในด้านของความเป็นไปได้ พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า รูปแบบการประเมินที่ครูผู้สอนนำไปใช้เป็นรูปแบบการประเมินการสอนที่เป็นระบบ สามารถทำได้ไม่ยากและเป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ดีต่อการพัฒนาการสอนของครูในโรงเรียน และเนื่องจากการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนยังไม่มีแนวทางในการวัดผล ประเมินผลที่ชัดเจน ดังนั้นรูปแบบที่พัฒนาขึ้นสามารถที่จะนำไปใช้ในระดับชั้นที่เป็นกลุ่มเป้าหมายได้เลย แต่มีข้อเสนอแนะว่า ควรจะต้องศึกษาคู่มือการใช้รูปแบบให้ละเอียดก่อน เพราะการประเมินในลักษณะนี้ต้องอาศัยขั้นตอนที่สอดคล้องกันไป เนื่องจากการประเมินที่ใช้แนวการประเมินตามสภาพจริง โดยมีความหลากหลายของการวัดและประเมินผล

รูปแบบที่ใช้สามารถนำไปใช้ประเมินได้จริง และตรงตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน สามารถวัดผล ประเมินผลได้ครบทั้ง 3 องค์ประกอบ ของค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และครูผู้สอนสามารถใช้เป็นแนวในการทำแผนการสอนในการประเมิน

(ครูโรงเรียน 1)

รูปแบบมีการวิเคราะห์วัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง สามารถยอมรับได้ว่านำไปใช้แล้วมีความน่าเชื่อถือ และใช้ได้ตรงตามสภาพจริงของผู้เรียน

(ครูโรงเรียน 2)

ใช้รูปแบบในการประเมินความรู้แล้ว ยังสามารถวัดและประเมินผลด้านค่านิยมหลัก 12 ประการได้อีกด้วย ซึ่งมีการสังเคราะห์ตัวบ่งชี้มาให้ประเมินเป็นที่เรียบร้อยแล้ว เหมาะที่จะนำไปใช้ได้ ในสภาพจริงของผู้เรียนที่หลากหลาย

(ครูโรงเรียน 3)

รูปแบบมีการจัดระบบภาระงานให้สอดคล้องกับสิ่งที่ประเมิน มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกันอย่างเป็นระบบ แต่ระยะเวลาที่ใช้ในการประเมินค่อนข้างรวบรัดเกินไป ควรเพิ่มระยะเวลาให้มากกว่านี้อีกหน่อย เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่ดียิ่งขึ้น

(ครูโรงเรียน 4)

รูปแบบนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ต่อเนื่องในบทต่อไปได้ โดยนำตัวบ่งชี้ของค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์มาให้ โดยเพิ่มการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนในแผนการจัดการเรียนรู้จะทำให้การประเมินผลมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

(ครูโรงเรียน 5)

รูปแบบที่ใช้มีความสอดคล้องกับสภาพจริง สามารถนำไปใช้ในการประเมินผลได้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่คาดหวัง

(ครูโรงเรียน 6)

ใช้ได้จริงกับสภาพการจัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลาย วัดได้จากหลายวิธี มีเครื่องมือและแบบประเมินพร้อมสำหรับใช้จริง

(ครูโรงเรียน 7)

รูปแบบสามารถนำมาใช้จัดการเรียนการสอนได้ตรงกับสภาพจริงของนักเรียน เนื่องจากมีการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนควบคู่กันไปด้วย

(ครูโรงเรียน 8)

ด้านความเหมาะสม

จากการสัมภาษณ์ครูที่เข้าร่วมทดลองใช้รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง ในด้านของความเหมาะสม พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า รูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น เป็นรูปแบบที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่ส่งเสริมให้คนไทยมีค่านิยมหลัก 12 ประการ โดยมุ่งเน้นให้ปลูกฝังในสถานศึกษาให้เหมาะสมตามช่วงชั้น เมื่อครูผู้สอนนำไปใช้มีการประเมินด้านความเหมาะสมของรูปแบบ โดยมีความเห็นสอดคล้องกันว่า รูปแบบมีการจัดลำดับเนื้อหาการประเมินที่เหมาะสมเป็นระบบ ง่ายต่อการทำความเข้าใจ เนื่องจากมีคู่มือการใช้ที่อธิบายได้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการประเมิน โดยการประเมินผลค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้งทางด้านเครื่องมือ วิธีการ มีขั้นตอนเหมาะสมกับระดับชั้นที่ทำการประเมิน

รูปแบบมีระบบที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจ และใช้ได้เหมาะสมกับระดับชั้นที่ทำการประเมิน

(ครูโรงเรียน 1)

เมื่อนำรูปแบบมาใช้แล้ว พบว่า การประเมินด้านเนื้อหาที่มีความเหมาะสม สามารถประเมินควบคู่ไปกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้

(ครูโรงเรียน 2)

รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนที่ผู้สอนนำมาใช้ในการประเมินครั้งนี้ เป็นรูปแบบที่ดี มีเนื้อหาการประเมินที่เหมาะสมกับสภาพจริงของผู้เรียน

(ครูโรงเรียน 3)

เป็นรูปแบบที่ดีมาก แต่ระยะเวลาที่ใช้ประเมินในแต่ละภาระงานยังน้อยเกินไป ตัวบ่งชี้ที่ใช้ประเมินในแต่ละกิจกรรมสอดคล้องกับค่านิยมหลัก 12 ประการ ที่มุ่งเน้นในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

(ครูโรงเรียน 4)

มีความเหมาะสมในกิจกรรมที่จัดการประเมิน และสามารถใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ตามสภาพจริงของผู้เรียน

(ครูโรงเรียน 5)

รูปแบบมีความเข้าใจง่าย เป็นการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ได้ตรงกับจุดเน้นที่กระทรวงศึกษากำหนด เหมาะสมกับระดับชั้นที่ประเมิน

(ครูโรงเรียน 6)

เมื่อนำรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มาใช้ในการสอนรายวิชาภาษาไทย พบว่า รูปแบบนี้สามารถวัดทักษะด้านต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลาย มีความเหมาะสมที่จะใช้กับผู้เรียนได้จริง

(ครูโรงเรียน 7)

รูปแบบมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการประเมินทั้ง 3 ด้าน นั่นคือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านจิตพิสัย มีขั้นตอนการประเมินที่เป็นระบบ ง่ายต่อการทำความเข้าใจ และสามารถนำไปใช้ได้จริง

(ครูโรงเรียน 8)

ด้านความถูกต้อง ครบคลุม

จากการสัมภาษณ์ครูที่เข้าร่วมทดลองใช้รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง ในด้านความถูกต้อง ครบคลุม ของความเป็นไปได้ พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีการบรรยายวัตถุประสงค์และขั้นตอนการประเมินอย่างชัดเจน การเก็บรวบรวมข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ เครื่องมือที่ใช้ประเมินมีความตรง มีการระบุตัวบ่งชี้ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนสามารถนำมาใช้ในการประเมินได้ตรงกับสภาพจริงของผู้เรียน นอกจากนี้รูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความครอบคลุมเพียงพอต่อการนำไปใช้ตัดสินใจเพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

รูปแบบสามารถประเมินได้ครอบคลุมกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่คาดหวัง มีความน่าเชื่อถือ
นำไปใช้แล้วนักเรียนมีการตอบรับที่ดี

(ครูโรงเรียน 1)

เมื่อใช้รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ในรายวิชาภาษาไทย นักเรียนมี
ความกระตือรือร้นในการเรียน เนื่องจากมีการประเมินผลแบบหลากหลาย ทำให้บทเรียนมีความน่าสนใจ
มากขึ้น

(ครูโรงเรียน 2)

สมควรให้นำรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มาใช้เนื่องจากการประเมินมีความครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการวัด และการเก็บ
รวบรวมข้อมูลมีความตรง น่าเชื่อถือได้

(ครูโรงเรียน 3)

รูปแบบที่นำมาใช้ เป็นรูปแบบที่มีขั้นตอนการประเมินชัดเจน กระบวนการจัดการเรียน
การสอนเป็นระบบ ถูกต้อง ตรงตามเนื้อหาที่ต้องการจะวัด เนื่องจากผู้เรียนมีความหลากหลาย ดังนั้น
จึงควรใช้การประเมินที่หลากหลายด้วยเช่นกัน

(ครูโรงเรียน 4)

ระยะเวลาที่นำรูปแบบการประเมินมาใช้ เมื่ออ่านคู่มือการใช้รูปแบบแล้ว มีความง่าย
ต่อการนำไปใช้ และเมื่อใช้จริงแล้ว สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตรงกับเนื้อหาที่ต้องการจะวัด สามารถ
ประเมินความรู้ควบคู่ไปกับด้านทักษะ และจิตพิสัย มีความครอบคลุมในการประเมิน รูปแบบมีความ
น่าเชื่อถือ

(ครูโรงเรียน 5)

ได้เทคนิค วิธีการสอน และเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินเพิ่มขึ้น สิ่งที่ต้องการวัดมีความ
ครอบคลุม ชัดเจน รูปแบบมีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง นำไปใช้ในการประเมินได้จริงและ
สามารถนำตัวบ่งชี้ในรูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนไปสอดแทรก
ในเนื้อหาในบทอื่นๆได้อีกด้วย

(ครูโรงเรียน 6)

เป็นรูปแบบที่มีความครอบคลุมด้านการประเมินเนื้อหา และมีความหลากหลายทาง
วิธีการและเครื่องมือ สามารถจัดได้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน

(ครูโรงเรียน 7)

รูปแบบที่นำมาใช้ในการประเมินเป็นรูปแบบที่สนองนโยบายการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนในสถานศึกษา สามารถประเมินได้ตรงกับวัตถุประสงค์และใช้ได้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ใหม่ๆ ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (ครูโรงเรียน 8)

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างคู่มือการใช้รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ

ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง

**คู่มือการใช้รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ
ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
รายวิชาภาษาไทย
โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง**

คำนำ

เอกสารคู่มือการใช้รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง เล่มนี้ ได้นำเสนอรูปแบบการประเมินการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง ประกอบด้วย ตอนที่ 1 การจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง ตอนที่ 2 รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 รายวิชาภาษาไทย และ ตอนที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องออมไว้ได้กำไรชีวิต ตามขั้นตอนการประเมินตามสภาพจริง วัตถุประสงค์ของการใช้เอกสารเล่มนี้ เพื่อให้ผู้ประเมินการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการประเมินการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และภารกิจของผู้ประเมินผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ที่มีคุณค่าต่อการปรับปรุง พัฒนา รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อให้สามารถบรรลุจุดมุ่งหมายของการประเมิน คือการพัฒนาการเรียนการสอนของครูอาจารย์

อานัญญา ต่อลิ้ม

ผู้วิจัย

เมษายน 2560

สารบัญ

เนื้อหา		หน้า
ตอนที่ 1	การจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง	1
ตอนที่ 2	รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	5
	ชั้นที่ 1 การกำหนดเป้าหมายการประเมิน	9
	ชั้นที่ 2 การกำหนดภาระงาน	11
	ชั้นที่ 3 การกำหนดลักษณะการจัดกิจกรรม	11
	ชั้นที่ 4 การกำหนดเทคนิคและเครื่องมือประเมิน	12
	ชั้นที่ 5 การกำหนดเกณฑ์การประเมิน	13
ตอนที่ 3	แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ออมไว้ได้กำไรชีวิต ตามขั้นตอนการประเมิน ตามสภาพจริง	15
เอกสารอ้างอิง		77

บัญชีตารางและรูปภาพ

ตาราง		หน้า
ตารางที่ 1	ขั้นตอนการประเมินตามสภาพจริง	6
ตารางที่ 2	แสดงการกำหนดเป้าหมายการประเมิน	9
ตารางที่ 3	แสดงภาระงานตามสภาพจริง	8
ตารางที่ 4	ลักษณะวิธีการและตัวอย่างเครื่องมือประเมิน	9
ตารางที่ 5	แสดงเกณฑ์การประเมิน	10
ตารางที่ 6	วิเคราะห์การประเมินทักษะความรู้/กระบวนการ/ค่านิยมฯ ตามแผนการจัดการเรียนรู้	13
รูปภาพ	แผนภาพที่ 1	5
	รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	8

Prince of Songkhro University
Pattani Campus

ตอนที่ 1

การจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพที่แท้จริงส่วนใหญ่ของระบบการศึกษาไทยนั้นมักใช้ “ข้อสอบ” หรือ “แบบทดสอบ” เป็นเครื่องมือหลักในการวัดผล จึงสามารถวัดด้านพุทธิพิสัยได้เพียงด้านเดียว ไม่สามารถแสดงผลสัมฤทธิ์และระดับพัฒนาการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริง เพราะเป็นการสะท้อนคุณภาพผู้เรียนเพียงบางส่วนไม่ใช่คุณภาพหรือความสามารถที่แท้จริงทั้งหมดของผู้เรียน นอกจากนี้การวัดและประเมินผลด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์และค่านิยมของนักเรียนในสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดเครื่องมือในการวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนอย่างชัดเจน ซึ่งส่วนมากจะใช้การวัดจากการพิจารณาของครูผู้สอนอย่างเดียว นอกจากนี้ครูผู้สอนบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนที่ถูกต้องหรือไม่มีการนำมาปฏิบัติ โดยเฉพาะคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ อีกทั้งการสร้างเครื่องมือส่วนใหญ่มุ่งพัฒนาแบบวัดผลสัมฤทธิ์มากกว่าการสร้างแบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ภาณุภัทร ลิ้มจำรูญ, 2551) ทำให้ขัดกับแนวปฏิบัติการวัดและการประเมิน ผลการเรียนรู้ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่ระบุแนวทางในการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในสถานศึกษานั้นจะต้องมีแหล่งข้อมูลและผู้ประเมินที่หลากหลาย รวมทั้งเครื่องมือและวิธีการใช้ที่เหมาะสม ซึ่งเครื่องมือที่จะสามารถประเมินได้ถึงระดับพฤติกรรมนั้น ภายในเครื่องมือควรมีการระบุไปถึงตัวบ่งชี้ระดับพฤติกรรมเนื่องจากบางพฤติกรรมไม่สามารถเห็นรายละเอียดของพฤติกรรมนั้นได้อย่างชัดเจน เพื่อให้ได้ผลการประเมินมีความน่าเชื่อถือและสอดคล้องกับพฤติกรรมของนักเรียน และเนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว นักเรียนได้รับการศึกษาทั้งจากในห้องนอห้อง และนอกโรงเรียนเพิ่มมากขึ้น เมื่อนักเรียนได้รับความคิด ความรู้ เห็นตัวอย่างจากสังคมภายนอกโรงเรียน ทั้งในประเทศและนอกประเทศ ทำให้นักเรียนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและมีความคาดหวังจากการศึกษาหลากหลายขึ้น การจัดการศึกษาให้นักเรียนได้เรียนรู้ภาคทฤษฎี และฝึกปฏิบัติในสถานที่ที่คล้ายของจริงของโลกภายนอกกลายเป็นสภาพการเรียนการสอนในปัจจุบันที่โรงเรียนควรพยายามจัดให้ได้ การเรียนรู้จากภาคปฏิบัติจริงทำให้นักเรียนมีโอกาสนำความรู้ที่ได้รับจากทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ จึงทำให้เขาเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ที่กว้างออกไป ได้เผชิญเหตุการณ์ตามสภาพจริงที่ใหญ่ประสบการณ์ทำให้เขาสัมผัสความเป็นจริงของโลกเมื่อสภาพจัดการประสบการณ์แก่ผู้เรียนเปลี่ยนไป การวัดผลการเรียนรู้ต้องเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย การเปลี่ยนแปลงในด้านการประเมินจะช่วยให้ผู้สอนเกิดการเปลี่ยนแปลงการปฏิรูปด้านการประเมิน แนวทางการกำหนดเป้าหมายที่เหมาะสมมากขึ้น สำหรับผู้เรียนมุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากร กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาหลักสูตร ปรับปรุงการเรียนการสอนและสื่อการเรียนการสอน นอกจากนั้นยังคาดหวังให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะและความสามารถที่จะใช้ในชีวิตจริงที่เรียกว่า สถานการณ์จริง (Authentic Situation) คาดหวังให้ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถแสดงออกถึงความสามารถ โดยใช้คำประเมินแนวใหม่

(Alternative Assessments) มีการประเมินผลการปฏิบัติของผู้เรียนมากกว่าการใช้แบบทดสอบมาตรฐาน ส่วนคุณธรรม จริยธรรมจะถูกยกขึ้นมากล่าวถึง และเป็นประเด็นสำคัญที่จะต้องเสริมและประเมิน (ส.ว.สนา ประมวลพถกษ 2544)

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้โรงเรียนและครูผู้สอนปรับการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน และการประเมินผลโดยเน้นที่การวัดทักษะความรู้ความคิระดับสูง เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิรูป การศึกษา การประเมินตามสภาพจริง เป็นกระบวนการวัดผลและสังเกตผลอย่างเป็นระบบ เป็น วิธีการประเมินตามความสามารถทางด้านต่างๆ ของผู้เรียน โดยมุ่งประเมินจากผลงานที่ปฏิบัติจริง มากกว่าประเมินจากผลการทดสอบ ด้วยข้อสอบแบบเลือกตอบและเกณฑ์การประเมินตามสภาพจริง ต้องมีผลสัมพันธ์กับพฤติกรรม และการปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน (Real World) ของผู้เรียน การประเมิน ตามสภาพจริง จึงครอบคลุมพฤติกรรมแสดงออกทางด้านต่างๆ ของผู้เรียนอย่างหลากหลาย เช่น การเขียนรายงาน การรวบรวมผลงาน การเขียน ตลอดช่วงชั้นของหลักสูตร การนำเสนอด้วยปากเปล่า การสาธิต การได้วาที การแก้ปัญหา การทดลอง การบันทึกภาพแสดงขั้นตอนและผลการปฏิบัติกิจกรรม ต่างๆ การจัดแสดงนิทรรศการและการประดิษฐ์ผลงานต่างๆ จากการใช้ของใช้ของผู้เรียน เป็นต้น ซึ่ง คุณภาพของผลงานและพฤติกรรมเหล่านั้นต้องอาศัยกระบวนการที่เน้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับ ผู้เรียนและกระบวนการสังเกตของผู้สอนโดยตลอดต่อเนื่อง ที่สะท้อนออกมาในแบบสำรวจการปฏิบัติงาน และแบบแสดงพฤติกรรมจริงของผู้เรียนรวมทั้งการปฏิบัติงานกลุ่มของผู้เรียน (เอกรินทร์ สีมหาศาล, 2546) การเรียนรู้ย่อมมีความหมายเป็นสิ่งสำคัญที่บ่งบอกถึงคุณภาพในการจัดการศึกษาได้ประการหนึ่ง กล่าวคือ สิ่งที่เรียนต้องก่อให้เกิดประโยชน์ และเป็นความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน สามารถนำไป ปฏิบัติได้จริง และสัมพันธ์กับชีวิตประจำวัน แต่สภาพของการจัดการเรียนการสอนในแนวเดิมมักเน้น การเรียนรู้แบบยัดเยียดเนื้อหาและการท่องจำ ขาดการฝึกฝนด้านทักษะและขาดการปลูกฝังด้านจิตพิสัย อย่างแท้จริง เป็นเหตุให้ผู้สำเร็จการศึกษาจำนวนไม่น้อยขาดความสามารถในเชิงปฏิบัติ และขาด คุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านความอดทน ความมุ่งมั่น และความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและต่อ สังคม เป็นต้น

จากแนวคิดและหลักการกล่าวมาข้างต้น การวัดและประเมินผลปัจจุบันนี้ นอกจากจะเน้นที่ ด้านความรู้เพียงอย่างเดียว การนำค่านิยมหลัก 12 ประการ ที่สอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์มา พัฒนาเป็นรูปแบบเพื่อใช้เป็นการประเมินควบคู่ไปกับความรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ นั้นยังมีความ จำเป็น สามารถเลือกวิธีการประเมินได้หลากหลายรูปแบบโดยประยุกต์ใช้การประเมินผลตามสภาพจริง โดยที่ผู้เรียนสามารถปฏิบัติในสิ่งที่เรียนได้ถูกต้อง จนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง ดังนั้น การเสริมสร้างค่านิยมหลัก 12 ประการ ในการเรียนการสอนสามารถทำได้ดี โดยผู้วิจัยเลือกที่จะ พัฒนารูปแบบการวัดค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในรายวิชา ภาษาไทย โดยประยุกต์ใช้กับการประเมินตามสภาพจริง โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาสตุล ซึ่งทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้สามารถออกแบบและจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานได้ อีกทั้งยังสามารถวัดค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นที่สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีนโยบายให้จัดในสถานศึกษาควบคู่กันไป ซึ่งการพัฒนา รูปแบบ การวัดค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในรายวิชาภาษาไทยที่ ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการวัดค่านิยมหลักในสถานศึกษา ตลอดจนเป็นแนวทางใน การสร้างและพัฒนาเครื่องมือประเมินตามสภาพจริงและวัดค่านิยมหลัก 12 ประการในรายวิชาอื่น ๆ ต่อไปได้อีกด้วย

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ตอนที่ 2

รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ
ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

Prince of Songkla University
Pattani Campus

2.1 รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หมายถึง โครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบสำคัญ 3 ด้าน ของค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้แก่ 1) ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน 2) ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน 3) มีความเข้มแข็งทั้งทางร่างกายและจิตใจ กับ 5 องค์ประกอบหลักของการจัดการเรียนการสอนตามสภาพจริง คือ 1) กำหนดเป้าหมายของประเมิน 2) กำหนดภาระงาน 3) กำหนดลักษณะการจัดกิจกรรม 4) กำหนดเทคนิคและเครื่องมือในการประเมิน 5) กำหนดเกณฑ์การประเมิน โดยยึดหลักการประเมินตามสภาพจริง มีรายละเอียดดังนี้

ตาราง 1 ขั้นตอนการประเมินตามสภาพจริง

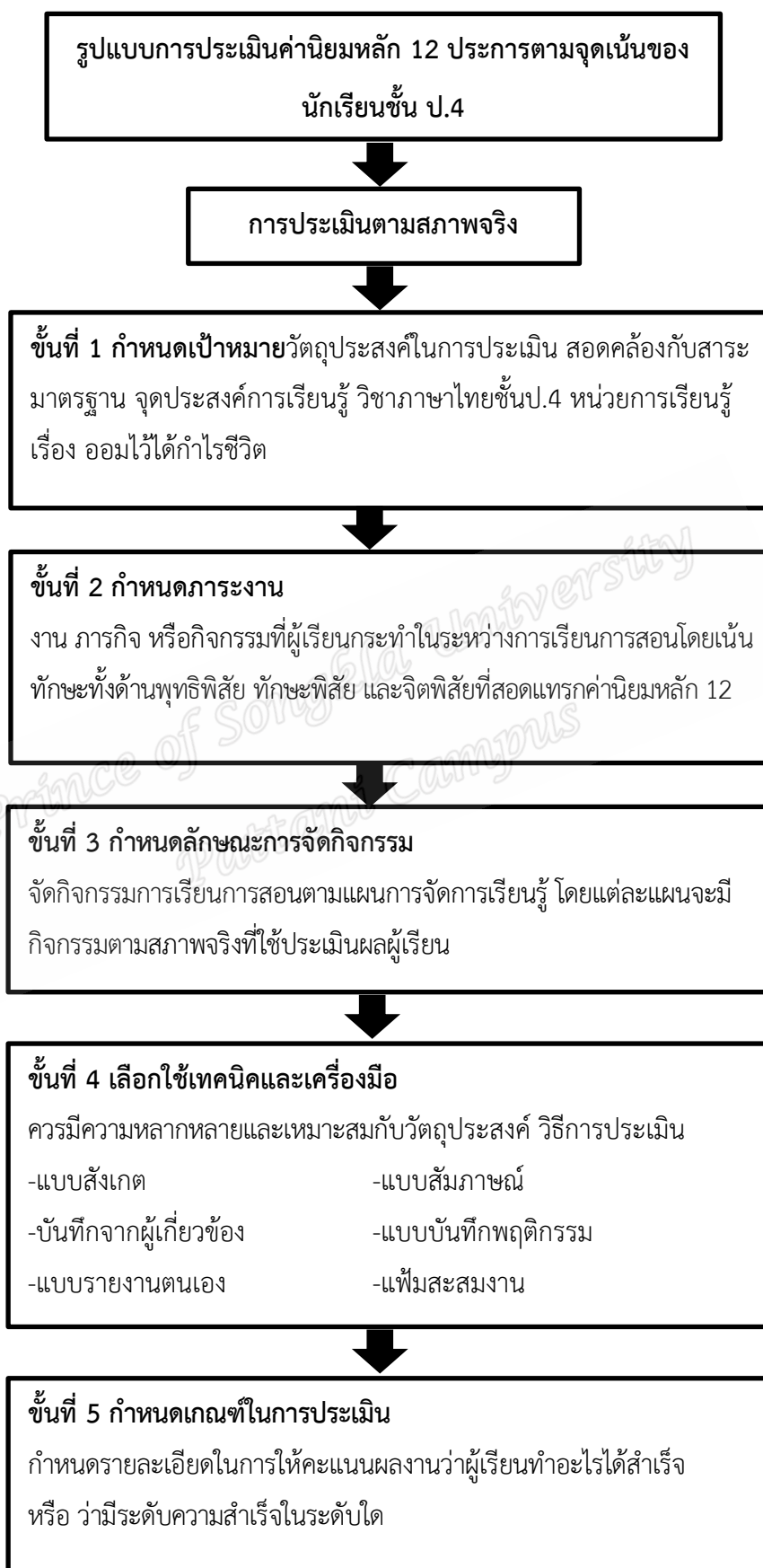
ขั้นตอนที่	รายละเอียดของกิจกรรม
1. การกำหนดเป้าหมายการประเมิน	- วิเคราะห์มาตรฐานและตัวชี้วัด รายวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ออมไว้ได้กำไรชีวิต - กำหนดจุดประสงค์การประเมินให้สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดในหลักสูตร ครอบคลุมองค์ประกอบค่านิยมที่มุ่งประเมิน 3 ด้าน ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้แก่ ด้านความซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน ด้านการใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน และด้านความเข้มแข็งทางร่างกายและจิตใจ
2. การกำหนดภาระงาน	- กำหนดภาระงาน/ชิ้นงาน ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้านค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
3. การกำหนดลักษณะการจัดกิจกรรม	- กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้หรือจัดกระบวนการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพจริง
4. การกำหนดเทคนิคและเครื่องมือ	- กำหนดเทคนิคและเครื่องมือที่จะประเมินตามภาระงาน/ชิ้นงาน โดยยึดการประเมินตามสภาพจริง ได้แก่ การสังเกต การสัมภาษณ์ การบันทึกจากผู้ที่เกี่ยวข้อง การบันทึกพฤติกรรม เพิ่มสะสมงาน

ขั้นตอนที่	รายละเอียดของกิจกรรม
5. การกำหนดเกณฑ์การประเมิน	<ul style="list-style-type: none"> - เกณฑ์การประเมิน ต้องกำหนดมิติ หรือองค์ประกอบต่างๆของพฤติกรรม หรือคุณลักษณะที่คาดหวังว่านักเรียนพึงมี หรือพึงกระทำ เขียนนิยามของมิติหรือองค์ประกอบให้ชัดเจน กำหนดเป็นพฤติกรรม หรือคุณลักษณะงานที่สามารถสังเกตได้ - กำหนดระดับของการประเมิน โดยนำพฤติกรรม หรือคุณลักษณะ มากำหนดในแต่ละระดับ

รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง แสดงดังแผนภาพที่ 1

Prince of Songkla University
Pattani Campus

รูปแบบการประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามสภาพจริง

2.2 ชั้นที่ 1 การกำหนดเป้าหมายการประเมิน

ในการจัดการเรียนการสอนและการประเมินตามสภาพจริงนั้น สิ่งที่ต้องดำเนินการเริ่มแรกนั้นคือนำมาตรฐานและตัวชี้วัดในหลักสูตร มาวิเคราะห์เพื่อกำหนดจุดประสงค์การประเมินดังนี้

สาระที่ 1 การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้ และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

ตารางที่ 2 แสดงการกำหนดเป้าหมายการประเมิน หน่วยการเรียนรู้หน่วยที่ 2 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หน่วยที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง	จำนวนชั่วโมง
2	ออมไว้ได้ กำไรชีวิต	การอ่าน ป.๔/๑ อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้ถูกต้อง ป.๔/๒ อธิบายความหมายของคำ ประโยค และสำนวนจากเรื่องที่อ่าน ป.๔/๓ อ่านเรื่องสั้นๆ ตามเวลาที่กำหนดและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน ป.๔/๖ สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน	1.การศึกษาคำศัพท์ 2.การอ่านจับใจความ 3. การเขียนแผนภาพ โครงเรื่อง 4. การอ่านออกเสียง 5. สำนวนเปรียบเทียบ 6.ปริศนาคำทาย 7. ฝึกหัดคัดลายมือ 8. การตั้งคำถามจาก นิทาน	9

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้ แกนกลาง	จำนวน ชั่วโมง
		<p>ป.๔/๘ มีมารยาทในการอ่าน</p> <p>การเขียน</p> <p>ป.๔/๑ คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด</p> <p>ป.๔/๒ เขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้องชัดเจน และเหมาะสม</p> <p>ป.๔/๓ เขียนแผนภาพโครงเรื่องและแผนภาพความคิดเพื่อใช้พัฒนางานเขียน</p> <p>ป.๔/๔ เขียนย่อความจากเรื่องสั้นๆ</p> <p>ป.๔/๘ มีมารยาทในการเขียน</p> <p>การฟัง การดู และการพูด</p> <p>ป.๔/๒ พุดสรุปความจากการฟังและดู</p> <p>ป.๔/๓ พุดแสดงความรู้ ความคิดเห็น และความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู</p> <p>ป.๔/๔ ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลจากเรื่องที่ฟังและดู</p> <p>ป.๔/๖ มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด</p> <p>หลักการใช้ภาษาไทย</p> <p>ป.๔/๖ บอกความหมายของสำนวน</p>	<p>9. บทร้อยกรอง”</p> <p>เงินตราน่ารู้”</p>	

2.3 ชั้นที่ 2 การกำหนดภาระงาน

การกำหนดภาระงานในการประเมิน เป็นการกำหนดภาระงาน/ชิ้นงาน ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

ตารางที่ 3 แสดงภาระงานตามสภาพจริง หน่วยการเรียนรู้หน่วยที่ 2 เรื่อง ออมไว้ได้กำไรชีวิต กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ชั่วโมงที่	ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้	ภาระงานตามสภาพจริง
1	การศึกษาคำศัพท์	สมุดคำศัพท์น่ารู้
2	การอ่านจับใจความ	แผนผังความคิด
3	การเขียนแผนภาพโครงเรื่อง	แผนภาพโครงเรื่อง
4	การอ่านออกเสียง	เพื่อนช่วยเพื่อน
5	สำนวนเปรียบเทียบ	หนังสือเล่มเล็ก
6	ปริศนาคำทาย	ต่อคำทายแสนสนุก
7	ฝึกหัดคัดลายมือ	ลายมือใครเอ่ย?
8	การตั้งคำถามจากนิทาน	นักข่าวรุ่นเยาว์
9	บทร้อยกรอง”เงินตราน่ารู้”	ละครสั้น/บทบาทสมมติ

2.4 ชั้นที่ 3 กำหนดลักษณะการจัดกิจกรรม

จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ตามสภาพจริง เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพที่มีด้วยการใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย การวัดและประเมินผลการศึกษาจึงควรต้องดำเนินการให้ครบทั้ง ๓ ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย

2.5 ชั้นที่ 4 การกำหนดเทคนิคและเครื่องมือประเมิน

การประเมินตามสภาพจริงเป็นการประเมินที่ต้องยืนยันความรู้ ความสามารถคุณธรรมจริยธรรมที่แท้จริงของผู้เรียน เพื่อให้ครอบคลุมคุณลักษณะดังกล่าวต้องใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลายและเครื่องมือต่างๆ ครูต้องเลือกใช้ให้เหมาะสมกับคุณลักษณะที่ต้องการประเมิน ดังแสดงในตาราง 3 ดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงวิธีการประเมินและตัวอย่างเครื่องมือประเมิน หน่วยการเรียนรู้หน่วยที่ 2 เรื่อง ออมไว้ได้กำไรชีวิต กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ชั่วโมง ที่	ชื่อแผนการจัดการ เรียนรู้	วิธีการประเมิน	เครื่องมือประเมิน
1	การศึกษาคำศัพท์	ประเมินการอ่าน/เขียน คำศัพท์	1. แบบประเมินการอ่าน/เขียนคำศัพท์ 2. แบบประเมินค่านิยม 12 ประการ
2	การอ่านจับใจความ	1. การอ่านจับใจความ 2. การเขียนแผนผัง ความคิด	1. แบบสังเกตพฤติกรรมการอ่านจับ ใจความสำคัญ 2. แบบบันทึกคะแนนการเขียนแผนผัง ความคิด 3. แบบประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ
3	การเขียนแผนภาพ โครงเรื่อง	1. สังเกตพฤติกรรมการ ทำงานกลุ่ม 2. การเขียนแผนภาพ โครงเรื่อง	1. แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม 2. แบบบันทึกคะแนนการเขียน แผนภาพโครงเรื่อง 3. แบบประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ
4	การอ่านออกเสียง	1. สังเกตการอ่านออกเสียง 2. สังเกตพฤติกรรมการ สนใจในการเรียน	1. แบบสังเกตการอ่านออกเสียง 2. แบบสังเกตพฤติกรรมการสนใจในการเรียน 3. แบบประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ
5	สำนวนเปรียบเทียบ	1. การทำหนังสือเล่มเล็ก 2. สังเกตพฤติกรรมการ สนใจในการเรียน	1. แบบประเมินการทำหนังสือเล่มเล็ก 2. แบบสังเกตพฤติกรรมการสนใจใน การเรียน 3. แบบประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ
6	ปริศนาคำทาย	1. การร่วมกิจกรรม 2. สังเกตพฤติกรรมการ สนใจในการเรียน	1. ใบกิจกรรม 2. แบบสังเกตพฤติกรรมการสนใจใน การเรียน 3. แบบประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ

ชั่วโมง ที่	ชื่อแผนการจัดการ เรียนรู้	วิธีการประเมิน	เครื่องมือประเมิน
7	ฝึกหัดคัดลายมือ	1.การคัดลายมือ 2.สังเกตพฤติกรรมความ สนใจในการเรียน	1.ใบกิจกรรมการคัดลายมือ 2.แบบสังเกตพฤติกรรมความสนใจใน การเรียน 3. แบบประเมินค่านิยมหลัก12 ประการ
8	การตั้งคำถามจากนิทาน	1.ใบกิจกรรม 2.สังเกตพฤติกรรมความ สนใจในการเรียน	1.ใบกิจกรรม 2.แบบสังเกตพฤติกรรมความสนใจใน การเรียน 3. แบบประเมินค่านิยมหลัก12 ประการ
9	บทร้อยกรอง “เงินตราไม่รู้”	1.การอ่านออกเสียง (บทร้อยกรอง) 2.สังเกตพฤติกรรมร่วม กิจกรรมละครสั้น 3.สอบถามจากผู้ที่เกี่ยวข้อง	1.แบบประเมินการอ่านออกเสียง (บทร้อยกรอง) 2.แบบสังเกตพฤติกรรมร่วม กิจกรรมละครสั้น 3.แบบสอบถาม 4. แบบประเมินค่านิยมหลัก12 ประการ

2.6 ขั้นตอนที่ 5 กำหนดเกณฑ์การประเมิน

ตารางที่ 5 แสดงเกณฑ์การประเมิน หน่วยการเรียนรู้หน่วยที่ 2 เรื่อง ออมไว้ได้กำไรชีวิต
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การผ่าน
1.ประเมินการอ่าน ออกเสียง	1. แบบประเมิน การอ่านออกเสียง	1.เกณฑ์การอ่านออกเสียง ช่วงคะแนน 14 – 18 ระดับคุณภาพ ดี ช่วงคะแนน 8 – 12 ระดับคุณภาพ พอใช้ ช่วงคะแนนต่ำกว่า 8 ระดับคุณภาพ ปรับปรุง
2. ประเมินการ อ่านจับใจความ	2. แบบประเมิน การอ่านจับ ใจความ	2.เกณฑ์การอ่านจับใจความ ช่วงคะแนน 9 – 12 ระดับคุณภาพ ดี ช่วงคะแนน 5 – 8 ระดับคุณภาพ พอใช้ ช่วงคะแนนต่ำกว่า 5 ระดับคุณภาพ ปรับปรุง
3. ประเมินการทำ สมุดเล่มเล็ก คำศัพท์	3. แบบประเมิน การทำสมุดเล่มเล็ก	3.เกณฑ์การทำสมุดเล่มเล็ก ช่วงคะแนน 9 – 12 ระดับคุณภาพ ดี ช่วงคะแนน 5 – 8 ระดับคุณภาพ พอใช้ ช่วงคะแนนต่ำกว่า 5 ระดับคุณภาพ ปรับปรุง

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การผ่าน
4. การเขียนแผนผังความคิดและแผนภาพโครงเรื่อง	4. แบบประเมินการเขียนแผนผังความคิดและแผนภาพโครงเรื่อง	4. เกณฑ์การเขียนแผนผังความคิดและแผนภาพโครงเรื่อง ช่วงคะแนน 14 – 18 ระดับคุณภาพ ดี ช่วงคะแนน 8 – 12 ระดับคุณภาพ พอใช้ ช่วงคะแนนต่ำกว่า ๘ ระดับคุณภาพ ปรับปรุง
5. การเขียนคัดลายมือ	5. แบบประเมินการเขียนคัดลายมือ	5. เกณฑ์การเขียนคัดลายมือ ช่วงคะแนน 11 – 15 ระดับคุณภาพ ดี ช่วงคะแนน 6 – 10 ระดับคุณภาพ พอใช้
6. สังเกตการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน	6. แบบสังเกตพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน	ช่วงคะแนน 1- 5 ระดับคุณภาพ ปรับปรุง 6. เกณฑ์การร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน ช่วงคะแนน 9 – 12 ระดับคุณภาพ ดี ช่วงคะแนน 5 – 8 ระดับคุณภาพ พอใช้ ช่วงคะแนนต่ำกว่า 5 ระดับคุณภาพ ปรับปรุง
7. ตรวจสอบงานในใบกิจกรรม เพิ่มสะสมผลงาน	7. ใบกิจกรรม/เพิ่มสะสมงาน	7. นักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป
8. ประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียน	8. แบบประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียน	8. เกณฑ์การให้คะแนน 3 มีค่านิยมอยู่ในระดับ ดีเยี่ยม 2 มีค่านิยมอยู่ในระดับ ดี 1 มีค่านิยมอยู่ในระดับ ผ่าน 0 มีค่านิยมอยู่ในระดับ ไม่ผ่าน เกณฑ์การสรุปผล 2.5 – 3.0 มีค่านิยมอยู่ในระดับ ดีเยี่ยม 1.6 – 2.5 มีค่านิยมอยู่ในระดับ ดี 1.0 – 1.5 มีค่านิยมอยู่ในระดับ ผ่าน 0 – 0.9 มีค่านิยมอยู่ในระดับ ไม่ผ่าน

ตอนที่ 3

แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

เรื่อง ออมไว้ได้กำไรชีวิต

ตามขั้นตอนการประเมินตามสภาพจริง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ออมไว้ได้กำไรชีวิต

ขั้นตอนการประเมินตามสภาพจริง						
แผน ที่	เรื่อง	การกำหนดเป้าหมาย	การกำหนด ภาระงาน	ลักษณะกิจกรรม	เทคนิค/ เครื่องมือ	เกณฑ์การให้คะแนน
1	การศึกษาคำศัพท์	<p>1.ด้านความรู้ (K) อ่านและเขียนคำศัพท์ได้ถูกต้อง</p> <p>2.ด้านทักษะ(P) 2.1 ปฏิบัติตามระเบียบและข้อตกลงได้ 2.2 ฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ</p> <p>3.ด้านจิตพิสัย (A) 3.1 ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน 3.2 ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียน</p>	สมุดคำศัพท์น่ารู้	<p>1.นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน</p> <p>1.นำบัตรคำศัพท์ที่ครูเตรียมไว้ติดบนกระเป่าผ้านัง</p> <p>2.เลือกสุ่มนักเรียนอ่านคำศัพท์ให้เพื่อนฟัง</p> <p>3.นักเรียนค้นคว้าหาความหมายของคำศัพท์ที่มีในบทเรียนจากพจนานุกรม</p> <p>4.รวบรวมคำศัพท์ทำเป็นสมุดคำศัพท์น่ารู้คนละ 10 คำศัพท์</p> <p>5.อ่านคำศัพท์ที่หาได้มาให้ครูฟังทีละคน</p>	<p>1.แบบทดสอบก่อนเรียน</p> <p>2.แบบประเมินการอ่าน/เขียนคำศัพท์</p> <p>3. แบบประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียน</p>	<p>เกณฑ์การอ่านออกเสียงและเขียนคำศัพท์</p> <p>ช่วงคะแนน 9 – 12</p> <p>ระดับคุณภาพ ดี</p> <p>ช่วงคะแนน 5 – 8</p> <p>ระดับคุณภาพ พอใช้</p> <p>ช่วงคะแนน ต่ำกว่า 5</p> <p>ระดับคุณภาพ ปรับปรุง</p> <p>เกณฑ์การให้คะแนน</p> <p>ค่านิยมหลัก 12 ประการ</p> <p>3 อยู่ในระดับ ดีเยี่ยม</p> <p>2 อยู่ในระดับ ดี</p> <p>1 อยู่ในระดับ ผ่าน</p> <p>0 อยู่ในระดับ ไม่ผ่าน</p>

บันทึกผลหลังสอน

บันทึกผลหลังการเรียนรู้

ผลการสอน

.....

.....

.....

.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง .....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง ออมไว้กำไรชีวิต

ตอนที่ 1 ให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

1. เงินแป เกิดขึ้นในสมัยใด

ก. รัชกาลที่ 2	ข. รัชกาลที่ 3
ค. รัชกาลที่ 4	ง. รัชกาลที่ 5

2. ปัจจุบันมีการผลิตธนบัตรชนิดใดบ้าง

ก. ธนบัตรห้าบาท สิบบาท ยี่สิบบาท	
ข. ธนบัตรสิบบาท หนึ่งร้อยบาท หนึ่งพันบาท	
ค. ธนบัตรยี่สิบบาท ห้าสิบบาท หนึ่งร้อยบาท ห้าร้อยบาท	
ง. ธนบัตรยี่สิบบาท ห้าสิบบาท หนึ่งร้อยบาท ห้าร้อยบาท หนึ่งพันบาท	

3. สำนวนคำพังเพย “เอาหูไปนาเอาตาไปไร่” หมายความว่าอย่างไร

ก. ทำเป็นไม่รู้ไม่เห็นไม่สนใจ	ข. ทำทางกระวนกระวาย
ค. ทำจิตใจให้สงบเยือกเย็น	ง. ดูแลเอาใจใส่ไร่นาอย่างดียิ่ง

4. สำนวน เปรียบเทียบเพื่อสอนให้ทำหรือเว้นไม่ทำให้ทำ มีชื่อว่า?

ก. คำพังเพย	ข. ปริศนาคำทาย
ค. สุภาษิต	ง. คำขวัญ

5. น้ำขุ่นไว้ใน น้ำใสไว้นอก หมายความว่าอย่างไร

ก. การพึ่งพาอาศัยกัน	
ข. การสร้างทำเป็นไม่รู้ไม่เห็นไม่สนใจ	
ค. แม้จะไม่พอใจแต่ยังแสดงสีหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส	
ง. เรียนรู้ไว้ไม่หนักเรียนแรงหรือเสียหายอะไร	

6. ข้อใดเป็นวลี

ก. นกน้อยคอยคู่ยามเย็น	ข. เรือลำน้อยลอยล่องอยู่ค้ำน้ำ
ค. ตะวันโค้งสุดขอบฟ้า	ง. ฟากฟ้ายามเย็น

7. ข้อใดเป็นคำพังเพย

ก. เงยหน้าอ้าปาก	ข. ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
ค. เก็บหอมรอมริบ	ง. น้ำขุ่นไว้ใน น้ำใสไว้นอก

8. สำนวนที่เป็นความหมายแฝง “ทางออก” หมายถึงอะไร

ก. วิธีการแก้ปัญหา	ข. วิธีการพูด
ค. ประตุทางออก	ง. ประโยคบอกเล่า

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยที่ 2 เรื่อง ออมไว้กำไรชีวิต

ตอนที่ 1

1. ค	2. ง	3. ก	4. ค	5. ค
6. ง	7. ก	8. ก	9. ก	10. ค

ตอนที่ 2

1. ภูเขา	2. ฝน
3. เหล้า	4. สามล้อ
5. ฟองน้ำ	6. ขนม
7. เส้นผม	8. พระนคร
9. สระ โอ	10. ปาก ฟัน ลื่น

แบบประเมินการเขียนคำศัพท์ (ชั่วโมงที่ 1)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

โรงเรียน..... สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา.....

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา ..... เรื่อง.....

ประเมินครั้งที่ ..... วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ.....

คำชี้แจง ครูประเมินพฤติกรรมของนักเรียนในการอ่านออกเสียงและเขียนคำศัพท์ ให้คะแนนลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียน

เลข ที่	ชื่อ-สกุล	ความถูกต้องในการเขียน	คุณลักษณะ (มีความมั่นใจในการใช้ภาษา)	การสะกดคำศัพท์	อธิบายความหมายของคำศัพท์	รวม	สรุปผล การประเมิน		
		3	3	3	3		12	ดี	พอใช้
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินการทำสมุดคำศัพท์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

โรงเรียน..... ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา .....

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1
1.ความถูกต้องในการเขียน	สามารถเขียนได้ถูกต้องทั้งหมด	สามารถเขียนได้เกือบถูกต้องทั้งหมด ผิดไม่เกิน 3 คำ	พยายามเขียนได้บ้าง ผิดมากกว่า 3 คำ
2.คุณลักษณะ (มีความมั่นใจในการอ่าน)	มีความมั่นใจในการอ่านดี มีการเตรียมตัวมาอย่างดี มั่นใจตนเอง	มีความมั่นใจในการอ่านพอใช้ เตรียมตัวมาอย่างดี ยังประหม่า	ขาดความมั่นใจในตนเอง เตรียมตัวมาบ้างแต่ไม่มากนัก
3. การสะกดคำศัพท์	การสะกดคำศัพท์ถูกต้อง	การสะกดคำศัพท์ผิดเล็กน้อย	สะกดคำผิดมาก
4. อธิบายความหมายของคำศัพท์	อธิบายความหมายได้ถูกต้องสมบูรณ์	อธิบายความหมายได้เกือบถูกต้อง	อธิบายความหมายไม่ได้

เกณฑ์การประเมิน

ช่วงคะแนน	9 – 12	ระดับคุณภาพ	ดี
ช่วงคะแนน	5 – 8	ระดับคุณภาพ	พอใช้
ช่วงคะแนน	ต่ำกว่า 5	ระดับคุณภาพ	ปรับปรุง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง ออมไว้ได้กำไรชีวิต

ขั้นตอนการประเมินตามสภาพจริง						
แผน ที่	เรื่อง	การกำหนดเป้าหมาย	การกำหนด ภาระงาน	ลักษณะกิจกรรม	เทคนิค/ เครื่องมือ	เกณฑ์การให้คะแนน
2	การอ่านจับ ใจความ	<p>1.ด้านความรู้ (K) อ่านจับใจความสำคัญจากเรื่อง ที่อ่านได้ถูกต้อง</p> <p>2.ด้านทักษะ(P) 2.1 ปฏิบัติตามระเบียบและ ข้อตกลงได้ 2.2 ฝึกฝนจนเกิดความชำนาญ</p> <p>3.ด้านจิตพิสัย (A) 3.1 ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษา เล่าเรียน 3.2 มีความเข้มแข็งทั้งทาง ร่างกายและจิตใจ</p>	แผนผังความคิด	<p>1.ครูพูดคุยซักทายนักเรียน เกี่ยวกับการออมทรัพย์ เช่น ใครมีการเก็บออมเงินที่เหลือ จากการใช้จ่ายประจำวันบ้าง และซักถามว่าการออมทรัพย์ มีประโยชน์อย่างไรต่อตนเอง</p> <p>2.นักเรียนอ่านในใจเรื่อง ออมไว้ได้กำไรชีวิต และตอบ คำถามจากใบกิจกรรมที่ครู เตรียมให้</p> <p>3.นักเรียนออกแบบแผนผัง ความคิดในหัวข้อ แผนการใช้ จ่ายเงินของฉัน ลงใน กระดาษคนละ 1 แผ่น</p>	<p>1.แบบสังเกต พฤติกรรม การอ่านจับ ใจความสำคัญ</p> <p>2.แบบบันทึก คะแนน การเขียน แผนผัง ความคิด</p> <p>3. แบบประเมิน ค่านิยมหลัก 12 ประการ ตาม จุดเน้นของ นักเรียน</p>	<p>1.เกณฑ์การอ่าน ช่วงคะแนน 9 – 12 ระดับคุณภาพ ดี</p> <p>ช่วงคะแนน 5 – 8 ระดับคุณภาพ พอใช้</p> <p>ช่วงคะแนนต่ำกว่า 5 ระดับคุณภาพ ปรับปรุง</p> <p>2. เกณฑ์การเขียนแผนผังความคิด ช่วงคะแนน 14 – 18 ระดับคุณภาพ ดี</p> <p>ช่วงคะแนน 8 – 12 ระดับคุณภาพ พอใช้</p> <p>ช่วงคะแนน ต่ำกว่า 8 ระดับคุณภาพ ปรับปรุง</p>

บันทึกผลหลังสอน

บันทึกผลหลังการเรียนรู้

ผลการสอน

.....

.....

.....

.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้สอน

(.....)

ตำแหน่ง .....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบประเมินความสามารถในการอ่านจับใจความ (ชั่วโมงที่ 2)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

โรงเรียน..... สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา.....

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา ..... เรื่อง.....

ประเมินครั้งที่ ..... วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ.....

คำชี้แจง ครูประเมินพฤติกรรมของนักเรียนในการอ่านจับใจความสำคัญ ให้คะแนนลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียน

เลข ที่	ชื่อ-สกุล	ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน	บอกความสำคัญของเรื่องที่อ่าน	บอกข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน	แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน	รวม	สรุปผล การประเมิน		
		3	3	3	3		12	ดี	พอใช้
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินความสามารถในการอ่านจับใจความ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

โรงเรียน..... ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา .....

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1
1.ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน	ตอบคำถามถูกต้องทุกข้อ	ตอบคำถามผิดไม่เกิน 3 ข้อใน 5 ข้อ	ตอบผิดมากกว่า 3 ข้อ ใน 5 ข้อ
2.บอกความสำคัญของเรื่องที่อ่าน	บอกเนื้อหาสาระถูกต้องได้ใจความต่อเนื่อง	บอกเนื้อหาสาระได้ถูกต้อง แต่วกวน	บอกเนื้อหาสาระได้บ้าง
3. บอกข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน	บอกข้อคิดได้ตรงประเด็นสมบูรณ์	บอกข้อคิดได้ตรงประเด็นแต่ไม่ต่อเนื่อง	บอกข้อคิดได้บ้างแต่วกวน
4. แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน	เสนอความคิดเห็นด้วยเหตุผลและเป็นประโยชน์	เสนอความคิดเห็นได้อย่างมีเหตุผล	เสนอความคิดเห็นแต่ไม่แสดงเหตุผล

เกณฑ์การประเมิน

ช่วงคะแนน	9 – 12	ระดับคุณภาพ	ดี
ช่วงคะแนน	5 – 8	ระดับคุณภาพ	พอใช้
ช่วงคะแนน	ต่ำกว่า 5	ระดับคุณภาพ	ปรับปรุง

แบบประเมินการเขียนแผนผังความคิด (ชั่วโมงที่ 2)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

โรงเรียน..... สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา.....

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา ..... เรื่อง.....

ประเมินครั้งที่ ..... วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ.....

คำชี้แจง ครูประเมินพฤติกรรมของนักเรียนในการเขียนแผนผังความคิด ให้คะแนนลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมของนักเรียน

เลข ที่	ชื่อ - สกุล	ออกแบบแผนที่ความคิดได้ดี	ลำดับเรื่องเหตุการณ์ได้ดี	เขียนได้ครบถ้วน / ครอบคลุม	ใช้ภาษาสื่อสารได้ดี	นำเสนอผลงานได้ดี	ทำงานได้ทันเวลา	รวม	สรุปผล การประเมิน	
		3	3	3	3	3	3		18	ผ่าน
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

(.....)

รายละเอียดเกณฑ์การให้คะแนนการประเมินการเขียนแผนผังความคิด

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1
1. ออกแบบแผนที่ ความคิดได้ดี	ออกแบบแผนความคิด ได้ดีและสร้างสรรค์	ออกแบบแผน ความคิดได้ดี	ออกแบบแผน ความคิดไม่ดี
2. ลำดับเรื่อง/เหตุการณ์ ได้ดี	ลำดับเรื่องเหตุการณ์ ได้ดี ไม่สลับวากวน	ลำดับเรื่องเหตุการณ์ ได้ดีแต่สลับที่บ้าง วากวนไปมา	ลำดับเรื่องไม่มี วากวนไปมา
3. เขียนได้ครบถ้วน/ ครอบคลุม	เขียนได้ครบถ้วน ครอบคลุมต่อเนื่อง ตั้งแต่ต้นจนจบ	เขียนได้ครบถ้วน แต่ไม่ต่อเนื่อง	เขียนไม่ครบถ้วน และไม่ต่อเนื่อง
4. ใช้ภาษาสื่อสารได้ดี	ใช้ภาษาสื่อสารใน ภาษาเขียนได้ดีทำให้ เข้าใจสิ่งที่สื่อสาร อย่างชัดเจน	ใช้ภาษาสื่อสารได้ดี แต่มีบกพร่องในบาง ประเด็น	ใช้ภาษาสื่อสารไม่ ชัดเจน
5. นำเสนอผลงานได้ดี	นำเสนอผลงานได้ดีมี ความครบถ้วนทุก ประเด็น ครบสมบูรณ์ ตั้งแต่ต้นจนจบ	นำเสนอผลงานได้ดี แต่ไม่สมบูรณ์	นำเสนอผลงานไม่ดี
6. ทำงานได้ทันเวลา	ทำงานได้ทันเวลา กำหนด	ทำงานเกินเวลา เล็กน้อย	ทำงานเกินเวลา

เกณฑ์การประเมิน

ผู้ผ่านเกณฑ์การประเมิน ต้องได้คะแนนตั้งแต่ 14 คะแนน ขึ้นไป

แบบประเมินค่านิยมหลัก 12 ประการ ตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2)

เลขที่	ชื่อ - สกุล	ค่านิยมหลัก 12 ประการตามจุดเน้นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4					หมายเหตุ	
		ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษา เล่าเรียน		มีความ เข้มแข็งทั้ง ทางร่างกาย และจิตใจ	รวม	เฉลี่ย	สรุปผล	เกณฑ์การให้คะแนน 3 มีค่านิยมอยู่ในระดับ ดีเยี่ยม 2 มีค่านิยมอยู่ในระดับ ดี 1 มีค่านิยมอยู่ในระดับ ผ่าน 0 มีค่านิยมอยู่ในระดับ ไม่ผ่าน เกณฑ์การสรุปผล 2.5 – 3.0 มีค่านิยมอยู่ในระดับ ดีเยี่ยม 1.6 – 2.5 มีค่านิยมอยู่ในระดับ ดี 1.0 – 1.5 มีค่านิยมอยู่ในระดับ ผ่าน 0 – 0.9 มีค่านิยมอยู่ในระดับ ไม่ผ่าน
		ตบช. 2.1 แสดงหาความรู้ทั้ง ทางตรงและทางอ้อม	ตบช. 2.3 แก้ปัญหาและพัฒนาสิ่ง ใหม่ ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ	ตบช. 2.2 ควบคุมอารมณ์ ความคิด และพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม				
1								
2								
3								
4								
5								

เอกสารอ้างอิง

กิตติ กิตติศัพท์. (2547). การประเมินตามสภาพจริง. *วารสารโรงเรียนนายเรือ*.

(ตุลาคม – ธันวาคม 2547) .

กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). *8 คุณธรรมพื้นฐาน*.

กรุงเทพ : กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กรมวิชาการ .(2540). *การประเมินผลจากสภาพจริง*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.

กฤษณา คิตติ. (2547). *การพัฒนารูปแบบการประเมินการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น*

สำคัญ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทรงศรี ตุ่นทอง. (2545). *การพัฒนารูปแบบการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของนักเรียน*.

วิทยานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เพ็ญศิริ วรศิริ.(2550).*การพัฒนารูปแบบการประเมินตามสภาพจริง กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์*

ช่วงชั้นที่ 4 ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ยโสธร เขต 1. วิทยานิพนธ์ สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏ

อุบลราชธานี

ภาณุภัทร ลิมจำรูญ (2551). *การพัฒนาชุดเครื่องมือวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน*

มัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา

ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวิมล ว่องวานิช. (2546). *การประเมินผลการเรียนรู้แนวใหม่*. กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์ :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมนึก นนธิจันทร์. (2540). *การเรียนการสอนและการประเมินตามสภาพจริงโดยใช้แฟ้มสะสม*

ผลงาน. สุรินทร์ : รุ่งธนเกียรติออฟเซ็ท.

สมศักดิ์ ภู่วิภาดาพรรค. (2544). *การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและการประเมินตามสภาพจริง*. พิมพ์ครั้งที่ 2 เชียงใหม่ : The Knowledge Center.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2557). *แผนยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ ตามนโยบายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ*.

ศิริชัย กาญจนวาสี. (2545). *ทฤษฎีการประเมิน*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอกรินทร์ สีมหาศาล; และสุปรารณา ยุกตะนันท์. (2546). *การออกแบบเครื่องมือวัดและประเมินตามสภาพจริง*. กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์

Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. 3 ed. New York : McGraw Y Hill Book Karen.

Hart, D. (1994). *Authentic Assessment a Handbook Educators*. New York : Passion – Wesley.

Herman, J. (1997). *Assessing new assessments: How do they measure up?. Theory Into Practice*, 36(4).

Joint Committee on Standards for Educational Evaluation. (2011). *The Program Evaluation Standards*. Newbury Park, CA: Sage Publication.

